

پەندەگانی پیرە پەرد

www.igqia.china.com

كۆكر دنه وه:
ره فيق سالي

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پہندہ کانی پیرہ میرد

کۆ کردنه و هو ساغر دهنه وهی:

ره فیتی ساله حی

فایه ق هوشیار

مسته فا ساله ح که ریم

مه حموود نه حمه د محه ممه د

محه ممه د نوری توفیق

نه حمه د زره نگ

سرشناسه	پیره میرد ۱۲۴۶-۱۳۲۹ توفیق محمود ناغا
عنوان قراردادی	په نده کالی پیره میرد
عنوان نام پدیدآور	توفیق محمود ناغا
مشخصات نشر	: سنندج : هه ژار ۱۳۹۰
مشخصات ظاهری	ص ۶۵۶
شابک	۹۷۸-۹۶۴-۷۵۷۳-۲۰-۰
فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	په ند
شناسه افزوده	ره فیک ساله حی .
رده‌بندی کنگره	۹۱۳۹۰ س/۳۲۷pir ت۷۴۴
رده‌بندی دیویی	۲۲/۷۸
شماره کتابشناسی ملی	۲۲۱۶۸۴۵

انشادات مهر

ناسنامه‌ی کتیب

نئوی کتیب	: په‌نده کانی پیره‌میرد
هۆنراوه‌ی	پیره‌میرد
پست‌چینی	ته کره م موخته قدی سنه
نۆره‌ی چاپ	دوهه م ۱۳۹۳
نرخ	: ۲۰۰۰۰ تمه ن
ژماره‌ی چاپکراوه	: ۳۰۰۰ دانه
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۷۵۷۳-۲۰-۰
ناوه‌ندی بلاوکه‌روهه: سنه بلاوکه‌ی هه ژار ته له فون	
۰۸۷۱۲۲۵۳۶۲۵	

وتهیهک

خوینهری نازیز!

ئیمه که دهستان دایه کۆ کردنه وه و ساغ کردنه وه و لیک دانه وهی سه رجه م
شعیره کانی (پیره میترد)، له پیشه کیسه که ی دا به لیتنی شه وه مان دا که
(پهنده) ه کانی شی ساغ بکه یته وه.

هر چند خوالیخۆشبوو مامۆستا کاکه ی فه للاح له سه ره تای حه فتا کان دا
چوار بهرگی قه واره بچوو ک دا شه وه پهنده نه ی له چاپ دابوو به لام ئیمه به
پشت به ستن به ده ستنوسه کانی پیره میترد توانیمان به شیوه ییکی ریک و پیتک
گشت پهنده کانی کۆ بکه یته وه. (پیره میترد) شه وه پهنده نه ی له رۆژنامه ی (ژیان) دا
به روداوا بلاو کردوونه وه، هه میسه شه وه ی ره چاو کردوه که پهنده که له ته ک
بارودوخ دا بگو نجی، بۆیه هه ره پهنده ی وینه ییکی کاریکاتوری سه ره به خۆیه.
شاعیری گه وه ی کورد (پیره میترد) له دستنوسه که ی دا به شی زۆری شه وه
بۆنانه ی ده ست نیشان کردووه که پهنده که ی تندا گو تراوه، هه روه ها ناوی شه وه
که سانه شی بردوون که پهنده کان ده یانگریته وه، به لام ئیمه نه مان ویست شه وانه
بخه یته بهرچاو. یه که م پهنده ی پیره میترد له ژماره (۳۲۳) ی رۆژنامه ی (ژیان) دا
بلاو کراوه ته وه، بۆیه ئیمه ش ژماره (۳۲۳) مان به وه پهنده داوه، ئیدی به رودوا
گشت پهنده کانمان ساغ کردونه ته وه، ته نانه ت شه وه جیاوازی یانه شمان
باس کردووه که له نیوان کاره که ی ئیمه چاپه که ی کاکه ی فه للاح دا هه یه بۆ
شه وه ی خوینهر شه وه حه قیقه ته بزانی که ئیمه پاش ساغ کردنه وه شه وه جا
پهنده که مان نوسیوه ته وه.

گرنگی شه وه پهنده نه له وه دا ده رده که وی که (پیره میترد) به شعیریکی ساده و

په‌وان قسه‌ی نه‌ستقو و په‌ندی پینشینان و توانجو و پلار له‌هه‌موو کرداریکی ناله‌بار ده‌خاته پیش چاو.

خوینه‌ری به‌پیتز:

ئهم په‌ندانه وه‌ک له‌سه‌روهه‌ئامازه‌مان کرد له‌ژماره (۳۲۳)ی رۆژنامه‌ی (ژیان) دا ده‌ست پین‌ده‌کات، ژماره (۴۲۷)ی په‌نده‌کان دواپه‌ندن که له‌ژماره (۴۲۷)ی ژیان دا بلاو‌کراوه‌ته‌وه، له‌ژماره (۴۲۸)ه‌وه ئیدی له‌رۆژنامه‌ی (ژین) دا بلاو‌کراونه‌ته‌وه تا دوا په‌ند.

ئومیده‌وارین به‌م کاره‌مان توانییتمان خواست و ئاوانی خوینه‌ران به‌تینه‌دی که ساله‌هایه‌چاوه‌پیی ئهم په‌ندانن به‌شیه‌یه‌کی ریک‌وپینک به‌خرته‌به‌ر ده‌ستیان، وه‌به‌م کاره‌شمان که‌لینیکی گرنگمان له‌کتیخانه‌ی کوردی دا پر کردیته‌وه و گیانی پیره‌میردمان ئاسوده کردی.

لیژنه

کۆتایی سالی ۱۹۸۸

لہ دووی سیاست خۆت مەخەرە بەند
 رێوی قەوالە ی پێ بوو، پێستیان کەند
 تەخوون بە پیاوی سەرچەوت مە کەو
 بە دەست قەرز بدەو بە پێ دووری کەو
 دوو گوئی و زبانی دراوہ بە تۆ
 دوو بیہو یە کئی بلئی لہ سەر خۆ
 دو شمنی ناو خۆت رە گ دەردە کیشی
 دار پوازی لہ خۆی نە بی ناقلیشی
 لہ ھەموو ھەورئ باران ناباری
 راز کەوتە زاری، راست کەوتە شاری
 نەو کانیشی ئاوی لئ دەخویتەو
 بەردی تی مەخە تینوہ بیتەو
 بە سویندی درۆ خۆت مەخەرە داو
 تاریکە شەوہ گەلالی لہ ناو
 ئەوی نە یەوئ سەری نەیشی
 بەقەد بەری خۆی پێ رادە کیشی
 گەورە کە یە ک بن میللەت سەر دەخەن
 دەلین دوو رێوی شیرئ کەول ئە کەن
 ئیشت بە دەست بی حیوات لئ دە کەن
 دار کە بەری گرت پەلی پیا دەدەن

پارە خەرجى كەئ، دەپرىتەو
 بە خەرح نە كەردن كۆدەپىتەو
 مەعاشى بە لاش، بىئ پىتەو بىئ خىر
 دەستى ماندوو لە سەر زىگى تىر
 ئاغاي تە مەككار ھەر دەلىئ بىدە
 كەر بە جۆ بمرئ ئەوسا شەھىدە!
 دىئى فرە كرىخا ناھەسىتەو
 بىزن ھەر جارىئ دەروو پىتەو
 كەسو كار لە پىاو جوىئ ناپىتەو
 تفى بەرەو با، رىش ئە گرىتەو
 وەختى كە ژن بوو بە گەورەى گەپەك
 با ئىتر ئىمە دەست بدەنە خەپەك
 بىئ كاسىيە ئەم شەپرو حالە
 دىبارە تەبەقى پىر، ئاشتى مالە
 وا دامەنىشە بە دەستى بەتال
 تىر نە گرى، مەمك نادرىئ بە منال
 راستە دوو مىوان لىكىيان خوش ناپە
 بەلام خانەخوىئ لە ھەردوو لاپە
 قەت رىك ناكەون گەورەى ئەم شارە
 تارىكايى شەو ئىوارە دىبارە...

زۆردارو ھەژار، ۋەك سەرماۋ ھەتتو
 بىز ھەۋلى گىيان، قەساب ھەۋلى پىو
 دەۋلە مەندى رۇد خۇي ھەلئە كىشى
 پارە مېشىكە لە گۈۈش دەنىشى
 لە قاپى نامەرد مەكە (دەقۇ لىباب)
 بى گۈشت بە، نەۋەك مەنتى قەساب
 لە پەردى نامەرد مەپە پەرەۋە
 (جەردە) پرووتت كا، با لەم بەرەۋە
 ئەمىرۇ پىتويستە تۇ بە دۇست دەرچى
 كە باران نەما (كەپەلەك) بۇچى؟
 (بەخىل) خۇي نايخوۋا ھەۋلىشى زۆرە
 (مالى خۇنەخۇر)، بۇ (چەكە بۇرە)
 چىراي درۇزن ساتى دە گىرئ
 بەرەيش ھەر لە لاي تەنگى ئەدەرى
 درۇزن ئاگرى لە مال بەرەۋىۋو
 وتسان درۇيە، كەسى بۇ نەچوۋو
 سۈجەتتى نادان، تال رابواردەنە
 لە دوۋرى كەر رۇين، تەرس بۇن كەردەنە
 ھىندە بەرز مەفرە، بلىن بى باكە
 ديارە بى باكى ھەر بۇ خوا چاكە
 توۋرە كەي جۇ، بۇ كەرى دىز پىۋى
 تۇپىنى دەۋىۋو زەرەي خىۋى

هه‌رچه‌ند دۆست له لات وه ک براو که سه
 هیند نامشۆی مه که، پیت بلین به سه!
 که زانیت شه وه دزت له دهوره
 دهست به کلاوی خۆته وه بگره!
 که شیوه ییت دی، برۆ تیه‌ره
 سه‌گی سه‌رمله، به دو لا وه‌ره
 گۆیی رانه کیشی، زۆر که س بی گویه
 (کوته‌ک) ده‌زانن (قوناغ) له کویه
 بۆ چه‌نه‌بازی که نه‌زان دووه
 له به‌هسته وه کوته‌ک هاتووه
 نه‌وی بۆ مه‌نسه‌ب به‌رچاو چوو، فیرن
 له‌گه‌ل لی که‌وتی روو وه‌رده گیرن

لە رووی جیهاندا تۆ وەرە پاک بە
 ئەوسا لە واتەى خەلکى بى باک بە
 هیچ کەس لە واتەى خەلک پزگار نابى
 پیاوی قىن لە زگ، قەت بە یار نابى
 بە هیواى هاوسى بى چىشت ئەمىنى
 چاوه پى دەست بى، ھەر خەو ئەبىنى
 چا و مەبەرە دەست، خراب فیر ئەبى
 بە پارووی خەلکى، درەنگ تیر ئەبى!
 کە قەلبى (ئىقبال) لابقائىيە
 بە کەم ھەلکردن، پادشایە
 تاخۆت دۆست نەبى، کەس نابى بە کەس
 چە پلە لى نادى، بە تەنھا یە ک دەس
 بۆ دۆست چاکە، غەیر بى ئەنجامە
 مال راوہستابى، مزگەوت حەرامە
 بۆ دونیا دەبى دەست بەدەیتە دەست
 هیچ کەسنى، هیچ کەس ناباتە بە ھەشت
 دەوران دەولەتت لە دەست دەسینى
 بەلام ناوی چاک تا سەر ئەمىنى
 نیەتت چاک بى نیش دەبەیتە سەر
 درەخت (زى) نەبى، ھەر بۆت دیتە بەر

که دوژمنت کهۆت تو پیتی پیا مهنی
 زه بون کوژ مهبه، لای خوا لامهنی
 سه رمایهت بو خۆت، زه کاتن بو خودا
 میو که بییری چاکتر بهر شه دا
 زۆر به سه ر دوستا مهیی خه تهره
 تانهی دوست له تیر دوژمن به دتره
 راسته دوو میوان لیکیان خۆش نایی
 به لام (خانه خوی) له ههردوو لایی
 تو چاکه بکه و ییاده به ئاوا
 خه لکیش نه زانی، لای خوا نوو سراوه
 کرده وه و ئیمان هاتوونه نوشوست
 گه وره ئاوی رشت: بچوو ک پتی لی خست
 که باوه رت بی، هیوا بشت ده بی
 که بی باوه ر بی، چیت ده ست شه که وی
 هم پیاوی دونیا، هم پیاوی ریی خوا
 ر دک (بارۆی) ناو جو له دوو لاده خوا

نه ولادتان به ناز په روه رده مه کهن
 چاک نابن خوتان په نېچ برده مه کهن
 میرات، میقرژی شپری نه ولاده
 بی په نېچ ده سته که وتوو، نه درې به بادا
 به میراتی عیلم، کور نه بی به پیاو
 نه ولاد به په نېجی شانی دېته ناو
 نه وله مهنده هر چند خه لکی له ده وره
 بایه خی نیسه سیبهری هه وره
 هیچ کهس مالی خوی به کهس نه داوه
 که چی نامه شوی ده وله مهنده باوه
 ده عوایان هاته سهر هه لات بازی
 قهت دوو کهس نابن له قازی بازی
 یاخوا ده رده گانه که وېته دئ
 پاقله ته واو بوو، وا باینجان دئ
 بی هه مدهم ماوم کزو په نجه روم
 منیش خه ریکم باینجان بخوم
 نه گهر خوا ده گاه ترئ پی ده گاه
 بی قره ی گومرک من سهر خوش نه کا
 ئیتر کهس په خنه له من ناگرئ
 بابه سهر خوشی ناوم ببری
 به لام که ترئ منی سهر خوش کرد
 په سمی نه سینتی قولچی ده ست و برد

بە چكە چكە قەرز نابىر تەوہ
 سەد بەرتىل قەرزى نابىر تەوہ
 ئەگەر چەسپاندىن بىتە سەر تىكا
 بىلەن تىكۆشان ئابرووى تىكا
 كە من ئاغا بن تۆيش وەك من ئاغا
 بەرەشەرەمان كى بى بۆ داخا
 ئەلەن: ئاۋ دىنن خۇشى خۇشىيە!
 بۆ ھاۋىن نەبى ئاۋمان بۆچىيە؟
 كى معاش بۆ ناۋ رەت ئە كاتەوہ
 موفتىش شەرايى، مەقت ئەخواتەوہ
 بە گەفت سەرو مال درىغى نىيە
 ھاتە كەردەوہ بايەخى نىيە
 ھەموو ولاتمان شوكر ئاۋايە
 قەرەداخ ناۋى زەردى ئاۋايە

کاوله که ی وه تهن هینده شیرینه
 ژاری دوو پشکی عربته هه نگوینه
 ناو مهند بی و پیاو مژن، لنینان بترسه
 لچ شۆر په ریش بی، ههر ئینسکی قورسه
 شهیتان په له ی کرد بویه زه لیله
 پراوهسته حالوا بی له بهرسيله
 کار به دهست، دهستیان له دهست هه لبری
 کاتیکت زانی خوانانی ببری
 که خۆت خودبین و بو خه لک به دبین بی
 نابی له دوا یی رۆژت نه مین بی
 دوست نه وه ته که نه نگریتنی
 دشمن نه وه ته پیت پی نه کنی

بە بىي رىي مەرۇ ھەر چەند قەدبەر بىي
 نانت گەنم بىي جۇيش ھەرزان تر بىي
 يىنەۋن ھەر چەند خاۋەن دراۋ بىي
 تۆكچ يىتە با، كراسى جاۋ بىي
 دلدارت نەبىي بەھەشت زىندانە
 ھەرچى دل ويىتى ھەر ئەۋە جوانە
 كەر كورتان گوم كاۋ ئىمە بۆي بدرووين
 دەستى ۋە يىسكە يەۋ سوۋزنى پۆلاين
 بە خالىۋ خالىۋ ھات بەلامەۋە
 بوۋ بە تولەمار داى بە پامەۋە
 نازدارى بە ھار چەند شۇخو شەنگە
 تاخ يىي بە يىنە تە ھىجگار رەنگ رەنگە
 كە خوا پىاۋ سەرخا بە كەس نانەۋى
 ئەم ئاسمانە، ئەستۈۋى دەۋى
 ئەۋ كەسەي كە خوا قەدرى داۋە يىيى
 كەس لىيى پىسىۋە كە تۆ كۆرى كىيى
 مەسنەت نادىي بە زۆرى چەنە
 لەم زەۋى بە قە توورى ھەلكنە
 ئەۋى بە ئاغام بە پاشام فېرە
 بەراتى دىتە سەر دوو كولىرە
 ئاھ خوتىدەۋارى نەزانى لاىە
 بۆ كىردەۋە يىشان رەبەرى چاىە
 كە سىر كە توند بىي قاپ ئەقلىشىيى
 لەش كراسى تەسك دائە تلىشىيىيى

قہل ویستی وہ ک کہو بہ خچہ بروا
 رڈیتہ کہی شیواو واشی بڑ نہ لہوا
 ہم موو راوچی یہ ک ئیساغانیہ
 ہر چی ریش سوور بی ہمزغانیہ
 تہ پالہ ئاگری گر ناکاتہ وہ
 پاشہرؤک سہوی پر ناکاتہ وہ

که سی دلسوز بی بۆ هه موو که سی
 ده رگایشی نه بی له دز نه ترسی
 به قاسه قاسی که و بایه خ مه کن
 دیته بۆ راوی جینسی خوی ده بن
 پیاوی دوور بین بی نابی ته نیا بی
 که دوستی نه بی ده ستیشی نابی
 نه وی به توندی له جینی خوی هه ستا
 کاتیک روانی ماندوو بوو وه ستا
 هه رچی نه زانی بۆت ناچیه سه ر
 مه یکه به خولیاو به که لکه له ی سه ر
 نه زان، نه زانی که هیچ نه زانه
 به ختیش پرووی تی کا خانه ویرانه
 خود په سند دیوی نه فسی نه دیوه
 خوی له ناوینه ی دیواندا دیوه
 مه لا به دخوو بی و بی وه عز بدا
 به زۆر غه یه تی خوی به خه لک نه کا
 نه و شیخه ی مووچه ی مرید و مرته گری
 ده می (برنگ)ه و خوری پی نه بری
 به و پاره یه ی شیخ به هشت نه فروشی
 نه ته وه ی پیاله ی مه ی پی ده نوشی
 که نجی به ره نج بی نه مینیه وه
 میرات بۆ (نه وه) شه ر نه نیه وه
 رۆله نه م په نده م به سه رمه شقت بی
 له سه ودا گه ری، سه ودا ی عه شقت بی
 به عه شق نازاده ی هه ر دوو جیهانی
 که عه شقت نه بی له شی بی گیانی

ئەو سەرەى سەودای عەشقی تیا نییە
 کوولە کەى وشکی ئاوی کانییە
 خۆشیان ئەویى هیشوێ خۆشناوی
 جینو فرۆش بێ، باو کتت خۆش ناوی
 لە مەیدانا کەس دەنگی دەرنایە
 کە دوşمن شکا زۆر کەس ئازایە
 ئەوی هەلکری بە وشکو تەرە
 لە مالی خۆیا شای بە حرو بەرە
 بەرە شەر دەشۆی بە ئاوی کانی
 قەدری ئاو مەگەر لە چۆل بزانی
 ئەوی ڕووبەرۆو تۆ هەلە کیشی
 پاش ملە بە داخ ئاخ هەلە کیشی
 ئیستا کە مووچەى جاسووس نەماوێ
 لە دوور نەم نانە بەو ڕۆنە باوێ
 دیتە کە (بەز)یان بە (کتک) سپارد
 چۆن پارەى بەزبان ژماردو بژارد
 ئەوی بە کتک بەز دەسپێری
 دیارە بز دارە پەزیش ئەبژیری
 ئەلین گوپرە کە بە پەموو فیر بێ
 دەست هەلناگرئ زکیشى تیر بێ
 کە وتووینە دەورئ جوان پیری ناوی
 ئەو دەورە گوزەشت چوار ژن بو پیاوی
 مسکین و ئاغالیک لە بیرچوونەو
 قوربانی و قوربان لە بیرچوونەو
 موشرۆ سولتان وە ک گورزو قەلغان
 هەلگیران لە گەل سفرەى دیوێخان

وه جاخ کویر مالی شه به شنه وه
 کهر توی نالی شه کیشنه وه
 لهم دنیا به دا کهس بی غم نیسه
 شه گهر بی غم بی بنیادهم نیسه
 که ژتوینه روژی بوو به وای نه فسی
 زور کهس هه ولی دا خودا نه بنوسی
 شه لین ته ور کلکی خوی نابریته وه
 وای شه بریته وه که نه بیته وه
 کورد به عیادهت دعای مه قبول کرد
 له یله تولقه دری له ژنا خهرج کرد
 به هار گیانداري پی شه ژیتته وه
 شه ترسم ماریش بیوژیته وه
 بیستوومه ورده مه تمور دهر شه کری
 به په هر له لای ته نکي شه دری
 شه ی نهو که سانهی که کم وه رته گرن
 ده ست به کلاوی خوتانا بگرن
 ئیر له گه ل کهس نابمه دهسته خوشک
 من و ویرانه ی پیریژن و مشک
 وه ک جاران بیستان به ره لانیسه
 شه دوو گه چه وره بی به لانیسه

بیتکار ده باره ی دهوله مهنده دوی
 پیای ناهومید مل له تیغ نه سوی
 زور پیاوله دهوره ی پیایکی پیاوله
 گولهبه پرژه پرو له هه تاوه
 زور نان بر اوان به هیوا ده ژین
 به لام دارو گوشت ناشنای یه ک نین
 نهو که سه ی که دل بریندار نه کا
 خوی به واهیمه ده غزار نه کا
 کهر خوله میشی بویه خوشی نهوی
 تیدا ده گوزی و تیر وهرده کهوی
 به دخووی مندا لای باوک شهرمه
 ژیشک به پیچووی خوی ده لی نهرمه
 فه قی بۆ راتوو وال به رده رگا
 ده چمه (وه کاشه) که بام لی ده رکا
 نهو که سه ی دلی له گه ل خه لک پاکه
 خوی پینی دل خوشه و له به دبئی باکه
 پرژی پروی نه زه ل نه ت دوزیته وه
 بی که له شیریش پرژ نه یته وه
 ئینجا ده رده گا پروی کرده ولات
 تری گه نانه و چاوئیشه داهات
 به لی بهرسيله نه بی به هلوا
 به لام عومریش به تالی نه روا
 تانه باریتی باغ گه شکه ناکا
 تانه گارینی، مر، هیلکه ناکا

كەمى نەبىنى دەولەتت بۆشە
بە فراولە چلەى ھاونىا خوشە

ئەوى دەولەتى ھەر بۆ خۆى ئەوى

خەوى بى خەفەت نايىنى شەوى

بالە شۆپىمان تىكەۆت بە جارى

بۆيە مېش زۆرە گەزو دەبارى

به هیوای خه‌لکی لووتی به‌رزه بوو
 له باران رای کرد تووشی ته‌رزه بوو
 وتی: چه‌فتالی واه‌لا‌رمیا
 وتی: مه‌ییزه، نمازت بریا
 سینه‌مین وتی: هر خۆم خاسم کرد
 نمازیان بریا ده‌نگم لی نه‌کرد
 جووله‌که سالی هامان نه‌کوژن
 زۆردار هر رۆژی خویتی نه‌مژن
 به جوانی سووتا ده‌نکه هه‌ناری
 به‌خت پرووی کرده دیگونه چاری
 سیاست بازی ده‌ردیکی وایه
 بۆ ده‌وله‌مه‌ندیش هر بی ده‌وایه
 بۆیه گنرۆده‌ن هیندی به‌و داوه
 کویر هه‌تا نه‌مری به هیوای چاوه
 هیچ شاری خوشی نه‌م شاره‌ی نیسه
 به‌لام ره‌شه‌با بواره‌ی نیسه
 چه‌ندم پی خوشه له سای ده‌وه‌نی
 دانشیم وژن، مه‌شکه بژه‌نی
 با سه‌د ته‌یاره بۆمبا به‌جۆی بی
 من ته‌نها شلقه‌ی مه‌شکه‌م له گۆی بی

دنيا سيپه ره دواي كه وي ده روا
 كه پروت وه پرگيتر ا نهوت دي له دوا
 تا گه و ره تر بي خه فته ت زوره
 كاتيک خوشه بکه ويه نوره
 گه و ره بي ئيستا ده ردي سه ردييه
 نه چه وسپته وه له خه و به رييه
 نايش لين بو ئيمه جستو جويه تي
 نه لين کردو کوي هر بو خويه تي
 نه وسا پشتيني لي ده كه يته وه
 كه خوت له بي کار جوئ بکه يته وه
 نه م دنيا حيزه به ري زور دووره
 هه تا تو بروي نه و حوارو زووره
 زور جار چاوي ره ش كال نه يته وه
 نالين چاو به چاو نه كه و يته وه
 تيكه قووت نه دن ناپرسن چيه؟
 نه م لوقمه چه و په بي (له قمه) نيه
 كه له سه ر خواردن نه ليني ناوي خوا
 نه لين: جنو كه له گه لت نه خوا
 ده ست له ئينساني دل شكست مه دن
 بلي يسميلا جو يتت پي نه دن
 نه گه ر پشت به ستی به دوستی دو يتي
 (گه زي چي؟ و جاري چيت؟ بو ده مينني)
 به شي خوار دنه مانگانه ي چنوك
 چه وز پر نه بي به تنوك تنوك

گالته ی منالان هاتوه کایه
 بو، مقو، مقو، بوو به سهرمایه
 وا به یاری کون گالته پیک نه که بین
 لیتمان زویر مه بن ناوی که س نابه بین
 به گهنم گهنم گهوج تی ده که وئی
 به لام (پریوی چوو) سیخورمه ی ده وئی
 (ناشه تهن دوره) ی زه مانه وایه
 هرچی که سوار بی شقی له دوایه
 له بهر چه پوکان زور جل خوار بووه
 (بایی بایی) یه وا کهر سوار بووه
 نانی خوت بچوو وهر که وه له وئی
 کلاو بفرینی خه لک دووت نه که وئی
 له (سنگه و باز) دا نه بی دوا که وئی
 که بووی به خه لفه هر تی ده که وئی
 که س نالی حه مام به فوو گهرم نه بی
 به (پشت لی دانه) کولنج نهرم نه بی
 نه گهر (قارنه توپ) ته و او بزانی
 له (قهل و شار) دا وه ستای چوار نانی
 هیچ که س بو سی باز هینزی نه ماوه
 نیستا (که وشه که ی عاره بی) باوه
 به خوینده واری کار نایه ته گیر
 مدیری بووه به (میرو گزیر)
 (په نای بی دهنگ) ه تووره بی نابی
 نه گهر سه د گوچکه ی تیا را کیشرابی

بۇ بى ئابروو زۆر چىشت موباحە
 ئەوى بى دەنگە (كولكى مزراحە)
 بە گورىسى خەلك ئەچىن بۇ داران
 ئەلىنى، نە بامان دىبوه، نە باران
 خوين پەرىيە سەرت لووتت ئەپژى
 كاسە كە پىر بوو ئەوسا دەپژى

که بووی به حهلقه‌ی به‌رده‌رگای خه‌لقی
 به‌سهرتا نه‌دهن له به‌ر بی‌که‌لکی
 دوا‌ی ته‌نگانه‌یسی زور تا‌زادیسه
 (ش‌ی شین زور جار (ش‌ی شادیه
 کفره‌حمه‌د تا مرد قسه‌ی له خوا کرد
 به‌و حه‌قه لای حه‌ق ئیمانی ده‌برد
 سؤفی ناره‌قی له لا حه‌رامه
 لای من قاچاغ بی‌نه‌وسا به‌تامه
 نیرگه‌له تووتنی عه‌جه‌م نه‌کیشم
 دوو‌کیش و هوو‌کیش خویشی ده‌رویشم
 ئاسمان ئاهی بیکه‌س شینی کرد
 زه‌یل جینی نه‌ستیره‌ی کلکداری گرت
 بیده‌ست تیی گوشئ زوردارئ بیخوا
 ده‌ست لی مه‌دهن له کرده‌وه‌ی خوا
 گه‌لاویژ هه‌لات شه‌وقی نه‌گری
 به‌رگی فه‌قیرو هه‌ژار نه‌درئ
 که به‌رؤژ چرای نه‌وت بسووتینین
 له تاریکیدا دوش داده‌میتینین
 که به‌ئاوی پاک باخچه‌ ئاو نه‌ده‌ین
 له تینویتی‌دا ده‌م پتکا نه‌ده‌ین
 نه‌لین: نه‌م به‌فره له پنشدا ئارد بوو
 قوونیان پی‌سری بی‌پیزو سارد بوو
 زیندو و بووه‌و پاتبه‌ی مه‌لایان
 یاخوا نه‌م جاره تا سهر بی‌بویان
 من خه‌سته‌ی مارو میرووم له به‌ر بوو
 هه‌ر له‌م خاکه‌دا میری تورک میر بوو

نہ گہر نہ تہوئی نہ یین بہ گزتا
 نامادہی شہر بہ لہ ہمور و ہختا

لہ شیتہ ییشدا پر چہ ک بنویتہ
 دلی دوزمنی پی بترسیتہ

چوار کتیبی خوا چوار پہندی تیاہ
 کہ گوی لئ بگرن وہ کوو کیمیاہ
 تہورات وتویہ قانع بی تیری
 زہوور وتویہ بی دہنگ بی شیری
 ئینجیلش ئہ لئ: تو دہر کہ نار بہ
 لہ دلہ خورپہی دنیا رزگار بہ
 قورئان فہرمویہ پشت بہ خوا بہ ستہ
 ئہ ختاتہ پی راستہ وسایہ بہ ستہ
 دوژمن بہ چاکہ ناشت ئہ بیتہ وہ
 سہ ہؤل بہ ئاوی گہرم ئہ توتیہ وہ
 کہ لہ گہل بہ دا ہلسی و دانیشی
 وہ ک شہ کر لہ جیتی تہر ہہو دہ کیشی
 ئہ مہندہ ویلی بہرگ و خؤراکین
 نازنین خؤمان خؤراکی خاکین
 کہ وتیان مہ کہ شیت گیر تر دہ بین
 حہرام بہ تامہ بو شہیتان ئہ ژین
 شہیتان ہہنگوینی لہ دہمان ہہلسو
 بویہ ئہم خہلکہ بہ گزیہ کا چوو
 ئاردی ناو دپک چؤنہ وان ئیرہ
 فہرموو دوو دہستہی دؤست ہہلیژیرہ
 پتکہ وہ ناروین لہ پی راستہ وہ
 خوا ئہ وہ بگری شاری گواستہ وہ
 بناغہی ئیرہ سالی دووسہدہ
 وا دہردہ کہوی خاکہ کہی بہدہ

نه گینه که شارقه لاجوالان بوو
 دوانزه سواره بیان مهردی مهیدان بوو
 ئیستا که مهیدان به سهرو گویلا که
 هر مرمیره شهری سه لاکه

کچ به نابه دل بؤ پیر چوو به بووک
 میرد بیتزار نه کا شهو به نوو که نووک
 هانام به تویه خوای ده سنگیر
 نه مکهی به بووک و بکهومه ده دست پیر
 پیری په ک نه خاو (بهستن) بیانووه
 نه مه چیرؤکی ده وری کوانووه
 کوله نانی بؤ به ستوو بانگ نه که بین
 لای گوله نانی بیسمیلا مه کهن
 گرو گال لیمان که وتوته دوان
 گورگ پیر بوو ده بی به چه چهی سه گان
 به فرو هله کؤک به حسره تهوه
 برجی پیریژن نریک که وتهوه
 مه عاشه که مان به شی دؤرانه
 به دوو جه ژنانه و سی پاش تیلانه
 نه عشارو نه غنام وشکایان هات
 ورده مه موران هه موو بووه به لات
 گه رای کولله مان بؤ بژیتهوه
 نه کجا پیکوره نه بووژیتهوه
 که مه شکه دره نه تهوه ی برپا
 مه شکهی مه زبه تهی ته نزیلات درپا
 لاپووره به داو داهاتوته ناو
 خورمالی گیتز بوون وه ک ماسی سه ر ناو
 به مانه خه لکم لی تهوه للا بوو
 مه لاهه بوو بووار نهولا بوو

نهول نه مردین کهوتینه بههار
 بزاین دياريمان چي بؤ دئ له شار
 زور کس نهينين ده چته به غدا
 هر وه ک په تکه و نابي به هودا
 نه گهر هر تيریک له نيشان بدریت
 بهرگی مامؤستای تير نه «داز نه دریت
 نه لین پشتیوان هر له به غدا به
 هر چی ریش سرور بی بؤچ هه مزاغایه؟
 قه ساب ته میزی بؤ دوو کان نه بی
 که چی بؤ نیمه گوشت گران نه بی
 عیسا میقرؤبی پاک نه کرده وه
 له عیسیان دا موسا بوورده وه
 نه لین گوشته که ی ئیستامان پاکه
 به سهد فلسیش بی هیشتا چ پاکه
 نانه واخانه ته میزو جوان بوو
 له و توله یه دا نؤ کمان گران بوو
 نانی گهرم نه خوی تامی تامیه
 که سارد بووه وه گه نه شامیه
 ره نیس شاره زای نه م خوانه یه
 به لام ناخ مشته بناو هه مانه یه
 زور باران باری ده غل ژهنگ بیتنی
 ناو زور مایه وه کرم هه لدیتنی
 هر چی که کؤن بوو بی تینه بؤشه
 ته نها شه رابه تا کؤن بی خوشه

چاوی جوان ئەلین: پیالە ی شەرابە
 مەزە ی سەر مەستی دلە ی کەبابە
 ئەویش کە کۆن بوو کەس لینی ناپرسی
 زەق نە کاتەووە خەلک لینی نە ترسی
 نیسان سیوجگەری کرد بە چوار ئانە
 بیزووی پئی دە کەین ئەلبەت هەر رانە
 لە هەموو لاوێ شایی کەوتە شار
 دەنگی زورنا دئی بە هارە بە هار
 ئەلین گیا لە سەر بنجی خۆی ئەروئ
 وەجاخ زادە بۆچ خەلکی لینی ئەدوئ
 بۆچ مریشکی رەش هیلکە ی سپیە
 بۆچ پەیین فەیزو هیزی زەووییە؟
 کە خوا دای هیچ کەس نالێ کۆری کینی
 دەستەلات داری هەر خۆت گەورە ی دئی
 ئەوێ خۆتدووویە بە ئقتیدارە
 خانیش نەوێشێ ئەو هەر سەرکارە

نازانم بڅچی نهم په نډه باوه
 په مه زان به جه نگو سه فهر به دناوه
 پیم مه لین ریست وه ک خوری خاوه
 کویر هه تا ده مرئ به هیوای چاوه
 ژوور دوو کله لی بوو پاکه دهره وه
 چاوی ره شی خوت کال مه که ره وه
 پیاوان هیند پیشان تاشی تاسولووس
 وال له تورکیه ژن بوون به مه بعووس
 به خوت بنازی کارت له دوايه
 به میردی نیه ده لین به خوايه
 مه ته لیان پرسی نهم زانی کامه
 سه ری هوت له شکر ژیری شانامه
 دهن دووک درپژوه ماسی گر نیه
 هیلکه که ریشه که چی مر نیه
 په مه زان سی ته ونی لی گرتوینه دار
 هه وترنگیلی و قومارو خومار
 دزو خاوه نند مال کرده بیان یه ک خهن
 به کونه بانا گاجووت سه رده خهن

نه لښ په مه زان لاقیتکی ده یه
 کی دی بزانی سی لاقی هه یه
 له مزگه وتان دا که وتنه (الوداع)
 پوژوو بیان تهراند به «وه گاع وه گاع»
 هیند لینی تووړه بوون به شهرو هه را
 له قاپی سه را هینجگاری تورا
 «له یله تولقه در» یش نه بریته وه
 وه ک کابرای کورده خه رج نه بیته وه
 بچ و تیان پوژو ئیسکی گرانه
 به چایک پوی نه و به سته زمانه
 پوژو و کریسمیس گه یه سه ری سال
 هه ر دوو پیکه وه گه یشتینه مال
 چه رخ و فه له کمان بۆ هه لخواه
 به لام که س هینزی گوژمه ی نه ماوه
 راست بیژه هه ر به شی پلارو په له
 ده ور ده وری ده وری ماینه چه قه له
 «فه رز» گرانه چه ز له سونته ت نه کم
 که پوژوو نه گرم پارشیو بچ نه کم
 پوژی بیست و پینج شایبی لوزغانه
 به تلی لی لی چوون بۆ توی یانه^۱
 پاش جه ژنی بۆ من نه للاورمانه
 به لام بارانه و جیگا نه رمانه
 «ژیان» نه لښ: کی گوپی له ده نگمانه
 پاره ی ئابوونه بکا به جه ژنانه

۱. نوی یانه: به تورکی مانای بووک هیتانه.

نه وانه‌ی که شیو به پشتو نه‌کن
 فیکه به برای نیوه لیو نه‌کن
 زستان خستیه تاریک و لیو
 سه‌د کویر چاوساغی نابا به ریو
 که هات سه‌رمه لاده‌ستوژی شکا
 نیتر کی نویژی نه‌کاله ته‌کا
 مه‌لا سه‌ر فیتراهی که می وه‌رده گرت
 نیمامه تیه‌که‌ی بی‌ده‌ست‌نوژی نه‌کرد
 نه‌وانه‌ی له‌هجه‌ی لامیان وه‌ک ریبه
 نه‌زانن پیری شه‌وکتیل له‌کوویه
 نه‌وانه‌ی که ری به‌غین نه‌خوین
 جیلوه‌ی فیلبازی دوو‌قه‌وم نه‌نوین
 نه‌وه‌ی که ناخواو پاره زور‌کهره
 گرد‌کردنه‌وه‌که‌ی پاره زور‌کهره
 سکه‌ی نه‌شرفی گوم بووبوو به لاف
 وا پیمان نه‌لین: برۆ‌ه‌ی نه‌شراف

جاران ئەچىنە سەر باۋە گۈرگۈر
 ئەمان گۈت ھاتۇين بۇزگ پىرى و كۈر
 باۋەرمان نە كىرد شەخسە و پىاۋى خودا
 تا ھاتتە بەر پىنى پادشاۋ گەدا
 كۈرپىكى ۋاى دا بە عاسمە خاتوون
 پۇيلانەى گەيە سەد ھەزار ئالتوون
 ئەۋى مندالى نەبى نەوت ئەخوا
 منالى نەبى بە مېرد يا بە خوا
 كارپىكى گەۋرەى تر لە بە يئايە
 ھەم دىسانەۋە ئەۋىش بە خوايە
 جى مەبعووسىكى كەر كوك مۇنچەلە
 زۆر كەس بە ھىۋاۋ بە بەلە بەلە
 ۋەزىفەى ئىستا ھەمۋى بۇ نانە
 لىنى ناگەرىن ئەم دەۋلە مەندانە
 ھاتوونىنەۋە سەر نەپىتى پىشۋو
 بۇيە كچىكىمان بۇ نادىرئ بە شوو
 كە فرە مېر بېن بەر تابە بنەسەر
 (بېرسى يا پەراۋ بىرسى يۆزەر)
 كارپان لە گەل بە ك ھەمۋو بە قىنە
 بۇ نان بېرىن بى تووتن شىرىنە
 دووبەرە كىيەۋ فېتنە لە ناۋە
 ھۇمان كەۋتۆتە گۈپرە كەى لاۋە

وا «په شه می» به مر میاو مر میاو
 بۆره سوار بوونی (داوود) دهم خواوه
 (مریم) به رنادا هینده به جۆشه
 تاکه له به غدا نه زه پئی بۆشه
 نه مه شهرتیکه بۆ مندالانه
 ئیستا تا چه ز که ی هینده ئاسانه
 له خه ودا سواری کهر ئیعتیباره
 به لام به دیمه ن هر ئه و سواره
 بورجی پیریتژن نه مسال کهم سهخته
 نه و له پساوو زۆرتتر به رواوو بهخته
 نه گهر بی و بیکا به زوقم و سههۆل
 هه ژاره کانمان چی ده گرنه کۆل

كە شاخى گويۇڭ بەفرى چوۋوۋە
 پەندى يىشىنان زىندوۋ بوۋوۋە
 پىم بلىڭ رولە لەبەرت دەمىرم
 خىشىم تى بگىرى بەردت تى دەگىرم
 كەۋاكەي خۇمە ئەيكەيتە بەرم
 رۇنەكەي خۇمە ئەيدەيتە سەرم
 كە ژن مل كەچ بوۋ بە نانى شوانى
 بۇچى لىي ئەدەي بە كۈلە گۇچانى
 كاسە كە پىر بوۋ دىيارە ئەپۇڭ
 بەرداش لىك كەون تۇزىيان ئەپۇڭ
 لەگەل ھامالا مەكەۋە ورتە
 لە جىيى (سندان)ى تۇ (قوززەلقورتە)
 تا دەسندەت بى قەدرت لە لامە
 كەوم بۇنەگىرى پىت نالىم مامە
 كەمىبار ئەگەر پىيى بلىڭ چاكە
 قولە پىيى ئەسمى ھىشتا دەنگ ناكە
 ھەنگەلانە كەم ھەموۋى ھەنگۈينە
 خورماي كورد كوزەم لە لا شرىنە!
 تەرس ھەلدەپىڭى خورما بە جەۋال
 بۇيە دەكەۋنە شوپىن كەرى جەجال
 كە لە ناو خۇتا ھات و رىك كەوتى
 ئىتىر لە ترسى لاۋە سىرەوتى

دل نه په نجینې پیای بی که مال
 به هله وه پری دز دیته سر مال
 فرزانگ که ستمی و وازی لی هینام
 زوو تی گه یستم که چونی به ردام
 بز دهر به دهری مه که وه سه ما
 نه گهر چاک بوايه له جینی خزی ده ما
 گول له سر لقی خویا په نگینه
 به ردیش له جیگای خویا سه نگینه
 بچوره شاری که کهس نه تناسی
 تیر خوت هله کیشه پر به کراسی
 با، میخ سندانای تور نه دایه دهر
 پینچه کلویان ده هاویشته بهر
 خوا منی له ژوور تووه داناوه
 ههر چی به کی دیکه ی خه یالی خاوه
 قاچاقچی نه ما ریژی له ناوه
 بی تونیسه هم به ندو باوه
 دار کیشی ناری نه مردود بوو نیستر
 گوئی دریژی گوله په بهری خوشتر
 دهر ویشی به ننگ کیش سر ده نیته تاق
 بز ییگانه به تریاقی عیراق

چاکت بؤ بہد بی ہتا تہ توانی
 بہد نہ بی قہدری چاکان نازانی
 باوہ ژن چہ پؤک نہدا لہ ہ تہو
 ہر گیز فیر نابئی ری تہم دیوہ و دیو
 موور تانہ یتاشی نابئی بہ تہختہ
 بی تہجر بہ خام نابئی بہ پوختہ
 فہلہ ک بؤ پیایوی خودین بہ کینہ
 خوت لہ ٹاوتہی دیودا مہینہ
 سہرمانہ ما، مار تہ بووژتہوہ
 بہ لام زوو سہری پان تہ بیتہوہ
 چہند خوشہ کہ پیاو دلی پاکی بی
 لہ تہنگانہدا دوستی چاکی بی
 موریان تہ گہر تہ بن باخہلہوہ
 خوینمان دہمژئی بہ زاوہلہوہ
 شوانت لہ کویتخای لاوہ چاکترہ
 دہستی بیگانہ ماری پی بگرہ
 «وہ زیر» یک نہوہی دزی بہ خینو کرد
 ٹاخری کوشیتی و مالہ کہیشی برد
 جوولہ کہ ئیستاش ہامان تہ کوژن
 دہست نہلمان کہون خویتیان تہ مژن
 ہلہ کؤک لہ گہل بہ کرا ناکؤکہ
 ٹاگر مہخہرہ تہنباری لوکہ
 کہ رہگ سست بی و ہیزی نہمینی
 «لاپورہ» پاروو لہ دہم تہرفیتی
 خوا ہموو لایی بہ کخاو بہ ک دل بین
 لہ سایہی بہ کدا وہ کوو بہ ک بژین
 ❀❀❀

ھەلۆ بەرز فەری کەوتە سەر شارێ
 تیزی پەری خۆی ھێنایە خواری
 ئەوی نەدیمی پیاوی گەورە بە
 ئەبی «چاک پێژ» بی دەوران دەورە بە
 دلخۆشی نەخۆش دەرمانی دەردە
 خەلک پینزار ئەبی نە بگرەو بەردە
 دوکتۆری ھاتووہ ئەلین کەحقالە
 تیی ورووژاون ئەلی دەججالە
 بۆ موستەشفاکە ی ژوور شاتر پام کیشە
 رازیانەم خواردو بوو بە زگ ئیشە
 دوومەلان بۆیە پیتی دەلین زۆلە
 بە بی توو دەروێ لەو دەشتە چۆلە
 ئەلین گولەژەن لە ھەموو مالی
 ئەگەرئو دەپیتی لی دا دەمالی
 من بۆیە بستەم ھێندە خۆش ئەوی
 چی لە دل دایە راست دەردە کەوی
 وتیان پینغە مەبەر بە کوێ دا سەرکەوت
 وتی پە یژە کە ی عیسای بە دەست کەوت
 کابرا وتووہ «میفروبی - ھە ی دی»
 میفرۆب ئەوہ یە کە لە لاوہ دی

كەرەكەي عيسا بېنە مەككە
 بىلەن: گۆراۋە تۆباۋە مەككە
 زەمانەي عيساۋ موسا بەسەرچوو
 رووى درۆزنى تىدا رەش ئەبوو
 ئىستا دەۋرىكە درۆى وا دە كرى
 ئاسماتىلى يەو بە بال ئەفرى
 موسايى هامان ئە كوژن بى ئامان
 زۆرى وا ھەيە بېكەن بە هامان
 پاپا «ئافە پۆز» ئە كل لە بەر قىن
 ئىمە بىرچ فىرى «ئافە پۆز» نە بىن
 بۇيقوتاژ جىسى مىللى زىاد ئە كا
 ئەو پىشە چاكە نان بە زىاد ئە كا
 چونكو موحتاجىن بە نانى شەۋى
 بوۋىنە عيسايى سى خوامان ئەۋى

کوردی دۆنەدیو پف لە دۆ ناکا
 که تیریشی خوارد پروو لە تۆ ناکا
 ئەلێی تۆفانی نووحە هەستاو
 باوک ئەولادی ژیر پیتی خۆی ناو
 بە خالۆ خالۆ هات بە لامەو
 بوو بە توولەمار دای وە پامەو
 ئەگەر کەلکی بێ ئەوسا خەلەبە
 ئیستا دەور دەوری سوورە دالەبە
 هەندیکمان هەبە رەگی خەو ئەگرن
 تا ئیشیان هەبە لەبەر پیاو ئەمرن
 ئەمڕۆ لە لایان ساحیب مەقامی
 پیت هەلخلیسکا شیت و نەفامی
 سەیر ئەو سەیرەبە ئەمەیش ئەزانین
 دین خۆمان لادەین که چی ناتوانین
 ناخ خۆزگە هیندە ی سەخی و جەسوورین
 چی دەبوو بە دل لە یەک بیوورین
 ئەو قەومە بەرزو ساحیب مەنزلن
 که ئەگەل یەک دا راست و یەک دلن
 ئەو هی بە بەشی خۆی ناپەزایە
 بە هەولی بێ جی پرووی لە قەزایە
 تیری دۆست لە پیتی «ژیان» درابوو
 زۆراب بە تیغی رۆستەم کوژرابوو
 بە بەردەباران کورد نەمردبوو
 بە گۆلی دۆستی گیانی دەرچوو بوو

به واته واته پیاو نه بیته وه
 خووی مندالیمان لی نه ژیتته وه
 سه رو گوئی یه کمان شکاند به کوله ک
 چهند لیک خه پرو بووین به شه ره گه ره ک
 من «گویتزه» بیمو تو «کانیه سکانی»
 له یه ک بوو بووینه دوژمنی گیانی
 هیتله رو نیه هوود هینده دوژمن نین
 نه وه نده ی تیمه لیک هاتوینه قین
 نه ویشش که وا راجیع به خوا بی
 به زوری بازووی هیچ لایی نابی
 پشتیوانه که ت نه گهر به کاره
 باراش له ناشی ژوروو بهاره
 ناس گینا کارمان لیسره له پاشه
 پیشته ی پیشوومان ده وهن به ناشه
 جاران ئیتالیا شه ره گای نه کرد
 وتیان خراپه پنیان له ناو برد
 تیمه به ران و که وو که له شیر
 تیک بهر نه ده یز و سه گ ده که یز به شیر
 هموو ده رسی شه ره ناخر شه ریسه
 بویه هه لکردمان کویره وه ریسه

گهرمای هاوینه گهرمه‌ی میوه‌یه
 ناخ میوه‌ی نه‌مسال شهرای پنه‌یه
 کاله‌ک گران بوو تیرم لی نه‌خوارد
 که چی کوتوپر گهرمای تی بنارد
 خوانه‌یداویتی سالی توخه‌ی که‌ین
 شادی بی‌و تالی نه‌که‌و‌تیه به‌ین
 ئیستا وه‌ختیکه به‌خوشی و سه‌یران
 هه‌مو ئیواران بچینه سهر بیستان
 که چی به‌هیچه بؤ قینه‌به‌ری
 له‌خوش رابواردن خؤ‌ده‌که‌ین به‌ری
 عه‌یزاغاو میرزا زیندوو بوونه‌وه
 شیرزادو شیرخان تیک هه‌ل‌چوونه‌وه
 نه‌وه‌چاکی کرد بی‌لایی نواند
 لای «معاویه» تیکه‌ی خؤ‌ی نه‌گلاند
 نویژی له‌پشتی «علی» یه‌وه‌ده‌کرد
 که بوو به‌هه‌لدا رای کرده سهر گرد
 خؤ‌من نه‌وسنم به‌لام نه‌وانه
 که بؤنی لی بی‌نایخؤم گرانه
 له‌پشت که‌سه‌وه جه‌ماعه‌ت ناکه‌م
 بؤ ولاته‌که‌م به‌هیوای چاکه‌م
 هه‌لدایشم ناوی بؤی بچمه سهر گرد
 ناخ هه‌موو لایی وه‌ک منیان ده‌کرد
 ئیمه‌که‌له‌سهر هیچمان نه‌کردن
 دوو که‌س ده‌میتی شایسته‌ی مردن
 خؤزگه‌بؤ چاکی وا به‌ک ده‌که‌وتین
 به‌هیچ قووه‌تی دانه‌ده‌که‌وتین

نه و دهمه به ختم لی بوو به دوژمن
 که کهره دیزم بوو به پمووزن
 نه و دهمه هوشم لی شیواو وه ستام
 که هر چی هلسا وتی ناش وه ستام
 خزمه تی ده کم هیشتا لیم سارده
 تو خوا مه لاگه! نه میشه ئارده؟!
 ده وله مهند پاره ی به کهس نه داوه
 پاره پهرهستی نه پروا له داوه
 نه وی پیسی بلین: وا برپو ده پروا
 به هیچ قهولیکسی ناکری پروا
 نه وی جله وی خزی دایه دس خه لک
 ناوی نراوه زه بوون و بی که لک
 زرده والسه مان جاری ئالوزاند
 نانی شوانمان خوارد گه وجیمان نواند
 له هر دوو لاهه تووشی جهزا بووین
 ته میمان نه خوارد دیسان تی هه لچووین
 تاریکایی شه و ئیواره دیاره
 نه لین خاکه که ی به ده نه م شاره
 ❀❀❀

ئەمسال ئىتتىخاب كەوتە باحورا
 زۆر كەس دەروونى ئاگرى تياگرا
 ئاويشمان كەمە بۆ ئاگر بېرى
 ئەويش ھاتۆتە سەر نۆرە بېرى
 ئاخ بۆ مىراوى خاوەن مروووت
 ئاوو نووایی بكا بە تۆبەت
 مادام ھاتۆتە سەر تىكە و لىكە
 يە كى تىگە يى زۆر رىك و پىكە
 چونكو بۆ ھەندى ھىندە تەلاشە
 لە خزمەت زياتر ھەولى مەعاشە
 بارى دەولە مەند نە يقۇزىتەوہ
 سالى ھەوارى بگوئىرتەوہ
 يا سوبوع و روبوعى بۆ كارىكى خىر
 بىەخشى و چاوى چواری لى بى تىر
 چاوى تىر نەخوا بە بەشى خىوى
 گۆر وایە خاكى گۆرى پى پىوى
 ئەى ئەو كەسانەى بە خۆ دەنازن
 تا دەمرن ھەسەت بە نان و پىازن
 ھونەر ئەوہ يە بەختى لە گەل بى
 چىمە تتۆ ئەبى لى تىكەل بى
 جەوھەر بۆ دادى ھەق بى بە ھایە
 بە مىردى نىبە زۆر جار بە خودایە
 من سى رۆژگانەى خۆم پى برپاوە
 نازانم چىمە لەم بەندو باوہ؟

وا گەرد بوونەوہ پایزە براکان
 بەلکویەک کەون ھیمەتی چاکان
 بەلان وەک ئاردی ناو درک وایە
 برایش لەگەل نایتە کایە
 خۆولاتیمان بۆچ لا چا نابئی؟
 گویلکی خۆمالی بۆچ بە گا نابئی
 مەلین: شیلوگ مایە پەنیرە
 فیتە ھەوینی نۆ قازان شیرە
 مەدحی رووبەرۆو پیاو ئەدا بە شوو
 زۆر دۆستی سەر نان بە دوژمن دەرچوو
 خوا موسا بۆ سەر فیرەون ئەنیرئ
 کە چی جار جار مەر بە گورگ ئەسپیرئ
 پیاو بۆ بورە پیاو رۆحی خۆی سەرف کرد
 کە چی پینی دەگوت بە دەردی خۆی مرد
 ئەو کانپە ی ئاوی لئی دەخوینەوہ
 بە نایە کاری پیری دە کەینەوہ
 ئەوہی کە وەفای بۆ دوا ی خۆی نەبئی
 نیر تۆ دەبئی ھیوای چیت پینی بئی
 سیاسەت پیشە ی ئاغای بئی ریشە
 بۆیە گەلئی پیاو بئی ئیش و ریشە
 زۆر ریش و سمیل تاشراو وەک ئەوان
 خۆزگە ریش ئەبوو بە مۆدە ی ژنان
 ئۆخە ی ژنان بوون بە گەورە ی گەرە ک
 ئەبئی دەستە ی تر بچنە بەر خەرە ک

ئینجا هیتدیکیان چونی ده رین
 له گه ل گوچنه به رزه بلین
 به نارنارو که سر ده له قینن
 ده م بز یاروی خه لک دا ده چه قینن
 ناخ خوتیده واری فریامان که وه
 بز عالم روزه بز نیمه شه وه

جالينوس ئه لئى: تاقيم كرده وه
 هه ر قه ومئى ناسرا به پئى كرده وه
 هيندى و حه كيمى، فورس و ته كه بيور
 تورك ئيتاعت، ئه رمهن سفره در
 عاره بى به رى و ميوان په روه رى
 كوردو ئازايى، به مال و سه رى
 حه به س سه داقه ت، شامى و شه ئامه ت
 مه لاهو چروو كى، زه ننگى و حه ماقه ت
 كورت و فيتنه بى، دريژى و بئى هؤش
 له دوو جه ژنان بوو شىخى نوئژ فروش
 ئاين و ئوئنى مووزهردى چاو كال
 شه هوه ت په ره ستى ره شى روو به خال
 كويزو حافيزه جووله كه و حيساب
 به نگو كه ساسى ده وله ت و شه راب
 جاف بو زيانى، هه مه وه نده بو شه ر
 شىخ و ته فره قه، زه ننگه نه بو گه ر
 پشده ر جه نگاوه ر پيكن و به كه ن
 شوان و دزه بى له ناويان ئه كه ن
 بانه بى ده لئى: ئه سحابه كوژن
 سيوه يلى ئىستا قامك ده مژن

بە پىسى خەلكى بۇچ ئەلئى: بە تە
 زوبانت يىلئى سەرت پەحەتە
 پىاوى زۇر بىلئى بۇ دۇزەخ بەرە
 لەویشدا ئەلئى: ئارەكەى تەپە
 وەختئى ئەتوانى بە گژ من دا يىنى
 بۇ بەر ھەلستى زۇرى من بىئى
 بئى لە مار مەنى ھەر چەند سېرىش بئى
 مەچۇ پىى بەراز لە پەو بېرىش بئى
 تەنھا گاجوتئى زىان ئەنوتئى
 كە چى گاگەلى تېوۋ ئەگىنئى
 ئىستا من بۇيە ناوم پورپىيە
 خەتا سوورەيەو لە خۇم ئوورپىيە
 دىنا شىئاوۋە بە شېرم بېرم
 دەست بە كلاوى خۇمەوۋ دەگرم
 ھىشتاكوو، يىستان بەرەلا نىيە
 ئەم دووگە چەورە بئى بەلا نىيە

به حوشتريان وت: خوا کورټ باتي
 وتي: من بي بار، نامينم ساتي
 تا کار نه شيوئ ناگاته سامان
 وهخته بز هه نگوين بچمه هه ورامان
 ثاوي پاييزان له به فراو نه کا
 نه وي تير نه خوا چي له ثاو نه کا
 شاري بي کاري ژوور به کار که وي
 پياوي پياو هه رگيز تيدا ناسره وي!
 ديسي فسره کويخا ثاوه دان نابي
 پياوي زور بلئي، نوکته دان نابي
 هه ر چي خه لک له ژوور خويه وه بگري
 نه وي ده يناسي له به ري ده مري
 نه وي به لوقه ري دؤست نه به ستي
 با به لوقيش بي! زووتر ده وه ستي
 هه وا په ره ستي هيند لووتی به رزه
 لووتی نه بيته کولکي ته رزه
 يه ک دل و يه کسان چهند خو شه ياران
 بي خه م، بي په روا له ته رزه و ياران
 پيئنج و دوو پوژي دنيا رابوئرين
 دوشمن له پردی نامه رد هه لديرين
 به لام وه ک ده ستمان خو يشمان بلاوين
 يه ک ناگرين بويه وا بي کلاوين

سەرماھات بەرگى ھەتتە دەرى
 ھەور لە خەرمانى چەلتووكى خورى
 ئەمسال ناترسم كە لافاۋ بېمبا
 ھېچ گويش نادەمە فيشالى بۆمبا
 مەن دەورەى جەربى عومومىم دېو
 ئەوھى بترسى دەستى بېرېو
 بۆيە جەز ئەكەن باران بېارنى
 لەم بىنى ئاويىە رسگار بىنى شارنى
 ھەموو لە تىنوا ئاخ ھەلدە كېشن
 ھېشتا بۆ مالان ئاۋ رادە كېشن
 ما كېنەى گەورەى ئەلە كىرىك ھات
 خوا يار بىنى نوورى فەن كەوتە ولات
 نان و گۆشت نرخی كەم كرايەو
 پارەى «كىلۋات» ۋە ك خۆى مايەو
 بۆ جەسەسەنە پىاۋ ئەخنىكىن
 كەچى لە ماسى رەسم ناسىن
 بۆ مەستى توتن ئەپرسەنەو
 قاچاغى (ماسى) ئەبەشەنەو
 بەنى گىرژ خەرجى ھەوسار ھۆنە
 دەزووى خاۋ تەنھا بۆ لارز بېرە
 ئەسپى بىنى ھەوسار زوۋ بىنى جەل ئەبىنى
 پىاۋ سەربىزىۋ بىنى ئەستۆى شەل ئەبىنى

لیره دا چاکه و نه زاکه ت گه ری
 کوته ک له به هشت هاتوته ده ری
 زور جارم وتوه خه پرو بی گو یه
 کوته ک ده زانی قوناغ له کو یه
 نه گهر خوا بالی به فیل بدایه
 نه بوو سه ربانمان گشت پروو خایه
 خوت هه لمه کیشه و مه پرو به عینوان
 تفهنگ بو نشان نه سپیش بو مه دیدان
 ئیستا وایمان که وتنه به هانه
 به دست خه لکه وه بیل زور ناسانه
 شوهرت نافه ته لیت نایته وه
 جام بشکنی به لام نه زرینگیته وه
 شه ری ئیتالیا گرانی پیته
 گهر له کوئی که وتو کونده له کو یه
 تو خوا لینی گه ری با حالمان وای بی
 نالعی ئیمه نه بی شوربا بی
 به ته قویم سه رمای نه مسال خه تهره
 مه کته به که یشمان له شار به دهره
 له مه عاریف دا ههر شار به دهرین
 بویه وه ک خاکین ههر خاک به سهرین

شهوی پاییزان پیرانن نانوتی
 کهله شیریکیش نیه بخوتی
 کهله شیر له دیی (ماوه ته)
 کهله شیر کوشتنم لایان له عنه ته
 شهومان دريژه و رژومان به هوره
 نمه کمان سویره و پلاومان چهوره
 هیچ کهس نایتم دلسوز بی بومان
 زوو پیاو نه گورې ناوی (کایه سکان)!!
 گونای کهس نیه خه تاي خو مانه
 جینگای هیوامان «گردی سه یوانه»
 هندی به کیلی باوکیان نه نازن
 هندی بو ناشووب ناواته خوازن
 هندی کنکیان له لاوه ک شیره
 هندی هینده یه تا سکيان تیره
 نه لین مردوو شور پاره ی به ری زوو
 خوی ده کرد مردوو گور به گور ده چوو
 په رده ی بینای ته سپو شیر وایه
 سامی ئینسانی وه ک دیو له لایه
 نه گینه ئیمه چون سواریان نه بین
 دوو هینده ی ئیمه ن لیان ناتر سین
 زن ته لاق نه ده بین شوو نه کا زور باش
 نه لین قه ی ناکا بومان بوو (به جاش)

بۆنی گول له لای قالدونچه ده‌رده
 ژن بی رووسووری ناچیتیه په‌رده
 «برایا ئەم پیاگه سه‌یری چەند خۆشه
 من بیترم: نیره، بیترئ: بیدۆشه»
 ئوخه‌یج که ئیستا زۆر دار بی هیزه
 له بیرته ئەیگوت گالت وه‌گویتزه
 نه‌ک ئەمری وه‌زیر فه‌رمووده‌ی شا بی
 له‌م زه‌ویه په‌قه چه‌وه‌نده‌ر نابیی
 که تو‌خۆت شل کرد له‌ رووی ناکه‌سی
 ئەلئ: بروانه‌ چۆن لیم ئەترسی؟
 چاکه‌ له‌ گه‌ل به‌د خراپ ناو ئەبرئ
 که گورک به‌خیو که‌ی خوی مه‌ر ئەت‌گرئ
 میرووله‌ که‌ خوا غه‌زه‌یی لئ گرت
 کاتیک زانی له‌ په‌ر بالی گرت
 خانوێکم هه‌یه‌ زۆر نات‌ه‌واوه
 دارو په‌ردووی باش ئیستا نه‌ماوه
 سالی سئ جاری هه‌ل ده‌گێرمه‌وه
 له‌ په‌ر ده‌رووخئ ناچه‌ویمه‌وه
 ئەمسال مه‌بعووسی هاتوته‌ په‌واج
 په‌سمی ئیفتتاح که‌وته‌ به‌ر مبعراج
 به‌لام عومرو رزق له‌ به‌راتایه
 بزانی به‌ به‌رات کئ دیته‌ کایه
 شایی شایی که‌ر لۆغه‌ی دراوسی
 له‌ تازی‌ه‌ی ژنان سه‌رم ده‌ئاوسی

وا پرہ مہ زان دئی ئہ بی بہ کویتخا
 پہ کی کہ شکہ کو گیہم ئہ خا
 ئہ گہر من بلیم: پرہ مہ زان نیہ
 کئی لیم دہ پرسی جہ زاکم چیہ؟
 چونکو گوناہی لہوہ گہورہ تر
 ئہ مہ ئہ زورہ بہ باری حوشر
 باقل دہ چینہ پسردهی ئیعتیکاف
 جنؤ کہ دہ بن بؤ پشت کئیوی قاف
 نہوہ لالا پرہ ستو داو ہیند گرانہ
 بہ قہد رکاتی تہراو یحمانہ
 تاریکہ شہوہو ئہ حزاب لہ ناوہ
 «پرہ مہ زان» بہ جہنگہو «سہ فہر» بہ دناوہ
 لہ ئہ فہریقا بووہ بہ گہردہش
 دونیا شتیواوہ وہ ک مووی قولہ پرہش
 چاران جوولہ کہ خومی ئہ شتیوا
 ئہ کہوتہ درؤو قوری دہ پتیوا
 ئیستا بی ئہوہی کہ خؤم بشتیوی
 درؤی وا دہ کہین بہ قہدہر کئیوی
 ئہ لین: بؤ مہ ئموور مہ نشوورہ دراوہ
 خانرو خؤتر بؤ کہس نہ ماوہ
 کہ چی پتیکورہ داشی دامہ یہ
 نازانین تہقی و شہقی کامہ یہ

به کي ته عريفی قانونی پرسى
 وتی: نه یزانی نه گهر نه ترسی
 وتم من ئیستا له دنیا دا نیم
 به خوارده مهنی و زه ماوه ند ئه ژیم
 قانون بو به زم و بو زه ماوه ند
 گۆرانی له سهر «قانون» په سنده
 جاران نه یانگوت (قانون) پریازه
 به و نه ندازه به هر گیز مه نازه
 بو سلیمانیش قانون نه بووه
 قانونی خوامان لا به سهر چووه
 هندی به نه حزب خویان هه لده نین
 نوقته ی سه ره وه ی لای راست دائه نین
 نیمه که فیری شه ره گه ره کین
 که بوینه نه حزب کي ده لی به کین
 هندی به عیلم و خووی چاک نه نازن
 تا ده مرن سه رهت به نان و پیازن
 وه کوو ناغا که ی دی (سیا مه نسور)
 مه دحیکی زۆریان کرد به واته ی دوور
 که هاته ئیره منیش هر وام دی
 که چی وه هدی دا زوو هیتایه دی
 به وه تی گه ییم که نابی به پیاو
 چونکه به درۆ (رجال) دپته ناو

جاران کاسه ی دؤ که وچکی تیا بوو
 به ریزه هر کهس نؤره ی جیا بوو
 ئیستا هر کهس ئ پیاله ی خوی پر کا
 بهشی کهس نادا بشلئی: وا خنکا
 (ئهسکه مل) جاران که سیرمه دار بوو
 هر چوار تهره فی لیوه دیار بوو
 ئیستا گه وره کان «قولتوغ» نشین
 هم لاو نه ولوو دوا ی خویان نابین
 خؤزگه نهو عه قله ی پیش چوو هه سرکار
 له سهردا نه ماو نه تهینایه کار
 خؤزگه به لئین وه ک ماست سپی ده بوو
 به سهر لیوه وه شویتیکی ده بوو
 ماست و راست ئیستا بوونه مؤده ی کون
 شهرم و تهریقی نه هیشتوه «پاردؤن»
 بیستم ئاغا که ی دیی (سیا مه نسور)
 نه حوالی منی کردوو له ده ستور
 وتوو یه تا کوو پیشه ی درؤ بوو
 مونه سه پرریف بوو هم سه به خؤ بوو
 بوویوو به عوزوی مه جلیسی عالی
 زؤری نه ما بوو بیی به والی
 ئیستا که تهرکی درؤی کرووه
 چاوه رپی که وشو پالتوی مردوو
 نهو مال ویرانه بؤچ و راست نه روا
 نهو راستگویییه نهوی خسته دوا

ساف دەر وون، داری دهستی به دکاره
 بۆیه شه ره دار زۆره له م شاره
 نه و قه ومه ی پیشه ی ده وهن به ناشه
 سینه ری روه و رۆزه له پاشه
 نه و پیاوه گه وه ری که خوش باوه ره
 به ده ست خه لکه وه مینکو تی ساوه ره
 زینه هار خوار ده ست به کم مهینه
 بۆیه به کینه لیت نا نه مینه
 هی و امان هه یه دته لات خوشی
 به خۆت نازانی، تا ده تفرۆشی
 به به ندیخانه پیاو عاقل ده بی
 هه ندی سه رچل و زۆره مل ده بی
 هه ندی به فریو گه یه وه ته پایه
 شه ی تان له به رگی فریشته دایه
 که سی بویری ییسمیلا بکبا
 وه ره سه بر که چۆن ئابروویان تکا
 سه لاحیه تی سالحانم نییه
 بلیم: نه مه ره ش، نه مه سپیه
 که که لیمه ی «ره ش» وه رگه رته وه
 ده بی نی شه ری لی ده بیته وه
 جه زنی میلادو ئیمه یه ک که وتن
 تیره بۆیه یه ک ناکه ون چه وتن
 جاران حاجیلی به خیری باووو
 له به ختی ئیمه گویری بی ناو بوو

پیاری ناوه جاخ مه خنه نه سر کار
 هاوړیکانیسی ده کا به بی عار
 نه وی تیکوشی و نیش بکا بی دهنگ
 (ده ماوه ریک) دی و ده یکت به پارسه نگ
 نه گهر پیم بلنیت نامشوی کی ده کی؟
 نه لیم یا خراب یا به جی ده کی
 هر چشتی زور بی هرزان بیکره
 عیلم تا زور بی به های زور تره
 نه دهب تاجیکه له نووری به زدان
 بیکره سهرو بچوره ناسمان
 بی نه دهب ناوی نه ده بخانه ی دی
 به ردی تی گری پرشکت بو دی
 به خوره نه دیوه دم قالی ده وی
 له سه رخوش گه ری نه و خوی ده که وی
 بو خوه لکینشان زه عیم بوزور گن
 هندیکی تر هه ن سپلی لاور گن
 شه وچه ره له بهر (سپله) دامه نی
 که خواردی و رویی پیت پنده که نی
 به لام تو بیده بام پی نه زانن
 لیان بیووره قوری زستانن
 ناخو گهر دشی کورسی چی لی هات؟
 هیوا بو قابسز ترس بو ده ستالات
 بی (دو) به هیوای شیری مه پ نه زی
 کاتیکی زانی به رخ مه پی مزی

(بایی باایی) یه کایه‌ی زه‌مانه

نهم چه‌رخه کونه ده‌وران ده‌ورانه

په‌ندی پیشینان هر چند په‌س‌نده

په‌ندی نهم په‌نده جائزه‌ی به‌نده

نه گهر سه عاده ت زور ده ستي لي دهی
 ناخري تیک نه چي نه بي فرني دهی
 به سهر دوستا يني به دياريه وه
 له وه چاکتره کين بشاريه وه
 که ئيشکت کرد زانيت خه تايه
 بگه پريته وه بوزورگی تايه
 نه گهر لي بوردی بي په شيمانی
 نه نجاله زه تي عفو ده زانی
 نه گهر يني به قين توله بستيني
 خه وی په حه تي لای خو ت نايینی
 نه وه جيتوت پی ده گه يه نی
 که وا جيتوت پی ده گه يه نی
 که دوو کهس ناشت بن به تو چاکتره
 ههر روژی سفره ی لايه حازره
 که سهری هه ودای ويجدان ت به ردا
 نه مديو نه ودیوت زور دی به سهردا
 نه لين: پيريژن به تفره وه مه کره
 که چی جوانه کان که وتونه ده وره
 بـورجی پيريژن هيشتا ماويه
 جوانه ژن پيشين به ندو باويه
 نه يشزانن جیسی کهس به وان نادری
 ئيسان هه ول نه ده ن خه لک نانی بيري
 نه وی به ناحق نانی خه لک نه بيري
 نه نگه ويستی و ترس بو خو ی نه کري
 به لام هندی کهس ناهه لو به دخوون
 خو یان چاوه پيی ده رکردنی زوون

جینگای تنگ بوو بوو نه مجاره ژيان
 گالته که وته پال په نډی پيشيان
 پياويک ژنی مرد قولیکی هانی
 وتیان چوڼ له گه ل قولدا نه توانی؟
 وتی بو ماتم پيشه ی دیرینه
 سهراپا بهرگی تازی دار شینه
 من بهرگی په شم کرده بهر جینه
 که ماته مگیری عاڼید به ویه
 من سه گم دیوه له سه ره نو تلک
 فه پالی ده گرت له گوشتی توو تک
 دهستم دهرمانی سه زگی فه بزه
 خامم په وانه شاره زای نه بزه
 سی بهرؤ...
 ماییتکی بؤره م بوو سواری ده بووم
 رؤژی به ئیشیک بو دیه ک ده چووم
 نریک ئاواپی ژنیک کی نازدار
 بانگی مرده من وتی بؤره سوار
 سی بهرؤ دارم ئارام نیه
 له تو ده پرسم دهرمانی چیه
 وتم لهم دهرده رسگارت ده بی
 نه گهر بی و دلی من بینته جی
 وتی ناچارم دلت بینمه جی
 به لام یاخوا تویش نه مهت یته ری
 هارو مار (ودمی) باوه شابان بوو
 هر چی هار نه یگرت بو نه وی ده چوو

لہ گہل پہنچکئی نانیان بؤ دە جوو
 نووتکی دە هاویشٹ رسگاری دە بوو
 ئەمەندە هاوو ماریان چاک ئە کرد
 کہ چی (شایاویان) بە گورگی هاو مرد
 حە کیم لہ دەردی کہ سی خۆی کۆلە
 بۆیە خزمانی دە کە ونە بۆلە

ھەندى كە لە پىر بەرزە ئەبنەوہ
 كە كەوتنە خواری ئەبوورنەوہ
 كە بە توونچىتى بووی بە ھەمامچى
 خۆت لى ناگۆرى، لە رى دەرناچى
 بەلام كە لە پىر ھاتى بووی بە كۆر
 نان خۆرى دەبى، سېلەى سفرەدەر
 ئەگەر پى بە پىسى ھاوپىكات پىسى
 پىت نالىن كاپرا! نازانن تۆ كىسى
 ھەر موویە لە رىز رىزە تىپەرى
 مەقسەتى وەستای دەلاک ئەپىرى
 نەخوازە لا وا (زەیل) كەوتۆتە ناو
 ھەرچى بەر كەوئى، ئەلین كلك بىراو
 بۆ كلكە قولى دەچنە لای داپىر
 ئەمانتیرتە لای بزىن بۆ شىر
 شىرى داپىر خۆر، بى كلك ئەمىنى
 سەگ بە ھىزى كلك ئىسقان ئەشكىنى
 پىرەمىرد ھات، پىسى وتم پىرى
 ھەر كەس لە بارى خۆى گۆتەر ئەژمىرى

مانگی رہ شہمی دوو کہل دہرناچی
 خاتو زہ مہریر پرچ ہلئہ پاچی
 لہ قلعہ ق ہاتہ وہ نیشتہ سہر ہیلکہ
 مہیدان خالی بوو بؤ پہرہ ستلکہ
 کلکی دوو فاقی نمونہ ہی زہیلہ
 شارہ زوور نہ مسال لہ پراو کہر کہیلہ
 عہینہ مہل دہر کہوت، سالی کوللہ یہ
 بہ لام بؤ نہ ویدیو نہ زمپر پلہ یہ!!
 بای بہ ہار دہ شنئی! کؤلارہ ہی دہوی
 بزائین بہ پہ تی کئی سہردہ کہوی
 کؤلارہ سالی تیرہو سالی می
 نہ مسال برہوی ژنانہ کہمی
 بہ ہؤو بہ ہیوای داری پلہ کہوہ
 وہ ک فر فرؤ کہین بہ دہس خہ لکہوہ
 بہ لام لہ لہ شی چالہ کہ دہ چین
 ہہ تا ایمان دہن پئی قہلہو دہ بین
 ہیندہ کہ بلئی کہ متیار چاکہ
 قولہ پئی دہ سمی ہیشتا دہنگ نا کا
 بہ کہر ناویرین بہ کورتان شیرین
 وہ ک سوورہ والہین بہ خالمان فیرین

نای بۆ ئه‌و رۆژه‌ی ترس دئی به‌سه‌را
 کونه‌ مشک لاما‌ن ئه‌بئی به‌سه‌را
 که‌ که‌وتینه‌وه‌ کۆمه‌لی یاران
 ئه‌لئی نه‌ باما‌ن دیوه‌ نه‌ باران
 کویخا جوامیری هه‌مه‌وه‌ند ده‌یگوت
 های جوامیر رۆم و عه‌جه‌م و له‌ دووت!
 سه‌رئ که‌ شاهان به‌ ته‌مای نه‌بن
 بۆ ئه‌وه‌ ده‌شی هه‌لکه‌نرئ له‌ بن
 ئه‌وسا که‌ جوامیر ده‌نگی دلیر بوو
 تیی هه‌مه‌وه‌ند ژنیشیان شیر بوو
 ئیستا من هه‌سم دولدلم پتیه
 ئاخۆ ناپرسن له‌شکرت کییه
 له‌ هه‌مووی خۆشتر خه‌یال بازیه
 حوکمی سه‌ری به‌نگ به‌کتازیه
 خه‌یال بازیه‌ چاره‌ی دل‌ته‌نگی
 شه‌راب به‌ گه‌ردش به‌نگ به‌ بئی ده‌نگی
 به‌لام به‌نگ کیش بی مه‌چۆره‌ گوی ئاو
 جۆگه‌له‌ت له‌ لانه‌بئی به‌ شه‌تاو
 هه‌ر خۆم ئه‌یزانم شه‌راب بکه‌م نۆش
 گوی زه‌لم و ماسی و سه‌وزی و هه‌وای خۆش

جووجه له دوو خووی به نیمه داوه
 که بین پیش کهوین بؤ پیمان داوه
 به کنی که سهری له هیلکه جووقا
 تویکلی شره ده کا له زیره دندوکا
 دووم بی ده عوای میراتی باوک
 به کتر کوپر ده کهن به شه په دندوک
 نیمه پیش نهو خاکه ی جی سروشتمانه
 زیر له قه ی نه ده یین، خوو په و شتمانه
 د پروانی هیچمان له ناودا نیسه
 نه مان له گه ل نهو بؤ شه شه قیه
 که ویش خوویه کی خوی پی به خشیوین
 دیاره بؤ نهوه شایسته ی دیونی
 کهو ده به نه راو به فیل ده خوینی
 هاو جینی خویان بؤ کوشتن دیتی
 نیمه پیش ته سببخ و زیکرو نیستیغفار
 که چی که شکولمان پر له نیستیخبار
 ده یینین برسی و که سیره و کزین
 دانمان نه ده نی ده ستیان ده که زین
 به زه یلی زه یلیش نابینه زیر بار
 (زه یل) دریژه ی به ست وه ک پروژی به هار
 تانه بر پته وه نهو نابریته وه
 وا دیاره تا دیت نه ته نیته وه

دنیاکه‌ی فانی کاروان سهرای ره‌نگ
نیوه‌ی دل‌شاده‌و نه‌و نیوه‌ی دل‌ته‌نگ

ئاوینه‌ی ده‌وران دوو چشت ده‌نویسنی
خه‌ته‌ میزینسی و کلاو فریتنی

به‌عه‌شایه‌ریی ده‌عوا جه‌ل ده‌که‌ن
شاگرد شوق نه‌خواو وه‌ستا تی ده‌خه‌ن

له‌ خه‌ت ده‌رمه‌چزو مه‌که‌وه ده‌وره
ده‌ست به‌ کلاوی خۆته‌وه بگره

له‌ که‌ری توپیو مه‌گه‌رئ بۆ نال
رؤژیکیش ده‌بی تویش ده‌خه‌نه‌ چال

ده‌سته‌ی خۆی ده‌وی که‌ خاوه‌ن ده‌سته
ده‌سته‌ که‌وته‌ ده‌ست، ده‌سته‌تر به‌سته

نه‌و کار به‌ده‌سته‌ی که‌ کار شوناسه
کرده‌وه ناسه‌ خاتر نه‌ناسه

نه‌وی به‌ خاتر نه‌م رۆ دامه‌زرا
که‌ نه‌رخه‌ی گۆرا په‌تی نه‌و پچرا

نه‌و پیاوه‌ی پیاو بی نه‌و نیشه‌ی ناوی
وه‌ک ماین چه‌قه‌ل هر که‌سه‌ تاوی

نه‌وی به‌ هیوای ره‌جاو به‌رتیل بی
نه‌بی گویی دایم له‌ زیله‌زیل بی

یا وجوود نیستا عه‌کسی نه‌وه‌یه
نه‌بینین ده‌وران بۆ یه‌ک شه‌وه‌یه

دیاره‌ نه‌و باخه‌ که‌ نایه‌ته‌ به‌ر
«بریسی یا پار نه‌و بری بۆزه‌ر»

به حشتریان گوت حوشر کورپ بوو
 وتی له نه ستوی من بار لانه چوو
 به زه یلداریان گوت چی بوو نه م که تنه
 وتی مهرگ له گهل ناوه لان جه ژنه
 زیله ی زه ییل که م بوو بوؤ دله له رزه
 له باران رام کرد که و تمه بهر ته رزه
 داخلی ته شوپکه م ناخوم که ده بیه ن
 بوؤ شه وه نه گریم ده مه سزی ده که ن
 توخوا بزانتن ته شوپکه ی قه پتان
 ده ست کی ده که وئی؟ نه لله ت ده ست نه زان
 هه ندی معاشی ته قاویتیان
 زوریشه، لیان بوو به ماخولان
 هه ولی وه زیفه نه ده ن تیر ناخون
 تا دیسانه وه ده بنه که واکون
 زه یستان له سر کاسه سویتد نه خوا
 که چله ی شی چوو عوزری تر ناشوا
 خاکی شاره زوور په سته و بی هه و
 بازیان پره له هه راو داوا
 کاسییش چونکوو ده عیه ی تیا نه
 هیچ مه ئمووریککی پی ره زانیه
 هه ی داد هه ی بیتداد، ده له مه نه کان
 بوؤ پاره ی میریی که و توونه مه بیدان
 پی خؤ چه سپاندن نه دوزنه وه
 جیی فه قیره کان نه قوزنه وه
 به (مندیل) کلکی گوپره که نه گرز
 پی شیا که که ی له هه ژار ده برن

بسواره پەش و سپی دەرده‌خا
 ریکه‌وته نادان جار‌جار سەرده‌خا
 شانس سپیاویکه به عاره‌ق دەرپوا
 عه‌ییبی ئەخلاقی ناپۆشی که‌وا
 ئە‌گەر به عیلم و عه‌مه‌ل په‌سه‌ند بی
 له‌وه چاکتره که ده‌وله‌مه‌ند بی
 پاره چلکیکه له به‌ری ده‌ستا
 به مشت قوچاندن له ده‌ستا وه‌ستا
 پاره‌بو خییوی زینه‌ت و فه‌ره
 ناخ بۆ میرات خۆر می‌قرۆبی شه‌ره
 عیلم بۆ قه‌ومی رینگا ده‌نویتی
 عالمیش ناوی چاکه‌ی ده‌میینی
 دۆست چاکه‌ی دۆستی لیک ئە‌داته‌وه
 دوژمن له‌گه‌ل دۆست ناشت ئە‌کاته‌وه
 ئە‌وه دۆست نیه به هیوای پۆست بی
 نه‌یه‌وی دۆستی له‌گه‌ل که‌س دۆست بی
 بلین: قه‌له‌م زهن که‌وتوته به‌ر زه‌یل
 قه‌له‌مچی بۆچی که‌وتوونه واوه‌یل
 کردمان قه‌له‌مچی به‌ تووتن ده‌م تال
 (وه‌ی من وه‌ی منی) چیه‌تی به‌قال
 دیاره له ئیمه‌یش بووه به‌ کرده‌وه
 له عیسا‌یان دا مووسا بوورده‌وه
 که‌س نالی قه‌ساب گۆشتت به‌ چه‌نده
 جامباز بانگ ئە‌کا وه‌ره (خه‌ر) به‌نده
 یاخوا هه‌ر بژی دائیره‌ی ئە‌شغال
 نه‌کرئ کاری ده‌مکوت بوون که‌م حال

ئەلەين: باخەلت پىرى بى لە پارە
 خىزم و يىگانەت لە دەورە و ديارە
 من ئەلەيم دۆستى كە بۇ پارە بى
 ئەبى چا و پىرسى و گەدا چارە بى
 ئەنەنە ديارە پىساوى دەولەمەند
 پارەى خۇى بە كەس نادا بى گۆبەند
 دۆست ئە و دۆستە بە بۇ كىرە وەى چاكت
 خۇشە يىستت بى بە دلنىكى پاك
 دۆستى چاك چاگە و بەرچا و تىرىيە
 بۇ ئەمرى و يىجان گوى رادىرىيە
 بارانى نىسان دانەى گە وەەرە
 فەيزى بۇ بەدبەخت ھەر كەواى تەرە
 ئىتر وائىشغال كەوتە وە سەر كار
 خرىدو فروخت كەوتە ناوبازار
 ياخرا ماكىنەى رى و بان نە وەستى
 رى گوزەرانى ھەزار نە بەستى
 زور چە توون دەلەين نان و لە خاكا
 بە كرى كارى (چەتە) چت ناكا
 ئەمجارە بە كمان كەوت لەبەر باران
 ھەفتەى ئايندە دەچىنە سەيران

واده‌لین: ئادار ناروا به بی دۆ
 دواى نهو نيسانیش ناروا به بی جو
 بارانی نيسان جۆی خسته دواوه
 باره‌حمه‌تیش بی تامی نه‌ماوه
 باشکوه‌تنی جو به کهن مه‌ژمیره
 خواردنی چوارپئی و دووپینه لیره
 دووپئی به چوارپئی ئه‌لنی رووبه‌روو
 نوخسه بی له تۆش نوخسه‌مان ده‌رچوو
 باران سى‌په‌ره‌ی گه‌يانده‌خايه
 نانی چوارپینکان و له‌پۆنایه
 چوار پئی له دوو پئی به‌دخوو چاکتره
 به (جو) هه‌ل ده‌کاو دلی پاکتره
 ستمگه‌ر که مرد خاک نایگریته خو
 به دل خوا شوکر، به دم تاغا پۆ
 و شه‌مه‌نده‌فه‌ر بوو به هی خۆمان
 تا وه‌فد زۆر بی قارانجه‌بۆمان
 توججار هه‌موو چوون شیخان له‌ته‌ک‌دا
 ئه‌لین: (هه‌م چوونین برۆ تا به‌غدا)
 ناوی وه‌فدمان هینده لا خۆشه
 هه‌ر بلین: وه‌فد، زۆر که‌س به‌جۆشه
 نه‌گینه هه‌مزه له‌هه‌باسی چی
 چرچه‌قه‌لایی له‌مۆریاسی چی
 زۆر له‌بارانی نيسان راده‌کا
 به‌ده‌نگی بۆمبا خه‌لک سه‌ما ده‌کا

ئەو پياوۋە گەورەي خۇي بە كەن ئە گرىئ
 لە ئەندازەي خۇي زۆرتەر سەرئەخرىئ
 ئەوى خۇي لە ژوور خەلكى دەنوارىئ
 با پايەيشى بىئ دەي ھىتتە خووارى
 لەش و عەقل و دل ئەم سيانە ساغ بىئ
 ساحتيان دەبىئ ھەر بە دەماغ بىئ
 لە گەل خۆھەلكيش خۇش باوەر مەبە
 ئالتوون بە محەك پياو بە تەجرەبە
 گوئى راست سووك بىئ بۇ چاكە بىستن
 گوئى چەپت كەر بىئ لە فیت ھەلبەستن
 قسەي چاك زەحمەت ئە گاتە جىئ خۇي
 واتەي بەد زۆر كەس پۇستەچىيە بۇي
 ئاگرى دزان شەوئ دە گرىئ
 چەقۇي بىئ پۇلا دوو پۇژ دەبرىئ
 دەوران دەورانە دەبەدەبەي شايى
 رەواجى نەما بىنچوو و سئ شايى
 كوا گرمەي تەپلى بە گزادەي جافان؟
 كوا بەزم و رەزمى مېولى و تافان
 ئىستا كە باوى قەشەو مالوومە
 سوئد ھەر بە سەرى (ئەورام شالوومە)

وا گهر ما داهات پاقله په یدا بوو
 سهودایی مه شره ب شیت و شه یدا بوو
 جاران پئی راوی زه لم له ناوا بوو
 نیستا میری سوور ریگهی ناوا بوو
 په ندی پیشیان نه که و ته بهر دل
 نیستا له زور کهس بووه به چقل
 هر چی له خویا چشتی شک بهرئ
 هه ولی نه وه یه (زیان) بدرئ
 تی گه یشتمان نه مجار ته واوه
 کهر له کوئی و کونده له کوئی دپاوه
 سم سمی (هه ره) چنگ چنگی ناسی
 لهم کردو هه وله سهرم نه ماسی
 نه گهر تز پیاوی لیکسی دهره وه
 کرده ی بهد له خوت، خوت دوور خه ره وه
 نه گینه ده می خه لک کیسه نیسه
 نه بینئ و نه یلئ گونا می چیه
 نه و شیعه خۆشه لای من زگ تیر کا
 چشتی نایابی خوار دنم فیر کا
 که (بامیه) ی تازو (ته ماته) دهر چوو
 با بلین: پوستم می بوو یا تیر بوو

ئەم سال ئەمەندە هەور ئە گرمینئ
 تریشقهی دلەمان راده چه نینئ
 قینئ بیدادی لە هەورامانە
 هەورامان لووتئ لە ئاسمانە
 بە تەرزەو لافاو لووتئ نانهوئ
 قەزای ئەم دیوی لەو دیوی کەوئ
 هەورە تریشقه با کینو بسمئ
 گشتئ ئاسانە هەر (سان) نەجمئ
 با دنبا ئیمان نە بیژریتەو
 خۆلەمان بە سەردا نە بیژریتەو
 ماران گەز هەموو شویتئ دەپرسی
 لە خشەئ مارو میروو دەترسئ
 لە تەقەو رەقە دلەم زۆر تەنگە
 خودا نە کەرۆ بوواچان جەنگە
 خزمەتی ولات هەر بە عیلم ئە کرئ
 بە چرای خویندن پی دەردە کرئ
 بار ئارد بەرە کی بۆیە لە پاشی
 هەر کەسئ بە لای خۆیا داتاشی
 ئەویان بە مالی ئەوێتر خەرە
 قاپی مەحکەمە بۆیە وا پەرە
 تا حەول و قووەت لە سەر رەجا بی
 مالی بی مالان نابئ ئاوا بی
 هەندئ رەجاکار سەیری زۆر خۆشە
 پینی ئەلئ نیرە ئەلئ بیدۆشە
 هیندیکیش بە هیچ تەریق نابنەو
 بە دووی ریبوی دا ئەچنە کونەو

پامه‌که له دوای کاری پ‌روپوچ
 هه‌ل نه‌خلیسکینه له پ‌ر لینگه‌و قووج
 نه‌وی به چاکه‌ی خوی خوشیان نه‌وی
 ده‌ست گیری زوره‌ نه‌گه‌ر پ‌یش که‌وی
 که به وه‌زیفه‌ دل ب‌ره‌نجینه‌ی
 دلی ناسره‌وی نه‌گه‌ر ییشمین
 هیچ پایه‌داری پایه‌دار نییه
 هیچ سه‌رمه‌ستیکیش بی‌خومار نییه
 بیانوت بی‌بگرن خوت لاده‌له‌وی
 له سه‌رخوش گه‌ری نه‌و خوی ده‌که‌وی
 که نه‌نگه‌ویستیت بوو له‌گه‌ل به‌دکار
 دوعای ب‌و بکه‌ زوو ب‌چته‌ سه‌ر کار
 دوعای پ‌یریژن ناخر خیرییه
 خوش گوزهرانی به‌زک تیرییه
 هه‌ندی‌کیش هه‌یه له‌گه‌ل تیری خوارد
 ده‌وری برس‌یه‌تی ناکه‌ویته‌ یاد
 گه‌وره‌ت که کردی بلنی من یارم
 (له‌کت) دی بلنی من ورم‌یارم
 ورج سه‌ر پردی گرت بانگی که خاله
 په‌نج له‌گه‌ل گورگا‌مه‌ده به‌تاله
 له شیرمه‌ترسه‌ نه‌و ناتشکینه‌ی
 چه‌قه‌ل خراپه‌ لیت راده‌مین

نه لاین: هار چل شه و نه ژی دروږیه
 کواله مالی هار شین و رږږوږیه
 کوشته ی عاره قمان، واله پیش چاوه
 نیواران هیچمان له بیر نه ماوه
 نینسان له نیسیان دروست کراوه
 چاوی به پهرده ی غه فله ت پوشراره
 تا ساتمه نه کا چاو هه ل نابری
 نه که ویتنه چال په ل وپو ی نه بری
 به دکار له چاکه خراپه ی چی دی؟
 ناواتی به دی خو ی دیتته دی!
 نه زانی خوا بږچ به د نه ژیتنی
 نه گهر به د نه بی به دکار ناوتنی
 تا نه مان به نه گرده که ی سه یوان
 چاکه و خراپه نایتته مه یدان
 فورمه ی وه زیفه که بوو به کفن
 ده ست و پی له پیاو نه بی به دوژمن
 که مه ر نه مو که چاو زه ق کاته وه
 ناغایی له بیر پیاو نه باته وه
 نه مانه ویزه ی بهر گوپی بی عاره
 که س نالی مردن هه یه له م شاره

موقته‌زای خولقه کچیج پیاوئه گه‌زئ
 ئه‌و دله دله که‌وا نه‌له‌رزئ
 نه‌گه‌ر بمینین کای تازه‌ده‌رچوو
 وا چاکه‌کارت‌حه‌واله‌ی خوا‌که‌ی
 خوا‌ره‌گی‌به‌دکار‌له‌بن‌ده‌ردینئ
 توله‌ی کارزوله‌ی بی‌شاخ‌نه‌سینی
 هه‌ندئ‌به‌گالته‌نه‌لین‌بروانه
 هه‌رچی‌مز‌گونه‌هه‌مووی‌ویرانه
 راست‌نه‌که‌ن‌مالی‌خوا‌به‌ره‌لایه
 زور‌لی‌ناپرسی‌که‌(حق‌الله)‌یه
 به‌لام‌به‌داده‌بو‌(حق‌الناس)‌ئ
 قورگی‌به‌د‌ئه‌گرئ‌هه‌تا‌ئه‌تاسئ
 که‌توله‌گه‌ل‌خه‌لک‌به‌بوغزو‌کین‌بی
 نابئ‌به‌مه‌کری‌خوا‌ئه‌مین‌بی
 سه‌رم‌له‌کاری‌خودا‌سور‌ماوه
 بو‌چ‌پیاوی‌چاک‌ی‌خست‌ته‌لاوه
 ده‌وران‌ده‌وران‌ه‌و‌ئیمه‌بی‌سه‌برین
 ناینین‌پینچکه‌ی‌زور‌تابوت‌ئه‌گرین
 پینستی‌حوشتری‌سالح‌ئه‌گورون
 کورتانی‌که‌ری‌جه‌جال‌ئه‌دورون
 با‌یه‌زید‌فه‌رمووی‌وشکیان‌ته‌ریان
 «کلی، غرقش‌کن‌ما‌هم‌در‌میان»

هیچ کس نازانی که نم دنیا به
 چند همه چیزه ی رهنگ رهنگی تیا به
 به کنی هر له شوین پاره عه و داله
 له مسکین بو به زهرده واله
 وه ک ههنگ له م و له وه ههنگوین نه گری
 که بیه وه دا که چی خوی نه مرئ
 کهم پاره دارم دیوه تیر بخوا
 بوی دیت به ره م له پر خوی ده روا
 پاره ی میراتیش میقروی شیره
 برای میرات خور ده ست به خه نجه ره
 وه ره بنواره ده عوای مه حکمه
 زوی میراته ده عوای تر که مه
 هندیکی تریش که وای پاره ن
 هیچ قه دریان نه له گال ناواره ن
 هر به داخه ون نه لئین ناخ پاره
 دنیا بو پاره له گه ل تا یاره
 ده وله مند پاره ی به که س نه داوه
 نم گشت عالمه ی نه روا له داوه
 هیندی که وتونه ده ریای سیاست
 به قینه بهری بوونه سیاست
 قینان له وه یه نم دایانه
 زاده یش نین سه ریان له ناسمانه
 کرده وت باش بی چاکی و به پئی و جئی
 که خوا دای هیچ که س نالی کوری کئی

ھەندى خوا بو شەر ھىتاۋىيە دىنيا
ۋەزەندى خەلكيان ئەۋى بە تەنيا
كەرە جەلاد بوو دەيوت دەقچىنم
بە لىنگە فرتى نە شئەى خۇم دىنم

ديسان خومخانهى يەھوودى شيوا
 درۆى بالداری لى كهوتە ھەوا
 دەھەن بەئاشەو دووبەرە كيە
 پير، لى تەريكو تيا دەرە كيە
 يە كى بە گورزى لەندەھور ئەخوړئ
 نان و دۆى تيرەى شيرزادى دەبړئ
 ئەويتەر دەلى: لەندەھوور كىە
 شيرزادى نامەى فەتحيان پىئە
 شەپرى عەنەر و رۆستەمى دەستان
 لە ناو ئىمەدا بوو بە داستان
 يە كىكيش دەلى لای خوداو بەندە
 سوورەتى (ياسين) گەلى پەسندە
 خو ئە گەر (ياسين) (طە) لى لەدوا بى
 كە خوئىدەت ئەبى كارت رەوا بى
 كابرأى خۆمان سەر مەلامانە
 بەو ھەل ئە كرى ئەم رازى نىھانە
 ئەلى: بە ھىوا كەس لىت ناپرسى
 دەنگى تۆپ نەبى ھىچ كەس ناترسى
 حاجى (ئەمىن) یش ماچۆ بواچە
 نووژى جەغفەرى و تشرى پاچە
 منىش ئىمانم بەو مەتىنە
 عالمى بەكار دائىم ئەمىنە
 وتیان مەلاھات وتى بە تۆ چى
 وتیان تى پەرى! وتى بە من چى

پاره‌ی ده‌ولمه‌ند له قاسه‌ی دهنوی

فەقیر لیتی نه‌دوی تا چه‌نه‌ی نه‌سوی

وا ده‌زانن نه‌و یا نه‌م بیه‌ ناو

ئیر بو ئیمه‌ تیر پره‌ له‌ چاو

عاده تی دنیا به سات نه گۆرئ
 زۆر ده ولت هیه له پیر نه دۆرئ
 هاو نشینی به د زوو ته ئسیر نه کا
 زۆر دۆستی گیانی لی دل گیر نه کا
 چهند قه زای دیزه که وتوو له گۆزه
 رهش هه ره شه لای نه هلی نه م کۆزه
 که قه له ره شمان ری پشان دهه ری
 نه بی گه وره مان هه ره ده به دهه ری
 نه مه دوو جاره نه که ئینه چال
 زه ره ده بیتین به مال و به حال
 هیشتا پیای چاک لیک ناکه یه وه
 گره وه له پیای به د نابه یه وه
 تا ئیمرو پیای خۆمان نانا سین
 به گوریسی به د نه بی بتا سین
 هه ندیکمان هیه دور ده قه لیشن
 که چی به ته فره ی به د دل به ئیشن
 هه ی له ری خوادا که دینه قسه
 نه ره ستو لامان هه چه و ناکه سه
 که چی به (بلۆف) نه مان تر سین
 لغاومان ده کهن ده مان ره تیسن
 نازانین چاک و خراپمان کینه
 بو گردی سه یوان نه چی نه م ریبه

نهووهل په رده بوو له سینه مای چهرخ
 بزاین چونه! ینجا بازی بهرخ
 کهس به بازی چهرخ پشتی نه بهستی
 هر چی که چره و بی ئاخری دهووستی
 پی راست نه مینه نه گهر پیا برپی
 له لای هموو کهس بیگانه نیت خوی
 دوو بهرد پیکاده ن به کی شکابن
 نهوی تریشیان بی زده ده نابنی
 نهوی له دوژمن توله ده ستینی
 نهو ئیتیقامه ییش بو نهو نامینی
 نهوانه ی دویتنی که له روو دوست بوون
 وا نه مرو دهر کهوت به ته مای پؤست بوون
 که دؤست پوی و تو بی وه فا بووی
 دیاره له ریزه ی پیاوه تی دهر چووی
 هه ندی وه فایان بو دوايان نیه
 نیوه هیواتان به وانه چییه
 چهند خۆشه پیاوی ناوچاوان دهرخا
 به پیاوه تی خوی قسه ی خوی سه رخا
 چهند خۆشه دؤست ناوچاوان پاک بی
 له به ره و رووی درؤ بی پاک بی
 روو له پاکیه به خیر هم ناوه
 گامان گرووه کلکه که ی ماوه

ده میکه قه تره ی حه یا تکاوه
 بویه وا زوبان ته پرو پاراوه
 وای نه فنه ندوم کومه لی یاران
 نه لی نه بایان دیوه و نه باران
 زور پیاو وه ک دره خت مو تره ده کری
 هه رمیه و جار جار ترۆزی ده کری
 له م هاوینه دا کۆلاره زوره
 بویه له گه ل ژن هه ر ئال و گۆره
 راست نه کهن ئیره ره شه بای زوره
 له گه ل فیشال دا که وتوته نوره
 تازه وه ستاحمه د شه و پرو دۆز نه ما
 بهر دوکانه که ی ته پ و تۆز نه کا
 حو کمی پاپۆری ره شۆل نه ماوه
 قه تارو قۆریات شان به شان باوه
 جاری با بزاتین سال بهری دووره
 من له مانه م چی شای من نه نگووره
 مه جلیسی ده وری حه وزه که ی خۆمان
 ترئ و کاله ک و شووتی و سیوی جوان
 نه مانه ن شاه و وه زیرو موشیر
 خوش گوزهرانی پتویسته بق پیر

فیرعه‌ون که‌وته نیل وتی له ترسا
 نیانم هیتا به ره‌بیبی موسا
 «ئه‌بو‌تالیب» یش به ته‌عنه‌ی ژنان
 به پیغه‌مبه‌ری نه‌هیتا ئیمان
 ئه‌ویان بو ژیان ئه‌م عیززه‌تی نه‌فس
 بی عیززه‌تی نه‌فس که‌س نابیی به که‌س
 وه‌ک کابرای کورده شیریان نایه‌ سهر
 (نووحی) گوت به‌لام نه‌یگوت پیغه‌مبه‌ر
 لای هه‌ندی مادده‌ی ناموس به‌تاله
 له موودارادا وه‌ک په‌شته‌ماله
 له قومی‌دیادا ئافتوری ماهیر
 هیچ فالسۆتیکی لی نابیی زاهیر
 هه‌ندی‌کیش فوو بای زوو ده‌رده‌که‌وئ
 مایه‌ پوو‌چیسان هه‌ر به‌رده‌که‌وئ
 نیسکی مۆریاس و هه‌رزنی په‌نگال
 بی به‌رو پشتن بو که‌س نابنه‌ مال
 ئه‌وانه‌ راستیان چۆن دیته‌ سهر لئو
 دم به‌ پینکه‌نین دل‌یان پر جینو
 له‌گه‌ل یه‌ک زاهیر دۆستی ده‌نوین
 خه‌ریکن ملی یه‌کتر بشکین
 ها‌کاله‌ رووی کار په‌رده‌هه‌لگیرا
 ته‌ناف‌باز قۆلی له‌قه‌لبه‌گیرا
 وه‌زیفه‌ی گه‌وره‌ زۆر پیاو گیز نه‌کا
 پیری شاعیریش فره‌ بیژ نه‌کا

كە خوا سروشتى ئىمەي خىستە پروو
 (و خلقناكم اطوارا)ى فەرموو
 ھەندىكمان ھەيە كە گۆشت نەخۆرە
 گۆشتى بۆ ئەبىي بە زگە شۆرە
 ھەندىكيش بۆنى پىازى كرد ھەلدئ
 ھەندئ بە كشميش دلى تىك ھەلدئ
 ھەندئ لا لايان كە قەزوان ئەخۆن
 ھىتدە تورە دەبن ئەلتى خۆين ئەخۆن
 ھەندئ بە جىرەن دان بى ھۆش ئەبن
 ھەندئ بە بۆنى خۆش نەخۆش ئەبن
 ھەندئ كە ھەنگوين ئەخۆن قەبز ئەبن
 ھەندئ بە قۇخىك تووشى لەرز ئەبن
 ھەندئ لغاوى شەيتان كراو
 ھىچى لە مالى خۆى پى نەبراو
 ھەندىكيش ئەيخواو ئەبە شىتەو
 دوو چەندانەيشى زوور بۆ دىتەو
 چاوا نابرىتە مەسەندو پارە
 بۆ ئىشى فەقىر وە ك خزمە تكارە
 ھەندئ وە ك دوو پىشك چزوى پىرژارە
 تەبەن مىلمى كەوتو ھەژارە
 ئەينى بەدكار كە چى بە سەردئ
 عىبرەت ناگرئ و نايىتە سەرى
 جۈولە كە شەمووى ھاتبوو بەسەردا
 مسلمان ئاگرئ لە پىشى بەردا

گاور جگہ رہی پئی دادہ گیرساند
شبعہش بہ کیردہ کولہ دەئ ترساند

رہسم و ئایینی زہمانہ وایہ

لہ رۆی رہش دا کئی بہ وہ فایہ

ئیکرامی فقیر بہ کان و دۆیہ

لہ ہموو شویتئی کہوا بخۆیہ

هاوینه هه و ره و گرمه ی ره شه با
 ئاخۆ مه ره زه ی کئی شه را ئه ییا
 تووی سه رو دانه سه وزو پاراوه
 بی ناوی کنگ ئاو بو ییکه س ماوه
 هه رچی به ئه رخه ته عین کراوه
 له ترسا دلی وه ک (بی) ناو ئاوه
 موژده یان به نی هیچیان بو نابئی
 بژاریان ده بی وه ک پووش له (کا) بی
 کار به ده ست ئه گه ر بی کاره ده رکا
 ئه بی له گه ل خه لک خزی تووشی شه رکا
 ئه گه ر هه ر وایش بی و ئومی کاتب بی
 ئیشی ده وائیر ئه بی پاسیب بی
 راست بو ده فته ردار ئه مه ی روو داوه
 وای له قوونیه و وای له دوشاوه
 له ناو (سنه) دا ئه م په نده باوه
 بیژن ملیچک وابه هه واه
 ئه فپئی و ئه خنی و بیژئی به هوو هوو
 ئه وه ی که کریا وه ک به فری پار چوو
 ژنی فره میترپ بهر ناباته بهر
 بریسی یا په ر ئوبیری بوژه ر
 تا ئیش بو خزمان بدۆزینه وه
 ئه بی له هه وار بگوئزینه وه
 خو ئه گه ر بو ئیش و پیاو بگه رین
 بو کار ره وایی ئینجا له سه ر پین

باران كە ناوى رەحمەتى خواپە
 بۇ كشتو كالمان ئەوۋە سەرماپە
 زۆر جار ھىلانەي بەدبەخت تىك ئەدا
 لە شۆرە كاردا دېر ك لىك ئەدا
 خوا تەجەللى خۆي بەم كوردە نواند
 (لىلە تولقەدرى) بە يا دۆراند
 ھەوتەوانەمان بۇ دېتە بەر مال
 ئىمە ئەيدەينە بەر گورزى بەر مال
 خەلكى بۇ يارمەت پىشت ئەدەنە يەك
 ئىمە بۇ تۇران پىشت ئەكەينە يەك
 نىشان بەو نىشان ئەمجارەي دەرىبەند
 لاي دۆستو دوژمن پىشمان لە يەك سەند
 كەس دەرىبەندى كەس نىبە بو مردن
 ئەو دەرىبەندە بە زامارى كردن
 بەخىل سىن نەوۋە لەم دىنبايەدا
 يەككى نايەوئى خۆي بە كەس بەدا
 دووۋەم نايەوئى چاكەي كەس بۇ كەس
 سىيەم دەربارەي خۆيشى فرىادپەس
 ئىمە لە دەستەي سىيەم بەخىلین
 لە چاۋ شاراندا بۆرە زەللىن
 ئەلئىن: بۇ رىۋىيان ئەمەندە پارە
 ئىسرافە دلئمان پىكى برىندارە
 ھەرچى ئەيكوتم ئاسنى سارده
 سا نوخوا مەلا ئەمىشە ئارده

گهنه ی پهیدا بوو نم بیرو کوزه
 فهزای دیزه یه وا کهوت له گوزه
 گویره که به کی له پ کهوته په موو
 گاگهل به زبان ناویران هموو
 لافاو دارو بهرد تیک نه پروو خینسی
 فهزاله فهزاتوله ده سیتی
 من ماسیم نه هیشته له ئاوی زه لما
 که جی له شی ته پ بؤ خه لکی تر ما
 من شه کرو پؤنم نه کرد به حالوا
 که چی بؤ خه لکی نه بوو به لوا
 پینچ و دوو پؤژه خه وی راگوزهر
 هه رکه سه ده وره ی خوی ده باته سر
 نه ی دنیای فانی کاروان سه رای پهنگ
 نیمئی به دل شاد نیمئی به دل تنگ
 لایی چل فه رده ی شه کراو بهش نه کا
 لایی تۆپه لئی قورپه پرهش نه کا
 خوا هه ر نه و خویبه قه لهنده رخانه
 ئیستا چؤن بووه وه ک (چروستانه)
 کاله م هموو له ژووردا ته پی
 خؤم بؤ سه ر چؤپی چوومه نار قؤپی
 خوا یار بی هموو دینه وه کایه
 سه بری پی ده وی نه مه دنیایه

په پووی سلیمان مزگیننی هانی
 کهوا ناسف دی بؤ سلیمانی
 له هه موو لاره خه لک کؤبوونه وه
 بؤ مه راسیمی به پیرچونه وه
 دار له باز جارئ کامی دپته دی
 خوا ره وای بیننی شابازیشمان دی
 نهم جاره قه دری نهم شارهم زانی
 هیتسه میوانی عه زیزی هانی
 نهم میوانانه دیاری یان دیار بی
 نهم شنی نهم شاره تالعی یار بی
 به لام که خومان داری بی بهر بین
 کهوا کوله کهی تاقی زه فەر بین
 نهلین ده شتس رهی جنی جهوت له شکر بوو
 تهختی سلیمان به شه ره فتر بوو
 نهوئ جینی شهر بوو نیره جینی ده عوهت
 نهوئ جینی زه حمهت نیره جینی په حمهت
 سا چی بکه م بهختی من شؤره زاره
 بارانیشی بی هر خه سو خاره
 وه زیری به غدا یاره ی په سند کرد
 هات کانی درکه ی سکانی هه ل گرد
 نهمه یش هر که سنی بهخت ری کهوئ بؤی
 نه یته دزی گاو گویره کهی خوی
 هیچ که سنی نه فعی عوموومی ناوئ
 بؤیه ده خنکین بؤ کاسه ناوئ
 هه رچیش ده بیننی ده لسی: زه عیمم
 له م ناوه ناوه هر من هه تیوم

ٺه و سه ر کرده یه ی به راست ٺنسانه
 به ندو زنجیر لای روتبه و نیشانه
 به لام نه ک قهومی توش کاو خوش پا کا
 وابئی ٺیتر کس بر وای پی نا کا
 ٺاخ ٺه مه ره نجی داوین به با دا
 له شگری نادان پشتمان به ر نا دا
 تا عقل کاری لیک ٺه داته وه
 جه سوور گره وی خوی ٺه باته وه
 ته معا وه ک ٺاوی شوری ده ریایه
 هر ٺه یخو ٺه وه ته سه للات نایه
 ٺه وه ی قانعه به وشک و به ته ر
 ناوی تراوه شاهی به حرو به ر
 هر چی راست ٺه روا له ته وه ککول دا
 خم و خه فه تی نایی به دل دا
 خوا ری له به نده ی به د کار بگو ری
 ٺایته سه ری تا لیوی گو ری
 هیوامان وایه ده سته ی خو ٺنده وار
 بزمان پی بگهن بکه ونه رووی کار
 با وجود ٺه گهر مه کته بمان و ابئی
 خه رمانی هیوا ٺه بی هر کا بی

زستان شهواره بوو به چرای نهوت
 زور کهس به هاوین به شهواره کهوت
 به چرای گهرچه ک به کتر نابین
 بویه وهک چرای گهرچه ک بی تینین
 شهوقی کههره باهاته کایه وه
 جوم بوله کادا نه شارایه وه
 به کن له (کفری) له پری (کفری) کرد
 خهلق به خیره ومه ند ناویان نه برد
 به کن خیر نه کا بوری خانه قا
 که چی بی نینساف کافری ده کا
 شیخی بایه زید ناحه قی نه بوو
 فهرمووی وشکو ته با بسوتی هه موو
 قه زاناحیه و مه کتبه که مان
 هه موو شاغیرین نا کرته خه رمان
 دونیام له لامیه و بریانی پر کرد
 هیشتا (بسم الله) بسمیلای نه کرد
 هه چی باینجان خور بی له ژووره
 (بسم الله) وه ره توش لئی بیووره
 تاکه ی نه م چه رخه وا چه پ ده گه پری
 تاکه ی که ره دیز به جو ده زه پری

ئەكەر دېكەنى خاوەن بەخت نەبى
 شاخى ئەزمىرى وا بۆتەخت نەبى
 كە عدالەت بوو «قەويان» زەئىفە
 زۆر كەم بوو باوى جىنسى لەتيفە
 ھىشتا تى ناگەين لە چاكى ژنان
 زەئىم خۆى خستە كراسى ئەوان
 بە ھاوار وتم ئىاخ، ھەورا ئامان
 مەيكەرە تافگەى زەلمى ھەورامان
 تەختى ھەورامان بەختى ھەلپىكا
 كۆى ئاتەشگايان بووبە ئاتەشگا
 گەردشى دەوران ئەم دىوہو دىوہ
 ئەم خاكە زۆر جار ئەم حالەى دىوہ
 من ئەمگوت «زەلم» ماسى لى برا
 كە چى ھىند زۆر بوو گونىەكەى درا
 ئۆتۆمۆبىل چوو، بۆقەلادزە
 دەجمە سىندۆلان بۆراوہ بزە
 مەنسورى ھەللاج بەچەكەو كەوان
 ئۆتۆمۆبىلى بىردە سەر كىوان
 پىشيان دەلین خوا، ھەر ئەو خوايە
 ئىستا كە بىزن وا سوارى گايە
 بەراز كوژ دووسەد فىلس وەرئەگرى
 بۆبەرازى شار بۆچ نىرخ نابىرى
 لۆقەتەچىمان خىرە لامبۆزە
 بى بىسم اللەيە، چىشتى پىر تۆزە

به ئیستریان گوت: باوکی تو کینه؟
 وتی: ره سه نی دایکمم پیسه!
 چونکه دووره گهو تووی حه رامه
 هیشتا جاشکی خوئی نه دی ناکامه
 تانجی له راودا هونه ر ده نویتنی
 نه ته وهی سه گهو گورگ نه خنکیننی
 عایید مشکی کرد به کچی سه رپشک
 ئاخری نه وه ستا بوه وه به مشک
 ئه لئین: گیا له سه ر بنجی خوئی نه روئی
 به لام بیتستانیش بژاری ئه وئی
 بیتانه که مان پر له بژاره
 بویه مالیان مافه ته داره
 به رازی ناو شار شه رحی نه بوو بوئی
 هه ر چی ده بینئ ئه بیاته سه ر خوئی
 کر کره ی پادیو بواری نایه
 به ش به حالی خووم بلویژ بو گایه
 ره حمه ت له و که سه ی ئه سپی ئه کوژئ
 له باخه لتایه و خوینت ئه مژئ
 ده رباره ی ناکه س پیاوه تی مه که
 بیه یته که عبه دیسان (له ک)، له که
 هه ندی کیش ده لئین که ئیمه نه بین
 ئه هلی مه مله که ت ئه که ونه شین
 نازانن خوئیان شه ینیش و شین
 ته نها قازانجی خوئیان ئه بینن
 ئه که ر خوا ده کا خویندن دیته کار
 ئه وسائنه جربه به ده گاته بوار

پاییز ږوو زهردی خه زانی هیتا
 ره عدیش قامچی خوی له ههور داهیتا
 ده میکه بهرگی هه تیو دراوه
 ژوور له بی دهستان لای چه رخیش باوه
 ناسمان سالی چوار جار نه گورئ
 بهختی کورد هه موو ږوژئ ده توری
 خوا کیو نه یینی به فری تی ده کا
 به نده یش ماستاوی ساردی لئ ده کا
 سورشتی نه زهل وه ک (باز) و (که وه)
 له جینه ک ږوژه وه له جینه ک شه وه
 دوینی خه تیب مرد نه مرؤ شایه
 بویه ده لئین عه بد له خوی بایه
 نه گهر قابینه جار جار نه گورئ
 سه ودا ی وه زیری ده چته گورئ
 سه ری بی سه ودا توپی فتبوله
 مالی بی ناههنگ که لاهوی چوله
 بزهن به ږه ندان هه رچی بادا باد
 به باده غه می دل بده به باد
 سیاستی راست مه ږو مه ږویه
 ترسنوک به شی هه ر باو که ږویه
 شیر چوون له دهنگی ده هؤل نه ترسی
 که ژنی خوی بی که س لئی نه پرسئ
 که ری خو مانیان کرد به ږمووزن
 بوو به قاله ی دم گاله ی درووزن
 شه ریف په لاس بو ته وقات
 وهخته ده ست بکه یین به توقات لیدان

كەوتووینە دەورئ ھەر چى بۇى بلوئ
 دەستى چەورى خۇى بە خەلكا ئەسوئ
 وتى: فلانى وابووم بە كەباب
 خوشكتيان دیوہ چۆتە جىبى خراب
 وتى: بىرادەر ئەمە بوختانە
 وتى: مندالى ئىمە دیویانە
 مەلا وەعزى دا كە روہو كابە
 مىز كىردن كفرە ھىجگار خرابە
 كە چى خۇى روہو قىلە بە پىوہ
 مىزى كىرد چاویان لى بوو لە دئ وە
 وتیان وەعزى خۆت لە بىر نەماوہ
 وتى: من سەرىم بۆ وەرر گىراوہ
 عاشووراغا بوو لە گەل ئاسى خان
 كە لە سەر تەختە ھەلىان ئەپەرەن
 ئىستا ئەوانە بوون بە رۇح لە بەر
 بەو ھەلپەر كىنە كار ئەبەنە سەر
 رۇح كى گران لە كەس دا نىبە
 رۇح سووكيان ئەوئ رۇح قورس بۇچىبە
 وا خەفتیان دى ئىتر ھىجگارىبى
 زەمىن نايمىنى سولتەى بىدارىبى
 ئەگەر نەمردىن ھەتا بەھار دئ
 بۆ دەستەى ئىمە كورتان لە شار دئ
 بەو كورتانەوہ ئەچنە بەغدا
 ھەروا دىنەوہ ھەوسار بەرەلدا

په له، وه ک په ل دای له سه رو گوڼلاک
 دارو خه لوو زمان لئ بوو به تریاک
 باران په حمه ته و خه لک لئ پی راده کا
 خو پوژه وانیش به رد به با ده کا
 مه زلووم جوین نه داو گونای بارامه
 په مه زان به جه نگو و سه فیه به دنامه
 به نه وتی قیرتاو سه وز نه بی شاورپی
 خه تای بارانه که زور ده باری
 خه لک له مالی خو ی پوژوو ناگرئ
 سو فی گونا هی حکومه ت نه گرئ
 بی نه واییه شه پی گوئ کوانوو
 بادار نانی خو ی کرده بیانوو
 چه ته، که کزبوو نو پوژه ره و چاکه
 گورگ که لبه ی نه شکئی چاوه پی لاکه
 په مه زان سئ ته ونی لئ گرتوینه دار
 حهوت ترنگیلی و خومارو قومار
 نه لین فلان به گ خو ی به پوژوو
 دوا ی خو ی بروانی که کئی له دووره
 به ته نها گولئ به هارمان نایه
 هر میزی بگری کولیره ی تیایه

تو ته نهانانت له (مټان) بوی
 له (دون) ان، دوو نان ستانی ټهوی
 به خشین عیززه تهو داوا، داوی عار
 دواييش داواکهي بيی، داوی عار
 هر عيلمه داواي بکهي عهيب نييه
 چاو به ره و ژيري له ززه تي چيه؟
 که چاو بپرته ده ستنده ي خه لکي
 نه که ويه ژير بار دياره بي که لکي
 ټهوی دوژمنه و به زمان دوسته
 (الخناس) يکه ټاده مي پوسته
 نزيک ناداني مه غرور مه که وه
 هر که سي پياو بي ټه و قيني له وه!
 تا به چاوي خوت چشتي نه بييني
 راستي مه زانه، علمه ليه قيني
 چونکه ده ور ده وري درو بوختانه
 راستي مه زانه، درو هه زانه!
 ټهوی له خه لکا به عه يبي ټه گري
 که له خوتا ديت شاد مه به، بگري
 له قسه ي خه لکا زوو هه ل مه ده ري
 ره وايه ټه گه ر بتکه نه ده ري
 هه لکردت بيته سه ر نايتکي جو
 زينهار له مالي پرژد ناني مه خو
 هه زا دوست بي هيشتا کوو که مه
 ته نها دوژمني زور زور سته مه

ھەر چەند كە سەفەر سەنگى مەھ كە
 ئەوى نايناسى ھاوپپىيە مە كە
 كەمت لە زۆرى خەلكى چاكتره
 گوشتى چۆلە كە لە دال پاكتره
 لە دلى خۆيشتا، خۆت ھەل مە كيشە
 لە خودپەسەندىيى دوست دىلرېشە
 نادان سەد جارى ھەلگىرېتەوہ
 ديسان ھەر لە فزى خۆي ئە گرىتەوہ
 مېشەسە گانە كە سەگ مە گەسە
 ۋەريشى گىرې ھەروا ناكەسە
 بۆ (فرۆ)ش بزنى خەلكى مەدۆشە
 شىرى تۆ بەرن چەند لات ناخۆشە
 ھەر چى چاكەى كرد، چاكەى دېتە رى
 درەخت بىنېژى ديارە بەر دە گرى

نه گهر تو باوکی خوتت خوش نه وئ
 جوین مه ده، نه وه ک جوینی بهر که وئ
 که ئیشی ده رزیت بیته وه بهر چاو
 سووژن به خه لکا ناکه ی ناحساو
 مردوو که شه یتان یه خه ی بهرداوه
 هر چی جتیوی پیندا به دناوه
 نویژ به قه زابوو ده گپرتیه وه
 سوچه تی یاران، چوو، ده برپرتیه وه
 نه وی حه ق ناسه و به حه ق رازیه
 چ نیحتیاجی به شاو قازییه
 زریی زانیت که کرده بهرت
 تاجی نه ده بیش بنیره سهرت
 دل ناویته بی پرووناک لئه نویتنی
 ناگاداری به ژه نگ هله هیتنی
 له ئاهو نزانن مه زلووم بترسه
 ناهی چهند مالی پرووخاند، بپرسه
 له وه بترسه له خوا ناترسی
 دم مه نیره دم نه بله و ناکه سی
 بزانه گوهه ر چوئن به بهرد نه شکنی
 مه رکه بی رهش پیتا نه لکنی

ده په نده و په کی ده دینار دیني
 دیاری (ژیان) ه خه لکی بیخویني
 له گه ل خودادا سه ر پاست بی چاکه
 هیچ له و گوم نابنی خراپه و چاکه
 له گه ل خه لکی دا ئینساف بنوینه
 هه تا ده توانی نه فست بشکینه
 بو هه ژار دلسوز بو گه وره حورمه ت
 بو له خو ت خوارتر لوتف و شه فقه ت
 بو دوست رابه ر به بو دوژمن به حیلیم
 به ته وازوع به له گه ل نه هلی عیلیم
 له گه ل جاهیل دا بنی ده ننگ و خاموش
 هم ده په نده ی من نه که ی فه راموش
 کللی گه نجی په ند دیانه ته
 دین نه بی په ندت له لازه حمه ته

شوهرت ئافه‌ته‌و شوهرت فه‌په‌نگی
 زور بلی نه‌گه‌ت، عیززه‌ت بی ده‌نگی
 تی هه‌لچوو دائیم سه‌ر لا به‌لایه
 گوشه‌گیر هه‌رگیز کیشی به‌رنایه
 سه‌ر خوش به، به‌لام ده‌نگت ده‌رنه‌یه
 دلت گهرم بی و کزه‌ت لی نه‌یه
 به‌وه دلخوش به که لیت پیچرن
 نه‌ک پاره‌ت به‌ئی و مه‌ردیت بکرن
 تا تال و سویری دنیا نه‌چیژی
 هه‌ر چیت هاته‌ده‌م نه‌وه‌ئه‌بیژی
 به‌قال کراوی که هاتیه‌کایه
 گوپرت لی بارکه‌ن خه‌رت لی نایه
 نه‌گه‌ر په‌فیقت که‌وت ده‌ستی بگره
 هه‌ر چی بی نه‌ویش نه‌وه‌ی له‌فکره
 به‌لام بۆره‌پیاو به‌هیچ نازانی
 قه‌دری مه‌گره، به‌له‌ته‌نانی
 هه‌ندی که‌وتونه‌سه‌ودای مه‌بعووسی
 زۆریان هه‌ول‌دا خودا نه‌ینووسی
 نه‌م جاره‌نۆره‌ی تازه‌قه‌لدايه
 بگره‌و به‌رده‌یه‌هه‌ول و هه‌لدايه
 خه‌لک وا ده‌زانن به‌ده‌ست ئیره‌یه
 هه‌ر نه‌و خه‌رمانه‌و هه‌ر نه‌و گیره‌یه
 گای بنه‌وه‌ک گای ژیر زه‌مین به‌نده
 به‌ئیمه‌نالین: که‌رت به‌چه‌نده
 باز هه‌لده‌ن (مه‌بعووس) پیی بته‌کایه
 به‌لام باز چاوی له‌گۆشتی گایه

قەدرى خۆت زىياد كە بە قەدرزانىيى
 خۆت نەبىيى ھېچ كەس بە سووك نەپروانىيى
 ۋەك گلېنەي چاۋ عالم دەبىنىيى
 تەنھا وجودى خۆي لا نانوتىيى
 ھەر چەند دەور دەورى خۆ ھەلكىشانە
 خۆ ھەلكىشان ۋەك سنگ ھەلكىشانە
 لاي ھەندىيى جىنيو ئەدەبىياتە
 ھەندىيى بە خەيار ئەلېن: زەلاتە
 ھەندىيى كە پياۋ كەوت پىيى ئەلېن كەرە
 ھەتاۋە پرووى كار ئەلېن جەۋھەرە
 قەترەيى خەبىيان لە لا تىكاۋە
 پرووبە پروو شەرمىيان لە لانەماۋە
 ئەگەر ئەمانە وانە بوونايە
 بە چاكىيى بۇمان ئەھاتنە كايە
 تۆلەۋ كەسانە ھەمىشە دوور بە
 لە كونجى خۆتا، ھەلكەۋ پروو سوور بە
 نەسىحە تىكيان كىردووين زۆر چاكە
 ئەلېن خاكىيى بە، ئاسلت لە خاكە
 گەر بۇ كەلكى خۆت گەۋرە يىت بوئى
 بىلئى: خانوويتىك، ئەكەم، بۇ شەۋىيى
 گەۋرە ئەۋەتە كە چاكەيى عام بىيى
 نەك ئەۋرە پىشتى خۆي لىي بە كام بىيى
 چەند خۆشە ئىنسان خەيال پەروەر بىيى
 بە خەيال بەرگى شاھىيى لە بەر بىيى

هر چی نهیناسی بیکا به مه ئموور
 خزمانی شادکا چ نزدیک چ دوور
 مادام خه یاله له رهنج به ده ره
 خورمای بی ناوک خو چه وهنده ره
 نهوی تو نه مرؤ نهی بینی به چاو
 سه بینی له لات خه یالیکه خاو
 وا بزانه که تویش مه بعووسی بووی پار
 خاوهن کesh و فش تو تو مؤبیل سوار
 خو ئیستا هموو لیک راست بووینه وه
 نهها تو ده نووی به پشتینه وه
 فهرز که نه جار هیش نه چه سپتته وه
 به هیلیم ینوه نه لکیتته وه
 نه مینوت هه به بو کهس نه هه نگوین
 مه گهر چزووی خو ت بکه ی به په رژین
 نای جاران یاسین (صلی الله) هووی بوو
 ئیستا نایخوتن مه گهر بو مردوو
 هرچی جیکه تی نه مه بزانی
 نه بی به (ناسف) بو سلیمانی
 تویش سلیمانیت های سلیمانی
 یای نیسه تت بوو به یای نیسیایی

شىرە بەفرىنەيش وا توایه وه
 بۆ تۆتۆمۆيىل رى كرايه وه
 زۆر كەس بۆ بەفر چاويان رشتووه
 زۆرىش له هيوادەستيان ششتووه
 كوپر تاكوو دەمرى بە هيوای چاوه
 لیستەى یا نسیب زۆرى نەماوه
 دیم بوو كیان هینا بۆ مالى زاوا
 له سەر مارەيى بردیانە دواوه
 سالىك مەبعووسى پەئىى بۆ درا
 كە چى يە كىكى تر داخل كرا
 نىسب و قسمت عىلمى غەيبە
 نەسوەدە نەحمەر چابووك دەستیه
 ئىمسال مەبعووسى ئىنجەى پەنھانە
 عىلمى غەيب زانین لایق پەریانە
 يە كى شەمالەى بۆ نە گرىتە وه
 يە كى دانوو له نەبەشیتە وه
 بە زىندە خەوى پىرو پىرىژن
 زۆر كەس بە سەيران بۆ بەغدا نەچن
 وتیان: تۆ بنوو، بىینە بە خەو
 وتى: له تاوان خەوم نىبە شەو
 خوالە مەجنوونى پرسى سەوداسەر
 عىبادەتى چیت هینا بە مەحشەر؟
 وتى: هیند عەشقى لايلام له لا بوو
 له كوئى هۆشم لای خواى تەعالا بوو

لہ ئادہ مہوہ تائم زہمانہ
ریگای خیرو شہر بہ دست ژنانہ
کونہ دہماخان ہہروا نادانن
ہیچ قہدری جنسی لہ تیف نازانن

ئەلفى مرادت فرىدا، مەردى
 شوين مراد كەوتى، بۇ درەم مردى
 رۇژوو نمازت كە بۇ نياز بى
 ۋەك عاشقىكى كە پىشەى گاز بى
 نوۋىزى زۇر، پىشەى پىرېژنانە
 رۇژوۋىش ئەسلە كەى بۇ رەمەزانە
 سىياحتى حج سەيرى جىهانە
 ئەۋى بە كار بى بەخشىنى نانە
 كابە بناغەى برايمى خەلىلە
 دل نەزەرگاھى رەببى جەلىلە
 دل دەشكىنى ۋ دەچى بۇ كايە
 مەچۆ، مەزالىم لە سەر خۆت لايە
 من زىارەتى كابەم كرد بەلام
 زىارەتى دل پىشترە لە لام
 لە دەشتى مىنا قوربانى دە كەى
 بۇ گورگ ۋ چەقەل دىارى دەبەى
 لىرەى سەربىرى ۋ بىدەى بە برسى
 دەپىت بە قەلاى ئايە تولكرسى
 دەزانى كە ۋا دىنا فانىيە
 ۋاى دەگرى تا سەر زىندە گانىيە
 ئەگەر تۇ تا سەر ھەر بۇ ياتايە
 ئەشيا بۇ دۋاى تۇ جىگانە مايە
 ۋەك پىش تۇ جىنگاى خۆى داۋە بە تۇ
 تۇش جىنى خۆت بدە بە يە كى ۋ برۇ

ٲه گهر پئی داگری و بلئی من نارٲوم
تویش وه ک یارٲوکان ده هاونه بن گنوم
گاله سهر پشتی ماسی دانری
تره کهله کی دیاره سهر ناگری

گهرم تر له تین، که نارو بوسه
 سارد تر له تهرزه دلی مه نیووسه
 زور دل مه دهره مه سنهدی دنیا
 تا سر نه دراوه به توبه تهنیا
 نه خوازه لالا وا به مه نسوویی بی
 شهرتی ئیستیحقاق نامه حسوویی بی
 له گهل قاینه پتویست بوو گورپرا
 ههر وه ک (ریدینکوت) مه نسووب دا که نرا
 نه وساهه ناسه ی سارد وه ک ره شه با
 نامه ی نومیدت به با دا شه با
 خوا دایتی نه هلی عیلمت پی بلین
 به چرای (گهرچه ک) له دووت نه گه پین
 نه گهر کهم خوری داییم خور نه بی
 (ئیتسه لا) ناکه ی خاوهن زور نه بی
 خو نه گهر چاوت له دمبه ی چه ور بی
 رورزی دی سزات به کلکه ته ور بی
 به هار هات دیسان دیجله لینی نه ترسی
 قه سری نریک ناو خه لک لینی نه ترسی
 با وجود دیجله زنجیر کراوه
 نه و هیزو گوپه ی به رووی نه ماوه
 به لام تو نابی له ناو نه مین بی
 توفان له یاده، ده بی تییین بی
 به مانه نه لین: واته ی بی هووده
 غه یره ز خواستی خوا هه موو بی سووده

خوای قہزای کا خوایش کردہی وایہ
ئہوہی ئہو دہیکا بہ عقلا نایہ

تہ لیسمی جامی چل کلیل دہر کہوت
کہر ئیسقانو سہ گ کای کؤنہی بہر کہوت

خوا په وای بینی وا کلک هه لگیرا
 داپیرمان خنکاند له بیرى شیرا
 مادام له کهى کلک نه مال له ناوا
 عه داله تیکى شه رعیمان ماوه
 شهرع هه موو کارمان بو ده بریته وه
 (که مانع هه لسا مه ممنوع دیته وه)
 نیستا هر که سى بچیته وه جینی خوی
 لجنه ی انزیبات حوکم بدا بوى
 مه لای مه زبووره که چوبوه ناو گور
 گوره شاری دا میسلى نیسرى تور
 پرسیان چونه نه وه و دنیا به
 وتى: ناخ نه ویش قه تارچی تیا به
 به خوا نه گهر تو عالو سال نه بی
 له هر دوو دنیا بی سونال نه بی
 به لام دنبه ی چه ور بی به لانیه
 شوین چه ته که وتن بو تالانیه
 ته ماته ماسی بگری و ته نه بی
 قومار بازیش بی و ناخر شه نه بی
 شتر مرغ نه لیتن و هره هه لفره
 نه لى: نایینی ملم و شتره!
 نه لیتن بار به ره نه لى: بالدارم
 ته نها بو خواردن نازاو به کارم

بوو که بارانی که و ته کولانان
 خوی کردووه به بووک تنوکی باران
 ده غلودان مل که چ، عه للاف به ده ماخ
 هه ژار وشکه رۆ، ده وله مهند چالاخ
 سهیرانگا جینگای نویژی بارانه
 جوشی گریان و فرمیسک بارانه
 خه تیب فهرموویه که دین نه ماوه
 غه زه بی خوامان والی گیراوه
 هه لپه رکئی و سهیران که که و ته شارئی
 له باتی په حمهت غه زه ب ده بارئی
 سهیرانکه ر منمو واعیزیش نه وه
 لیک ناکریتسه وه هم رۆژو شه وه
 بوچ ته نه ائیمه بی باران ماوین
 که و افرمانی کفریان داوین
 یا رزقی نوممهت هه ر به بارانه
 که و ابی ته نه ا باران خوامانه
 که س نه و بی، که سه که له بی که سه
 نه هری هه لقولاند بو ئیمه به سه
 نه گهر خوا رزقی به نویژ بدایه
 نه شیا غهیره دین نانی نه بوایه
 نه رزق به دینه و نه مال به زانست
 ناره زووی خوا به و رۆژی رۆی (نه له ست)
 زور که س مه عاشی زوری دتیه ری
 هاته وهر گرتن پی لی ده گوری

لاى چاوى ساغى بۆى ئەژمىرن
دز بۆلاى چاوى كۆيرى ئەئىرن
كەوہ كە وتى بە بازى ئەحمەق
نەبىننە تەبەق مەيىژە سەدەق

ئینسان له نیسیان دروست کراوه
 په رده ی غه فله تی پی دا کیشراوه
 بویه که هاته سهر کورسی مه سنهد
 وا ده زانی قه د، ناجوولئی ئه بهد
 که یه کئی ده به یین بو گردی سه یوان
 له وی ده ست نه که یین به شین و گریان
 که گورخانه مان له پیش چاو گوم بوو
 به هه تاسه یینک مهر گمان له بیر چوو
 باشه با بلین له مهرگ ناترسین
 له دل نازاری بوچی نه پرسین
 ئه وانهی ئه مرؤ به دوومانه وهن
 له گه لئی که وتین غه ییه ت گیره وهن
 پیاو ئه و پیاوه یه به چاکه پیاو بی
 نه ک به وه زیفه ناوی به ناو بی
 هه ی و امان هه یه گه ییه ئاسمان
 که هاته خواری که وته بهر زمان
 ئیستا ئه وانهی که ده لین ئه زم
 به چیوی دیوان وا هه لده به زم
 که بهرگی کاریان نه مال به ردا
 کهس و کار بیان نه نین به سه ردا

له وه بترسه له خوا ناترسئ
 له حقی دوستو ویجدان ناپرسی
 وای ئه که وئ بهد په سند ئه بی
 به لام دوا بی کار تووشی بهند ئه بی
 که سئ به بهد کار ناوی نه زړئ
 ناگری دز ته نها سالی ئه گری
 بهد کار دوو نه وعه به کی نه زانه
 مه روانه ئه وه، عقل میوانه
 نه وعینکی تریان سروشتی بده
 نه وه یان سزای به داری حده
 پیانو خراب نه بی چاک دهر ناکه وئ
 تا تاریک نه بی کی چرای نه وئ
 به خشین هونه رو وه گرتن نه نگه
 چاو برسیتی به سهرمایه ی جهنگه
 نه وی لای خوشه تو نانی بخوی
 دلی مه شکینه و بیخو ئه گهر خوی
 نه گهر ده زانی به خواستن زویره
 داوای لی مه که نه گهر وه زیره
 نه گهر نان بده ی له مال ناترسی
 له هه موو مالی ده خوی ناپرسی
 به مالی دهر مال هه ردوو وه ک به کن
 که عالم نه بن که لوړو له کن
 له ته نگانه دا خودا ئه ناسی
 که وتیه فهره حی دیسان بلباسی

مار كە زۆرى خوار دەئالېتە دار
بەوہ ئەزمەبىئ و دەبىئ رىستگار
سۆفېش كە مالى حەرام زۆر ئەخوا
بە نوپۇز تەزىيە گوناهى ئەروا

ئەو تى دىئا ئەلەين دىئا يە
 ئىعتىقادى غەرىبى تىا يە
 گاهى گويە كەى بەنى ئىسرائىل
 بۆقەومى موسى ئەيىتە دەلىل
 گاهى كەرە كەى عوزىر لە پىشە
 گا، لات و عوززا ئابىن و كىشە
 گا ئە تاشكە دەى زەردەشت ئە گپى
 گاهى ژۆپىتەر بە بال ئە فرى
 ئە مانە ھەموو ئە فسانەى كۆنە
 لەم خەرافاتە ناپرسن چۆنە
 تەنھا ئابىنى شوومى گورگى بۆز
 خەرىكە كلكى ئە كەوتە تۆز
 نازانن، ئىرە بىشەى شىرانە
 گورگ بۆز بىن، رەش بى بۆ تى ھەلدانە
 ئە فسانەى شەرى پۆستەم عەنتەر
 دەوون بە ئاشە وا كەوتەو گەر
 لە ھەموو خاكى عىراقا باوہ
 كە ئەلەين پۆستەم عەنتەرى گاوہ
 ئەم ھەتىو بازىە لەو وە داھات
 بۆيە لە ئىران بووہ بە بىيات

خە يالىكى وا، ھاتوھ بە سەرما
 لە عالەم پىرسم بۆ گەرماو سەرما
 بزانم ئاخۆ لەم دوانە كاميان
 چاكەى زۆرتەرە بۆ نەوعى ئىنسان
 ئە بزانم فىكرى دوو كەس يەك ناگرئ
 وا چاكە بابى فەتوا داخىرئ
 ئەوى قەلئوھ و دلى پىر جۆشە
 ديارە كە دەلى، ھەر سەرما خۆشە
 ئەوى كە لەرەو بىن ھىزو تىنە
 ئەلى سەد شكور كە وا ھاوینە
 پالتوى فەردەبى و قۇندەرەى پۇستال
 لە كۆلمان كەوتن بوو بووینە حەممال
 ئەتوانىن لە دەشت بىن لىفەو سەرىن
 بە سەر ئازادى شەو بەسەر بەرىن
 بەلام دووپىشك و مار پەيدا بووھ
 قەى ناكەا پىشەى سالانى زووھ
 ھاوین ھىچ نەبىن بامىسەو باىنجان
 لە گەل تەماتە زۆرە بۆ لىتان
 ھەندىكمان ھەبە كە باىنجانىن
 ھەندىكى تىرىش غەرىب سىنجانىن
 ھەمەدان جىگەى غەرىب سىنجان بوو
 زۆر كەسى ئىمەى پىن مال وىران بوو
 دەردى ھەمەدان كەوتە دەرگەزىن
 مونەووەران بوون بە مەلا بەزىن

کهس له سهر حالی پیتشوو نه ماوه
 سویتدی درؤمان به شهر ف باوه
 ره حمهت لهو کهسهی که جتیو نه دا
 نه لئ: هه ی نه شراف لاجؤ توو خودا
 لافاو سیروانی لئیل کرد به یه کجار
 ماسی زل کویر بوون کهؤتنه که نار
 دهرده گایش زؤره و کولله له ناوه
 تهرزه یش کوتاینی هیچمان نه ماوه
 خوا بکا ئافه تی نه شرافمان نه بی
 زمیستان شه بی، زو پیران ته بی
 قه ی ناکا مه عاش له جینی خویه تی
 گول به دوو به هار ره نگو و بویه تی
 به ئعتیادی و فه و قولعاده
 دوو به هارین (دهی) ساقی ساباده

که له گهل به ددا دانیشی و ههستی
 پشت به خراپه‌ی چاکان نه بهستی
 تۆ ده لئی چی بکه‌م قسه بیان خوشه
 نه تیجه‌ی قسه‌ی گالته و گه‌پ بۆشه
 پیاوئ زهره‌ری له خه‌لکی دابئ
 دلی ناسره‌وئ هه‌تا کوو مابئ
 ناپیاویش هه‌بئ له لاتی چاکه
 کرده‌وه‌ی به‌ده‌و هیشتا بی‌باکه
 خووی به‌د وه‌ک میقرۆب حیه‌ی ئیرسیه
 ده‌وران به‌دخوایه‌و پیاوچاک برسیه
 به‌لام ئاگری دز ساتئ نه‌گری
 که ده‌وره‌یان دا هیلکی ده‌بری
 نه‌مه‌ کاری کۆنه که به‌بای ده‌که‌ین
 ته‌سه‌للای هه‌ندئ خه‌لکی پی نه‌ده‌ین
 نه‌گینا ئیستا ده‌وران ده‌وران‌ه
 بۆ چلۆ چۆکه‌ر رۆژی مه‌یدانه
 یه‌کی به‌ درۆ یه‌کی چاوه‌راو
 یه‌کی به‌ ئاغام، پاشام هاته‌ ناو
 مادام نیایه‌و نه‌مانه‌ی تیا‌ه
 پیاوی دنیایی له‌ بره‌ودایه
 نه‌وی ناسرابئ به‌ عیلم و نه‌خلاق
 نه‌بی بجیته‌ جه‌زیره‌ی واق‌واق
 رۆنو و برنج و گوشتمان گرانه
 ته‌نها هه‌لبه‌ستی «ژورنال هه‌رزانه»^۱

۱. ژورنال: مه‌به‌ست له‌ رۆژنامه‌یه‌و مه‌به‌ستیش له‌ پرۆگاندی بی‌ئهل و نه‌سای رۆژنامه‌کانه.

جورئەت بۇ رۇزى گرفتارىيە
 نەتىجەى فىشال شەرمەزارىيە
 گەر تو خەرىك بى خەلكى بشكىتى
 تۇيش لە حورمەتى خۇتا نامىتى
 گەورە ئەو بە خەلك گەورەى بگرئ
 نە وەك وەك دۇوك تەنھا خۇى بخورئ
 ئە گەر لە بەدىيى دلت پاك نەبئ
 گلەبى مەكە كارت چاك نەبئ
 ئەوى بە گوناه زرى دەپۇشى
 دوعا نايىرئ سەد شىخ تىكۇشى
 (كاك ئەحمەد) دوعاى بۇ باجگر دە كرد
 ئە يگوت: بەئىنئ نەمرئ دەست و برد
 نەك يە كىكى تر لە موسولمانان
 وەك ئەو رېگر بئ و دەرچئ لە ئيمان
 بە بمۇبما ماسىي دەكەوتە سەر ناو
 ئىستا عەمەلەى ئەشغال كەوتە ناو
 بە كرىكارى بەرپەو دەچوو
 ھەروا بزانه جەرئە پەيدا بوو
 ئەلئىن: تەبەقى پىر ئاشتى ماله
 راست ئەكەن ئەمە زۇر جەسولحاله
 سوالكەر پىشرەوى سوپاتى بكا
 ئوردووى جەنگىزى لە بەر رادەكا
 كە لە ھىلانەى بىچوہ چۆلەكە
 مارئ پىوہداى گلەبى مەكە
 ھەر كەس عەقلى خۇى لە لا پەسندە
 فائىدەى نىسە ئەم بەندو پەندە

ده‌سته‌ی تیاترۆی به‌ عیشوه‌و زۆران
 گه‌یشته‌ سه‌رمان فه‌سلی باینجان
 ده‌نگی دوومه‌له‌ک که‌ گه‌یشته‌ گۆش
 سه‌ودای سه‌رو دل تیکرا دپته‌ جۆش
 شه‌وقی کاره‌باو بۆیه‌ی سپی و سوور
 به‌ شه‌و پشيله‌ ده‌کا به‌ سموور
 ئیمه‌ نه‌زه‌رمان هه‌روا که‌چ بینه
 ره‌نگی سنعیمان له‌ لا شیرینه
 به‌ دوو فیثالی لا پف هه‌ل‌دراو
 ناله‌ پی‌پانمان لا ده‌بی به‌ پی‌او
 جاران به‌ ته‌قه‌ی ده‌مانچه‌ پی‌او بوون
 به‌ دزه‌ کوشتن به‌ ناوو داو بوون
 ئیستا به‌ ته‌قه‌ی زبان ناودارن
 ته‌نها بۆ نه‌فعی خۆیان به‌ کارن
 پیشه‌ی پیشوویشمان لی ده‌ژیته‌وه
 ئاغایی له‌ نوئی ئه‌گه‌رپته‌وه
 خوا کینو نه‌بینی و به‌فری تی‌ده‌کا
 ئه‌وه‌ به‌دنامه‌ قسه‌ی لی ده‌کا
 ئه‌لین خشت هاویژ پاداشی سه‌نگه
 بۆ واته‌ی گالته‌ قه‌سدی کوشتن نه‌نگه
 به‌لام خوویکی گرتمان به‌ شیرینی
 ناتوانین ته‌رکی بکه‌ین به‌ پیری
 مه‌گه‌ر ئه‌و خوایه‌ی که‌ حال ئه‌گۆرپی
 جه‌هلمان له‌گه‌ل نه‌خاته‌ گۆرپی
 خۆ من قه‌له‌م و زمانم سوا
 هیچم پی نه‌کراوه‌ خسته‌م ده‌ست خوا

شارئ ئاویکی خہرہ ویتیان بوو
 نہ یا نخوارده وه عہ قلیان تیک ئہ چوو
 بہ کئی لہ لاوہ ہاتہ ناو ئہ وان
 بہ شیتیان زانی کہوتہ بہر زبان
 ہیچ کہس لہ عہ قلی ئہ و رہزا نہ بوو
 لیک کہوتنہ روو مابہ یتیان تیک چوو
 دوایی کہ زانی تہ نہا مایہ وه
 ئاوی خوارده وه کہوتہ کایہ وه
 بہ (ورپاطلاسون) بہ (چال اونیاسون)
 خۆشیان رابوارد ئہ وانیش وہ ک من
 بہ لام من بہ بی ئہ وه دہ بہ نگم
 قہ لہ نندہ ریکی بی نام و نہ نگم
 ئہ وئہ ہیہ یہ ک روو یہ ک دلم
 لہ مہ تانہ دا پەر و رده ی گلم
 ہن دیکئی وا ہن ہہ سانی مہ ککن
 سہ ما بہ دلی بزورگان ئہ ککن
 بہ مینچکہ مینچکہ پی ئہ لیسنہ وه
 کہ ہل خلیسکا خۆ ئہ کیشنہ وه
 ئہ مہ تہ جرہ بہ ی ئہ و نندہ سالہ
 ہر چی باوہریان پی بکا مندالہ
 با وجود ئیستا مندال پہ سندنہ
 کہس بہ پیر نالی کہرت بہ چہ نندہ
 پیر قران داہات، تو خوا با بمرن
 خووی چلوچۆبی ئہ م دہ ورہ نہ گرن

نه وانه ی دولت به هیچ ناگرن
 به مەردی تری دنیا ده بېرن
 وا بزانه هزار فەرده توتنت بوو
 ئاوپت دایه و ئاگری تی به ربوو
 هەر سووتن نیسه ئه و کلۆ کۆیه
 دوو به شی قرچە ی ناو جەرگی تۆیه
 نه گەر دەر ئه زهل هیچت نه بوايه
 نه تگوت به نه بوون هیچم لی نایه
 به لام تو پارە ی به غدات له سەر بی
 لیره یش تو تنه کەت ئاگری تی به ربی
 ئینجا پروانه ئاگری دەر وونست
 پەنج به خە ساری و دەردی نه بوونست
 دوژمنیش ده لی: ده برۆ گۆرت بی
 که برۆا بۆچی مالی زۆرت بی
 من سەر به ست ئه ژیم پەندو قە لە ندهر
 سه و دای مه بعوسیم بۆچ که ویتە سەر
 نه ویش چەند رۆژی سە هره و سه ییاره
 به قسخی!! به غدات له دوور لی دیاره
 سووتن سووتان و وەر گه پان یه که
 حەز له حەمامی زه واجل مه که
 که بۆ که و تن بی بلند بوونه وه
 مە فیره به هه وای به رزی یه ک شه وه

قەت نوقلانەى بەد لە دەستت مەدە
 بەدى هاتى لە سەدا سەدە
 کە تۆ بە یە کى بلىی ئاخىر شەر
 ڤى ئاخىر شەرى هەلبەت دیتە بەر
 دوغای پتیرىژن بو ئاخىر خىرىى
 زوو گىرا دەبى بە بەرچاو تىرىى
 چلەى هاوینەو چوار چلە هەیه
 نازانین چلەى ئیمە تا کەیه؟
 مەلای مەزىوورەو حیسابى ڤۆزوو
 بەردىشى تى خست باز هەم بەسەرچوو
 بە چلە بەفرو قىر ئەتوتتەو
 سامى باحورایش زوو ئەبەرتتەو
 بو (کل نفس ذائقه الموت)
 تەفسىرى وابوو هەر پىرى بەرکەوت
 هەندى لە بىورجى مەشیدەدان
 لە ئىدراکى موت بى سات و سەودان
 کاتىکیان زانى کە ئەیاننیزن
 خۆیشیان ئەزانن چاکیان ناییزن
 با ئەوان بىرۆن جىگایان بۆش بى
 قەى ناکا لەوى خوا لىیان خوش بى
 خوا کىو ئەبىتى و بەفرى تى ئەکا
 ئەزان بى هوودە قسەى لى دەکا
 من نازانم چىم لەم و لەو داو
 خوا ڤەواى بىنى مېووم تەواو

له وه بترسه له خوا ناترسی
 له خوا نه ترسی له کهس ناپرسی
 ریوی که هاتو بوو به فاقه وه
 فیلبازی دهئی به گویی تاقه وه
 ده گه وزی به دم واقه واقه وه
 کلکی شۆر ده بی به لای لاقه وه
 شهرع نه لئی: «کسل مضر یقتل»
 به پاره ی میری به راز نه کهن په ل
 میری گویی به راز به پاره ده کړی
 چونکه زهرعاتی خه لک هه لئه دری
 ئیمه نه مانه بویه نه نووسین
 که بیگره گوی، به لام مه ئیووسین
 خوویی که ئینسان گرتی به شیریی
 لپی نایته وه تا ناخری پیری
 (وارینه) گورگی کرد به پیاوی مه ر
 به چاوی خۆم دیم پووشی خسته به ر
 ئیمه وا گورگی بۆز نه په رستین
 نادانی دهستی زانستی په ستین

قهزا ده ستیکه پینج په نجهی هه یه
 که هاته جونبوش وه ک ما کینه یه
 دوو په نجهی بو چاو دووی تری بو گوی
 یه کینکیش بو دم حو کمی دپته جی
 پشت به دنیای پوشت مه بهسته زینهار
 شهویکی بهس بوو نادری ناودار
 گه وره به غرور دپته نوشوستی
 حه مه پاشای جاف پیای خوی کوشتی
 مه حموناغای سیوه یل نهو روزهی که مرد
 نو کهر خوا شکور ناغاروی بو کرد
 ته رسی که ره کهی جه جال خورمایه
 بویه که هه ستا خه لکی له دوا یه
 زستان نانهوا هاوین به فرکیش
 بویه ناپرسی له قهوه و له خویش
 نهو که سهی ماسی بگری ته پ نه بی
 بیستانه وانیش تووشی شه پ نه بی
 بیستان پن گورزی خوی ده وه شینین
 بو زرکی بنکی له بن دهرده ینین
 زورم دی چاکه ی دهر باره ی خه لک بوو
 که کرد جنیویان پیدا زوو به زوو
 دنیا وه ک مووی قول چه رخی گه راوه
 به شاهه شی که ی هه ر تیک ئالاوه
 چند خوشه ئینسان په ریزی پاک بی
 له چند وچونی دنیا بی پاک بی

نه سکوی بی له ناو دیزه ی دنیا دا
 کهس نه بی په نجه ی ئیجلا لی با دا
 هر چی وه ک سر که توند بی و بر له با
 بی که یته شو شه یش ناخری شه ئی نه با
 له هر ناشو بی عه قلی وه ر گرین
 نه توانین له پی بلند لی خو پین
 خو نه گهر ژیر پی یه کتر بتاشین
 ده ستشمان بگرن هه روا له پاشین

ۋا گەرد بونەۋە پايىزە براكان
 بەلكوو يەك كەون ھىممەتى چاكان
 بەلام ۋەك ئاردى ناو دېرك ۋايە
 برايش لەگەل يەك نايىنە كايە
 خۇولاتىمان بۇچ لا چا نايى
 گويلىكى خۇمالى بۇچ بە «گا» نايى
 مەلىن شىلاوگ مايەى پەنيرە
 فېتنە ھەوينى نۇقازان شيرە
 مەدحى رووبەروو پياو ئەدا بە شوو
 زۇر دۆستى سەر نان بە دوژمن دەرچوو
 خوا مووسا بۇ سەر فېرەون ئەنيرى
 كە چى جار جار مەر بە گورگ ئەسپىرى
 پياو بۇ بۇرە پياو رۇحى خۇى سەرف كرد
 كە چى پىنى دەگوت بە دەردى خۇى مرد
 ئەو كانىەى ئاوى لى دەخوتنەۋە
 بە نابەكارى پرىە كەينەۋە
 سىياسەت پىشەى ئاغاي بى پىشە
 بۇيە گەلى پياو بى پىش و ئىشە
 زۇر پىش و سىمىل تاشراو ۋەك ئەوان
 خۇزگە پىش ئەبوو بە مۇدەى ژنان
 ئۇخەى ژنان بوون بە گەورەى گەرەك
 ئەبى دەستەى تر بېچنە بەر خەرەك
 ئەنجا ھەندىكىان چۇنى دەپرىسن
 لەگەل گويى چەنە بەرزە بلىسن

بە نارنارۇكە سەر دەلەقېنن
دەم بۇ پارووى خەلك دا دەچەقېنن
ئاخ خويىتدەوارى فريامان كەوہ
بۇ عالم رۇژە بۇ ئىمە شەوہ؟

له ته ئريخ پرسه كه رابوردووه
 هه ر دانه بهردئ جيتي مهردئ بووه
 تويش بگه يته سه ر ئه و دانه بهرده
 شه خسي خوت له لا مهردئ نه بهرده
 به لام به خوويك ئه كهويه خواري
 ئه بي به په ندي گشت هه رزه كاري
 ئه ته وئ دلت نه خه يته له رزه
 مه چوره سه ر ئه و دهن دوو كه به رزه
 له ته ك كه سيكا ئه و دانيشتووي
 به چاو ئه ييني و له گه ليا نه دووي
 كه دوور كه وتيه وه له پيش چاوي ئه و
 ئه و ديده نيته لا ئه بي به خه و
 خو ئه گه ر ئووري بوو به مانگ و سال
 وه ك ديم و نه ديم ئه بي به خه يال
 ئه مه ئه حوالئ دنيا كه مانه
 هه ر چي كه بتئي ئاخري نه مانه
 كه چي پئي خه روين ئه لين تا سه ره
 جا، وه ره له گه ل خه لكا ده ربه ره
 چهنه د خو شه ئينسان ئه مه بزاني
 هه ر وه ك سينه ماله دوور بپرواني
 به شيعرو باده غه م بدا به باد
 به دنيا بلئ: بپرو بي بنياد
 هه ندي كه س به شيعر سه ريان ئه تاوسي
 سيسر ك بوني گول بكا، ئه تاسي

مر، ھات لاسایی قازی کردەوہ
 ھیلکە ی زلی کرد کہ چی بووردهوہ
 ئیستا پاییزە و سەیران بووارە
 نەرخەوان سوور بوو نەلین بەھارە
 قەومنی قەلەرەش بکا بە پیشرەو
 رۆژی وە ک بالی قەل دەبی بە شو
 من خۆم پەروردهی دەھۆل و زۆرنام
 لە ئینجە سازی دنیا تەوہلام
 بەلام هیچ وەختی لە گەل زەرە ی کەر
 ھەلکردم نابئی بۆم ناچیتە سەر
 ئیستا وا ریمان لئی بوو بە دوو ری
 بە کئی بۆ عاممە، نەوی تر بۆ کئی

ھەر چی بە ک روو بێ و بە ک زبان و پاک
 وە ک شمشیر خۆتی دەبێ بە خۆراک
 دوو روو دوو زبان شانە ی سەر سەرە
 وەرە لەم قورە دەرکە ئەم کەرە
 لەم زەمانەدا راستیمان نەدی
 خۆمان ھەلگرین بۆ دەورە ی مەھدی
 ئەوسا گورگ و مەر تێکرا ئاو ئەخۆن
 ئەمە ئەفسانە ی کونە ی من تۆن!!
 گورگ ھەتا کەلبە ی نەشکی مەر ئەخوا
 پیاوی بێکارە ئەلێ بەد بە خوا
 خوا خزمەتکاری قاپی تۆ نیە
 کونە کی دايتی دوعات بۆ چيە
 خوزگە پیاو خراب وە ک ھەنگ بوایە
 لەگەڵ پێوەدان گیانیان دەرچوایە
 بەلام لە شفرە ی بەکانە ئەکەن
 بە قامیش برین ددان تێژ ئەکەن
 خۆم ناگام لێە پۆژی کاک ئەحمەد
 دوای ژینی کرد کرد بۆ پیاویکی بەد
 وتیان با جگرە بۆچی نە مری
 فەرمووی با کەسی تر جینی نە گری
 پیاو چاک مەنوونی بەدی بەدکارە
 چاک بە کردەوہی بەدا دیارە

چەند خۆشه ئينسان شپوهى شه معى بى
 خۆى بسووتيني و نه فعى جه معى بى
 چەند خۆشه ئينسان خووى چاك بگرى
 ئه وه بگرته باوهش كه ده مرى
 چەند خۆشه ئينسان كه به ره نجى شان
 كۆى بكاته وه بۆ نه ركى ميوان
 نه ك له مه ر چه ور كا بيدا به گورگان
 خۆى ما به پو وچ بى و رووزه ردى ديوان
 هه ندئ چى ده ست كه وت هه ر تى ده به ستى
 لغاوى شه يتان ده مى ده به ستى
 ئه و پاشه كه وت به بۆ مي ردى ژنه
 به زين دووى خۆى ژن لى تى دوژمنه
 هه ر چى خوار د نه لى: ناخ نه مخواردايه
 ژماره ي سه ده ي ته وا و بو ايه!
 كه چوويشه گۆرئ نه لى: هه ي بيداد
 من كۆم كرده وه كئ پى بو به شاد
 ئه مه دياره له پيش چاومانه
 كه چى پيشه مان خۆ ته فره دانه
 مالى خۆ به خۆر بۆ چه كه بۆره
 گه رمه گۆر نه بى پياو گۆر به گۆره
 ئه مه توانجى بى ده وله تيه
 منيش كه بمبى گويم له مه نيه
 بى ده وله تيه وا بيكاره بووين
 بى پاره ييه پاره پاره بووين
 پاره مان نه بى به چى ده خويتين
 ئا و نه بى دره خت به چى ئه رويتين

بە رەمەزانان ئەبىى بترسى
 لە برسى رۆژوو پياوى چاۋ برسى
 وا برسى رۆژوو تا ئىۋارەيە
 بەلان چاۋ برسى دەردە ھارەيە
 ھەندى بۇ ئەمەي بلين بە رۆژوون
 كاتىك زانى بە گزتا ھەلچوون
 خۆ ھەندىكىش ھەن بە جەژنىش توورپەن
 قەي ناكا جارنى وا تازە كوورەن
 زۆرى پىي ناچى كە خانىيان سوا
 باويان نامىتى! ئە كەونە دوا
 بۆيە گرانە تىرى و ناسكەرمى
 تىتىخاب كەوتە مانگى رەشەمى
 خۆ ئە گەر بىتە شىۋەي ھەورامان
 لە دەست كاك رەشىد يا رەبى نامان
 نە عەرى دە گاتە شىۋى ئابلاخ
 نە قشى پانتۆلى ئەبىى بە بەيداخ
 ھەموو دە عوايتىك لە نە بوونىە
 ئەم ئەحوالانە نە بى تووتنىە
 ئەلین تەبەقى پىر ئاشتى مالە
 چاۋى رەشى زۆر ھىوادار، كالىە
 مەروانە ئىستا ھىوادار زۆرە
 ئاخىرى واى لى دى ئە كەونە نۆرە
 ئەو شايبە خۇشەي كە كەم دەوامە
 كە ھەلساى لە خەو وە ك ئىحتىلامە

خو، ٹوہی ریگی چہ سپین نہ ناسہ
 وہک (سوورہ خاتہ مکہ) ی بلباسہ
 کچ پارہ ناکائہم تہق و دہوہ
 بہ سہر کیوہوہ نیشتہوہ ٹوہ
 ٹو قہ لہ نہرہی کہ بی ہتوایہ
 سہیری جیہانی لا سینہ مایہ

به تورکی پایز که (سوک به ار)ه
 نهم سال نمونه ی دهر کهوت له م شاره
 چواله گوپکه ی کرد نهرخه وان پشکووت
 قارچک هه لتوقی له لووت و بزووت
 به لام نه و کارگه ی زوو سه ری دهر کرد
 لیره و له که رکوک زور که سی پی مرد
 نه ترسم تارای نهرخه وان وابی
 خومی جووله که ی دهوران شتیوابی
 خیر! دهرووی خیره، خوا کردیه وه
 دایکی گرانیسی (نال) بردیه وه
 یاخوا نهمه مان لی بگه ری به راست
 بز شیر داو نیمه یش تیز بخوین له ماست
 که ماست په یدا بوو نوره ی په نیره
 به دکار هه وینی نو قازان شیره
 نافه رین له وه ی که شیر ی پاکه
 شیر ی مه یدانه له شیر یتاکه
 نه و دلہی که وه ک مه نجه ل ژهنگ دینی
 شیر ی تی مه که نه بیزر کینی
 من تو یکلہ شوتیم کرد به مره با
 خه لک نه یخاته زیر پی خه لک رت با
 نه وی خه ریکه دؤستی خو ی بخا
 کاتیک زانی وه ک دیوار، پروخا
 هه ر چی لای گه وره واته ی په وایه
 نه گه ر چاک نه لی (چاک) ی که وایه

نەدىم نمونەى قىيلەنمايه
 بەد مەبە، رۆژان رۆژى لە دوايە
 دللى ھىوادار خورپە خورپە
 لە گەل رابەردا چرپە چرپە
 ئەوى رۆژووى گرت سەر فترەى نەدا
 رۆژووى نابەنە بارە گاي خودا
 جەژن دانرا بۆ رۆژووانان
 ئىستا بى رۆژو ئەيەن بۆ خويان

شەوی درێژی ئەوەلی زستان
 لەگەڵ رۆژگاری ئاخری نیسان
 بەراوردی کە وە ک پەندی پیران
 بەعنی لە باری نامینی دەوران
 کەوابی نابئی هیچ کەس مەغرور بئی
 بە نەبوون، زەبوون، بە بوون مەسرور بئی
 ئەبئی دەستەلات بە هەل بزانی
 هەلسوورئ بۆ خەلک هەتا ئەتوانی
 کە هەلبژیرا لە قەوم خۆیشا
 فۆرمە ی نائی بی بەردا کیشا
 پەلە، پەل پەل بئی لە هەموو لایە
 چونکە ئەم حالە حەللی لە دوایە
 با وجود ئەمە نابئی بە بەلین
 مەبعوسی ئیمە نەبوە هیچ بلین
 کابرای زەکی! تۆیش نەخەلەتایی
 بلینی حیسابی دەورە ی نیایی
 نااگات لی بوو چەند ئەزیه تە کیشا
 بۆ تووتن و سووتن چەند سەرت ئینشا
 کەوا کەوتوویتە ناو گەرە کەووە
 چاوەستەرەووە بە دەسپۆکەووە
 بۆ خۆت کتیبی تاریخ بنووسە
 سەرپێچی مە کە چارەنووسە
 هەر چەندە ئەوای راست عیراقیە
 لە قوبیە ی، دەهرا سەدات باقیە

مهقامی منیش میلی مینایه

مینای دل، بهردی ره جمی زور تیایه

من هیوام به کهس نیه بی باکم

به ته عنی بهدکار ته زانم چاکم

جارانی پینشو که مه تهل باو بوو

هر نیوه شیعی مه تهلی ناو بوو

تهم پهنده ناوی به مه تهل ته بری

به لام بز هیچ کهس ناوی حل ناکری

هه ورو په شه با به فرو هه له کوک
 مشک و پشيله له گه له به ک ناکوک
 واشه و چوله که که رویشک و تانجی
 پشيله ی مه تبه خو هه مینه باجی
 سه گ و گورگ و مه پ ناشچی و داری ته پ
 سو فی و سه گی گه پ چه ته و نه سپی له پ
 به پوژی شه موان جووله که و ناگر
 ناغاو هه ره وه ز پو لیس و نازر
 نه مانه هه موو حوکمی سروشته
 تیغی به دکاری هه ر به برشته
 هیچ که س له پیای هیمن ناترسی
 که به د ده ر که وی خه لک نه حه په سی
 خه ای که س نه فه لک به دکاره
 هه میسه له گه ل نانه هلا یاره
 نه یه وی عالم له به کتر به ردا
 پال بداته وه و سه یر کا به سه ردا
 نه و که سه شپته که له دنیا دا
 به هیوای چاکه خوی به فه نا دا
 نازانن دنیا لاشه ی توپیوه
 سه گ ده وریان داوه گوشتیان نه دیوه
 یا نه بی وه ک خه لک بیته شه په سه گ
 یا نه بی هه لکه ی به نانی که په ک
 هه رچیم دی نه لی نه ی به ختی دوژمن
 نایلی دنیا روو بکاته من

نهوی ههیشیه تی هه ر به په رۆشه
 سهیری که ن سهیری دونیا چهند خۆشه
 هه تا باریان که ی هه ر ده لئین: که مه
 خۆزگه نه مزانی که ی ده لئیه هه مه
 به ک به به ک هه موو نه مه نه زانین
 هیشتا نه سیری جه هل و نادانین
 به لام له لامان بوو به نه فسانه
 عه شق و سووتانی شه مع و په روانه
 په ندی پیرانم هیشتا له بیره
 رۆژی نویوی نه و پیاوه پیره
 ده وله مند پاره ی به که س نه داوه
 نه و هه موو خه لکه ی نه روا به داوه
 هه ر نه و نه ریته و هه ر نه و پیشه یه
 نه م په نده بق من هه ر سه ئیشه یه

فه لکه به پیاوی ترسنوک فیره
 به کهر ناویرئ به کورتان شیره
 نه مجا تو ده بی خوت نه ترسینی
 به هیممه ت چه رخی فه لکه بشکینی
 هه وره تریشقه ت له لا، وه ک با بی
 به بی په روایی شات لا گه دا بی
 به لام به و شهرته کرده وه ت چاک بی
 دلت له فیتنه ی جاسوس بیتاک بی
 گوژه، میزه ری به فری له سه ر نا
 ناو شار ناخوش بوو به زوقم و سه ر ما
 دارو خه لووزمان فیثاتی سه ر کهوت
 قه ید نا کا ها کا پشکو مان بو کهوت
 هه ندئ به زویا گهرم نه بنه وه
 هه ندئ به سۆیه گهرم نه بنه وه
 گالته ی (حه به زبووز) دیسان کهوته سه ر
 که ر امه تی شیخ چووه (زه یلی) کهر
 خواجه نه سه ر دین بو هه ر سئ سوئال
 ته نها که ره که ی خوی کرد به میسال
 که ری عوزیریش له قورئانایه
 به عسه تی نه ویش زور به مانایه
 نه لین نه و که ره ته نها زه پروه
 نیره مووک بووه و هیچ نه په پروه
 خو، که ری عیسایش نه ته وه ی نیه
 نازانم نه وه حکمه تی چییه؟
 ئیستا، که ریککی ده جالمان ماوه

ھىشتا كورتانى بۆ نە دورواوہ
 تەرسى كەرەكەي دەجال خورمايە
 بۆ ئەو خورمايە خەلكى لە دوايە
 ھەندىكمان ھەيە كەوا خورمژەن
 ھەندىكيش كوشتەي خورماي كورد كوژەن
 كەلەرمى كويستان بە سئ شايە
 ئەم (لەھانە) يە ئانە بايە
 يەندەم بە پەند بوو، وەك پەندى پەدەر
 لەھانە زۆر بىئ ئەيخەمە بەر كەر
 تەلىسمى جامى چل كليلە يە
 گوشت بۆ كەرە، كا بۆ پشيلە يە

غروورى كەوتە سەر ئەسفەندىيار
 تىرى پۈستەمى زوو بۇ كەوتە كار
 لە پىشدا زۆرى لى پاراپسەو
 ئاۋرى خىرى لى نەدايسەو
 ئەيگوت من لەشم لە تونج كراو
 ترسم لە گورزى پۈستەم نەماو
 تىرى ھات و داى لە ئاۋرى چاۋى
 چەماندىسەو قەدى لاۋلاۋى
 پۈستەم پىنى گوت كوا پۈيىن تەنە كەت
 ئاۋازەو لافو گەزاف زەنە كەت
 كى وتى: دەستى پۈستەم بېستە
 چەرخ لە ژىر دەستى پۈستەم دا پەستە
 ئەسفەندىيارىش ھىند ھاتە زمان
 چەپ گەردە چەرخى بى وفای زەمان
 سەد ھەزارانى وىتەى مېنى كوشت
 گاھى پىشت بە زىن، گاھى زىن بە پىشت
 مەگەر شانامە بە كەيف بخوئىن
 نابى پەندىكى واى لى دەرىنن
 ئەگەر ھەر پەندى پەندىكمان باتى
 ئىمەيش ئەچىنە پىزەى ولانى
 بەلام ھەر ئەزىن وا ھەلدەبەزىن
 گورە گورمانە تادىيە بەر زىن
 بە حوشترىان گوت ملت درىژە
 وتى: ئەپوانم رى سەرەو لىژە

لىرە ئەو كەسەي كارىيان پى سپارد
 ملۇزمىتكە بۆ ھەناسە سارد
 ھەر خۇي ئاغا بىئ و ژنى ئاغاژن
 لە گەل برايا بىكە بە دوژمن
 بە ئاغايتىش كە ھاتو لى كەوت
 خۇي ئە كوتىتە مىھرتابى مزگەوت
 بۆ ئەو كەسانە شەرمىش نامىنى
 دوژمنىشى بى ھەر ئە يدوئى
 لە ناو چاوايە تىۋكى ھەيا
 كە لە گەل تىكا، رابورد، واتىكا
 چوار يارى يەك رەنگ لاي من يۇلداشن
 ئىوہ بۆ خۇتان لە دار داتاشن
 چىكەم يەك رەنگى لە ناوا باوہ
 ئىستا دوو رەنگى لە ناوا باوہ
 رۇژنىكىمان لى دى بگەينە بووار
 ناچار دەر كەوئ رەنگى ژىر شەلووار
 كەس واتەي چاكە ناگىرىتەوہ
 غەيەتەيش لاي كەس ناشىرىتەوہ

شیعریکی سه‌یری کوردیم چاو پئی که‌وت
 له‌ مانا که‌یا مه‌راقم ری که‌وت
 مانای شیعره‌ که‌م لی بوو به‌ مه‌ته‌ل
 نه‌مزانی قازان بووه‌ به‌ مه‌نجه‌ل
 (قازان قه‌تار به‌ست قولنگان هه‌وایی)
 (حه‌یفه‌ قیله‌ که‌م شه‌و به‌ ته‌نهایی)
 ده‌فرموو فازو قولنگو دوراچ
 نه‌مانه‌م بۆ بکه‌ به‌ مه‌نجه‌ل و پاچ
 قازان قولنگان پۆلی بالداران
 پتکه‌وه‌ نه‌ژین وه‌ ک ده‌سته‌ی یاران
 به‌عنی که‌ نه‌وان قه‌تار نه‌به‌ستن
 حه‌یفه‌ تۆ ته‌نها به‌ بی من نووستن
 یا خود که‌ مه‌نجه‌ل له‌ ریز به‌ قه‌تار
 ئاو گهرم نه‌که‌ن بۆ مردووی نازدار
 وا هات جه‌معی قاز که‌ بوو به‌ قازان
 مه‌نجه‌لی گه‌وره‌یش پئی نه‌لین قازان
 ئینجا قولنگان قولنگی بالدار
 نه‌که‌ونه‌ هه‌وا نه‌رۆن به‌ قه‌تار
 باچیش قولنگه‌ جه‌معی قولنگان
 به‌رز نه‌بنه‌وه‌ وه‌حتی پاچ لی دان
 به‌عنی پاچ به‌ ده‌ست قه‌بره‌لکه‌نه‌وه‌
 بوداوه‌شاندن به‌رزیه‌که‌نه‌وه‌
 به‌مه‌ مردنمان نه‌خه‌نه‌وه‌ بیر
 های شیعری مبهم های عقل و تدبیر

ئىمە مردنمان نساوه به لاوه
 تازە عومرمان له نوي نووسراوه
 ترياكمان پييه له مار ناترسين
 له بير خستنه وهى مردن وه پسين
 دواى مردن پسين نييه مه ترسه
 چؤنت هاته پيش لى ده مه پرسه
 ئىمه كه عومر به كه م ئه ژميرين
 حەيف نييه ئه ویش به ترس رابویرين
 دانا به نادان باده نۆش تره
 گۆم هه تا قوول بى مه له ی خۆشتره
 بىر دواپۆژمان بوو به ئه فسانه
 نان ئه و نانه يه ئه مرۆ له خوانه
 قەيدى قيامهت مه خه ره وه ياد
 بزه ن بهر رهندان هه ر چى بادا باد
 دنيا ت بهم رهنگه بو ئه چي ته سه ر
 بو دىنو و ويژدان خۆت مه خه خه ته ر
 چونكه ئه م دوانه ئىستا فيرارين
 كه وتوونه شاخان شوين ناديارين

من خۆم زستانم بۆیه خوښ ټهوی
 مارو دوویشکی تیا دهرناکهوی
 عاقل له کاری خودا تئی ماوه
 مارو دوویشکی بۆ چی داناه
 ټهوی سهیره مار دوویشک ټهینئی
 وره بهرئهدا دۆش دادهمینئی
 پیچی نامینئی لئی دریزه ټه بی
 له ترسی دوویشک حۆل و گیزه ټه بی
 دوویشکیش ټهروا تا تهوقی سهری
 پیوهی دا ئیتر رۆحی دهریبهری
 ټهم عه داوه تهی زینده وه رانه
 هه مووی به حوکمی سړی یه زدانه
 سهگ بۆ پشيله، پشيله بۆ مشک
 ناو بۆ ناگرو ناگر پووشی وشک
 تانجی بۆ که رویشک، که رویشک بۆ بیستان
 بۆیه ناکۆکن له گهل یه ک ئینسان
 جووجه له یش له گهل که چه له ټه بن
 بی میرات به گزیه کدا هه له ټه چن
 ټهم تیک هه لچوونه و شهرو هه لدا یه
 بۆ بی عیلاقه وه ک سینهمایه!
 چهند خوښه هه روا له دوور بروانی
 نه چیته ناویان هه تا ټه توانی
 پالتوی قه ناعهت بکهی به بهر تا
 لیفه ی ته مه لی بده ی به بهر تا

ئەمما بە شەرتى خەيال پەروورە بى
 لە ئەوجى خوليا مورغى تىژپەر بى
 قەسرو قوسورو ئۆتۆمويىلىت
 تەيارە و ئەسپو تەختى سەر فىلىت
 ھەلاو ھەلاوى تەلەقۇنىت بى
 لە ژنو شەراب تازەو كۇنىت بى
 ئومى كولسۇمت بە پادىزۇ لابیى
 ھىچ پىويستىكى تىرت نەمابىى
 بەلام ئەو خەمەت دائىم لە ياد بى
 ئاخۇ لە پاش خۇت كى بە جىت شاد بى
 بەم ئاخەوہ بى، ھەناسەت سوار بى
 رۇزى زىندە گىت بە شەوى تار بى
 تا دوكتۇر دىنن رۇحت دەرچوو بى
 ھەر چى كرابىى فايىدەى نەبوو بى
 تابووت بۆت بىىى بە ئۆتۆمويىل
 كە چوويتە ژىر خاك داماوو زەلىل
 لووت لە بەردى ئەلحەد بىكەوى
 تى دەگەى جىگەى ئەسلىتە ئەوى

هیندی ته بیعت که هه واییه
 هه تابی خیوی رووی له دواییه
 نه گهر تو هه وای هه وانه شکینی
 نه بی هه ساتی پهنگی بنویتی
 با وجود بهرگی پهنگاو پهنگ جوانه
 به ک پهنگی ناشی بو هم زه مانه
 نه لاین سروشتمان له چوار گه وهه ره
 دوانیان باو کمانه دوانیان ماده ره
 باو ناگر به رزن ته بعیان بلنده
 خاک خوی خاکیه و ناو پاک و مهنده
 به رزی و مل شکان ناگرو سووتان
 خاک فهرشی پیه و ناو مایه ی زیان
 که واته هه وای به رزی مهنوته
 ملی خوت به پای خوت مه شکینه
 به لام سروشتی که بای درابی
 به ده ست خوی نیه نارامی نابی
 به خواهیش نیه هم چه ندو چونه
 به لیخو پینی خودای بیچوونه
 نه گینه که سی که وا عاقل بی
 نابی له سزای به دی غافل بی
 نه و که سه ی دلی خه لک نه ره نجینی
 به توله ی دوایی خوی ده ترسینی
 چونکی ده زانی موتله قا پوژی
 دل نازار دراو هه پینی ده پوژی

نه و ترسه نه بی به گری دلی
 عهیشی تال نه بی به بی حاصلی
 نایشچینه مزگهوت ئینستا وه ک جاران
 گهردن نازادی بکهین به جه ژنان
 به وه له گوناھی به کتر بیوورین
 ناشکوری نه بی له مزگهوت دوورین
 نه لئین گوناھت بی بی پر ژووری
 به دوو رکات نویتز خوا لیت نه بووری
 به لئ حه قوللا خوا خوی نه یه خشی
 به لام حه قولوناس مووی لئ ناله خشی
 هه موو به زمان په یه روی چاکهین
 که چی به کرده پف له دۆ ناکهین
 خوا جه هه ننه می بۆیه داناوه
 زۆرمان بخاته ناو نه و هالاوه
 دیاره که نه زه ل هه لیژاردین
 خویتی شهیتانی به قین بۆ ناردین
 که ئیراده ی خواو فریبی شهیتان
 به ک که وی، چاری چی ما بۆ ئینسان

به سهر نه تاشين ناييه قه لهندهر
 به ناوټه يټک ناييه ټه سکه ندهر
 به تووړه بوونو کلاو خوار دانان
 ناييه قوماندان تانه چيه مه يدان
 سوار هه تانه گلي نابي به سوار
 برنج نه کوترئ ناچټه بازار
 تا تيني کسووره نه بيني ته و او
 له ناو که رسواردا به يه کهم ده رچوو
 ټه يگوت يه باده ن ټينه بارانه ن
 پا، باره ي رهمي شه ريارانه ن
 تا رږږي که و ته ناو تپي سوار
 ده رنه چوو، دواکه وت وه ک که ري ژيربار
 بانگي کرد ياران (يابوو) م وه ستاو
 تمه ز هه رهن ياماده گاو
 تويش که که و تبه سه و داي خود بيني
 خوت له ناوټه ي ديودا ټه بيني
 تا گيزه ي گولله ت نه بي به سهردا
 تا، راته فرټن به ده شت و ده ردا
 قه دري ويرانه ي عجز نازاني
 له هه موو شوټي مه ردي مه يداني
 که به چل و چو چو و ته سهر کورسي
 ټير له دوستي کونه ناپرسی
 ټه وي له ديزه ي خه لکدا ټه سکويه
 هيچ که س نازاني ټه سلي له کويه

ھەندىك كە وتيان قسەيان خۆشە
 كە رازىيان دادا دلەيان بە جۆشە
 ھىچ ئەم لاو ئەولاي خۆيان ناروانن
 سافىلكەن خەلكى بە دۆست ئەزانن
 تا، پىادەى غەببى لىيان ئە گۆرئ
 بئى ئەجەل لە پەر ئەكەونە گۆرئ
 گۆرئ بئى، بۆچى قسەى مووش ئە كا
 بۆ پىكەننى خەلك، خۆى تووش ئە كا
 دەردى جوانىيە پىوئەندى پىى گول
 بەلاى زەمانە قەفسى بولبول
 مەسكەنى مشكان درزى دىوارە
 ئەبئى بزائى مشكىش گوى دارە
 گولم دى لە سەر ئاگر ئە كولا
 ئەمەم لى بوبوئە گرى لە دلا
 وتم: چىيە ئەم ھەلقراچانەى تۆ
 وتى: پىكەننىم بۆيە وام بۆ بۆ

نه ژده ها، کاتي هه تا هه لکنيشان
 ته وقي نالتووني ده کهن به نيشان
 چنار که زل بوو نه وسا نه بيرن
 هه ودا دريژ بي بو داو نه پيچرن
 نه ته وئ به دکار له کول بيته وه
 دو عاي بو بکه زوور به رزيته وه
 گونا هه ک زري له بهر نه کري
 پي کاري تيري دو عا نه بري
 خوا مه لايکه ي شهري دانا وه
 که چي لاي له شهر به دکار به دنا وه
 عيزرائيل پيشه ي هر گيان کيشانه
 که چي خاديمي عهرشي ره حمانه
 خيرو شهر هه موو به ده ست خو يه تي
 نه فام له ناودا چلو چويه تي
 خوت هه ل مه کيشه نه ي زهره ر پيشه
 به نازايي تو نييه نه م ئيشه
 تو گل متکنيکي ناچيزو بي که لک
 ده ستی قودره ته نه ته او يته خه لک
 که «ئيزه د» ويستی له کول بيته وه
 له مي زي من دال نه تو يته وه
 چرا پيکي نوور خوا هه لي گيرساند
 نه فام فووي لي کرد! پيشي خوئ سووتاند
 نه توانن مالت له ده ست وه رگرن
 ناتوانن ريگه ي لاي خوات بيرن

ئەو دەولەتە ی لیت نادرزی عیلمه
 ئەو هی له شهرت له ئەدا حیلمه
 مه تانهت وه فاو عهزمی تیدایه
 ناو تی ده په پری و زیخ له جی دایه
 مندال له سهر خو پی ده گری و ده پروا
 بهرسيله به سهبر ئە بی به هه لوا
 باخی چوار باخی ئە حمه د پاشام دی
 ئیستا خه ویکه بۆم نایته دی
 چوار جلد ته ئریخی ئە مین زه کی به گ
 نامری و نارووخی به زوری فه له ک
 حاجی به گیش بوو به وه سیله ی خیر
 ئەو ئاوه جوانه ی ئە خوینه وه تیر
 ئیتر بزانی له مه و دوا کام پیاو
 ئاساری خیرمان بۆ دینته ناو

گوم بوو ژيان و په ندى پيشيان
 هومان كه و توبه چيرو كه ي ژنان
 ئيستا هه ردوو كيان كه و تنه مه يدان
 سا، چي نه نويني ئاوتنه ي دهوران
 كه تو نوشستيت له كه س نه هاني
 تامي لي بوردن نه وسا ده زاني
 گه ردشي جيهان زوو زوو نه گوري
 يه كي دتبه وه و يه كي نه توري
 نه گه ر مه جليسي ميللي نه گوري
 سه و داي مه بعووسي نه چته گوري
 برا، براي خوي لا ينگانه يه
 فرزه ند له باوك به به هانه يه
 هه موويش نه يزاني يه كيتي چا كه
 دوو كه س يه ك كه وي سئ كه س غه منا كه
 كه هه موو ناشت بن بو تو چا كتره
 هه ر پوزه خواني لايك حازره
 نه وي به (فريو) نه گاته پا يه
 شه يتان له به رگي فريشته دا يه
 كاسبي چونكه ده عيه ي تيا نيه
 هيچ مه نمووريكي بي په زا نيه
 من وا مه عاشي ته قاويتيه كم
 نه مبا به رپوه بي زياد و كم
 هه واي (بو نژور) و نه شه ي ته مه ننا
 خستوويه گيژي ته قه و ته قه لالا

زەيستان لەسەر كاسە سویتد ئەخوا
 كەچى چلەى چوو عوزرى تر ناشوا
 ئاى بۆ ئەوانەى لە تەماع پاكن
 لە ناحساب و حساب بى باكن
 ئەگەر سەربانت درزى نەدابى
 دلۆپە ئەبى لە كوئ پەيدا بى
 حەيفە كای تازه بېرى بۆ سەربان
 ھەر پاش ئاخوڤە ئەبى بە كای بان

کوښته ی عاره قمان وا له پیش چاوه
 ئیواران هیچمان له بیر نه ماوه
 ئینسان له نسیان دروست کراوه
 چاوی له پهرده ی غفلت پوښراوه
 تا ساتمه نه کا چاوه له لښا بری
 نه که ویته چال په لوپوی نه بری
 تا نه مانبه نه گرده که ی سه یوان
 چاکه و خراپه نایتیه مه یدان
 فورمه ی وه زیفه که بوو به کفن
 دست و پی له پیاو نه بی به دوژمن
 که (مهړنه موکه) چاوه زه ق کاته وه
 ناغایي له بیر پیاو نه باته وه
 که وای بی بچ هر باوی (که وای) بی
 نه وه (که وای) بی که مهردی تیا بی
 گهردن ئازایی جه ژنان ساتیکه
 نوژی ئاشتی هره، رکاتیکه
 به لام گوریسی شهرو ده عوامان
 هه تا رایکیښی نه و دی له دوامان
 نه مانه وزه ی بهر گوپی بی عاره
 که س نالی مردن هه یه له هم شاره
 نه گهر هره به ندی په نندیکمان باتی
 نیمه یش نه چینه ریزه ی ولاتی
 دهستی یه ک نه گرین به کردو کوشی
 دهوله مه ند نه بین نه گینه خوشی

نه گینه نه زین وا هه لده به زین
 گوره گورمانه تا دیتنه به زین
 چله مان کیشا تا گینه چله
 هه ورا زمان بری گینه سه مله
 پیویسته ئینجا بحه سیننه وه
 شهیتان له خومان دوور بخهینه وه
 نه گهر من چاک بم عالم بۆم چاکه
 به لام مپه مپه شه پری سه لاکه

دىيا گىشت پۇژى بەرگى ئە گۇرئ
 كە شووى تازەى كرد كۇنەى ئە تۇرى
 مىردە تازە كەى سەىرى كۇن ئە كا
 هېچ پەرواى نىيە ماچ و بۇن ئە كا
 نازانى كە بەم سات و سەودايە
 يە كىكى تىرى لە كەمىن دايە
 لەم ئالو گۇرەو تەشقەلەو گەرە
 ھەر چى دەبىنى ھەر نىوۋەزەرە
 بەم حالە يشەوۋە ھىشتا بۇى شەيدىن
 بى سودو نابود سەودايى سەوداين
 بە دىيا ئەلەين: چەند بى وەفايە
 ھەر چى كە دەستى بەيتى دىيايە
 ئەوى تەشىمان بۇ دەپرست دوتىنى
 ئەمىرۇ ناپرسىن كەوتە كام شوئىنى
 ئەوى لە شوئىنى ئەو دى تى دەگا
 ئىتر بايەخى چىمان پى دەگا
 ئىمە بە ئەخلاق لە پىشەوۋە بىن
 كە لە ناو خەلكا بە حورمەت بژىن
 ئەگىنە كە ھات ماستاو بفرۇشىن
 كە مانگانەما چى تر بدۇشىن
 نەك وەك (كولەژەن) لە ھەموو مالى
 دەرپىنى ئابرومان لە پى دامالى
 خۇ دىوۋەخانى ئىستاي ئەم شارە
 يا غەببەتى خەلك يا خود قومارە

نه گهر نه یه وئ سا حیب دیوه خان
 نایه لئی زه می خه لک بیه مه یدان
 خو هه ر نه و ساته ی که غه بیه ت کرا
 بو خاوه ند غه بیه ت به دیاری برا

نه گهر نه م حاله ئیتر به س نه بی
 هیچ که س به هیوای دوستی که س نه بی

ٺم خه لکه بويه زستان دل نه رمه
 به زستان خاکی سرو شتمان گهرمه
 خاک دايکه بويه بومان دلسوزه
 ناگر باو که بويه به سوزه
 چي بکه ين! باو کمان جينسي خه شينه
 دايک به ده ستيه وه داييم غه مگينه
 مه لين که ٺادم ههوا ته فره ي دا
 خوي وانه بوايه چي ده کرد ههوا
 ٺهوي به قسه ي ٺن ته فره ٺه خوا
 ٺه وه پي ده لين: فه قيري خوا
 هه رچي به عه قلي خه لکي تر ٺه کا
 مه قهس به زوري په نجه کار ٺه کا
 به لام شه يتاني ٺنسان ٺنسانه
 به ٺاغام پاشام ته فره ٺاسانه
 خوزگه ٺه وانهي پيشه يان وايه
 جار ٺکيش جار يان بقو بدرايه
 نوشت ناييني له گهل پياو چا کا
 که چي ٺه بيني کهس رووي تي نا کا
 له لاي هامر ازي قسه خوشه کان
 غه بيته خوشتره له دهنگي قور ٺان
 مانگي ره شه مي شو کر به سهر چوو
 مر مياو مر مياوي داوودمان لاچوو
 ده رخونه ي سهر ي ديزه لاچووه
 ٺه لين: پشيله سوور که تني کردووه

سەگ لە پشیلە بە وەفاترە
 كە چى پشیلە بەدرى زیاترە
 چەند خۆشە لە گەل یارى باوەفا
 رابویری دائیم بە زەوق و سەفا
 گەردى چلۆچۆت لە دل نەنیشى
 با دوژمن باری خەفەت بکیشى
 ھەزار بانقەنۆت ئەوہ ناییتى
 دۆستى دەرکىک لە پى دەرىتى

خوا که شهو دینسی رۆژ ئه باته وه
 په رده ی تاریکی دا ئه داته وه
 مه بهستی وایه که بۆ به یانی
 رۆژت لی بوه وه قه دری بزانی
 هندی به تینی یا خۆ، به قینی
 شه مشمه کویره ن چاویان نایینی
 هندی وه ک چاوی نه شۆراو پیسن
 خه رگی شیاکه و کوتانی لیسن
 هه ر قینت هه لسی و فنجان بشکینی
 بۆ پیاله ییکی چا داده میتنی
 خۆ دل شکاندن له وه خراپتر
 رۆژی ئه تکوتن وه ک جاوی گازر
 خۆزگه پیایش وه ک شه راب بوایه
 به کۆنی نه شه ی زیاتر بدایه
 که چی من کۆن بووم به سه ره ویر
 پیم ئه لین: «اخرج یا زوج الکبیر»
 ساله و سال زهوی نۆی ئه بیته وه
 گژو گیای له گه ل نه بووژته وه
 که زستان رۆیی ئیتر نه ورۆزه
 بولبول له عه شقی گول دا به سۆزه
 به شی دو سالمان له نه ورۆزدايه
 یاللا کوپو کال سا وه رنه کایه
 موچه رپه م شینه و سه فه ر داوایه
 هه ر په مه زانه جه ژنی له دوايه

خواقه‌دری (قه‌دری) خسته ره‌مه‌زان
 وه‌ک کورده نه‌یکه‌ین به‌خواستی ژنان
 با مانگی چاوی شه‌یتانمان کویر بی
 له‌ناو خومان دا پیشه‌مان خیر بی
 نه‌گینه‌ته‌وری «نادر ناوتیه»
 بؤ‌گؤشت به‌(خه‌له) حه‌قه‌وه‌سینه

ئەوى پەلو پۇ ئەكۆتى لە ئاوا
 مەلە نەزانى ديارە خنكاوہ
 ناگەيتە قۇناغ بە كنگەخشكى
 بە لىسى كوپرى نىشان چۈن ئەشكى
 گوريس كىشەكى بۇ ناوخۇ نابى
 تەجرەبەى زۇرت بۇ خەلكى نابى
 ئەوانەى فىرى دەوہن بە ئاشن
 باراش هاغر دەرواۋ ئەوان لە پاشن
 بۇ سەرو پىيى مال جۇئى بگەيتەوہ
 لە سفرەى مىردان جىت نايىتەوہ
 بۇ تولەى قەومت كە كەم رەگەز بى
 ئەبى بە توركى (وردەم دويماز) بى
 دوكتور لە برىن تىرىش دەرىنى
 ئىشى برىنت هىشتا ئەمىنى
 كە تۇ بە چە پۇك هىچ كويت نەبىشى
 لاپورەيش ھەلسى پياتا دەكىشى
 كە بۇ ھاوخويت، خويت نەجۇشى
 پەچەى بەدنامى رووت دادە پۇشى
 بالە ناوخۇيشا ناحەزىن بەك بن
 لە راستى دوشمن دەست بە كوتەك بن
 ناكەس بە پياوى بى دەس خەرۇيە
 ئەمرۇ لە منەو سبەى لە تۇيە
 سەرو دەست و پىن ھەمووى بەك لەشە
 لە ناو عەشرەتا ئەلەين: رەش رەشە

بهم زیقو و زاقه و بهم داو (لمبازه)
 ته‌له زیتکه‌مان ها‌کا ترازا
 که له چال و کۆسپ ورد نه‌بینه‌وه
 نه‌مجار که که‌وتین هه‌لناسینه‌وه
 ئه‌وانه‌ی مه‌عنای په‌ندی پیشیان
 به پیچه‌وانه ده‌خه‌نه مه‌یدان
 تاله خۆیان‌دا چشتی شک نه‌به‌ن
 دای ناته‌کینن وه‌ک گولۆله‌به‌ن

ناوېرىن بىلەن پەندى پېشىنان
 لە ترسانەلەين: چىرۆكەي ژنان
 خاتوو زەمەھرىر شىنى چلەي كرد
 ئەويش لە پاش ئەو زوو تەشريفى برد
 ئىنجا كەوتىنە بورجى پىرەژن
 مەكرى پىرەژن رېوى كرده كون
 بەفرو ھەلەكۆك بە باي نەيتى
 لە لاي چەرخى پىر كەوتنە خوازىتى
 كە چى بەفرە كە زوو تووايەو
 شايى ئەو جووتەيش ھەروا مايەو
 ھەرچەند لە تاسەي دوورى تەورۇزا
 بە گىرى بى گىر دل ھەلپرووزا
 بەلام قەيدناكا خۆ ھەر بارانە
 نىسان سەيرانى گىردى يارانە
 «پواسان داورىل» ئەوا ھاتەو
 خومى جوولە كەيش شىواو تەو
 ھەردوو كيان ئىستا برەويان كەمە
 ۋە ك نەورۇزىكە كەوتىتە شەمە
 پىش نىسان ھىندە درۆ كراو
 ھەمانە تىرى وای تىانەماو
 سى شەش دوو لاقى قورسى شكاو
 شەشە كەي تىرى بۆ خۆشى ماو
 كنگرى دەشت و شاخ پى گەيو
 دنيا بۆ ئىمە ماستى مەيو

دۆ هات بره‌وی ماستاو نه‌ماوه
 ته‌شی رستیش وه‌ک رییسی خاوه
 (بسم الله) مان کرد به‌ دل‌یکی ساف
 جنۆ که هه‌موو روویان کرده قاف
 هینشتا نه‌مردووم نه‌یان ناومه‌ گۆر
 یتیم نه‌لین: مردووی به‌شی زیندو خۆر
 تی نه‌گه‌یشتم به‌ کئیان زانیم
 ره‌نگه‌ وا بزائن که کوله‌ نانیم

ہندی کہس خویان کردووه به ژاپون
 دست ئه وه شین پیت ئه لین پاردون'
 تویش که له وانہ فرسہ تت زانی
 پیا کیشہ و بلئی منیش نہ مزانی
 کیسہل دوو پیشکی ئه پھرانده وه
 جزووی له پشتی هه ل چه قانده وه
 پرسى: چى ده کهى؟ هه ی به ذکرده وه
 وتى: چزووی خۆم تا قى کرده وه
 درویشی ئه کرد خووی ئه سلینى وابوو
 ئه گینه قینى چى له دلا بوو؟
 به دوو پیشکیان گوت: زستان ناتینین
 وتى: زۆر قه درم ئه گرن به هاوین
 بوچی به دوو پیشک بلین بئ عاره؟
 هی وامان هه یه زستانیش دیاره
 هه له بجه راوی به رازی باوه
 (به کانه) ی ئه م لا هینشتا هر ماوه
 مشک و به رازو کولله مان زۆره
 هیند بئ ئینسافن نایکه ن به نۆره
 زهرده واله ییک ئه گهر بکوژی
 خورمای شیرینی به هه شت ئه مژی
 زهرده واله مان ئاوروژانده بوو
 خوا پاراستینی شایان لی تیک چوو
 فیشه کی (ههوا) زوو ئه کوژیته وه
 فیشه ک. شیتته لیته نایته وه

جاران بۆمبايان ئەبرد بۆ ماسی
 خوای ماسی، بۆمبا که و ته که ساسی
 قەشە و مالووم و گەچ و کەچ ناسی
 کە و توونە کوورە ی مەلای هە یاسی
 زەمانیکیش بوو کە ئە تگوت بۆمبا
 بەند نە دە بووی تا بەندە رگە ی بەمبا^۱
 ئیستا ئە و هە ورە نە ما، هە ساوہ
 لە عەت لە و کە سە ی لە خە لکی داوہ

۱. بەمبا: مەبەست لە شاری (بۆمبا) یە لە هیندستان.

ئەم فاسلە كەوا دەلەين بەھارە
 ھەورو ھەتاوى بى ئىعتىيارە
 خوا ئەم چوار فەسلەى بۆيە وا دانا
 كە ئىعتىيارى پى ئاكا دانا
 ھىچ كەسى لە سەر حالى نامىنى
 كوائەو مەلىكەى زىندوو بۆ دوينى
 ئىنسان لە نىسيان دروست كراوہ
 مردووہ كەى دوينى لە بىر نەماوہ
 مردووى عارەقيان برده سەر قەبران
 پىكىكى تىرام زىياد كرد ئىواران
 عارەق خۆر بلەين وا خۆى پى دەمرى
 مال وىران كەران چارىان ناكرى
 ھىشتا مەرامى خوا ھەل نە كراوہ
 ئەم خەلكەى بۆچ وا لەيەك بەرداوہ
 ئەگەر مەرامى وا بى بزەنن
 كە كەس ناگاتە مەرامو فەنن
 جا بۆچى ئىمە بەگژيە كدا چىن؟
 ئەمەيش ئەزانن شىت گىرتر دەبىن
 تافەن بگاتە ئەندازەى تەواو
 غازى مخنقو بۆمبا دىتە ناو
 كە وا بى تەمن لە ھىچ نازانم
 ئەبى بە ماىەى پەھتە گىانم
 ئۆخەى لە قەيدى عەقلا وا كاسم
 شا: بە سەپانى خەلەم نانا سم!!

زه وقي بي قه يدي له سينه مايه

مه زره ي دنيا لام سينه مايه

بايزيد له بهر ئيشي بزووتی

وتی: نه رو وشک تیکرا بسووتی

به دینی ئیسلان بهد نایه ته ری

پهندي سه فسه ته ی ژین چی له دست دی

به لام هر وا بین شاری کویرانه

کس، کس ناینی شه ره گزچانه

عه کسی به کترین (سه فەر) و (نیسان)
 له پاش ۳۶ سال وا بوون به هاوشان
 به هارو (ربیع) نه وانیش هه روا
 وه ک نیمه و نه وان پیکه وه ده روا
 نیسان سه ره تای دروو ناخری راست
 زور چشت به ک نه خا وه ک کنگرو ماست
 له به حرا دانه ی لوئلوئی مهنسور
 له کینوا قه تره ی گه وه هری شاپور
 له شارا که وته سه ر چه هره ی عه بووس
 نه بی به (مه بعوس) به پتی چاره نووس
 زاتهن مه بعوسی به چاره نووسه
 پتی ناوی بلین زمانی لووسه
 زمانی لووسی و زه مانی لووسی
 گه لی حیاتی ته نریخی نووسی
 نیستا زه مانی بی زمانییه
 دوو زمانی رووی له زیانییه
 نه و که سه ی که بی هه لمه ته کاسه
 هه لی دایه ده ست هه لمه ته کاسه
 نیستا هه موو که س مام برینداره
 هه ر چه کت نه وی له لای عه تتاره
 سیزده ی زیاده یان به پرسه وه نارد
 به تالییه وه چوون شیرینیان خوارد
 ته لیسمی جامی چل کللیه یه
 زمانی دانا به کللیه یه

هندی که بهردیان نایه سهر مه لۆ
 له بی باله کان نه بن به هه لۆ
 هندی وه ک ریوی کونیککی دهست کهوت
 له بی باله کان نه بن به هه لۆ
 هندی وه ک ریوی کونیککی دهست کهوت
 هه ژگ نه بهستی نه یکا به نه شکهوت
 نانی معاویه و نویژی پشت عه لی
 که شه ریش قهوما بچۆره سهر که لی
 هندی ده عبا که ی که متیاری پینه
 له هه موو دیزه ی چیشتا نه سکویه

په ندى پيشيان ناله ي مه نسووره
 لاي ه ندى كه سان كفرى مه شهووره
 له لاي نه هلى دل دوږى مه نسووره
 نه م خهتا سووره له خومان دووره
 نه ليم: هه وري سوور بارانى دووره
 ته پ له تهن دووره له شاره زووره
 كه چى خه لك نه لين!! خير نهو تهن دووره
 بؤ خه پله نيه نيمه ي مه نزووره
 هه ندى شهو نه گهر بلنيم سه گ لووره
 كنى بهو سه گ لووره، لنگ به رهو ژووره
 ديسان پيم نه لين چهنه به فتووره
 نالين سه د ساله نه مه مه شهووره
 كابر اينك هاتووه له زه عيم نه دوږ
 وتمان بلوږه! كنى نه يگرته گوږ
 زه عيم نه وه ته شپوه ي شه معى بښ
 خؤى بسووتينى، نه فعى جه معى بښ
 گه وره نه وه ته خؤى به خاك بگرږ
 وه ك خاك مردووى خؤى له باوهش بگرږ
 گه وره وا ده بښ كه به ره نجى شان
 كؤى بكاته وهو وييدا به ميوان
 با هيچ ميوانيش مه منوونى نه بښ
 ييداو دهر به ستى مه منوونى نه بښ
 زورمان دى ويستى دوستى خؤى بخا
 كاتيكمان زانپوه ك ديوار رووخا

ھەندىڭ لە خۆى دا دەست بە تىلاتە
 ھىچ نالىڭ پۇژان پۇژى لە دوايە
 باوہ، وا کردمان بوويشى بە ئەعيان
 باش نەيى خەلكت لىڭ دىتە زمان
 بەوہ چاک ئەيى چاكي بنويى
 نەك بە خەمەوہ خەلكى بنويى
 خۇزگە ئەعيانى بىڭ مەعاش ئەبوو
 ئەوسات ئەم خەلكە بىڭ تەلاش ئەبوو

به که سیکیان گوت پیاویکی چاکه
 بویه پینی نه لین که شیر ی پاکه
 نه م شیر پاکیه به دوو معنایه
 هر چند که نوکته ی و ابی معنایه
 به کیکیان شیر ی بهر دایکیه تیه
 نهوی تر شیر ی حکوومه تیه
 شیر ی حکومت دهست هر کهس درا
 وه ک به ک ده بری دوشمن و برا
 حقی عمومی نادر ی به کهس
 نیش نادر یته دهست مه نسووی ناکهس
 ده ستوری ریگه ی قه دیر، دوو حه رفه
 حوکمیک ی و ابه حکمه تی سه رفه
 نیش بق پیاو نابی، پیاو بق نیش نه بی
 نه گهر وانه که ی شه پرت تووش نه بی
 به هلم به لم به شش پای دوو سم
 نینجا میزانی کار نه بی قایم
 نهو نه رازووه ی که واه سه رنه کا
 کی به کیشانه ی نهو باوه ر نه کا؟
 به در یکیان هینا که به رده پشکه
 دیویکی نه ره، دیویکی وشکه
 من وشکم ویست و به کیک ی تر نه ر
 هلمان دا ته ر هات نهو پتی که و ته گهر
 با وجود نیسته کهم کهس ته ر نه بی
 نهوی ته ر نه بی گوچک ی که ر نه بی

دنیا وہ ک خہ تہ میزیتی وایہ
 بہ شہقی یہ کی دینہ وہ کایہ
 ناشہ تہ ندووریش بہ شہی ئہ دؤری
 یہ کی شہق ئہ خواو ہہ موو دہ گؤری
 ئیستا ئہ مانہ باویان نہ ماوہ
 ہومای مہ بعوسی وا بہ ہہ واوہ
 بزاین سینہر ئہ خاتہ سہر کی
 شہو دیزی تالہ بؤ کی دینہ ری

دوو پھ شمار ھہ ٻہ سہری پیاو ٺہ خوا
 ٻہ کٺکیان ھہ وھس ٻہ کٺکیان ھہ وا
 کہ سہر دہرینن لہ ھہ ردوو لاوہ
 سہر کوٺیان نہ کہی کارت تہ واوہ
 دوو مارہی زو حاک ھہ واو ھہ وھس بوو
 دروٺیہ دہ لٺین پوٺو و نہ فس بوو
 ٻہ ھہ وھس دلی خہ لکی ٺہ شکٺینی
 ٻہ ھہ وا سہ ودای بہرزی ٺہ نوٺینی
 کہ دلت شکاند دل شکست ٺہ ٻی
 کہ بہرزیش فریت دوایی پھست ٺہ ٻی
 کہ واتہ، واتہی ھیچیان مہ ھیلہ
 خانووی دوو نہوٺم کہ دیتہ بہرزه
 بہ لام ٻہ ک نہوٺم لہ زہ مین دایہ
 لہوٺی بیش کہوی ھیچت لی نایہ
 مہوقعی بہرزیش عہینی ماددہ ٻہ
 کہ کہوتیہ خواری مہرگ ٺامادہ ٻہ
 ٺہوہی کہ کاری بہ سیاستہ
 دوایی کاری بہ سیاستہ
 (ٺایہ الکرسی) ویردی کورسیہ
 (قول ھو اللہ) دوغای سکی برسئیہ
 ٺایہی مہبعوسئیش لہ قورٺانایہ
 (یوم عظیم)ی بوٺیہ لہ دوایہ
 دہردیکئی تازہ بوٺمہ ٺموور داہات
 کٺوپرہ وھ ک مہرگی موفاجات

دارى ئاگرى ھەنجىرە بۇقۇپ
 قەبرىلەكەن ئاخىرى دەكەۋىتە گۇپ
 لەگەل ئەۋەيش دا نەفس زۇردارە
 لووتى لەگۇشەي قەناعەت خوارە
 تەسكىنى نادا شەيتانىي خەۋى
 بۇ شەۋىكىش بىي زاۋايى ئەۋى

ٲهوسا کہ ٲی و بان ٲہبوه تہق و دہو
 وردہ شاتری ٲہ کہوتہ سہر ٲہو
 (خرائیمچون) بو ٲی سہلہ فی دوور بوو
 دوو دہست بہ تالہ بو شارہ زوور بوو
 دہستہی مازووری کہ ٲہوی ٲہ کرد
 کہم فرستہت لہ دووی ہہو ہہوی ٲہ کرد
 دوایی کہ ٲہوان ٲہ گہرانہوہ
 لہ شوین حہو حہو کیش ٲہ گہرانہوہ
 بہ دیاری دیاردی ٲہبوو بہ ہہرا
 کونہمشک ٲہبوو بہ کؤشک و سہرا
 ٲیستا ٲہم ہہموو سہلہ فہ ٲہ کری
 ناوی ٲیمچون و قہ یار نابری
 ٲؤ ٲؤ مۆی ٲیلہ!! ولاخ نہ ماوہ
 قہ یار بو ٲیاوی یینگانہ باوہ
 نالبہ ندیی کہوتہ دہست و ہستای گہدا
 ہہندی لہ نال و لہ بزمار ٲہدا
 ٲؤژیکیش ٲہبی بہ کؤلکہ بزمار
 دہستی کؤلی سوار بیی کؤلہوار
 سہردہمی کلکیان کرد بہ بہانہ
 وا ٲیستا مؤدہی کلک ہہلکیشانہ
 مایسہو گہرمہی گہزؤ بارینہ
 لہ کی دہنیشی میٹش ٲہم ہاوینہ
 لہ سینہ مادا (ریو)م دہردی زوو
 کہ باوی (باوہ فیل ٲامہدی) بوو

که نه‌تگوت فیلی یه‌ک ده‌ست نام‌ده
 بو‌ده‌ست هه‌لب‌یرین یه‌کسه‌ر نام‌اده
 له‌باش یه‌ک ده‌سته یه‌ک ده‌ست و یه‌ک پات
 داها‌ت و کورسی به‌ختی بی‌چه‌سپا
 زو‌ریان لا‌خۆشه‌نم جرتو‌فرته
 به‌لام ناخ‌ه‌ودای هیوا‌زو‌ر کورته
 هه‌ر وه‌ک کورتانی که‌ری جه‌جاله
 به‌شه‌و‌ئه‌دروئ به‌رۆژ به‌تاله

دوو جامباز تیکرا چوونه سهر تهناف
 له گهل په کتردا کهوتنه مهساف
 بزنانین کامیان بهر ده بیته وه؟
 تهنافی بهختی نه لهرتیه وه
 نهوی که پیشه ی تهناف بازییه
 نه وهل ههنگاوی ده ولت خوازییه
 خو نهو باییه ی که بهرز نه فری
 هه رمل شکانی خوی پی نه بری
 دنیا ههنگوینه و نیمه وه ک میشین
 لپی نایته وه هینده به کیشین
 نه بینی به کئی پنی تی گیراوه
 هیزی ته کان و جووله ی نه ماوه
 نیمه خه ریکین له ویش تی په رین
 خومان به دیاری بو مردن به رین
 من خوم لیم بیستون نه هلی مه دینه
 (ناموسییه) یان لا پزیه شمینه
 لهوی میشووله ناوی (ناموس)ه
 له زور جیش ناموس زمانی لووسه
 سا بویه لیره وه ک به ک مه بزوله
 سویندی ناموس و گیزه ی میشووله
 لای جاف رهش ره شو نه میش له و هوزه
 قهزای دیزه یه وا کهوت له گوزه
 (ولا تزرورا) حو کمی نه ماوه
 به ناغا، نانی نو کهر بر اوه

هەر که‌سی پیاوی خۆی دامه‌زرتی
 ئاشه‌ تهن‌دووره‌ شەق ئە‌یرووختی
 به‌ بابی بابی که‌ که‌ر سوار ئە‌بی
 پیاوی بی‌ ئابروو بۆیه‌ هار ئە‌بی
 من پالتۆکه‌ی خۆم هه‌لگیرایه‌وه
 ڕێ نه‌ که‌وت پتوه‌ بیمه‌ کایه‌وه
 ئە‌یینم پالتۆی خه‌لکی ڕه‌نگ ڕه‌نگه
 وه‌ ک کورپه‌ که‌چه‌ل وشک و برنگه

چیشتی کال مہ خو زگت نہ ییشی
 تہ ماعت کہم بی و میشکت نہ پیشی
 تہ گہر پہ رویہ ک لہ خوت دادری
 تہ توانی سہری تہ ماع بیری
 کہ یشی دہ رزی خوت لا ناخوش بی
 زامی سووژنی خہ لکت لہ ہوش بی
 تہ و دلہی حہ سد ہلہ فرچینی
 تامی فہرہ حسی تیدا نامیتی
 دہ ست بہ سہر پاچی مہرہ زہ کرا
 دوا بہ دوا لیستہی فہ سلیش دہر کرا
 بزارو قونار کہ سالہ و سالہ
 قوناری باخی میر بؤ پینج سالہ
 میوی بہر بگری توول کیشی دہ کہن
 تہ وی کہ زہ بی رہ گ کیشی دہ کہن
 ہہ ندی باخہ وان زہ ینی بؤ ناچی
 ہہر چی ہاتہ پیش ہہر دایدہ پاچی
 «پوی کوتاژ» قہومی پی سہر بہ ست تہ بی
 بہ (موراتوریوم) دوشمن بہ ست تہ بی
 بہ ہہ با، ہہ با تہ چوینہ کایہ
 ئیستا کہ بہ لم، بہ ستمی تیاہ
 گزیہ کی تیا بوو، بہ ش بہ شی پشکی
 ئیستا سہد خوزگہ بہ تہرو وشکی
 تہم گیرہ و کیشہی بردن و ہیتانہ
 ہہ موو سیٹہی مہ نسووب دانانہ

كە چوويته سه كار دەورەى پياو ئەگرن
 رۆژى سەدكەرەت لەبەرت ئەمرن
 كە پياو بۆ ئىش بى و ئىش بۆ پياو نەبى
 هېچ كارى نابى كە تەواو نەبى
 وەك لە قورئانا فەرمويە خودا
 دەست و پى لىتان شاھەتسى ئەدا
 دەست و پىوئەندى ئىستا كەيش وانە
 لى كەوتى ئەوان كەوتنە بەهانە

پێم گوت: بە گەرما: مەچۆرە بە غدا
 وتی: فێمکی دل بۆ ئەو پێم ئەبا
 مەسینە ی مەسنەت ئاورشین ئەکا
 هەوای بانقەنۆت باوەشین ئەکا
 رابته ی رەسمی ناو (عملە) ی دلگیر
 خێری زۆرتەرە لە رابته ی پیر
 ئەویان خەیاڵەو ئەمیان ماددە بە
 پیریش بۆ پارە ی مفت ئامادە بە
 سایی ئاشە بەرزەو ئاوی چوون تەرزە
 بنچینە ی تەقوای هێتایە لەرزە
 بەشوین تەقوادا کە وتمە تەقو دەو
 ئەترسم دوایی لێم بێی بە خەو
 زۆر کەس لە خەودا پارە ئەبینی
 ئە ی خاتە ئەستی و توند ئە ی قووچینی
 کە هەلسا لە خەو دەستی کردەو
 هیچی تیا نەبوو، تاسی بردەو
 قەیدانا کا پۆژی شایێ شایە
 تازە پیاکەوتوو لە خۆی بایە
 بۆ دنیا خەفەت مەهینەرە بەر
 هەر چۆنی بێگری وا دەچیتە سەر
 ئەوانە ی کەوا پازین بە لاتنی
 حەلال خۆریەو کەم دەستەلاتنی
 کێ خەلاتنی خوش رەت ئەکاتەو
 شێخیش شەرابی مفت ئەخواتەو

دنیا بۆ هه‌ندئ مه‌سنه‌ت ئه‌نوینی
 که ده‌ستی راهبشت جرتئ ئه‌که‌نی
 هیچ که‌س شک نایه‌م که دنیای ته‌وئ
 له‌وه ده‌ترسئ ده‌ستی نه‌که‌وئ
 زۆری وا هه‌یه‌ گنیره شیوینه
 له‌ ناو نۆ مه‌نجه‌ل شیردا هه‌وینه
 هه‌ی وایشمان هه‌نه که ئه‌بخافلینن
 پارووی له‌ ده‌مدا بی ئه‌فرینن

بە شىرى گامىش گەر جوانو گۆش كەي
 ئەيى لە ئاوا جى بۆ خۆت خۆش كەي
 ئەو كەسەي يىچووى گورگى بە خىو كرد
 بە كردهي ئەو خۆي تووشى جىنو كرد
 ئەوئەي مۆريانى لەشى نە كۆزى
 گۆر وايە ئەسپىن خويىنى بمزى
 ئەوئەي ھەمىشە لە خەلكى ئەدوئ
 رۆزىكىش ئەبى مە كىنەي ئەسوئ
 مە كىنەي سواو خەلكى كەوتە شوئ
 ئەو سايە ناوى (مەنى) لى ئەنئ
 بە مەر مەرۆكى ئەوى تى كەوئ
 ئەبى چەپۆكى دۆستى بەر كەوئ
 ئەيەستەو بە دەست و پى و چاو
 ئەلئىن نايكپىن بە نانە سووتاو
 بۆرە پىاو گالئەي كرد بە كۆنە بەگ
 گورگ پىر بوو ئەبى بە مەسخەرەي سەگ
 ھەر چەند بى ئەمرى خودا ھىچ نابى
 بەلام كار ئەبى سەبەبى تىابى
 كە تۆ دانىشى و خوا ئىشت بۆ بكا
 ئەتەوئ خوا بكەي بە كوئىخاى دەرگا
 نەوئەللا تۆ خۆت بكە بە مەنسوب
 سەلكە پەنيرت بخرە ناو گووڧ
 قەيدناكا ئەگەر ئەو ئاغنا گۆرا
 (فراك)ى تازەي ئەم بكە بە بەرا

زمانى لووس و پىاي بە پى و جى
 پىاوى دىنايش و خوايش دىننننن پى
 ھىشتا نە ياندى كەس بە ئىقتىدار
 بە بى واسىتەى نەرخە يىتە كار
 ئەوى بە عىلەو ناموس ئەنازى
 ھۆى كەوتە نامەرد بۆ نان و پىازى
 تا دەورن نە يىت كە پىاو بۆ ئىش بى
 ئەبى ھەر باوى پىاوى بى پىش بى

عەقل بە گەورەو بچووکی نییه
 کاری دیوانیی بەربووکی نییه
 لە سەر مالی خۆت حەزکە ی ئەیە خشی
 کە مالی دیوان بەخشی، ئە لە خشی
 بە دەستی قوچاو کارت پێک نایە
 وەختی وا هەیە (بزمای) بە گایە
 کە رویشک کە ئەنوی زەق زەق ئەیینی
 کە (دیاردیت) لێ کرد چاو ئەقووچینی
 لای وایە کە خۆی چاوی قووچابنی
 ئیتر راو کە ریش چاوی لەو نابنی
 کاتی بە (حەل حەل) تانجی کە و تە سەر
 کە رویشکە خەوی بۆ ئەبێ بە شەر
 ئای ئادەمیزاد بۆ پاروویی گوشت
 لەم گیاندارانە بۆچ ئە کە نی پۆست
 ئەو کە سە ی چاوی لە بەرتیل تیرە
 گوێرە کە یە کە، بە پەموو فیرە
 لە مووسل ژنی هەللاجی ئە کرد
 چینیچکان چە کە ی بۆ کە وان ئە برد
 تێ فکریم هەللاج هیچ گونی نە بوو
 زەربولمە سەلمان بە درۆ چوو
 هەر لەو شارەدا پیاو تەشی دە پست
 وەم زانی عەببە لێوی خۆم لێ گەست
 کە چی تەشی ریس لیرە هیند زۆرە
 لە (رکە) کوزیش ناگاتە نۆرە

که وتووینه ده وری عهیب نوقتهی ههیه

چاو ورده وه که بزانه کهیه

(ح) ی تحسمان نوقتهی له ژیره

ئهوی پیتی فیره هه میسه تیره

ئه مانه عه قلی پینشینانه

نان ئه و نانهیه ئیمرو له خوانه

مادام که پارِه ئه لئین عهیب پۆشه

هه ر چی بو بکری دیاره که خۆشه

که له بهه شتا ئادهم بۆی ده رچوو
 به سهیران نه بوو، به ده رکردن بوو
 ئهم خاکدانسه ناوی مه نفايه
 نابئی پئی بلین جیگای سه فایه
 بویه پتغمه مبه ر شاهی ئه نییا
 فه رموویه راحه ت نابئی له دنیا
 ئیمه تی ناگهین له م کارو باره
 ده ست به رد ئه هاوئ، به رد گونا هکاره
 هه ندئ سرو شتی بنچینه ی به ده
 پتکوره ی مشکه و جه وال ئه درئ
 خوا بو زیانی کولله ئه نیرئ
 به عهینه مه لیش پاسی ئه سپرئ
 هه ر زه دو خورده کاری دنیا یی
 بویه لای عاقل خۆشه ته نهایی
 زۆر کهس به قسه، چاکه ی لا چاکه
 که چی که به دیی پیش هات بی باکه
 ئیستری چه مووش چاکه ی پئی ناوئ
 له سه ر ئالیکیش جووته ده هاوئ
 به ئیستریان گوت باوکی تۆ کینه؟
 وتی دایکی کم سه جه ره ی پییه
 ئیستا ده بینی هاریک و هاجی
 به ک که وتوون موویان به به ینا ناچی
 له دلدا خویتی به کتر نه مژن
 که فرسه تیان دی به کتر نه کوژن

دوو پیاوچاک چاویان بہ یہ ک ناکہ وئ
 بہ بیستنی دوور یہ کیان خوش ئه وئ
 ئه و کہ سہی لہ گہل خہ لک دلی پاکہ
 خوش رادہ بویرئ لہ ترس یتیا کہ
 کہ چی بہ دکاری یا پایہ بہ رزی
 دلی وہ ک گونی ہہ لاج نہ لہ رزی

پیاوئ که پیاو بی نه بی تیفکری
 نه و ره خنه یه ی خه لک له وی ده گری
 نه گهر وه ک نه لین نه و عه یه راسه، بی
 چاره ی نه و عه یه ی له خوا خواسته، بی
 خوی هه ول بدا بو نه خلاق ی خوی
 تا ری تی توانجی که س نه مینی بوی
 به وه زویانی خه لکی ده به ستنی
 نه ک به ویش نه لین نه و قینی هه ستنی
 هه ندیکی وا هه ن به کسه مرئی
 له مر، مردنی خوی، لی ده گری
 نه گهر خو بلین به زه رده واله
 سیره گوشتی من به ده مت تاله
 نه لین نه و تاله تالیه کی تره
 له گه ل نه مانه وه ره ده ربه ره
 مه نه لیم په ندم سه ر ده ر هه وایه
 هه موو شیعر یکم به بی مه عنایه
 نه لین: هه ر چه نده زور بی مه عنایه
 که چی بو ئیمه هه ر مه عنای تیایه
 هه ی هاوار نه گهر چشتی شک نه با
 بوچ (دار هه لپره) بو سه ر خوی نه با
 تو پاک ده روون به و گوئ مه ده ره که س
 گوئ له واتهی چاک بگره و ئیتر به س
 نه لین: که گوزه هه رچه کی تیای
 نه بی ته رای بی وای لی په ییدا بی

لبه لای مهن راسته عیلمی قیافه ت
 پیاوی نه زانو و ساحیب درایه ت
 شافیعی باشی لیک کردو ونه وه
 چاک تیان نه گه یین به ورد بو ونه وه
 نه گهر په پیره وی نه و عیلمه بکه یین
 له ماهیه تی هموو کهس نه گه یین
 به لام هی وایان هیه به ته فره
 لای گه وره نه بی به پیاوی گه وره
 که چی نه بینی زوری پی ناچی
 سه ری لا ده چی به نوو که پاچی
 داخم نه و داخه تیمه بهم حاله
 نه مانه ده لیتن لای هندی تاله

نه و جلہی ده ولت نه یکاته بهر پیاو
 دا که نری پرووتیک نه که ویته ناو
 خه رقهی زانستی زه حمهت نه درې
 سا مه گهر گومرگ هه ناسه ی بیرې
 نه خلاق ناوینه ی عیلم و سهروه ته
 به بی ناوینه (خو دین) زه حمه نه
 نه و ناوه خو شه ی کانی ناسکان
 زورمان دی که دای له دست و که وان
 سا مه گهر که سی سیر حلال کا
 سیر ی نه و ناوه به نویت به تال کا
 جه نده لی، دانی له سهر کار تری
 به (قل اوحی) خو ی پاری تری
 به خه ی جنو که به سوژن به ستی
 نه و سا چلو چو بو خو ی نه و ه ستی
 با وجود نه لین له په مه زان دا
 جنو که چه پسن له پشت کیوان دا
 به لام هه ندیکیان نه بن به نینسان
 نیسان به وانه نه که ونه نیسان
 خو زگه به حو کمی نیمان و قورئان
 له ههر بهر گیک دا نه بوون نه ناسران
 چاکه و خراپه هه مووی به خویه
 بازار ی به دگور زور زوو کوتایه
 ههر خولقی چاکه، که هیوای پی بی
 پاش مهر گیش نه لین: په حمه تی لی بی

سەرما تەزاندتى، لەشت دەيىشى
 گەرما عارەقى تەزوو دەكيشى
 تا گەرمانەبى سەھۆل يىفەرە
 زستان ئەچنە بەر ئاگر بە دەورە
 ھەور خرتسومى ئەخاتە دەريا
 بە باران زەوى پى دەكائەحيا
 زەويش سنگى خۆى ئەكا بە كىلگە
 دەغىت ئەداتى، تۆ تۆوى تىكە

لە لاي ئەوانەى كە ويژدان باوه
 لە رابواردن دا ژن نيوهى پياوه
 كە رەگى دارت لە ژيردا پچراند
 گەلای رەونەقى دارت هەلوه راند
 ئەسپىكى رەسەن هەر چەند كە لەرە
 گەلای لە كەرى قەلەو چاكتره
 شەرىت هەر چەند خۆى شيرين دەنویتی
 هەر ئاو تینویتی تەواو دەشكىتی
 ئەو دەولە مەندەى لە خویش نەپرسى
 ئەبى لە سەرو مالى بترسى
 ئەو قەلەندەرەى ويژدان يارىتەتى
 تەلای ئەستەو شار خزمە تكارىتەتى
 ناگرى بەد خولق، خەلق شەيدا ئەكا
 خویندن بلیسەى پى پەيدا ئەكا
 لەم زەمانەدا كە كیزەرییە
 كچ با حۆریش بى دەردى سەریە
 سووى بە خەزوورى پياوى شەپانى
 ئەبى كچە كەت لای خۆت بزانی
 يا پياو دەكوژى ياخۆ ئەيكوژن
 كە وابى كجى تۆ نابى بە ژن
 چیت لە دلایە زمانت وابى
 هەولى ئەووت بى واتەت رەوا بى
 ئەوى روو گرژە خەسارە مەندە
 ئەوهى روو خۆشە ئەو دەولە مەندە

که شه‌رانیت دی پینی بلئی به‌گم
 ورمزیارت دی تو بلئی له‌کم
 پاره و توویه سه‌خت و سه‌ر سه‌ختم
 نهم دهن به سه‌خی چه‌پسی به‌د به‌ختم
 سه‌بری عاشق و پاره‌ی ده‌ست بلاو
 قه‌راز ناگرن بی‌شیان خه‌یته داو

ئەوى ئەيەوى خۇى بەرز بنوئىنى
 ئەسپە دارىنە مىلى ئەشكىنى
 بەرزى ئەوئىنە كىبە خوا بتداتى
 نەك ماين چەقەل بتگىرى سنانى
 ھەندى بە سىسرك دەنگيان خۇش ئەكەن
 لە جىياتى بادام چوالە خۇش ئەكەن
 جاران پىاۋ خراپ سەرى شور ئەپوۋ
 ئىستا سەربەرزە ۋە كۆترى ھاڧوۋ
 من كە روو بەروو لەگەل كەس نادووم
 ھەر چى ھەلدەسى دەلى من ھاڧووم
 كە دار ھەنجىرت سووتاند، پىاۋى قۇر
 زكى دەست ئەكە باۋ قۇرە قۇر
 زلفدارە كان كە بى كىلاون
 غەرىپى لەواتنەو غەترو گولاون
 مىلى مندالى خەلكى دەشكىنن
 مەدەنىيە تىان بەۋە دەننەپىنن
 جاران ئەيانگوت سەرى رووت بە چى؟
 ئىستا بۇ سەر رووت بەرەو پىر دەچى
 سەرم سورماۋە لە كىرى خىۋا
 خوا، ئەو خوايەيە قەل ھەنجىر ئەخوا
 ئىستر كە ئاخى غەقىمى كىشا
 دارى بۇ ئاگرى ئىراھىم كىشا
 ھەرچەند بار كىشىي ۋا كىلۋىيە
 بەلام بى بەرىي مایەمى زۇلىيە

٦
 نه وي که نه سلی خوی لی گوم بووبی
 خوو خوا نه ناسه نه بی به دخوو بی

کچ بو جلی بووک به سات و سه ودا
 له گه ل ده ستگیران نه چی بو به غدا

نه لین: نه و کچه ی که و اشوو هه کا
 به ترشی شای خوی ییزوو ده کا

که یفی خویانه من شه کرم بو دی
 یا نه وان بچن بو شارو بو دی

گهر دوخولی ئەم ئاسمانه شینه
 هەر چی لئی روودا دووری مهینه
 چلکه هه ورئ دئ به داوو به تاو
 له پاش سه عاتی ئەیکا به لافاو
 خانووی هه ژاری پی ده پروخینی
 تۆوی زۆرداری پی ده پروینی
 گاهئ ده بینی گرمه هه ورو با
 زراوی پیاوی تر سنۆک ئەبا
 که چی له پر پیک ئەیکا به هه ساو
 نارام ناگری له تینی هه تا
 خوا ئەمانه مان وا بو ده نوینی
 که دهوران له سه ر حالی نامینی
 ئەم په نگاو په نگه یش ئەبینی ئینسان
 ئەلئی نه بایان دیوه و نه باران
 با وجود ئینسان که له نیسیانه
 ئەبئ هیچ خه می نه بئ به مانه
 ئە گهر که س نه مرئ به مه رگو کوشتار
 دنیا پر ئەبئ له نه ته وهی هار
 ئەبئ بازار پی کۆن بیر ته وه
 تا ده سته ی تازه جیان بیته وه
 ئیستا ئەوانه ی له فه ن بوون په یدا
 خه ریکن که قر بخه نه دنیا
 هه ر چی ته ئسیری کوشنده تره
 له ده وله تان دا برنده تره

جاران نه یانگوت نه هلی شهرق وه حشین
 له چاو نه وان دا ئیمه بی به شین
 که ی به بون ئیمه خه لکمان نه ختکاند
 که ی به ته یاره بومبامان وه شانده
 له به حرو به پرو ژیرزه وی وه هوا
 جیی سه رخه ویکی ره حه تی نه ما
 تو خوالییی گه پئی با بپرته وه
 روژی قیامت نزیک بیته وه
 قازانجی ئیمه ی تیایسه نه وه دهوره
 ئیمه باوه رمان به حه شرو نه شره

وازمان لە پەندى پيشيان هينا
 ئىتر دل مەندى نەبى لە بەينا
 ئىمە تنقىدى عاده تمان ئە کرد
 هەندى گومانىان بۆ خۆيان ئە برد
 نازان ئەمە بە دل سۆزىيە
 ئىمە غەرە زمان لە گەل كەس نىيە
 ياخوا ئە گەر من ساحىب غەرەز بىم
 خۆشى ئەيىنم تووشى (مەرەز) بىم
 سەرى كەر بكرى بە رەشى گاوە
 من دەربەستى نىم لام لى لاداوه
 ديارە كە خەلكى مەيليان وا دىتى
 بۆ دوايى رۆژيان هيچىك نەمىنى
 بە شايى و زىافەت مەملە كەت تىر كەن
 بە چاۋ لى كەرى هەموو كەس فىر كەن
 من خۆم وام ئەوئ دەست بە جانيى من
 ئىتر لە گەل كەس نابىم بە دوژمن
 چەند خۆشە جووتى بە ك دل و يە ك گيان
 مانگى هەنگويناىان بچىن بۆ گەران
 بەشەو روو بە رووى مانگ لە سىحرا بن
 ئاسوودەى غەم و هەراۋ هورىا بن
 بە نەوجوانىي عەشقى حاصل كەن
 سىحرى چلوچۆى خەسوو باتل كەن
 خىرا! ناوى خەسوو نابەم تۆبە بى
 نۆرەى ئەومانە لىمان توورە بى

یاخوا همیشه له سهیرانا بن
 بوهموو شویتئی له گهیرانا من
 به ریکو پیکئی و تاقم و ته داره ک
 بچنه زیارته پیری موباره ک
 واپیرالکیش ریسی کرایه وه
 سهیرانی نه ویش هاته کایه وه
 بوچ گوئی نه دهنه پهندی پیشینان
 بزهن بهر سه فی رهندان و پیران

خوا ئېمەي رەنگ رەنگ سۈرۈشت پىداۋە
 رەنگى ھېچ كەسى بە كەس نەداۋە
 ئەبىنى دوو كەس بە يەك ئەشوبەين
 كە چى بە كردار لە يە كترى جوين
 يە كى ئارەزۈۋى بە شىرىنىيە
 ئەۋى تەرمە يلى شىرىنى نىيە
 يە كى ۋەك بىزۈۋكەر، تەشىي ئەۋى
 نە! ناۋى مەبە، ئامان نامەۋى
 يە كى سەۋدايى شىعەرى مەۋزۈۋنە
 يە كى بە تىرى شىعەر دل خۈۋنە
 ھەۋامان ھەيە بە كەشە مەرە
 ئەلئى: پىت ۋتووم كەشە تۆ بمرە
 سا توخۋا مەرە بمرە چەند دوورن
 ھەر چەند كۈلانە ۋ گۆر ھەردوۋ ژوورن
 كۆنە پياۋيكمان بە تەقەي قەزۋان
 نەدىنى لەلا ئەما، نە ئىمان
 مەلايىكمان بوۋ، ئەتووت: شىپارە
 ئەھاتە ۋبىزەت لە نىزەي (يارە)
 رەحمەت لە سۆفى يارەي زرى پۆش
 بۆي پام ئەكردىن ئىستىرى چەمووش
 ئىستا دەستەيە تۆرى كەم سەرەۋت
 بە قەمچى (يارە) ش نايەنە سەر رەۋت
 يارە مرد لە لاي نامەرد نەئىژرا
 بۆ گردى يارە چەند شىعەر بىژرا

خۇزگە دەمزانى ئەم سېرە چىيە
 ناۋى ھېچ كەسنى لە ناۋدا نىيە
 كە چى تۆ ئەلنى بامىيە كەم ترشە
 ئەم خەلكە ھەموۋى روۋى لە تۆ گىرژە
 دە باۋكە ئىرە خۆ (كەر كووك) نىيە
 (مەلا بامى) بىئ بەۋ توورپەييە
 يائە گەر ترش و ترشى خرابە
 روۋى خۆت ترس مەكە، شىرىن بە، چابە
 ئەگىنە كە تۆ مۆن و ترش روۋى
 دەمى كەس كىسە نىيە بىدروۋى
 ھەي وامان ھەيە كە لە خوا ئەدوۋى
 رىزگارى لە توانج بۆ كى ئەلوۋى
 بۆچ پىغەمبەريان لە شار دەرنە كرد
 ئىمان ناھىترى بە كەس، دەستوبرد

گونای من چیه که به خواستی خوا
 قالدۆنچه له دەست گل خەفەت ئەخوا
 یافیرنە گولە لە ئاوی پاییز
 خۆی دەم بەست ئەکا له بەر دەعیە و فیز
 ئەم ئاسمانە که سواخ نادری
 پەردە ی پووناکی هەتاو نابری
 بەروو بە ئاگر که هەلدەتۆقی
 دەستە ی گوئی ئاگر تیکرا دەتۆقی
 که رانەچلە کن له گوئی ئاگردان
 بەروو که، دەبی بە ئالتون بۆتان
 بە گالتەم نییە هەوامان تیا بە
 تەقە ی ئەو بەروو ی له لا بۆمبا یە
 هەمسان بۆمبا ناوی کەوتە ناو
 کەوتە پەل پەل پیاوی کەم زراو
 هەر چەند که ئیمە له پەنای کێوا ی
 وه ک کووپە ی خومی جوولە که شێوا ی
 زۆر کەس نازانن پۆلۆنیا کوئیە
 که شەوی لیھات شیتی رادیۆیە
 ترس و مەراقی رادیۆ بەم حالە
 هەولی بۆ ئەدەین چونکو فیشالە
 دەروی درۆ هەر نابریتەوه
 لە گەل ناوانا نرا پیتەوه
 بە فیشال شەرە لە گەردە گروئی
 ئەم شارە لەقە ی عەلی پی دەوی

سویتد نه خۆم که شه پر باوی نه ماوه
 ورچه که ی مه ندۆل کلکی براوه
 نه ی نه و که سانه ی هه سانی (مه ککه) ن
 به ناین و ئۆین چشت گران مه که ن
 من خه می پالتۆی فهرده م لی هاتووه
 سه رما و سیخواری پاییز داها تووه
 ناخ هه ر چه نده پاییز له ش نه ته زیتنی
 هه یچ نه بی مارو دوو پیشک نامیتنی
 هه یجگار میشووله له گه ل گیزه ی دی
 له تاو بنا گویم سنگم خیزه ی دی
 له گه ل نه وه یشا ناوی نامووسه
 شیوه ی عنقایه و خۆی چاپلووسه

مژدە بئی یاران دوای شەوی بەرات
 وا مانگی نوێژو پۆژوومان بۆ هات
 ئەو خوا پێداوہ کە موسولمانە
 خۆشی خۆشیەتی کە ڕەمەزانە
 ھەندیکیش مینو کاغەز ڕیک ئەخەن
 زیکرو تەراویح بە قومار ئەکەن
 وا من فتوام دا کە پۆژوو نەگرن
 بەو شەرتە دەستی بئی دەستان نەبەرن
 چونکوو خوا حەقی خۆی لئی دەبووری
 بۆ حەقی خەلکی ئەیکاتە ژووری
 ئەی ڕۆ، لەو ژوورە کە وە ک تەندوورە
 لنگ بەرەو ژوور کەر لنگ بەرەو ژوورە
 ئەو لنگە ی جووتە ی پئی وە شان دووہ
 چەند کەسی بئی شیو پئی نوان دووہ
 لئی دیتە زمان ئەبئی بە جاسووس
 ئەی خانە مەیدان ھەر وە ک ژورنال نووس
 ئەوانە ی لیرە تەریق نابنەوہ
 لەو ئی ڕوورە شن دەچنە کونەوہ
 چەند خۆشە ئینسان بە ڕوویکی پاک
 دۆستو بئی پاک بئی بە کردەوہ ی چاک
 ئەگینە ھەر چەند سەر خۆشی مە یە
 بە پەر وای قینی خەلک بئی نە شە یە
 ڕوانە کە تۆ قەرزت لە سەر بئی
 بەو ئی دا نارۆی با ڕاگوزەر بئی

بەدېش قەرزىكە نابزىر پىتەوہ
 ترسى ئىنتىقام ھەر نابزىتەوہ
 لە خەوېشا بى ھەر وەك مۆتەكە
 دوژمن لە دەورت دەست بە كوتەكە
 كەوابوو بۆچى دل بىرەنجىن
 بۆنەوہىش تۆوى بە دى بچىن

که قه قرائندی بلئی: با غفار
 بایه قوش خویندی بلئی: یا ستار
 که تووشی چاو پیس هاتی زوو به زوو
 دهس بکه به دوعای (وان یکاد) و
 ئیتر مه ترسه وا ره مه زانه
 پیشه ی جنۆ که له کون خزانه
 به موباره کیی ره مه زان ئوخه ی
 جنۆ که سووژن دراله یه خه ی
 به لام کۆل ناده م کۆل و بار کیش
 نه ترسم جه ژنی سووژن هه لکیشن
 له دهست جنۆ که (بسم الله) نه کم
 که چی خه لک له خۆم ته وه للا نه کم
 له (بسم الله) یشم مه عنا ده ردینن
 به ئاگری نه وروژ زوو نه مسووتینن
 هه ندی جار په له، په له ی برنجه
 زور جاریش باران گه وه هری گه نجه
 بو باران نه چنه نویره بارانه
 که باریش نه چنه په نا گويسوانه
 گه وره به باران ناشی نه گه ری
 به وشکیش جوتیار شیفی نه بری
 که چی ژیرده ستیش ژنی سه د میترده
 که سداریش نه لپی ماسی بی کیرده
 خو ئیستا ماسیش ته فرو توونایه
 هه ر چی هه لده سی دهست به بۆمبایه

کهس له دنیا دا ناسووده نابیی
 مه گهر خواوهندی دالده و په نابیی
 نه لاین باره گای خودا به حقه
 ییکهس له بهر شق نه حوالی شقه

نۆك و ئىسترو به پروو سى زۆلن
 په نجه و ناشيو بار هر سينكيان كۆلن
 زۆله كى به پروو هر گيز نابريزى
 پريشكى ئىستر له كهر نه پريزى
 دوو كهل به دوو كهل وا قانگ دراون
 وه ك لنگه به رداش هه لپه سيراون
 بيراز كهر له ده ست بيزار بيزاره
 به رداش له خويا هيجگار بى عاره
 دوو ملوزمى تيا به نه م شاره
 به كى قوماوه، دووهم خه ماره
 قماره كه يان سه رى برپاوه
 خمارش نوقته ي بۆ دانه نراوه
 به چاولى كهرى چاومان نه ماوه
 مايه پوو چيمان به بهر برپاوه
 له ده زوى گيه له رزوتائى بى برين
 به ناوى ده ست نويز چاوه پى گورين
 كفته ي جووله كه بۆ سى به پۆ دار
 بۆ خوشه ويستى كوزه كه متيار
 به شه و شه ماله ي كۆلانا نى نه گرين
 له بهر نازا بى جه رده كان نه مرين
 هيشتا خه ره كو گوله ژهن باوه
 فابريقه يى كى كه س دانه ناوه
 بۆ توتنى تال مايه ي سه رو مال
 فابريقه ي شه كر كه س نايكا به مال

فہرقی شیرینی و تالیی ناکری
 نیوہی دہرامہت بہ شہ کر ٹہدری
 ٹہو پارہی ٹہیدہین بہ شہ کری بیلاڈ
 فابریقہ ییکی پی دیتہ بنیاد
 بہ (سانگہ یدم) مزگہ وتی کرا
 ٹیمہ بؤ شہ کر ہٹلکمان برا

دىنا دەريايە خاشاك بەسەرە
 ژىر كەوتەيى بۆ دورۇ گەوھەرە
 شاخدار بە شاخدار خۆى داىە قەلەم
 تەرزەى شوورەيى كەردى بە ھەلەم
 بى شوورەيىەو خەتاي سوورەيە
 كەچى بە زوبان لە خۆى دوورەيە
 بەدگۆ لە پياوى بە ناموس ئەدوى
 دەستە چەورە كەى لە خەلك ھەلەسوى
 خۆيشى ۋە ك كاسەى چەورە بى باكە
 گازرى نايە مەگەر بە شياكە
 يارىكەم ھەيە زۆر بى بەقايە
 شىۋەى رەنگ رەنگى چوار فەسلى تىايە
 گاهىكىش بە خوو ئەو كلاو لارە
 نىرو مى دەبىى وىنەى كۆلارە
 چەرخ و فەلەكى جەژن دانرا
 ھەر كورسىيەكى بە يەكئى درا
 كەوتە گرو خول ۋە ك چەرخى دەوران
 يەك لە زەمىن و يەك لە ئاسمان
 كەچى بە سوورئى لە گەل كەوتە گەر
 سەرووى خستە ژىر، ژىرووى خستە سەر
 لە كارى دىناى لادام دەستى زۆر
 كەم دەستەلانى كەردمىە حەلال خۆر
 ئەگىنە دىنا لە دەست نادرى
 ھەتا جگەرە تەرك ناكرى

پشیلہ کہ دەمی نہ گاتہ جگہر
 ئەلئی تال بووہ بہ دەلوییہر

خو ناسیش چشتی زانیی حەر امہ
 دەمی لی نادا ئەلئی: بی تامہ

لە پايزاندا خەلك تۆۋ دەچىنى
 بارانى بەھار بۆى دەپوئى
 تۆۋى دەغل ودان ھۆزى ئەژىتى
 تۆۋى خراپە خىلىك ئەمرىتى
 كە تىنى ھەتاۋ داىە سەر بلوور
 گېر ھەلدەسىتى ۋەك كېپەى تەندوور
 ئاگر ئەخاتە پەش ۋ زەردو سوور
 سېى بىى لە كە ناخاتە فتوور
 ئەمە نمونەى سروشتى پاكە
 پاك لە ئاشوۋى دەوران بىى پاكە
 گولەبەپۆزە پوۋى لە ھەتاۋە
 بۆ زۆر كەس سوجدەى كاربەدەست باۋە
 گول تا ئەكەۋى پوۋ ۋەرناگىرئ
 ئىسرە بۆ كەۋتوۋ جىۋ ئەنرى
 دەستى لى كەۋتەى ناحەق ئەگرى
 ئەۋى كە خۆى كەۋت نابىى بگرى
 بە سى مانگ سى مانگ سالىك چوار فەسلە
 بە ھەموۋ فەسلئ، فەسل ھەر فەسلە
 بە سوۋژن لىدان ناگاتە دوایى
 دەستى (ۋىسكە) يەۋ سوۋژنى پۆلاىى
 من دادم لە دەست خوتىندەۋارى بوو
 ۋا خوتىندەۋارىش دەردى كارى بوو
 سەرى فەسل ۋ فەحس ھەردوۋ كيان (فى) يە
 دوایى ھەردوۋ كيان ئەبىنى فىيە

یاری یه کمان هیه قه لاقه لایه
 گهنم گردو جو بلاوی تیایه
 وا گیپه و که شککه ک نه به شنه وه
 نازانین مه جلیس که ی کوئه بنه وه

نه لین بیستون عه شق له بنی کهند
 فه رهاد شوره تی زوری بازووی سهند
 روسته م که ری بوو له سیستان دا
 فیردهوسی نه وی به (یهل) نیشان دا
 عه نته ری پیمان میملی خرنووک
 چون داستان کی و توه ته که رکووک
 فه قی حه مدی بوو له داره شمانه
 هر چی هه لده سی ئیستا بابانه
 نه تگوت هه ورامان، هه ی هه وره نامان
 هه وره تریشقه ت وال له ناسمان
 له لایان وابوو که سان بجمی
 به پم حه ساری به غدا نه رمی
 نه له مان له پیش شه ری گه وره دا
 نه یانگوت له گه ل ناسمان ده ور نه دا
 هر (الامان) بوو له ده ست نه له مان
 که له مه کرا وینه ی گای تالان
 هر چه ند که نه مرؤ په تی پچراوه
 پچره پچره، لا هه لپچراوه
 نه مسال (کریمیس) که و ته ناو جه ژنان
 زاتهن ده میکه میلاده سالمان
 (پواسون، داوریل) کون بوو لینی تیر بووین
 که رنه قال مابوو، وا نه ویش فیر بووین
 دیسان به مانه یش ناحه سینوه
 نه چینه به غدا هه روا دینه وه
 مه ترسن له شه ر که شه ر ناوسه
 که زستان رووی بای دار ناوسه

گوريس کيشه کئی به هیچو پووچی
 گوريس نه پچرئ نۆ لنگه و قووچی
 شیرو خه تمان کرد له گهل جیهانا
 من خه تم نه ویست نه و شیری هینا
 هه ر چهند که ئیستا شیر وه ر گه راوه
 ریش با خوریش بی باوی نه ماوه
 فیلی سیاست رو پایازییه
 رادیۆی نه وروپا ئیستا نازییه
 یاخوا تا سه ر بی ئه م خو تئ کوتانه
 ترسی دزیش بی، ده ست له ملانه
 داری کۆن بر، خه لفی له جیه
 په ل و پۆی تازه هیوامان بیه
 ده ماغم کۆنه که بی ده ماخه
 پیریش بۆ تازه به ناخ و داخه
 بۆ دلخۆشی خۆی وتی: نه و پیره
 هه ر چهند پیره کۆنه به گیره
 پروپاگانده که چا و وراوه
 که و ته سیاست به به ندو باوه
 سه یر سه یری رادیۆی یونس به حریه
 سه راپا درۆی له راست به رییه
 به هیزی پاره که ته کان نه دا
 سه عاتی چهنه ی بی وچان نه دا
 نازانی که و ا رۆژیکئی لی دئ
 جه زای خائینی وه ته نی ری دئ

ھەر سە گئی لہ دوور بہ شوین خۆئ وەری
 جینی سە گە نازە و برسیتی و گەری
 سە گ وە فادارە بہ خێو ناوہری
 دوو پشکە سکی دایکی خۆئ ئەدەری

كە وتيان دىيا كاستى مەييۈە
 ئەوسا بزانه كەس تى نەگەييۈە
 شيرە دەترشى و ناوى ئەنن ماست
 شيرين ترش ئەبى و چەوت ئەبى بە راست
 يىزوو رېخۆلەي ئافرەت كرژ ئەكا
 شيرىنى ناوى حەز لە ترش ئەكا
 جيهان خاتون چۆن دەست ئەكاتە مل
 بىر ناچىتەوۈە قايبىل و هايىل
 ئەم سەرەتايە لەوانەوۈە هات
 پىشەي باو كمانە بووۈە بە مىرات
 هەتا دى ئىمەيش لىنى زياد ئەكەين
 رى بە نەرىتى كوشندە ئەبەين
 فەن بۆ فەن و فېل ئەبرىتە كار
 بۆ چىلۆچىۈيش پىاوى نابە كار
 پىنغەمبەر فەرموۈى كە ئەم دىيايە
 كەس نەلى خۆشى و سروەتى تىايە
 كەس دانانىشى بى سات و سەودا
 خوا بۆ سەيرى خۆى ئىمەي تىك بەردا
 پەنچكى نانى خستۈتە ناومان
 خستىە بەر چەپۆك سەرو كلاومان
 ئەم زەدو خوردهى شىرو قەلغانە
 هېچى تر نىيە هەموۈى بۆ نانە
 دەفەرموۈ كاممان بى نان هەلدە كەين
 چارەي نەخواردن كەي رېي پى دەبەين

بهر دیکي رهش وال له بنی دنیا
 ناوی دهریاکان ته چی به سهریا
 هه لیان ته لووشی و هه روا کسپه ی دی
 تیر خوار دنه وهی بو نایه ته چی
 نه ی نه و که سانه ی هیواتان پییه
 نه مه هه لین بزنان کتیه

په روانه و ماسی بو چراو بو ئاو
 هر دوو دلدادهن به ناوو به داو
 هر دوو کيان نه مرن به خوارو ژووی
 نه م به نزيکی و نه ويان به دووری
 گورگ و کهرويشک و شه مشه مه کویره
 شه و گهردن سيانی و ايش هه يه ليره
 زه روو خوینتی پيس له له ش دهر دینتی
 بنياده م خوینتی پاک نه پرژینتی
 ناره ئی که پيسه نه شه دهنوینتی
 ميش پاکه که چی دل تیکه ل دینتی
 نه سپی زل حورتی مل شاسه یوانی
 کاتیکزاتی که تیی نه هانی
 به لام فه حلیکی ره سنی شیر پاک
 سه ری خوتی پی بسپیره بی پاک
 با گردین سووک بی بان دانا مرکئی
 پاله وان نه خا کولنج و برکئی
 دل و په دای دا ناوه سیتته وه
 هه و دایی گایی نابسه سیتته وه
 مریشک، هیلکه ی کرد گاره گار نه کا
 هه ندی بی هیلکه پیاو بیزار نه کا
 هر چند مشه ما هاتوته کایه
 چه تر چاکتره له و مشه مایه
 چه تر هه تاویش نه گنریتته وه
 سوو کتره و پارهی نه بژیریتته وه

وامان ئەزانى لافاۋ ئەمانبىا

چلە بە سەرچوونەما بە فرو بىا

بىورجى پېرېژن بۆ جوانە ژنە

پېرىش و جىوانىش دوايى مردنە

پیریژن دیسان بورجی خوی نواند
 توی ویشوومهی به چیمه ن داچاند
 به لام با دوو رۆژ به فر بیاری
 پویلهی ته رزه یشی با بیته خواری
 دوایی، دوایی دی وینهی ئه له مان
 به هار دیت له نوی سهوز ئه بی جیهان
 ئه لین سرکهی تیژ شووشه ئه شکینی
 مایهی خوی به خوی ئه پرژینتی
 پیاوی له سهر خۆ، خوی خوی سهر ئه خا
 ماینی جرت و فرت له پر بهر ئه خا
 زور کهس فیر بوو بوون به کۆلی خله
 ئه ویش ئه په ریه سهر پستی بله
 ره حهیش له دواوه تیان هه ل ئه دا
 له گه ل پیتش ده میا ئه یکرد به هه لدا
 منیش ئه م هه موو شیعه ری که هه مه
 به شیعی دیوان وه کهومه گه مه
 کا براه که که سی لی نه بوو دیار
 به بای خوی نه گوت به هاره به هار
 ئیستا ئه و بایه بوو به سه رمایه
 با به هاریش بی ئه لی: سه رمایه
 کنگر پی گه بی هه ر چه ند با داره
 دوو مانگ پیتخوری پیاوی هه زاره
 کاشکا دوومه لان وه ک ئه م بوایه
 خه رجی عاله و هه رزان به هایه

بەلام دومەلان كە ئەلەين زۆلە
رووى ئاوەدانى نىيە ولە چۆلە
دىسان قەدرى ئەو زۆر بە لامان
زادەى زيادەيە پەسندەى زەمان

هوش و کرده وه ک گیان و له شن
 بوړی گوزاران دوو چرای گه شن
 هوش دره ختیکه کرده وه به ریه
 له برانه وه، به ری، به ریه
 نازاری خه لکت که له دلایه
 له ناسمانیش بی پیت له گلایه
 پیای به نازار وه ک دوومه ل وایه
 بایش له له ش دهر کا ئیشی هر تیا به
 زامی تیغ چاره ی دیت به ده وایی
 برینی زمان ساپیشی نایی
 نه وی هیه تی و چاوی تیر نایی
 (هل من مزید)، یاخوا هر وایی
 ده وله مندی رژد ره نجی به باده
 نازانی میرات شه پی نه ولاده
 هندی له چاوکه و چاوکه نه کوشن
 تینوون له خه ودا ئاو هله لده لووشن
 نه و توره ی راوکه ماسی پی ده گری
 که زوری پر کرد قولفی نه پچری
 له گهل دوو که سدا هل ناکا ئینسان
 دراوسی به دوو ژنی نافه رمان
 سی چشتیش باشه بو خوشی جیهان
 بی کینی و وه فاو سووکی گوزهران
 چوار چشتیش باوه وه ک دروی نسان
 دواپی هر چواریان نه که ونه مه یدان
 زوهدی ریایی و خه لکی ته فره دان

درؤی نابہ جاو زؤر خو هه لکیشان

پینج چشت یینه جی ئه گه ر به که لکی

دؤست خوش ویستن و نان دان به خه لکی

دلکی پاک و زمانیکی چاک

پاست و رهوانی پیی ده ژیت بی باک

ئه گینه هینده هه ول و ته قه للا

خه وو خؤراکت ناهیللی له لا

سه‌ره‌تای پاقله حره‌ی سه‌ودایه
 به‌لام ریواسی مزری له‌ دوايه
 راسته که پاقله هوش نه‌شپوینئی
 ریواسیش سه‌ودا داده‌مر کینئی
 پاقله ئاواپی خسته میری سوور
 مارو موور که‌وته ناو گیای شاره‌زوور
 دنیا‌یه به‌هار بولبول ده‌خوینئی
 قرناویلکه‌یشی تیا ده‌قرینئی
 خواله به‌هاردا گول ده‌پشکوینئی
 سه‌ری قالونچه‌یش به‌ گل دیشینئی
 های چه‌رخنی که‌چ باز های ته‌بعی ناساز
 به‌هاره گوی دریز که‌وته له‌قه‌و گاز
 هه‌ندی نووکه نووک سه‌ر به‌ تووکه‌وه
 هه‌ندی‌کیش ده‌چن به‌ پیرو بووکه‌وه
 مه‌فسول هیوادار که سه‌رده‌که‌وئی
 مه‌ئمور له‌ ترسی عه‌زلی ناسره‌وئی
 بو میوان کورسی سه‌را نه‌ماوه
 بو بی‌کار زیگری مه‌وله‌وی ماوه
 نه‌وی ئیجاره‌ی قورسی له‌سه‌ره
 مژده بی‌کولله له‌ سه‌ر سه‌فه‌ر
 مانده‌تی نه‌بی‌چی پی‌ده‌برئی
 به‌راستا ناروا، ری‌بی چه‌وت نه‌گری
 هه‌یه له‌ برسا هیزی نه‌برئی
 له‌گه‌ل تیری خوارد سفره نه‌درئی

دوای نہوہ کہ ہات برسیمی بوہوہ

بیژنگی نہ گری بہ دم پوہوہ

پارووی بی شرمی زہ حمہت قووت نہ چی

نابرووی عہ شرہ تیک بہوانہ نہ چی

بی وره ترسی که هات به سهره
 کونه مشکی بو ئه بی به سهره
 نازپه روهر قولی زوو ئه بی جه مام
 سه رما قنگی کهر ئه کا به جه مام
 خوئی شار دبووه له کون و قوژین
 کهری خوئی له لا بوو به پموزن
 ئه وئی له راستی هه ژار دلیره
 به کهر ناویرئ به کورتان شیره
 وتیان تو خورمات ئه وئ یا مینوژ
 وتی من ناوی خوژم ناوه خورمژ
 که ئاو بلق ئه کاو قوت ئه بیته وه
 زووری پی ناچی ئه نیشتیه وه
 ئه و بلقه ئه لی دهوله مند وایه
 که لله ی بایکی خه پوویی تیا به
 نازانی دنیایش وای بی بایه خه
 ئه و بی بمینی دالده و دایه خه
 چاکه پوژی دئ که دیته وه پیت
 به خشنده نه بی کی ئه زانی کیت
 زمانی چاکیش جینی پاره ئه گری
 زور جار هه ژاری پی دانه مه زری
 ئای زمانی به د وای پیاوی به دکار
 زمانت برن ده می گوره وشار
 با وجود به دکار نازانی ئه مری
 به گورزی ئاگر تیی هه ل ئه درئ

پیاو له خزمی پیاو نوشوست نابینئی
 گوشت نه باو ئیسقان تیک ناشکینئی
 خه لک و بیگانه خزم نه سووتینئی
 که چی ئاو نه پروا زیخ هر ده مینئی
 به لام بیگانه نه گهر دانابئی
 خۆشه له ریی دا خۆیشی دانابئی

نهو ئاوه ره شهی نهو پیسی باییه
 زه لزه له، له چاو نهودا شاییه
 وه خته له (وه زو) یش (لاو) سهر دهریتئی
 خوا یار بی جهرگی شهر بسووتینئی
 با وجود نه گهر بنوارینه حهق
 خوا دنیای بنیاد ناو بو شهره شهق
 نه گهر زینده وهر نه ته کیتیه وه
 نه وهی که ده زئی جینی نایتیه وه
 کورسی وه زارعت نه گهر تا سهر بی
 نه بی هیوادار پیسی چی له بهر بی
 کورسی مهبعووسی ته لی تی خراوه
 له پیچکهی کورسی وه زیر به ستراره
 فس فس پاله وان وه ک ره ئی منه
 که نه لی: هونه ر، هونه ری منه

ہمیشہ چشتی باریک نہ پچرئ
 ہہودا باریک بی، دیارہ بہر ناگریئ
 ٹیللا بنیادہم کہ بہ ٹوستووری
 دہ پچرئ یہ عنی لہ بہر مہ غروری
 ٹہوی کہ لہ خوئی بایی بی: بایہ
 ہہر گینگل ٹہ خوا ٹہوی بای تیایہ
 رؤحیش یائیکہ مایہی ہہناسہ
 ٹہوی ہہناسہی تہنگ بی کہ ساسہ
 خوا رؤحی ہیندہ شیرین کردوہ
 بہ کہ ساسیش بی خہ لک بؤی مردوہ
 ہہی وامان دیوہ کویرہ و بی نانہ
 ہیشتا بہ ہیوای ژین و سہیرانہ
 خو تہ ماعکاری والہ پیاو ٹہ کا
 چاوی تیر نابئ مہ گہر لہ خاکا
 نہ و جوان چاکہ بؤ شہرہ کوتہ ک
 گوہرگ پیر بوو، دہ بی بہ مہ سخہ رہی سہ گ
 سوو خوڑ نابووتی مایہی پی دہ برئ
 مہ نچہ ل کہ بزئ، دیارہ کہ ٹہ مرئ
 حہ رام ٹا ورت لئی ٹہ داتہ وہ
 وہ ک رہ گئی گولی ہہ لٹہ داتہ وہ
 سہ خی لہ خوای ویست داوایان لئی کرد
 ہہر چی بؤی لوا بہ خشیی دہ ست و برد
 پڑد، سوالکہر ویستی ٹہ و تی نیمہ
 و تی و ہرہ با سوال کہین بہ نیمہ

بۆ خواپەرستی که ههوه سناک بێ
 له ناو خه لکیش دا ته توانی تاک بێ
 ئاگری ستهمگهر زۆر کهم ته گرێ
 شاه! رشتەى ژینى زالم ته برێ
 ته گهر دل له راست بێ گوناھ پيس کهى
 ته بێ په پیرهوى نه فرهى ئیلیلِس کهى

فہر موودہی خودا گہورہی ئە حکامہ
 (مروا باللغو مروا کراما)
 رزگاری لہ نہفس بہ دلی پاکہ
 بہدیش بینی ہەر چاک بہ، چاکہ
 بہ زوہدی جاہیل ئیعتیاد مہ کہ
 بہ غرووری عیلم خۆت بہریاد مہ کہ
 ئە گہر لہ عہیبی خۆت تی گہبشتی
 عہیب لہ خەلک گرتن زوو بہجینی ہینشتی
 ئە گہر دوژمنی خۆت بہ کہم بگری
 بو غافلئی خۆت تا زووہ بگری
 کہمی خۆت مہدہ بہزوری خەلکی
 کہ چاو لہ دەست بی دیارہ بی کہلکی
 ئەوی لہ دەست چوو خەمی بو مہخۆ
 خۆت پیارتزہ لہ تہفرہو درۆ
 ئازار بہ ئازار دامہ مرکینہ
 بیشرہ نجینی دلی کہس مہرہ نجینہ
 ئە گہر تو دلت بی تہجرہ بہ بہست
 ہەروا بزانیہ مار دەماری گہست
 ہاوسنی نادان بی مالت زیندانہ
 لہ تہک رەندانا زیندان سہیرانہ
 بو کہس حیسابی بہربووہ مہ کہ
 پیت بلین نہزان خۆت توورہ مہ کہ
 لہ گہل نہناسا مہ بہ بہ ہاوری
 ریسی شەقام بگرہ تا ئەتباتہ ری

بە ھونەرى خۆت خۆت ھەل مە كىشە
رەزامەندىي خەلك بۆ تۆلە پىشە
كە بە پشت كەرى دىزا پابوورى
ئەبىي لە ژانى لەقەى بىوورى

که تو به خشیت و جنتیویان پیدای
 ئینجا بزانه که مهردی خودای
 نه گهر پیاو خراب هات مه دحی کردی
 نه وسای بزانه که تو نامهردی
 کارخانه ی به شهر هه مووی رهنگ رهنگه
 بویه کور له گهل باوکا به جهنگه
 خوا بیویستایه خوش خوو خوش سروشت
 یه ک قالب هه مووی وه ک یه ک داده رشت
 نه گهر خوا نه وی به و نه کوشتایه
 جی نه ده مالهم تو زه دنیا یه
 به که س حهل نه کرا ئهم گفتو گو یه
 هینده ده زانم بو که یفی خویه
 هیتله ریک دیتنی نه یکا به «سفاک»
 خوی سه یری نه کا بی په رواو بی باک
 ئهم هه موو خویته ی پی نه پرژیتنی
 پاش چی ده ماری ئه ویش دهر دیتنی
 دنیا ی ویران کرد به له قه و گازی
 ئهم هه موو نازی به یش هه ر به و ده نازی
 نه لنین هار چل شه و نه ژیی، کوا وایه؟
 ده، چله یشی چوو! له بره و دایه
 به لام تا یازده ی ته مووز نه میننی
 نه وسای ئیزرائیل گیانی دهر دیتنی
 بزاین نه وسای چی تر ده قه ومی
 وه ک خوی ده میننی نایا هیچ قه ومی

رۆژى بايەزىد ھات خۆى ھەلکىشا
 خەرقە شپەكەى لە شەت ھەلکىشا
 ئاگرى دۆزەخى ئە کوژاندىوہ
 خەلکى لە بەكتر ئەپەواندىوہ
 ۋەلەكى قامچى دالە قولەپىى
 جەرگى پىى يىشاۋ نازار، گەيە پىى
 وتى جەھەننەم با تىژبىى تاوى
 تەرۋ وشك تىكرا بکەونە ناوى

پارەو تەیارە ھەردوو وەک بەک وان
 ئاشکراو پەنھان جەوہەندەى ھەوان
 بە ھەوای بەرزى پیاو ئەجوولیتىن
 ئەوێ سواریان بى ملی ئەشکىتىن
 جاران گوی زرنگەى پارەى کە دەبیست
 لە دەنگى تەورات خۆشتری ئەویست
 ئیستا کە نۆتەو کەللەى قەرالە
 زرنگەى نایى و چاوپى خۆشحالە
 قەرال ھەر چەندە خۆى زیندووترە
 شکلی نۆتەکەى خۆشەویست ترە
 سەد نەقشى جوانى نەوجوان و ژن
 نابى بە پەسمى نوتىكى چلکن
 ھەندى نۆط جاران لە برەودا بوون
 دەولەتیا مەما بە زیفۆس دەرچوون
 مال بۆ خواردنە نەک بۆ ھەلگرتن
 بەشى کەس نەدەى ئەبن بە دوژمن
 ھەندىک ئەکەونە سەر پى بۆلشەویک
 لەگەل پارەدار بىن بە شەرىک
 نالین مەحسوولى کەسى خۆبەتى
 سال دواز دەمانگە ھاتو و چۆبەتى
 خوا کە بنچینەى دنیای داناوە
 بەشى ھەر کەسى جۆى بە جۆى داوە
 گەورەو بچووکى ئەگەر نەبوایە
 ئەم کۆمەلئە چۆن ئەھاتە کایە؟

هميشه عقل و عيلم له پيشه
 له هموو شارئ نه زان بار کيشه
 نه وهی که خانووی له بهرد نه تاشی
 زوری پی نه چوو جی ما له پاشی
 به قوللهی بهرزی خانوو مه ناره
 به شهر بو مردن دائيم پييازه
 هر پيري خانووی دائيم پييازه
 خوشی تیا نه دی به داخه وه مرد

دزی ناومالت چاری ناکرئ
 کلکی نەبیری دەستت ئەبیرئ
 ئەگەر پیت زانی وا دەلیم نەزم
 ئەگەر نەتزانئ و گوردم گرت دزم
 ئەو دوژمنانەئ لە پروودا دۆستن
 بۆ هەل دەگەرین چاوەڕیسی پۆستن
 هەر چی بە مەردی بکرئ زۆر خوشە
 لە گەل دوو پروودا هەلکردن بۆشە
 کە تۆلەئ خەلکت بەسەرەو بەئ
 ئەبئ قەلغانت بەبەرەو بەئ
 جوو کە بازارئ کەوتە کەسası
 سەگ دەخەستئ بە دوو عەباسی
 کە دراوی خۆئ کردە هەمانە
 بە هەموو کەسێک ئەلئ: (هامانە)
 هەر چی تێژ پۆیئ: زۆر زوو ئەوەستئ
 (کەلەمە) دەمی گایی ئەبەستئ
 دنیا کە دەورەئ تاتاری دیو
 تارومار نابئ زۆر هاری دیو
 ئەوی بە مەسنەد خۆئ لئ نەگۆرئ
 دوژمنئ هەوا ئەخاتە گۆرئ
 ئەوی بە حەقی خۆئ دەبئ پازی
 ناکەوێتە دەست حاکم و قازی
 هەندیک وە ک تەلئ تەنبوورە وانە
 کە دەستت بیانابۆ تۆ زوبانە

گویره که له گهل له ههوسار بهربوو
کاتیک زانی که وته ناو په موو
که گویره که ینک زیانکاری کرد
ئابرووی گاگه لی ناوایه که ی برد

ئەگەر بە راستى دۆستى يەك نەبىن
 ھەلكردمان نابى پىكەوۋە بىژىن
 كە تۆبە دۆستى خۆتم نەزانى
 كاتىك زانى كە تىم نەھانى
 بىانوۋى تۇرانتۋالە دلایە
 ئەلىي بانىكەو دوو ھەواي تىايە
 كە زانىم دەستت كىرد بە جىرت و فرت
 پىم بلىنى سندان ئەلىم قوزەلقورت
 كە تۆبە سايەى منەوۋە (بەگ) بىت
 بۆچى وا دەكەى پىت بلىم تۆچىت
 كە لە داۋىتەى دىودا خۆتت دى
 پۇستەم و دىۋى سىي دىتە دى
 خۆتدا لە قەلبە بەرگت ئەدرى
 توندى پاكىشى ھەودا ئەپچىرى
 پىاۋ لە بەرچاۋى ئەسپاۋەك دىۋە
 بۆيە بەو بچوۋكىە لای ئەسپ خىۋە
 نە لە بەرىمە نە لە پىشىمە
 بۆرەسوارم پۆلە جىي گىشىمە
 ھەندىكمان بوۋىنە پەپولەى زىرىن
 ئەسوورپىنەۋە لە دەۋرەى پەرزىن
 ئەنىشىنەۋە گورج ھەلدەفرىن
 ۋەك جل بگۆرىن وا دۆست ئەگۆرىن
 ئەم سال ئەم شارە بوۋ بە گولستان
 ھاتوۋنە سەيران پۆلى چاۋمەستان

یاخوالہ فینہی چاوی بہد دوور بین
 با سالیٰ لہ ناو گہلدا پروسوور بین
 خوا بی داو قہدری یہ کتر بزائین
 دەستی یہ ک بگرین لہ ناسمانین

(بايه قوش) له هه‌ر شویتنی بخویننی
 یا (خییوی) ئە‌مرئ، یا ئە‌یرووخیننی
 ئە‌م شاره‌ که وه‌ک به‌هه‌شت ئە‌نویننی
 که ره‌شه‌بای بوو، خووشیی نامیننی
 خوا پاراستوویننی له‌ ئاگری (هیتله‌ ر)
 یاخوا به‌ بی‌ غه‌م تیا به‌رینه‌سه‌ر
 که له‌ شه‌ر دوورین خودامان یاره
 با هه‌ر سه‌یران بی‌ له‌ (گردی یاره)
 (جوله‌ که) به‌ قین (هامان) ئە‌کوژن
 ئیستا بو‌ خویننی (هیتله‌ر) نامژن؟
 ئە‌سلی دوژمنی ئە‌وان (هیتله‌ره)
 خوین ریژی هیتله‌ر له‌ حه‌د به‌ده‌ره
 به‌لام وا تیری خوای لی‌ که‌وته‌ کار
 هه‌ر و ابزانن بو‌ی که‌وته‌ هاوار
 چ‌ خوابه‌رداره‌؟ ئە‌م ترس و له‌رزه
 ئە‌م خوینه‌ گه‌شه‌ له‌ پرووی ئە‌م ئە‌رزه
 به‌ زگنی برسی و به‌ زگی تیرین
 لی‌مان ناگه‌رین که‌ خووش رابویرین
 من هه‌رگیز بو‌ خۆم ناپارپیمه‌وه
 وا من رۆیوم ناگه‌ریمه‌وه
 به‌لام به‌ هیوام خاکی کوردستان
 وه‌ک هه‌لده‌گری بی‌ به‌ گولستان
 ده‌سته‌ لاوانی خوینده‌واره‌ کسان
 ئە‌گه‌ر تیکۆشن به‌ دل و به‌ گیان

نزیکه خاکسان بیج به (ئیکسیر)

هموویه ک کهون به، پار، به ته‌دبیر

که دست له دست بی، قووهت له خویه

هیج شو بهت نه بی که نه مه وایه

ئەم دارو بەردەو ئەم شاخە بەرزە
 خوا دایرە شتوو، لەنگەری ئەرزە
 بۆیە شاخی زۆر لەم خاکە دایە
 زەمینە کەمان جێشی تیاپە
 ئەمەندە سەختە نابێ بە رینگا
 خوا بۆیە هێندە بەفری تی ئەکا
 بەرەودوا ئەمسال خەلک دین لەو خوارە
 داری بەردارە جێشی سایەدارە
 رۆژی دار تاشیک چوو بوو سەفەر
 گەییە کانیە ک سێبەری لە سەر
 لێی حەسایەو، سەری هەلبەری
 لقی داری دی بە مشار بەری
 دار هاتە زوبان وتی دنیاپە
 بۆیە بەدکاری وە کوو تۆی تیاپە
 تا ئەو کەسانە ی کە دار ئەنێژن
 قەدریان دەرکەوئ، چاکەیان یێژن
 دەشتی شۆرەزار هیچی لێ ناپوئ
 لێرە لە سەر بەرد دارو گیا ئەپوئ
 کێو نمونەپە بۆ حالی بە شەر
 چەند ماندوو ئەبێ تا ئەگەیتە سەر
 لە گەل سەرکەوتی ئینجا بە ناچار
 ملی رێ دەگری یەللا سەرەوخوار
 (اکمەت لکم دینکم) کە هات
 (یار)ی غار گریا، ئاو بە چاویا هات

فہرمووی پیغمبہر تہ شریفی ئہ پروا
 عادہ تہ کہ مال زہ والی لہ دوا
 زیندہ گی و برہ و بو کئی سہ رثہ گری
 ہر چی ہات ئہ پروا، ہر چی (زا) ئہ مرئ

نه گهر له نوړژدا رپا بنویني
 خوت و خه لک و خوا نه خه له تیني
 هه ندی که (زیافهت) به سه له م نه دهن
 چاوه رپی هه لن توله ینک بدهن
 هه ندی که میوان ناتیکیان نه خوا
 نه بی (موسیله) بؤ بی دوا به دوا
 پی او بی به پی او ینک نه لی به تانه
 دو یني خوشکه که ت چۆته (کارخانه)
 نه لی چۆن؟ به راست نه مه دته دی
 نه لی ژنه که م به چاوی خوی دی
 قه دری مانگ نیه تانه گاته شهو
 گهر ما ئاوی سارد نه خاته بره
 به نیاده م زاده ی (قه تره مه نی) به
 که که وته رووی کار (هزار مه نی) به
 به باییک هه موو عه یشی به بایه
 که که وتیشه ئاو واله خاکایه
 نه وی نه زانی بۆت ناچیتته خاک
 میردی ژن نه بیا، بیخو به بی باک
 کورپت جاهیل بی ره نجت به باده
 میرات (میرۆبی) شه ری نه ولاده
 به ره نجی شانی خوت بژی به سته
 پاره ی میراتی وه ک چلکی ده سته
 قومار له هه موو فیعلی به دتره
 (مه حبو به) و (شه راب) به له زه ت تره

که بیه یتوه قه دری نازانی
له گه ل دؤراندت دل پر له زانی
نهم په نډه خه رچی پیاوی فه قیره
ده وله مهند له کوی نهمه ی له بیره

مريشك ئەچىتە جىيە چىنەي بىي
 ناچىتە جىيە كەوا چى نەبىي
 مال لىي نەبەخشى كەمتر بەرئە گرى
 مېو كە نەبىرى كەمتر بەر ئە گرى
 ئاوبەرى گىرا پەنگ ئەخواتەو
 رايى بىي رېبوار لىي ئەخواتەو
 ئەوئەي بە پارە لە خۆي بايى بىي
 بايى بە ھەر چەند ملتيون بايى بىي
 زوبان چاك زۆر كەم قۆرتى دىتەبەر
 زوبانە كە (سەر) ئەخاتە خەتەر
 كەلەشېر تا كۆل بىدا بە گىرە
 فېتنە ھەويىنى نۆقازان شىرە
 سۆفېي ھەرام خۆر وەك كەلەشېرە
 بانگت بۆ ئەداو بە پىسىش فېرە
 ھىستەر كە داىكى لە كەر بەرئە گرى
 رنەكى ئەكەي گازت لىي ئە گرى
 بە ھىستىريان گوت باوكى تۆكېيە
 وتى رە سەنى داىكمم پىيە
 خۆزگە ئەوكەسەي بە (زۆل) دەرئەچوو
 ئەوئەي وەك ھىستەر بەرى نەئەبوو
 پياوى ساف دەررون كە لە (شېرە) ئەچىي
 بە گرى ئاگر لە پىر ھەلدەچىي
 ئاوى خور ھەرچەند كە ئەتترستىي
 ھەر ئاوى مەندە پىاو ئەخنىكىي

ئاوو پيامه ندر و مۆن بئ بترسه
هه چيت دى ناوى باوى پيرسه
نه و ژنه ي که ميرد لاي نه نگه ويست بوو
شهوى دزى دى، ميرد خوشه ويست بوو

ئەو كەسەي كە لووت لە دۆست ھەلدە كا
 يىگانە چۆنى باۋەر پىن دە كا
 ئەوانەي بەدى ئەھىنەدى
 ئايانە چاكا بەدى چىيان دى
 كەرى دىز مەنى جۆى، بۆ نە پىئوى
 تۆپىنى ئەوئوزىيانى خىئوى
 دەستە يىك سوارى، گەمىك بوو بوون
 بەرپى، دەربادا بۆ (مەككە) دەرچوون
 بە ئىكياں شەرى لە كەل (قەپتان) كرد
 حىتىنە سەريان لە زورريان دەركرد
 لە ئەھنى، (واپور) بوو بوو بە درزمن
 ئەى گوت نوقوم پى (قىرىيا) لە من
 (غىتلەر) چوۋە سەر قەبرى (ناپلىژن)
 وتى: ئاودارى ئەتريخ چۆنى، چۆن
 نالە يەك لە خاك ھات بە ھەزىنى
 وتى: وا ئۆينى دىيى، بۆ حۆن تەپىنى
 لە دانجى ئىنگلىز من ھاتمە گۆرى
 ئىستا چۆن بە تۆ دونيا ئە گۆرى

نه و که سه ی که سنگ له خه لک نه گۆرئ
 سینگى نایه گۆر، سهنگى نه گۆرئ
 ته رازووی ئیرهت نه گهر سه رنه کا
 ته رازووی نه ولات سه رت ده رنه کا
 نرخمان گرانه و (حوققه مان) سوو که
 نه پارینه وه لای (مه رنه موو که)
 مارو دوو پیشکی دونیا به زه برن
 بو پیاوی زۆردار هاوده می قه برن
 به لام فایده ی چی؟ نه مانه بو شه
 ئینسان زۆرداره زولمی لا خو شه
 ئینسان له (نیسیان) دروست کراوه
 بیرى ناو بیرى له بیر نه ماوه
 نه گهر وایش نه بی هموو به عیرهت
 ته رکی دونیا که ن بکه ونه عوزلهت
 هموو ده بی نه فریشته ی ته نیا
 هیچ کهس نامیتئ روو بکاته دونیا
 (هیتلەر) بو دونیا، دونیای ویران کرد
 به شه ر ملیۆنئ خه لکی له ناو برد
 نایه ته عه قلی که نه ویش نه مرئ
 وه ک (جهنگیز) ناوی به خو بتریز نه برئ
 وابلین (هیتلەر) بو خزی هار بووه
 نازانم خه لکی بو چی له دووه؟
 به سه نعهت ناو و هه وایام نه کهن
 به وه حشهت دونیا بیئ ئارام نه کهن

ئەمەندە بە جۇش بۇ شايى ناچن
 نەمامى عومرى خەلك ھەلدە پاچن
 ئەوانەى كەوا بۇ شەر دەبرين
 بىئ گومان خۇشيان تىادا دە كوژرين
 فەرموودەى خوايەو كردهوہى يەزدان
 (لولا دفع الہ) ھاتۆتە مەيدان

ناله‌ی شهو نالی نالدار ئەشکینئ
 زولمی رۆژ مالی مالدار ئەرمینئ
 هه‌ناسه‌و زۆردار به‌فرو هه‌تاوه
 با وجود ئیستا باوه‌ر نه‌ماوه
 ده‌ستای دز برین باو بوو تا دوینئ
 ئیستا ده‌ستی دز گورز نه‌وه‌شینئ
 خو بایی بایی نه‌ما به‌م شارد
 که چی ده‌بینم که‌ر سواری سواره
 که‌ره‌که‌ی عوزیر ته‌نها ده‌زه‌رئ
 که‌ره‌شینخ زۆر جار له‌ ژن ده‌په‌رئ
 جاران رپی به‌غدا ئەمه‌ته‌ دوور بوو
 مه‌سه‌لی چوونی به‌غدا مه‌شه‌ووره‌ بوو
 ئیستا که‌ (ته‌ره‌ن) رپی کرایه‌وه
 نه‌و مه‌سه‌له‌یه‌ وه‌ر گه‌رایه‌وه
 خورمای کورد کورژه‌ ناوی گۆپراوه
 به‌و ناو بردنه‌یش باوی نه‌ماوه
 نه‌وه‌تی پردی زنجیر نه‌ماوه
 دیجله‌ به‌هاران شیتئ ته‌واوه
 هه‌ر به‌و شیتیه‌ که‌ که‌ف ده‌چینئ
 نه‌ترسم رۆژئ بمانخنکینئ
 خورماو پرت‌ه‌قال له‌ به‌غداوه‌ دئ
 لیره‌وه‌ ترئ و هه‌رمینی بو‌ ده‌چئ
 هه‌ردوولا بو‌ یه‌ک دیاری ده‌نیترین
 بۆیه‌ به‌ خۆشی راده‌بویرین

ناچارین ہیچمان بی یہ ک ہلنا کہین
لہ گہل یہ ک پاک بین ہر، روو لہ چاکہین

دوو دست یہ ک کہون ہیزیان پتکبیتن
رہ گی درہ ختیش لہ بن دہردینن

زوردار که ليکهوت بايه زيديکه
 باي ريکهوت بيا يا يه زيديکه
 (ان الانسان ليطغى) دياره
 کرده و هی خواری به ندهی بی عاره
 (هیتلەر) به غرور هاتوته مهیدان
 (انار بکیم) نه لئی به جهان
 به لام نهو ته ونه ی گرتو و به ته دار
 نایته نی بو کهس دهستی رۆزگار
 نهو کهسه ی کهوا زور بهرز نه فری
 که کهوته خواری هیلکی نه بری
 له و پروژه وه خوا دونه ی داناه
 هه مووی به جاری به کهس نه داوه
 نهو دهوله تانه ی دل بریندارن
 کئی ده لئی له گهل قاتلدا یارن
 برینی ناحق که تماغه یش یینی
 بیرناچیتسه وه، ئیشی ده مینئی
 دونیا شیواوه و پشتمان نه وییه
 سابزاین خواستی خودا به چیه
 ده ست به کلاوی خو مانا بگرین
 بو خوین رشتنی ناره وا بگرین
 ئیمه شه ر کهر نین هیچمان لئی نایه
 به فیل گرانئی دینته کایه
 (پازیانه) له بهر ده رگامان باره
 که چی زگ ینشه کهوته هم شاره
 کاری ناره وا تا سه ر نامینئی
 خوا حه قی (بزنی بی شاخ) نه سینئی

گلينه ي چاوت بکه به ویتنه
 عالم بينه، هيچ خوت مهينه
 که به خوديني خوت له خوت گوري
 زوو له خوت نه گهي شايسته ي گوري
 به زرده خونه که کهوتيه په خنه
 بو ديواري قه در نه بي به په خنه
 تازه پياکه وتوو که قهرزت باتي
 نه يداته وه پرووت له دواي سعاعي
 به لام پياوي کون خزمه تت بکا
 نه يه وي نه خوت نه که س تي بگا
 له پاشمله ي خه لک به ورهنگه بدوو
 شهرمه زار نه بي که کهوتيه پروو
 که چاکه نه که ي مه يلني له لاي که س
 بو زه وقی خوت بي و خوا بيزاني و به س
 که سي هيوادار ناوميد مه که
 خيترت نه نووسي به قه د ربي مه که
 دلي هيوادار بشکن (قه زا به)
 نويز (قه زاي) هه يه نه و بي (قه زا به)
 هزار دوست بي هيشتا هر که مه
 نه نها دوژمني سه رمايه ي غه مه
 ناموژگاري بي که م مال سووک مه گره
 پتغه ممره فرمووي فه قيري فه خره
 گريان له سه ر خو خه م نه په ويني
 هه ندي پيکه نين دل تیک هه لدتي

دهوله مهند و پیر حرسیان زیاد نه بی
حهریسیش دیاره که ناشاد نه بی

(هیتلهر) ناشاده که و احهریسه

شهره گهره ک که ره به شی هر لیه

په‌نج په‌یژه‌یه که پیا سه‌رئه که‌وی
 که ده‌ستت به‌ردا بی سه‌ر نه‌که‌وی
 به‌کرده وکۆشی تیکۆشه وه‌ک شیر
 ده‌ستی ماندووله سه‌ر سکی تیر
 ته‌مه‌ل که وتی: وا هه‌مه‌ ته‌بخۆم
 له‌ دوا‌یا نه‌لی نای چیم کرد به‌خۆم!!
 که تۆ به‌نان و به‌رگی که‌س نه‌بی
 ته‌چینه‌ پیزی یاران‌ی (نه‌بی)
 ده‌ست پان که‌یته‌وه له‌ پی ته‌که‌وی
 که له‌ پی که‌وتی، ته‌که‌ویه نه‌وی
 که‌م بخۆی له‌شت بی عیله‌ت ته‌بی
 که‌م بلنی سه‌رت سه‌لامه‌ت ته‌بی
 چاوت له‌ نانی دیوانی نه‌بی
 تیری لینی ناخوا به‌ نه‌رخه‌ نه‌بی
 که‌وتووینه ده‌وری ده‌وره‌ی ریاسه‌ت
 به‌مه‌اره‌ته، نه‌ک به‌کیاسه‌ت
 خوینده‌وار بۆیه ناخه‌نه‌قه‌له‌م
 خۆی به‌خوینده‌وار نه‌داته‌قه‌له‌م
 نازانی ته‌وی به‌عیلم ته‌نازی
 هه‌ل‌کردیدته سه‌ر نان و پیازی
 راسته هه‌موو چشت به‌ده‌ست خودایه
 ته‌وی (ته‌شه‌بوس) نه‌کا له‌دوا‌یه
 چونکو خوا نایی بی به‌کویخای تۆ
 تا خۆت نه‌یژه‌نی ماست ناب‌ی به‌دۆ
 (لیس للنسان الا ما سعی)
 له‌پیشدا سعی، له‌پاشا دوعا

نه زانی بؤچی ئەم رۆژه جوانه؟
 شهو ئاوا ده بئ؛ لیمان په نهانه
 له بهر ئەوه به قه درى بزانی
 لئی وه پست نه بین، سووک تیی نه پوانین
 له گهل ئەوه دا له لایان وایه
 که ئەم دونیا به به رۆژ ئاوا به
 که چی هاوینان خه لک لئی بیتزاره
 پیاوی ناز په روپه لئی به هاواره
 په نده بؤ ئەوه ی زۆر له پیتش چاوه
 نه گه ر رۆژیش بئ، خه لک لئی بیتزاره
 عه شقیش که شیتئ دیتئ به سه ردا
 شووری مانعه ی وه سله له به ردا
 که ناشقه و ماشقه زوو به به گ بگن
 زۆری پئ ناچی پشت له به ک ئە کەن
 ئیستا و تیز ته هیندی تی ناچی
 کچ له گهل کوره، پرچ هه لده پاچی
 بویه هیچ کورئ بؤ کچ شیت نابئ
 پیکه وهن له سه ر نان و که بابئ
 جاران کور ئە یگوت: جه رگم که بابه
 ئیستا خه نیمی نان و که بابه
 نای بؤ ده وره ی کۆن، دنیا چهند خوش بوو
 کور به عه شقی کچ مه ست و سه رخوش بوو
 به لویه به رگ و نان و ئاوی
 شا بوو به عه شقی سه ربه دراوی

ئەگەر تۆ خىل خوتىن بولسا بە دىل
ھەممۇ مەرامەت بۇ ئەبىيىن ھاسىل
خۇشەويستى خىل خەم ئەرەويتى
كە خىل بولۇپ كارت بە كەس نامىتى

دنیا که وتۆته خه م و دلته نگی
 هاتووه به یه کدا وه کوو مووی زه نگی
 دیسان مووی زه نگی ئالۆزایه وه
 (قه پالی حه به ش) که وتیه کایه وه
 ده عوای به رانی رهش و سپیه
 بزاین خواستی خودا به چیه؟
 چهند خۆشه ئینسان له جینکی بهرز
 سهیری دنیا کا به بی ترس و لهرز
 (هیتلر) یه کانهی به له سهی شه په
 له گه ل به شهردا به داواو گه په
 (ماتا کساس) ئه مری ئه وه هر زیندووه
 باو کم به خوا، خوا ئه مری کردووه
 مادهی که رو گای (کفر ئه حمه د) حه قه
 وه ره له داخا مه مره و مه ته قه
 به حساب ئه مرۆ پشکو ئه که وی
 تۆفی چلو له ی چله ئه پروی
 خۆزگه ئه مسالیش له که ناری (زه لم)
 له ناو نیرگسدا رانه کشام وه ک (به لم)
 که ناچهی پۆرو هاژهی به فراوان
 دهنگی ئه دایه به ندی دووئاوان
 ساتن له رادیوی شوپش دوور ئه بووم
 رادیوم لی بووه به ئاوازهی (بووم)
 جارن (جوله که) خومی ئه شتوا
 به درۆ پیاویان ئه کرد به کیوا

ئیسټا کارخانہی درؤ رادیویہ
هیچ کہس نازانی کہ راست له کویہ
تہبعی زہمانہیش ہیچ راستی ناوی
پیاوی راست نہخن بہ بہندوباوی

ده لکه که پیستی که ولی شاهانه
 ناوی به (تسن) له ناو ناوانه
 نادر هه لکه وتوو، به ره گه ز نیه
 مریشکیش ره شهو هیلکه ی سپه
 (فزونی لشکر نیاید به کار)
 چین و ئیتالیا که وتوونه هاوار
 ئیتالیا لنگی دایه و تی شکا
 (غار بیالدی) بو وا ئابرووی تکا؟
 نه مه پاداشی بی وه فاییه
 دویم به سهروپی له خو باییه
 نه مانه هه موو به خواستی خواجه
 کی نه یگوت (یونان) ژوور (ئیتالیا) یه؟
 هه چی بهرز فری که کهوته خواری
 سهرو گوینلاکی نه شکئی به جاری
 له شکری ئینگلیز گه یه (به نغازی)
 وه ک شایي که ران که وته رمبازی
 من شهرم ناوی با هه شایي بی
 پلاو خوار دلمان با خو پرایي بی
 سه لکی چه و ندهر گه یه پینج ثانه
 هیشتا پیم نه لین بیکره هه رزانه
 نه وی که نه یخوا به بادی هه وا
 به ندو باویشم نه خاته دوا
 گونای نه و نیه دنیا که وایه
 ریایی روتبه و خاوه ن که وایه

ہەر چی ده بینی کوشتهی کورسییه
نهوی خه پویه به خوی برسییه
(گا) له سهر پشتی (ماسی) وه ستاوه
به کوردی تره که له کی ناوه

کار که به زانست بۆت نه چیته سهر
 به هره مهرو، راست بیده ره بهر
 بهردی که نه زان بیخاته ناو ناو
 دهرنایی به سهد عاقلی به ناو
 شووشه که له بهرد دروست نه کری
 خوی گوری بهر گهی بهردی ناگری
 چیشتی (نه نگیناز) له شاران باوه
 لیره کهس نایخوا (که رته شی) ناوه
 خوا کار به عاقل بویه ناسپیری
 ئیش به هونه ری خوی نه ژمیری
 به کی خه ریکی (سکه) لیدانه
 کیمیا گهره و موحتساجی نانه
 به کی خزمینکی له دووری نه مری
 له پر ده ولت و خه زنه ی پی نه بری
 به کی (ته حسیلی عای) نه بینی
 بو مدیر بیک دوش دائه میتی
 که چی له ولاره نه خوینده واری
 بوو به قایمقام چوونه لای جاری
 وتیان: چیت زیاده له پووره ئایشی
 وتی: ههوا خو نه و قهنده ناکیشی!!
 خوا شیرینی وای به پاره داوه
 پاره دار خه لکی نه پروا به داوه
 ئالتون که ناوی به زهر نه بری
 ناوی (زهر) دینی، کهر بۆت نه زهری
 نه مانه هه موو فلسی نایینی
 پاره ی پاره دار چهنه ئیشینی

پیاوی پیر تا بیت گوری کہم ئه بی
 داری وشک گری وہ کوو شہم ئه بی
 ئاوو پیاو مہند مۆن بن، بترسہ
 سہ گی نہ ہینگر، رامہ گرہ خرسہ
 ہندی پروو بہ پروو زوبانیان چہ ورہ
 کہوتہ پاشملہ دمہ دمہ تہ ورہ
 پیاوی دمہ ہراش کہ لہ بہرہ وہن
 شیر مالمہ وہ، ریوی دہرہ وہن
 ہندی بہ حیوان کہ ہونہر باو بی
 بلئی کی دیویہ؟ زستان ہہ تاو بی
 زہمانی مہدی خہ یالی خواہ
 دنیا بہ کلکی (گا) راوہ ستاوہ
 زہمانی مہدی خہ یالی خواہ
 تا دہست بہ کلکی (گا) راوہ ستاوہ
 تا دہست بہ کلکی ئہو (گایہ) نہ گری
 ئہ گہر شیریش بی لہ برسائہ مری
 مانگا بہ دزی (کہل یہ گرت) جاران
 ئیستا (کہلہ گا) ئینن لہ شاران
 بہ (تلی لی لی) مانگای بو دہ بہن
 ئہم بی شہرمیہ تازہ کہوتہ بہین
 خوئہ شیزانین کہ نایہینہ گور
 نایخوین بوئہ وہ کہ زورتر بی زور
 ئہم پہندہ کہ لہ پیش چاوہ
 لہ راستی ہندی وھک بہندوباوہ

(سہ عدی) وتوویہ کہ بہ خوا بہندی
دہرویشی خۆشہ، نہ ک دہولہ مہندی
لہ گہل ئەوہ یشد ا دہولہ ت شیرینہ
ئیمہ و ہک (میش) و دنیا (ہہنگوینہ)

پياو تىر بىئ و چاو تىر مەندەو بىئ وەيە
 برسيتى رە گى ھارى پىو ەيە
 چۆن يە كى بخواو يە كى بروانى
 برسى يەخەي تىر ئە گرى بۆ نانى
 پياوى تىر ئاگاي لە برسى نيە
 بە مال ئەخوړئ ھىچ ترسى نيە
 ناوى خۆى نابوو خادىمى ولات
 كە ھات بىتەبەر بۆ خۆى تى رۆھات
 درۆ، شىعيرىكى پياوى گۆبەندە
 تا موبالەغەي تيا بى پەسەندە
 لەبەر ئەو ەيە ھەموو شاعىرىن
 كە لە درۆدا ھىندە ماھىرىن
 ئەم (راست و چەپەي) كە ئىستا باوہ
 خۆزگە ئەمزانى كى ناوى ناوہ؟
 دەستى راست بەشى چىشت پى خواردەنە!
 دەستى چەپ پىشەي تارات گرتنە!!
 ئىستا (چەپ) (راستى) خستۆتە گۆړئ
 ئەشى وەزىفەي دەستىش بگۆړئ
 رەحمەت لە گۆړئ (پىروەيسى خلک)
 ئەلئ: (مئ) (تيرە) و تير مېنگەي شلک
 ئەگەر ژير كەوتەو، ئەگەر ھارىيە
 ئەم كارەساتە لە بى كارىيە
 پياو بى (سەرمايە)، كوشتەي سەرمايە
 (با) لەو كونەو ە تيا بى سەرمايە

له شهړې به د کار پشتم به خوا به سته
 نه وه مه به سته، مه ترسه، به سته
 هر چهند گفتوگوت بڼې سهر ويا بڼې
 که س لیت ناگرې که دلت پيا بڼې
 دل پيس به نامشو (که دهر) نه به ستنې
 هيچ دهر به ست نيه که دهر نه به ستنې
 به ئيملاي کونه (سرې) و (سهرې) بران
 (سرې) و (سهر) ههر دوو پينکه وه بران
 ده ستت بيه ستنې، ده ستت نه به ستنې
 بلندي نه که ی نه که ويه په ستنې
 له ئيران جاران نه مام نه مام بوو
 ئيستا سهر به رزي نه مام نه مام بوو
 له داوی خوداو ده وله مهند گهرې
 وشک و تهر جووتو ناشی نه گهرې
 ههور گرماندی تر سنوک توقي
 وتم ئوخه ی وا قارچک هه لتوقي
 به توانج نه لين دوومه لان زوله
 خو نه وی (زوله) خه لات له کوله
 زستان سهرمای خوی وه رگه پرايه وه
 ريويش پينستی خوی وه رگه پرايه وه
 چه شنه (ريوی يیک) هاتوته کايه
 ريوی (قه مچووغه) پينستی پر (کايه)
 توله ماری وا پرووی کرده (کايه)
 ماری شيخ هومره، سه گی نه سحابه

با، میخ سندنانی فری دایه دهر
 پیچو کلوویان نه هاویشته بهر
 قه ساب خوئی دهر کرد به جواینیکی سارد
 که چی مووی ریشی به ناو نیشان نارد
 تفی له پرووی کرد، پینی وت (که ره ته)
 وتی: قه یناکا، باران په حمه ته
 کاسه که چه ور بوو ناو ناگریته خوئی
 گاجووت تی ناگاب بلویز لیده ی بوی
 دار به پوازی خوئی نه قه لیشی
 گولی دؤست زیاتر له بهرد نه ییشی
 نه گهر نه ته وی ئازاده سهر بی
 نه بی (به شه دده) و (بی شه دده) که پ بی
 (پواسون داویل) پیشه ی شاعیره
 که چی زور جاهیل تایا ماهیره
 نیمه به (مازوان تینکشان) په ستین
 به هیوای نه وه ین (به سیچکان) هه ستین
 (شکر) و (شرک) هه ردوو له قالبینکن
 که چی به مه عنا چهند دوور له به کن
 شیرو شهرع و عهرش که ره سته به که
 شیر له م دووانه هه لبه سته به که
 هه ر چیت نه ده نی ناوی که ره مه
 نه نها جنیوه منه تی که مه
 که مردیت هیچت له گه لا نایه
 کوتاه هاوده مته، نهو به وه فایه

هونه‌ر شه‌وه‌ته شه‌خست خوش بوئ
 بو نانه (دونان) په‌دوو شه‌که‌وئ
 خۆه‌لکیشانه به کرده‌وه‌ی حیز
 چاولیکه‌ریه پی‌ی ده‌لین خه‌رمیز
 شه‌مرؤ پی‌ت ده‌لین له ده‌ورت گه‌ریم
 پی‌ت هه‌لخلیسکا شه‌لین لاده لیم
 من پی‌اوی وه‌هام دی‌وه‌و بی‌ستوه
 له ته‌نگانه‌دا دؤستی وی‌ستوه
 جاران شه‌یانگوت که نه‌خوینده‌وار
 لیک‌ناداته‌وه‌ نازایه‌و به‌کار
 ئیستا خوینده‌وار نازاو جه‌سووره
 به‌هۆی شه‌وه‌و میلیه‌ت پوو‌سووره
 له قوبه‌ی به‌رزی سه‌ر ولاته‌وه
 کرده‌ی مه‌ردیه‌ ده‌نگ ده‌داته‌وه
 شه‌و که‌سه‌ی که‌سه‌و به‌فریا په‌سه
 که‌سیش نه‌زانی زه‌وقتیکه به‌سه
 به‌دخویش خه‌یالی داوه‌ته زیان
 شه‌لی (غرقش کن ما هم در میان)
 ده‌ستی بؤ که‌لکی خه‌لک دریژ نه‌بی
 یاخوا برینی قه‌ت ساریژ نه‌بی
 شه‌گه‌ر پیش شه‌وه‌ی که‌ ده‌چیته خاک
 خاک بی شه‌بیته مه‌ردیکی بی باک

نه و بې ده ستنده ی که مال نه به خشن
 که مالی که مه، زوو پتی نه له خشن
 به مال دل خوش که له پی خودادا
 (میو) تا نه یپی به ری زور نادا
 به مال دل خوش که، نه ک به مال دل خوش
 مه چوره (که عبه)، بچو سر نه خوش
 دانا و توویه: مال چلکی ده سته
 به ناوی چاکیت پشت به سته، به سته
 نه و که سہی به سر نه فسیا زاله
 بو دیوی نه فسی روسته می زاله
 ده ولت به دلی خوشه وه خوشه
 نه گینه بارت قورس نه کا بوشه
 حوشر له ره نجا بویه ناسره وی
 به و زل خورتیه دواي (که پ) نه که وی
 ده لال سه ندووقی نه فروشت له بازار
 به هه پراج هه پراج بوی که وتبوه جار
 نه یگوت: ناوی هم سه ندووقه جوانه
 بیکری ونه بیکری هه ره په شیمانہ
 نه وه مه رامی ژنو منداله
 بوونو نه بوونی عهیشی پی تاله
 بی ژنو مالی و دوژمنی شه یتان
 هه زره تی عیسای برده ناسمان

کار تانه شیوئ ناگاته سامان
 (کهوا) نه یکیشی ناگاته دامان
 نه جوولیتته وه خوین نایه ته له ش
 ته قه للا نه دهی نادریتتی به ش
 (ضرب المثل) ه به زوبانی ئیران
 مه پرسه و لیده له تپی پهنان
 (غه واس) که ترسی مهرگی بیته بهر
 ناچیتته ده ریاو ناگاته گه وه هر
 هر چی دیته پیش حو کمی قه دهره
 له راستی قه دهر خه لک بی (به سه ره)
 مه نیشه به هوی چۆن و چه نده وه
 باز له لوازا دیته به نده وه
 جاران بو مه سنه د بازبان هه لئه دا
 زور جار نه که وته سه ر پیاوی گه دا
 ئیستا نه و که سه ی قودر هت نه نویتنی
 به هه لمهت به ختی دوژمن نه نویتنی
 هه ندئ له نادر بوی هه لده که وئ
 به پاش قول دیوی زوو بو ده که وئ
 خوا فهر مووی هه ندئ چشت نه که رهیننی
 دوا ییده ییننی که خیر ده ییننی

هونهر ئه وه یه به دت خوښ بوئ
 خوښه ویستی چاک بهر تو ناکه ویئ
 خوا چاوی به دبین کویرکا به ته واو
 هونهری که سی نایه ته بهر چاو
 تاله دنیا دای موحتاجی مالی
 بی مال لای عه وام، وه ک بی که مالی
 بیشرانی پاش خوښ دوژمنت ئه ییا
 تو کوئی که ره وه مال مه ده به با
 به لام سته مه مال له گهل که مال
 تو مه که وه ره دووی ئه مری مه حال
 ئه گهر ئه ته ویئ که ده وله مه ند بی
 ئه بی به کرده عه وام په سه ند بی
 خوا نه وعی ده ولت ئه دا به نادان
 سه د پیاوی نادان تیا ده بی حه یران
 بو هه ندی که ره م ئه بی به دؤستی
 هه ندی به پاروو ده می ئه به ستی
 ئه گهر به که ره م دلش پانه گری
 وامه که خه لکی له قسه ت بگری
 خه لکی له قسه ی ره قت سه خله ته
 گهر زویان بیلی سهرتا په حه ته
 هه موو که سی خوئی به پیاو ئه زانی
 خه لکی مه شکینه بو پاروو نانی

(گوله به رۆژه) مه جزووی عه شقه
 رووی هر له رۆژه، نه مه سه رمه شقه
 نه ک (فرپړۆکه) به هموو بایه
 نه سوورپته وه په نجی به بایه
 (مه قه ست) هر که سئ نه موستی پیاکا
 دم ده کاته وه، فهرقی که س ناکا
 پیم گوت: چی هه یه؟ بیلن بیزانم
 وتی: نازانم په حه تی گیانم
 که تۆ نه تویرا دم بکه یه وه
 مه چۆره جهنگی (جهم) و (که ی) یه وه
 تۆ له چاو خه لکا وه ک نیرکی کاردووی
 نه م دونیا یه یان پی نه سپاردووی
 نه گهر نه ته وی دايم له پیش بی
 نه بی به چه پله (هه له له) کیش بی
 به م شاره نه لین شاری (ره شه با)
 ناگات لئ نه بی کلاوت نه با
 با وجود ئیستا کلاو نه ماوه
 لای (نه لموده کان) سه پرووتی باوه
 جاران سه ری پرووت نه خرایه زیی کهر
 ئیستا سه ری پرووت بووه به هونهر
 خوا عاقیبه تمان به خیر بگیری
 وایی پیاو خراب به که س نه ویری

ھندئ ئیش ھہ یہ نا کرئ سہر بہ خو
 لیکئ بدوہ ئینجا تی ھہ لچو
 خوٹ ھوا مہدہ لہ سہر ھہ یوانئ
 شوین پی نہ زانی، کویر، پی دانائئ
 کہ زانی پی او شانس یاریدہی ئەدا
 وا چاکہ فرسەت لہ دەست بہرنەدا
 بەلام نہک ھەروا بہ ھەرۆمەرۆ
 بہ تەفرەہی خەلکئ زوو ببی خەرۆ
 ھەر چی بۆ بہرزئی وہ تەن تیکۆشنئ
 لیباسئ فەخرئ تەئریخ ئەپۆشنئ
 مال و سەر وەت و شاھی فانیہ
 ھەر ناوی چاکہ، جاویدانیہ
 ھەنگ کہ شیرینی پی دروست ئە کرئ
 ھاتە پیوہدان ئەو بۆ خوئی دەمرئ
 بەوہ مەنازە کہوتیہ سەرەوہ
 ویرانہی وەتەن ئاوا کەرەوہ
 کہ خەلکئ زانی بۆ ئەو ھەول ئەدەہی
 ئەلئ سەر و مال بۆ تو، فەر موو، دەہی
 بەلام کہ زانی تو بۆ خوٹ دەوئ
 ئەلئ با بپروا بەلای لئ کہوئ
 زور خوٹشہ کہ سیک کہ پیشەوا بی
 بۆ قەومہ کہی خوئی وہ ک چاوک وابئ

هه وای دانه یه مورخ نه خاته داو
 سه و دای ناوو داو پیاو نه خاته ناو
 نه گینه که سنی که خوا بیداتی
 خزی گرتنه که نار په لی ناگاتی
 جاران بو ماسی زور قنگ تهر نه بوو
 چهند تور نه پچرا، چهند داو بهر نه بوو
 نیستا سه د ماسی نه گرن تهر نابن
 بو ره سمی ماسیش تووشی گهر نابن
 هه مووی به هاته گهر دشی دنیا
 نه ک به زانست و به ره نجی ته نیا
 هه یه له پرئ نه بی به کوپرئ
 هه یه هه ول نه دا و په لی نه پچرئ
 (حه مه صالح ناغای قزلجه) یشمان مرد
 هه ره نه بوو له گه ل دنیا دهریه برد
 نه گهر بمایه بو نه م زه مانه
 نه سا نه تزانئ صاحب عینوانه
 کاتی بارانی نیسان نه بارئ
 شه لاقه ی له گه ل نه پرژته خواری
 که زوو شه لاقه بو جو نه باری
 نیستا دهم تالنه به دهردی کاری
 نه مسال (هیتلر) و (هامان) یان نه کوشت
 بو یه وا بهردیان لی گرتوونه مشت
 به لام به کیشن جه فایان لی دی
 نه لین نه لبه ته روژی نیمه یش دی

تا هه تاو نه بی، سیټهر نایینی
 تا باران نه بی، ده غل ناچینی
 کرم که په گی دره ختی خواری
 پیشه ت نه یته هه ناسه ساری
 روژ کچه و مانگیش به کوږ ناو نه بری
 که چی کوږ له کچ ږووناکی ده گری
 زلی بی خونهر کار ناباته سر
 ناگر به فیتنه ی (کور تیک) یته گهر
 گورگ دوعا نه کا یا ره بی تم بی
 تم و دزمان بی، ږان له گوئی چه م بی
 من چی ده لیم و ته نبووره که م چی
 ټاهه نگی دنیا که وتوته که چی
 عاده ته وشک و تهر ټیکه ل کردن
 گورانیټیکه به کومه ل مردن
 سه د زینهار دوستی بی بایه خ مه گره
 تورک و دوستی ټاوو ټاگره
 (بسمارک) و توویه (حق هی غالبه)
 له سیاسته ندا ټه مه قالبه
 با وجود ټه مه پیشه ی دنیا به
 دیاره لای خودا که حق بالایه
 پیاو ناخرین بی و له هوشا وریا
 به گوشه ی ته نیا، نه ک گوشته ی دنیا
 وه تن په روه رم به خودای بی باک
 کویره چیت نه وی؟ چاویکی ږووناک

هاوین هاتوهه بؤ مار و دوو پشک
 (شاره زوور) بووه وه به پووشینکی وشک
 های له و گولانه ی له گوی (زه لم) نه مدی
 نه ویش خه وی بوو، دیم وه یا نه مدی
 هاوینه و که چی چه رخ وا ده سووړئ
 وه ک ناوو ره نگی به هار نه گوړئ
 ره شه بای شه مسال لیره دوو ده ننگه
 هیتشا نه مدیوه من بای به م ره ننگه
 به ناگری شه پی (پووس) و (ئه له مان)
 تاوی سه «دووه زه وی و تا سمان
 مندال بووم له گه ل دوو که س شه ریه کرد
 (دگلدانه) مان نه خوتند ده ست و برد
 نینؤ کمان له یه ک نه سوو، تیک هه لچن
 به لکوو له یه کتر بجن به دوژمن
 ئیستایش هه ر ده لیم وا (دگلدانه)
 ئینشاللا نه گبه ت بؤ (ئه له مانه)
 هه ر چی نه وه نده به خوی بخوړئ
 هه ر به هینزی خوی په تی نه پچرئ
 هه موو قوماشی به ته نکي نه درئ
 ته نها ئینسانی نه ستورر نه پچرئ
 ئیستا شه سبایی شه پی ته واوه
 ده میکه (پووس) خوی لی مه لاس داوه

ھەر چەند کە رادیۆ دەنگ ئەداتەوہ
 گوئی ئەگرم بۆ راست بە ئاواتەوہ
 یارەبی مالمی درۆیان شیوی
 درۆی وا دە کەن ئەوئەندە کینوی
 بۆیە لە درۆ ناپەر موونەوہ
 چونکو رووبەر ووی یە ک نابنەوہ
 لەمەیشا پەنجەیی جوولە کەیی تیاہ
 خومی شیواوہ، کەوتۆنە کایە
 ھەرچەند قەلە کەیی (پەروین) ئەقرینیی
 لە رادیۆ راست تر قسەیی بۆ دینیی
 پشیلە کەیی بەرەو قیلە چاوا بشوا
 میوانیکی دئی کەروبار لەدوا
 لە تیبینیندا وە ک (ئینگلیز) وایە
 دوو جار نەپژمیی ناچیتە کایە
 بەلام کابراکەیی دۆستی (ئەلەمان)
 بئ سەبرو بئ جەخت ئەچیتە مەیدان
 سەگی ھار چلەیی تەواو بوو ئەمرئ
 ھەرچی تووشی ھات بۆیە ئەیگرئ
 ھەزارو نۆسەد چلی تەواو کرد
 لە چل و یە کدا ھاکا (ھیتلەر) مرد
 بەخوا تاقەتی بەشەر نەماوہ
 دنیای گول گولی کرد ئەم خویناوہ

کهوش درې جارې پینه نه کړئ
 زور پینه کرا پتی پیاو نه گری
 پیلو قهبری تهنگ به نازارن
 دهست تهنگ و ږووگرژ هردوو بی کارن
 سهد بزن سواری گامیش نه کړئ
 ټینجا پیلووی پیمان نه دروئ
 نای پڼ خاوسی چهند باش بوو جارن
 نه (که ره ته) بوو، نه کهوش هلکیشان
 ټیستا موخاجی (که ره ته) ین هموو
 به لکو پیلومان بؤ هلکیشی زوو
 پیاوی به ته مکین په نجی به باده
 له اوغهی میسر (جهواد) (گهواد)
 له حیجاز ناوی ناموس (په شه) یه
 خاتوو ټایشیش لای ټیمه (وه شه) یه
 پاروو گیرایه قورگ چاری ټاوه
 ټاوه له بین گیرا کفنی جاوه
 هیچ کس له پرې نه بوه به کوږی
 تا ده بی به پیاو سهد کفن نه درې
 نه وهی له سهر کار پیاوی دانابی
 نه بی سهر کاری پیاوی دانا بی
 نه گهر پرسی دوژمن لال نه کهی
 نه گهر برسی (عه دو) زال نه کهی
 لیده له سه فی رهندان ټیپه په
 چاره ی پیشکه وتن ته شقه له و گه په

سوږي ئه لى جيم له عه رشو قورشه
 هيچ كه س به دوى خوى نايه ژئ ترشه
 رږژئ س—وفيهو رږژئ ده روي—شه
 ئاخوږي نيه، وه ك سنگ هه لكينه
 خوى پيوا وتي: بالا شه ش گه زم
 سه يرم كه ن نه زم وا هه لئه به زم
 كه هازه ي ته رزه ي له پر هاته گوي
 بو كون نه گه را كه خوى تى كوتى
 پياو نهو پياوه به خوى لى نه گورئ
 مريشك كه ته را، هيلكه ي نه دږئ
 نهو پاران هه يان دا به ته لغزاف
 ئابرووي خويان برد به لاف و گه زاف
 رږژئ خه لك نه كه ن به (ئينوزياد)
 هه زار سويتد نه خون نه چن بو جيهاد
 نه گه ر كه فاره ت له سويتد بدرئ
 گه نميكي زور به فقير نه بئرئ
 سبه يني كه ده ور گورا هه ر نه وان
 به (ماسكه وه) نه كه ونه مه يدان
 هه ر چي هه لده سي ناوي ره ئيسه
 نازانن نه وه پشتين گوريسه
 خوزگه نه و كه سه ي كه نه ناسراوه
 ده خلى نه نه بوه به سه ر سه راوه

نه لاین تا سهر بی، پر قی له دوا به
 نه مه قه ولتیکه باوه پر به خوا به
 به لام ناشکرا به چاو نه بینرئ
 له گرانیدا زور کس نه مری
 رزق له ناسمان نایه ته زوی
 شهرتی نه مه یه تو شویتی کوی
 به لام نه وه ک سوال له مال و له مال
 به په نجی شان و که سیکی حلال
 با وجود کاری خوا کس نایزانی
 مهرد نه خاته لای نامهرد بز نانی
 نه مدی پیاو تکی پیاو ده وله مهند بی
 پتی پیاو هه میسه نه بی له بهند بی
 نه وهی که نایخوا ده وله تی زوره
 (مالی خو نه خور بز چه کمه بزوره)
 به خوا نه مانه داخی دلمانه
 (نان نه و نانه یه نه مرؤ له خوانه)
 په شهبا که یفی شهوی لئ تیکدام
 ناچار وه ک قازی کوپر شهو به ته نیام
 داخه کم شووتی و کاله کم ته پی
 ترۆزی کون بوو، سیس بووه په پی
 له سهر هیچ حالی دنیا نامیتنی
 گاهی بولبول، گاه بایه قوش نه خویتی

له (باحوورا) دا زور كه سمان پيشا
 (گه لايويز) زوو كه، وه ره له پيشا
 خاوهن (گه لايويز) كه وتوتنه ناو ته م
 وا چا كه پوژي بيه ينه سر چه م
 هيچ كه س نايه وي كه س ليبي زياتر بي
 هر باوك نه لي كو پم چا كتر بي
 خورما گه نانه و گه رمه ي گه رمايه
 باقل گرانيش مه رگي له دوايه
 گرانيبي نيمه هو به هه وه سه
 گه س نييه بلني: نيتيكا ر به سه
 نه لين نان و ماست نه دهن به پيران
 دواي نه وه تا يان نه هيلنه پيران
 هي و امان هه يه به و نان و ماسته
 رازيه به لام نايده ني راسته
 قه دري عافيه ت كاتي نه زانين
 مندا ل هاوار كا: برس ي بي نائين
 هيند به ناز ناوي (نازي) مان نه برد
 به سو يندي درو جيه ادمان نه كرد
 به به دنمه كي كه وتينه پوژي
 په شي مانمان په نجه ي نه كر پوژي
 خوا بكا به مهنده له سر مان لاچي
 نه ك (ته ورداسي) شه ر ه لمان پاچي

کاتن شیرازهی کتیبی شیوا
 هر پیره ییکی بؤ شویتنی نه روا
 چهند جوگه ئاوی یه کتر بگری
 (سه ددی چین) یش بی، بهری ناگری
 که لغاوت دا به دم نه سپه وه
 سه رده نی به پی چال و کوسپه وه
 تۆ ری له به دکار بیسته، بهسته
 نه لین خهر بهسته، خاوه ندی رهسته
 بؤ پی پیاوه تی به خشین مه بهسته
 به لی ده می سه گ له لوقمه بهسته
 تۆ نه خوی برسی چاوی تپوه به
 برسیتی ره گی هاری پتوه به
 که دوو که له شیر هاتنه شهر کردن
 بؤ مندالیکیش ناسانه گرتن
 به ردی سه رشکین که له یه ک بدرین
 بهر گی یه ک ناگرن، زوو هه لئه وه رین
 نه مانه په ندی قومی خوش بهخته
 نه گبت پرووی کرده قومیک سه ر سهخته
 که خوا بیهوی نه خوشی بمری
 (نه فلاتوون) پینه چاری پی ناگری
 که بهخت نه بی نه بی قور پتوی
 هر بلتی ره حمهت له وهی که رویی

ترشیت خوارد، دانست ئال نه بیته وه
 که گریای چاوت کال نه بیته وه
 ریس چه وتی باده ن نه بی به خوری
 قنگت تهر نه بی ماسی ناگری
 ناشی ته شویی خوی ده مه سوو ده کا
 ریا کار مه دحی رووبه پروو ده کا
 دؤستت به پروه پروو قسه ی رهق نه کا
 پاش مله پیاوت له سر شق نه کا
 نه وکسه ی له سر سفره دؤسته
 پاش مله چاوی وال له پؤسته
 نه وانه ی فیری درؤو غه بیه تن
 پرویان مه ده ری شوومو نه گبه تی
 پیاوی وام دیوه بز نان و که باب
 که وتوته زه می مامو خال و باب
 نه مه شوورپه یی و چه یا بردنه
 چاری نه مانه هر ده رکردنه
 پشیله ی بی عار به شی فسه یه
 کونه کیش خه رچی هه ندی قسه یه
 سه د شوکور ئیستا (پؤکه ر) له ناوه
 ماوه ی غه بیه تی مه جلیس نه ماوه

نرخی شت سه‌رکه‌وت زور گرانیه
 هر روجه بو شهر، که به‌های نیه
 کوشتاری به‌شهر له وزه ده‌رچوو
 (سه‌بان) دروینه‌ی وا بو ناکرئ زوو
 (مانیا‌تریمه) یه (هیتلهر) ئه‌یکا
 ئه‌م هموو خهلکه‌ خۆی به‌ کوشت ئه‌دا
 ئه‌گینه‌ مردن هینده سووک نیه
 شهر ته‌قه‌ی شایی سه‌ر پیی بووک نیه
 ئیستا به‌ ملتون کوشتار ئه‌ژمیرن
 وا ده‌رده‌ که‌وئ له‌ ژبان تیرن
 له‌ لایتکه‌وه‌ فه‌ننی ئه‌له‌مان
 بووه‌ به‌ سه‌رمایه‌ی حیره‌تی جیهان
 که‌ چی هر وه‌ک که‌ر لئیان ئه‌خوړئ
 به‌ بۆمبای دوژمن جه‌رگیان ئه‌بهرئ
 هر دینی ئیسلام پیی سه‌لامه‌تیه
 بو‌هموو به‌ شهر جیی هیدایه‌ته
 خوا فه‌رموویه‌تی به‌ جینسی به‌شهر
 (خۆتان مه‌خه‌نه‌ ناو ته‌هلوکه‌ی شه‌ر)
 ئاینی (نازی) و مه‌سله‌کی (هیتلهر)
 ئه‌مه‌یه، که‌ چی خۆ ده‌که‌ن به‌ که‌ر
 له‌م دووریشه‌وه‌ رۆح به‌ په‌روازن
 به‌ ده‌سته‌ چیلکه‌ی ناوی ئه‌نازن

ھەر خزمە، كە تۆ ئەخوينتەوہ
 ئاۋ ئەرۋا، زىخە ئەمىتتەوہ
 پىاوت نارد بۆ ئىش قوۋەتى بەرى
 سەعات قورمىشى نەكەى ناگەرى
 بۆيە ئەم قەومە ئىشى لە پاشە
 بۆ ھەموو كارى (دەوہن بە ئاشە)
 ئەگەر پايزان تۆ (سەد) بېستى
 لە بەھاراندا لە لافاۋ رەستى
 خۆ ئەگەر بلنى: دووگى خۆم خۆش بى
 رۆزىكت لى دى كە گورگت تووش بى
 ھەندى بۆ (نازى) كەوتونە داۋا
 (سەى كونەماسى و پاسى جرتاۋا)
 لە جىيىنىك بنو ئاۋ ھات تەر نەبى
 سەوداىى بكە، تووشى شەر نەبى
 ھەرام خۆرىش بى و بە بەشتىكى كەم
 شلە بخۆرى و بچىە جەھەننەم!!
 ئەگەر ئە كوزرىت بۆ نىگارى بى
 ئەگەر ئە گىرىت با بۆ شارى بى
 ئەگەر قازانجت ھەر بۆ خۆت بوئ
 ناشارىتەوہ خەلكت لى ئەۋى
 تەلەسمى جامى چل كىلەيە
 ھەر چى چەوت نەبى ديارە خلەيە!

سه‌یر که‌ن یاران! خوا‌هر ته‌و خوا‌یه
 که‌ ئیستا بزن‌ و‌ا سواری گایه
 یاخوا‌قت (گه‌دا) مو‌عتبه‌ر نه‌بی
 فه‌قیرو هه‌ژار تووشی شه‌ر نه‌بی
 به‌ خۆوه نه‌دیو بوو به‌ زه‌عیم
 ته‌ کوژی و‌ نه‌برئ به‌ بی‌ ترسو بیم
 دوئ شه‌و له‌ خه‌وما پادشایه بووم
 کاتیکم زانی وه‌ک گه‌دایه بووم
 شه‌ه‌نشایه‌عنی پادشای شاهان
 سیفته‌ی خوا‌یه نابئی به‌ عینوان
 ته‌م ناوه‌ تا سه‌ر بۆ که‌س نامینئ
 ناوینه‌ی ده‌وران عه‌کسی نه‌نوئینئ
 که‌ له‌ جینگه‌ی به‌رز بکه‌ویه خواری
 ته‌وژمی به‌رزی تیکت نه‌هاری
 به‌لام له‌ نزمی ئازارت نابئی
 پیاو به‌رز نافرئ هۆشی له‌ لا بی
 (سه‌ددی نه‌سکه‌نده‌ر) ته‌لین پروخواه
 (یا‌جووج و‌ ما‌جووج) بۆیه هه‌ستاوه
 جه‌جالیش سواری که‌ری خۆی بووه
 بۆ خورما هینده‌ خه‌لکی له‌ دووه
 سا خوا‌یه (عیسای) بۆ بتیره‌ خواری
 به‌لکو ته‌م شه‌ره‌ هه‌لسئ به‌ جارئ

خوزگه نه مزانی نه م په شه بایه
 که به هاوین دیت بوج وا گه رمایه
 که چی زستانان که په شه با هات
 سه رماو به سته له ک نه خاته ولات
 های شمال خوت و شه مالت بژین
 فینکی دله، شنهت به هاوین
 شه مال خه رمانی پی شه ن نه کری
 په شه با که لکی هیچمان ناگری
 توی په شه با چاوی کویر کردوین
 شه و له سه ربانان پنخه فی بردوین
 نه م په شه بایه له گه ردشایه
 نازانین چتر دیتته کایه؟
 به هموو بایک نه له رینه وه
 به هر فیکه ینک نه گه رینه وه
 نه م حاله هموو له ناچاریه
 ماله و مال گه ران له بی کاریه
 نه وی نیشیکی بو خوی پیکهانی
 ناپه رزته سه ر واتهی دیوانی
 نه گه ر کاسی بکه ویته ناو
 نه وسایه می نه گه ری بو پیاو
 نیستا دوو کانداز فرۆختی نیه
 له دووی چاوه شی نیشغال شه قیه
 سا با نیدارهی مالی ده ست که وی
 بزانه توخنی سزا نه که وی
 خوزگه ده ستووریک نه خرایه ناو
 پیاو بو نیش نه بو نه وه ک نیش بو پیاو

چهرخ هەر ئەو چهرخه، که چهرخی سووراند
 دهنگی شه پیووری ره زاشای خه فاند
 ئیستا شه پیووری شاپوور ئە خو پری
 به بانووی میسری چرای ئە گری
 ئە گەر هات ئەویش بلنی شه هه نشام
 لینی قه بوول ناکا قه ماره ی عهوام
 دیکتاتوری رووی له نه هاتیسه
 ئیستا دهور دهو ری دیمو قراتییسه
 دنیا کهن فانی کاروان سه رای رهنگ
 نیوهی دلشادهو ئەو نیوهی دلتهنگ
 گاهنی پشت به زین، گاهنی زین به پشت
 کاتی لنگه و قووج، گا له سهر ته نیشته
 گا ئە چیته به ست پرگهی پلیکان
 گایی راداره، پرگای مهربوان
 ئاهیکه رشتهی سته مکار ئە به پری
 هه ودا که توندت کیشا ئە به پری
 ئە لاین هار ئە مرئ به خۆلی مردوو
 به سهر (هیتله را) بییژنه وه زوو
 به لکوو خوا بیکا ئەوی پی بمرئ
 ئە مهنده لاقی بهنده ی خوا نه گری
 به هۆی ئە وه وه هیتده کوژراوه
 قه برستان جینگای مردووی نه ماوه

ورده مه ئمووران بۆ زه ممی مه عاش
 به هۆی هیواوه که وتوونه ته لاش
 تا تریاک دینن بۆ ماران گه ستوو
 به دهم ئیشه وه ئه وان ئه لئین دوو
 نه ته ره سازه و نه ته ره ماشه
 شه ره گه ره که وه ده ون به ناشه
 تا ره و گو و رانمان دوا ی نه برابه وه
 ریگای کویستانمان بۆ نه کرایه وه
 خالانه که یه (مه مره تا به هار
 کورتانی تازه ت بۆ دینم له شار)
 ئه گهر خوا ئه کا (هیتلهر) نامینئ
 پایزیش نه شه ی به هار ئه نویتئ
 (ئیتالیا) که وه ک فس فس پاله وان
 خۆی هه لکردبوو، هاتبووه مه یدان
 رۆژیکئ لئ دئ بلین یۆنان هات
 به گور گه لۆقه ده رچئ له ولات
 نه وسا به گورجی رایان ئه فریتن
 که رسمه ی (مۆسۆلینئ) ده ردینن
 ئه گهر (هیتلهر) یش وه ک ئه وی لئ بی
 (یوم الموعود) یش بۆ جووله که بی
 زولم و زۆرداری تا سه ر نامینئ
 خوا تۆله ی بزنی بی شاخ ئه سینئ
 خۆزگه به شه کری هه رزان، ره مه رزان
 تیر مرده بامان ئه خوارد، وه ک جاران

پیتی ناوی پایز رهنگی خهزان کا
 له نهونه مامان گه لاپیزان کا
 فهرته نهی (هیتله ر) کاریکی وای کرد
 وه ک گه لای داران لای له ناو برد
 جهه نمیکه (هیتله ر) ی به لید
 بانگه بانگه به (هل من مزید)؟
 له وساوه دنیا که دانراوه
 هیشتا نه مهنده ی تیا نه کوژراوه
 (زی نازی نوقته ی له سر لاجووه
 بویه رووی جیهان ناگری گرتووه
 رۆژیکیان لی دئی قهومی نه له مان
 بی ناز بکه ونه نووزه ی (الامان)
 به لام بی عارن، وه ک جاری پیشوو
 تیه له دجه وه دیسان زوو به زوو
 نه گهر که لبه ی گورگ نه شکینی به دار
 دست هه لئاگری له مه ری هه ژار
 هه ندی له لاه به نووزه ی (نازی)
 خویان نه خه نه بهر لیس قازی
 نه وه ی که بز پاس چووه (جر تاوه)
 له (کونه ماسی) چی تیگیراوه
 گاهئی (تور کیزم) گاهئی (هیتله ر) ی
 (ئاتوب ئیتملی، بویله ئیتله ری)

خوا، ہندی کہسی بؤ شہرِ داناوہ
 (زری) ی گوتاهی لہ بہر کراوہ
 لہ ئاہ و نالہی ہہزار ناترسی
 لہ پرسیاری مہحشہر ناپرسی
 خراپہ ئہ کالہ گہل پیاوچاکا
 لای وای دوعا کاری لی ناکا
 کہ چی لہ پری، ٹاہی ئہ گری
 زری ئہ دپی و ٹاہی ئہ بری
 ئہ تلتہوہ، وہ ک ماری بہ گینگل
 بہ سہد قیزوینزئہ یخنہ زیر گل
 مہرنہ موو کہ کان بہ گورزی گران
 بہردہ ینہ ویزہی ئہ یخنہ ٹامان
 ہاکا (ہیتلہر) یش وہ ک (ئہ سفہندیار)
 تیری پؤستہ می لی کہوتہ پرووی کار
 چاوی غروری کویر بوو بہ پیکان
 بہ کویری گہرا یاوہری شہیتان
 ئیستا نازانی خون ریژی چیہ؟
 چونگو خوی ژنو مندالی نیہ
 ئہ گہر کہسیکی خوی بکوژرایہ
 نہدہ بوہ باعیس بؤ ئہم ہہرایہ
 وابہ نای ناحق جیہانی شیواند
 ہیچیشی بؤ خوی لی ہلنہ کراند
 ہیندہ سہری خوی لی دا بہ بہردا
 کاتیکت زانی دہستی لی بہردا
 چرایہ لہ لای خواوہ ئہ سووتی
 کہ فووی لی کرا، کہ پوو^۱ ئہ سووتی

۱. کہ پوو: لوت.

هه‌وای زستانه، (خومان) به‌تاله
 هه‌موو که‌مالی دوایی زه‌واله
 خوا بیداو وینه‌ی نه‌ستیره هه‌لات
 به‌دکار به هه‌لات، پرووزه‌رد بوو هه‌لات
 له‌م قویبه‌به‌دا نه‌وی به‌مینی
 ده‌نگیکی خوزه، گوی نه‌زرنگینی
 کاتی نه‌بهنه (گرده‌کهی سه‌یوان)
 نه‌تخنه زیر خاک به ده‌نگی قورئان
 شهرت وایه به دل په‌حمه‌ت بتیرن
 نه وهک به جنیو هه‌لت په‌سیرن
 پی‌اوی به‌دزویان، زویانیان بپری
 به په‌ره‌ی قورئان خوینه‌کهی سری
 تفیان نه‌کرده سیمای بی‌عاری
 نه‌یگوت: په‌حمه‌ته، باران نه‌باری
 نه‌لین نه‌ژده‌ها هه‌لی نه‌کیشن
 نه‌م خه‌لکه‌پش له ده‌ست (هیتله‌ر) به ئیشن
 خوزه‌گه نه‌ویشیان وا هه‌لده‌کیشا
 به‌لام له پیشدا، دانیان نه‌کیشا
 کاروانی حوشر نه‌کشان به بی‌ده‌نگ
 که‌ریکی دتیریان بوو بوو به پیشه‌نگ
 وتم: (هیتله‌ر) که‌وته پیش نه‌لمان
 که‌ره که توند بوو لیم هاته‌ زویان
 وتی: خوانه‌کا بجم به (هیتله‌ر)
 وه‌ک نه‌و خوا بمکا به‌تاله‌تی شه‌ر

پړیوی پښتی خوی وهر گڼرته وه
 که ولنکه سرمانه گڼرته وه
 کا، هیند گران بوو نه چمه ناسمان
 کاکیشی نه کم له پړی کاکه شان
 بو پاره ی (کابین) چاوه پړی (کا) بین
 دیاره که نابی خویین به خوابین
 عامیلی بی عیلم، دیده ی بی نووره
 عیلمی بی عمل، زنده به گوره
 با وجود عیلمی نیستا چنه به
 بره و بره وی خوش داکنه به!!
 نه ک نیستا، ده وړوی ناده میش وا بوو
 بو زوره ملی باغ به ره لالا بوو
 هه روا هاتووه و به و رهنگه میش نه روا
 بی ده ستالات بی نه که ویته دوا
 هه رلاینک نه چی هه زورداریه
 چاره ی ناچاره ی ده رکه ناریه
 به لام چی ده که ی له گه ل غایله
 که به نوقته یینک بوو به غایله
 هیجگار مندالینک که وا نه خویتی
 خویتی توانایی باوک ده ردیتی
 که سیش نازانن بوچی ده خویتی
 له م خویندنه دا چی تیا نه یینی
 گوايه هه موویان نه بن به مه تمور
 باو که جی نه ما، پر بوو ده رو ژور

مندال له زکی دایکیا خوین نه خوا
 که هاته دنیا ناوله ده رته دا
 نای نه وهی خویتی خه لکی نه مژی
 نازانم ناوله بوجی نایکوژی
 ته مع سوزاوه و، وه ک ناو ده نویتئی
 تا بیخو تیه وه تینویتی دینئی
 بو هه ندئی سوزاوه نه بی به هه نگوین
 ته معکاره کان وا زورتر نه ژین
 سه ری کهر کرا به ره شی گاو
 له م دنیا به دا پرسین نه ماوه
 نه گینه سه لکی شیلیم و چه وه نه ر
 گه ییه راده یتک له وزه به ده ر
 له (قه لاجوالان) زه مانی پیشوو
 بو عیبره ت کینلی قه بریان نووسیوو
 مه نیکئی گه نم به دوو جلق نه درئی
 وای له وهی مالی پی به خیتو نه کړئ
 به فری ناسمان، بومبای سه رزه مین
 (خامیش) گرانه، بی کفن نه مرین
 هه ژار نه نالی به گیانه لاوه
 خویبه هیوامان هه ر لای تو ماوه
 به دارگرانی دارمان بو کرا
 په ژاره ی (هیتله ر) له ناو ده ریرا

ئازا له به نندو زنجیر ناپرسی
 ترسنۆک له بای زگی ئه ترسی
 قسه ی بی فیل و راست و لای شییتان
 درۆو ده له سه ییش لای پیایو شه ییتان
 خه لک به نوقلانه چییان گوت وایه
 زوبانی مه خلووق قه له می خوایه
 به (وگاع، وگاع) وه له کی به غدا
 له قله قیان خسته ناوشه ت به هه لدا
 گاله و ناله ی خه لک (هیتله ر) ی شکاند
 خوا عه داله تی به عالم نواند
 ها کما بیستمان وه ک کونده به بوو
 چاوی (هیتله ر) یان کویر کرد به قوو قوو
 به لام چ فایده ئه و دنیای سووتاند
 بیشکوژی خۆ ئه و به دبی خۆی نواند
 پینشه وی شه ر بوو، بۆ قهومی ئه لمان
 باری نه گبه تی خسته سه ر شان
 تۆ به خواردوو بوون که جار یکی تر
 بۆ دیکتاتۆری نه بن به له شکر
 ورج به زاتی شیر ئازایی نواند
 چنگی پلنگی به هه لمه ت شکاند

له به فر سارد تر هه ناسه ی سارده
 ته قاویت نه لی مه لا، به، ئارده
 نه لین بانیکه و دوو هه وا، وایه
 نازانی خۆیشی نه مه ی له دوایه
 جاران (ژاپون) بوو یا جووچ و ما جووچ
 ئیستا (نه پنایش) کردوونی به عووچ
 به لام که ناوی (بسم الله) ت هانی
 خۆی پاناگری غوولی یابانی
 یاری نه شه په بووه به (واغین)
 که (کایه) کوپر بوو نه بی به تیچین
 هه ر نیوه نه دهن هه تا کوو هه لدی
 ئینجا نه ستیره ی عدالت هه لدی
 پیریژنی چه رخ (عاشوورای) لینا
 له هه موو قهومی گوشتی بز هینا
 خه لک برایه وه، شه ر نابریته وه
 ئاگری (هیتله ر) ناکوژیته وه
 له جه ژنا دوژمن ناشت نه بیته وه
 دوو جه ژن به ک کهوت، شه ر نابریته وه
 نه بیانگوت (جه جال) وه ک به ندوباوه
 من باوه پرم کرد (جه جال) هه لساوه
 مه گه ر به (مه هدی) چاک بی نه م حاله
 زالم خۆت بگه ره واده ی زه وواله

دهوله مه دی (پرژد) خاوه ن مال نیسه
 به چی نه زانی نهو حه مال نیسه
 سیلاحی دهستی نه بنای زه مانه
 دروو، بی شهرتی و، خیانت سیانه
 دروینکی وا که بیسه لمپتی
 شهرتیک که سویتدی ناموس به لپتی
 به سهرزاری دوست، که چی به دزی
 کاتیک زانی هر وه ک مار گهزی
 له گهل نهو حاله نهوان له کاران
 نه لپی نه بایان دیوه، نه باران
 هه موو تازه ییک زه وقتیکی تیا به
 مردنی تازه ی برسی به لایه
 نه لین تهنگانه شیددهت بسینی
 گوریسی هیزی خوی نه پچرپتی
 وا نیمه پچران، گویش نا پچرپی
 دوا ی نیمه خوشی به کئی نه برپی
 (هیتلهر) له (نیتلهر) جمعه به جهرگه
 به هیچ نا پچرپی هینده سه گمه رگه
 نه بیانگوت سه گهل راه ورچ نه کن
 ورچ سه گی خه ساند، گونیا ن چرچ نه کن

تیغی جه وهه ردار هه رچه نده جوانه
 جه وهه ر نارېژئ پتوه چه سپانه
 به لام جه وهه ری ئینسان نه پرژئ
 به هژی نه وهه زور خام نه برژئ
 تیغی جه وهه ردار بریندار نه کا
 پیاوی به جه وهه ر زام تیمار نه کا
 پیاوچاک به لوپوی نه کا به سیهر
 له و سیهره دا کار نه چته سر
 سیهری داری گوژی کویر قورسه
 له ژیر داری (بی) بنوو مه ترسه
 دار گوژ به حه و سال ئینجا به رنه گری
 میؤ به سنی ساله لئی نه خوری تری
 که تو ئومندی نان له خه لک نه که ی
 دیاره خزمه تی داری په لک نه که ی
 رهنج بده ی له گه ل پیاوی ناپاوا
 ره نجی شانی خوت نه ده ی با ئاوا
 پیشینان نه لئین له داخو ده ردا
 هاتیه ته مه ی خول بکه ی به سه ردا
 خولی بهر قایی ده وله مه نده پتوه
 پاره رژاوه ئالـتـوونه پتـوه
 من نه لیم نابئ هم ئیشه وابئ
 چونکو دوله مه نده پاره ی گوم نابئ

له‌سه‌ر هیچ باری ناوه‌ستی ئینسان
 سروشت دراوه ئینسان له نیسیان
 گیا له سه‌ر بنجی خوی ئه‌پروته‌وه
 ئینسان که چینه‌را سه‌وز نایته‌وه
 ئه‌لین رۆحی ئه‌م له‌به‌ر ئه‌وایه
 که‌وایی رۆحیش چه‌شنی که‌وایه
 ئه‌وه‌ی که ئه‌لین رۆحی خه‌یسه
 رۆحی پیاو نیسه، رۆحی ئیلیسه
 هیوایشمان هه‌یه رۆحی ئیلیسه
 (شیاطین الانس) نه‌سی قورئانه
 با وجود که خوا ریم لئی تیک نه‌دا
 چیم ده‌ست ئه‌که‌وئ له دۆستی به‌دا
 له‌گه‌ل به‌دگۆدا نازای ده‌ریه‌ره
 به‌موجاوه‌ره به‌موجاوه‌ره
 پیاو بئ جئ توند بئ، قاچی شه‌ق ئه‌با
 (سرکه) که توند بئ، (قاپی) شه‌ق ئه‌با
 غه‌یه‌تی هه‌مام ده‌نگ ئه‌داته‌وه
 چیتی (به‌قه‌میش) ره‌نگ ئه‌داته‌وه
 ئه‌و هه‌لوا خۆشه‌ی پاشمله ئه‌بخوی
 خوا فه‌رموویه‌تی گۆشتی برای خوی
 زستانان خۆشه‌ کۆمه‌لی شه‌وئ
 به‌لام (مال‌ویر)، غه‌یه‌تی ئه‌وی

نهو چوار عونسورهی سروشتی منن
 هه ر چواریان له گهل یه کدا دوژمنن
 ئاوو، ئاگرو، با، له گهل خاکا
 نهویان له گهل نهو کاتی ههل ناکا
 که من له مانه دروست کرابم
 چۆن له گهل برای خوما برا بم؟
 سهیر نهو سهیره به نهوانه ی چاک بوون
 نه ته وه کانی نهوان ناپاک بوون
 جارئ کورانی نهوهل پیغه مبه ر
 نهوان یه کتریان دایه بهر خه نجه ر
 دووهم یوسفی شیرین خهت و خال
 براکانی خۆی هاویشتیانه چال
 ئیستایش دهیینین کورپه وه لیه کان
 دهست نه وه شتین به تیرو په یکان
 وه لالا وه بیلا کاری نه لایه
 نه م بگروه بهرده و شهرو هه لایه
 نه گینه خوا خۆی به ئیمه ی فرموو
 بمانویستایه نوممهت یه ک ده بوو
 نه گهر دونیامان وه ک به ههشت نه بوو
 هیچک هسی به لای خوادا نه ده چوو

عه شق نهو عه شقه یه وه ک دو گمه و قه یتان
 له یه کتر ئالتین به ده ست له ملان
 به جووت بگه وزین له سینه ی سافا
 دهم له ناو ده مداو مل له ته نانا
 شه و هیان خۆشه که بی مندالن
 جه رگیان ناسووتی که بوی بنالن
 موعجیزه ی گه وره ی (عیسا) شه مه یه
 مندالی نیسه بی قه ره و وه یه
 شه مانگه یش هیتشا شینی (حوسه یین) بوو
 واوه یلای (زه هرا) و ناله ی که ونه یین بوو
 هی شه وتۆ هه یه بو نانی مندال
 به باده غه می خۆی به با شه دا
 هی وایشمان هه یه تریاک شه کیشنی
 ماریش پنه وه ی دا، هه یچ کوی نی نایشنی
 منیش به به نگی موحیه تی خوا
 نه مار، نه دوو پشک، گوشتی من ناخوا
 چند خۆشه ئینسان له خۆیا پاک بی
 له به ندوباوی دونیا بی باک بی
 سه رگوزه شته که ی دوو پشک و کیسه ل
 له م زه مانه دا بووه به مه ته ل

هه ندئ ته بیعت وه ک دوو کهل وایه
 به گهردو خوله و سه له هه وایه
 هه ندئ سه رگهردان وه ک ئاو شه یدایه
 بهردهل بهردییه، پرو له بهغدایه
 دهسته ییکی تر به ته پو گره
 پیاو ده سوو تینی، زاده ی ئاگره
 هه ندئ وه ک دایک دلسوزهو چاکه
 ئه تگریته خوئی، وه ک خاکی پاکه
 به لام که خاک بی له پی ئینسانا
 عاده ته هه ر چی هه لسا پی پیا نا
 پیسی زیندوانی به سرا ئه گری
 که مردیشی ئه و له باوهشت ئه گری
 ئیستا ئه مهوی تیگم ئه م چواره
 بو روژی ئه مرۆ، کامیان به دکاره؟
 با وجود هه ر چی من بلیم بزسه
 هه ر کهس ئه تواری خوئی له لا خوشه
 هه مووی له قالبی وه ستاییک ده رچوو
 (وخلقناکم اطوارا) ی فه رموو
 سروشتی (هیتله ر) ئاگری قودره ته
 شه یتانه و لای خه لک وا به حورمه ته

زستانان دوو پشک نه چنه کونه وه
 من خزاومه کون، نه مدوزنه وه
 وه مزانی سه رما دوو پشک سر نه کا
 که چی سه رما نه و گهر متر نه کا
 هه ههنگ ناموسی خوی راده گری
 به پیاویه وه دا، له داخا نه مرئ
 به رخ و کار دهنگی بلویریان نه وی
 سه د بلویر لیده ی، گا بوی نانه وی
 جاران موختاران گزیریان هه بوو
 به گزیر ناوی چاکان ده رده چوو
 یاخو گزیرمان خوالی نه ستینی
 نه گه نه و نه بی پیاوچاک نانوتینی
 چهند خوش بوو جاران به میرو گزیر
 که نه موستيله نه یکردی به میر
 یاخو باز نه نیشته به سه سه رته وه
 نه که وتیه شاهی به یاوه رته وه
 ئیستا ناویری له کون ده رکه وی
 (به بابی، بابی) مه گه سه رکه وی
 بابی باییشمان له به هارایه
 به هاریش هیشتا شه ر له کارایه
 هانام به تویه خودای کردگار
 لیتمان نه شیوی سهیرانی به هار

که به مندالی (قبولسی) نه خوی
 گه یشته پلاؤ نه لئی: خه لکی کویی؟
 یاخوا قهت گه دا نه گاته مه سنه د
 هه موو کار به ده ست نه بنه پیای به د
 جاران (بسم الله) نه کرا له سه ر نان
 نه بوه تیره خور، قاپنک بز هه مووان
 نیستا (بسم الله) که وتوت ته غابات
 پیست و به ره که ت بزیه دوایی هات
 پیر ریشی نه بی گوو چنه ی دوو خه
 سه ییدی به دخوو (نایه ی مه نسووخه)
 ینده نگی دم راست به هیچ نازمیرن
 (فیکه) به برای (بی لیتو) نه سینرن
 له (هه ورامانا) پمبازی نه بوو
 که چی (هه ورامی) به که سوار ده رچوو
 سواری گلابوو له ده وری (هاوار)
 نه یگوت: سوار نه گلئی، چون نه بی به سوار
 خیر به دهستی خوت نه به شیته وه
 خیری نه و خیره نه به شیته وه
 سوار گلاو دیسان ریی سه ختی پیتوا
 بز نه وه ده شی بی که ی به کیتوا

چىرووك لە دونيا خۆى قەمتەر ئەكا
 لەولايىش جىسابى دەولەمەند ئەدا
 راستى، بارىكە ھەناسە ئەبىرى
 ھەرچى ھەلىگرت شەرى پى ئەبىرى
 گۇچان كە قەفى چەماوہ تەوہ
 سەرچەوتەو، سەرچەوت راست ئەكاتەوہ
 نىكاح بەردىكە سەر (مەلۇى) ئەنن
 (حاجى ياتمەز) ىش بە تەلاق ئەلن
 جاران ئەيانگوت عەببوشوورەبى
 ئىستا ئەبىى دووى شوورەبى كەوى
 (پۆستەم) بۆ ئەمەى تىغى كول نەكا
 دوو كەسى ئەگرت ئەيدا بەبەكا
 ئەوہى بە پارەو بە دەستەلاتە
 شەرىشى وەك رىبى بە قۇنتەراتە
 جاران ئىتالىا شەپە گای ئەكرد
 ئىستا گاجوونى (بىتۇى) بار كرد
 ھەندى بەلفكەى زىر دەشۆرىن
 ھەندى بە نەرمى لەبار دە گۆپىن
 شەرت ئەوہ تە تۆ مىزاج بناسى
 (تەنرىۆت) نەدەى لە جىبى رۆن ماسى

چەند خوښه کچې جوان خوښنده وار بڼې
 شپوهی هامسهری تڼدا دیاره بڼې
 نه وسائنه توانې که قه درې میردی
 پاگرې و پشتمې نه داله عهردی
 کوړ و کچ نه گهر جوانی به کیان خا
 که له په ک تیر بوون، دیواریان رووخوا
 چلیس زه حمه ته به ژنې هه لکا
 جار جار سهرده کا به (دیزه ی) خه لکا
 (ئیسری بالانی) زوله و چه مووشه
 که گوپی مه لاس کرد، نه زانی تووشه
 به لام هه ندې که س گوپی نابهنه چه رم
 (جووته) لې نه دهن، به تیکه لی گهرم
 نه گهر (گویره وسار) نه بڼې بو گوپلک
 ښستانمان نه بڼې به ده شتمې کولک
 پیری زاتیکې خسته مه ښه تی
 هاواری کیری (شهرح موغنی) به تی
 کورد له بهر کیری خوای بیرچووه وه
 (لیله القدر) ی پسا خرچ بووه وه
 جار ان جار به جار نه کهوته سه ما
 به شهری (هیتلهر) نه شته ی تیا نه ما
 یاخوا (هیتلهر) یش وه ک ماری توپیو
 هیزی نه مینې بو نه مدیو نه و دیو

هر وه کوو (نه فی نه فی) نیسپاته
 زولسم له زالم، وه ک حه سه ناته
 نه لماس به به ردی بی قیمت نه شکی
 که شکا تیر پیکانالکی
 به لام (پووسووری) چاری کراوه
 باوکی ماقوول بی، بوی داپوشراوه
 پیاوئ که دهستی له دست هلبرا
 زوری پی نه چوو پی هلاواسرا
 شه رته نهو دهستی که هلدبه برئ
 نه بی دهستی بی بؤ دزی نه برئ
 هندی موسیه ت که خوا نه یئرئ
 به سهای کرده ی به دمان نه ژمیرئ
 که دهستت به سهر پشیلهدا هینا
 ره گی کؤترو کهوی دهرهینا
 عه رش که به ناله ی هه تیو نه له رزی
 بؤچ بهو له رزه به (هیتلهر) ناتهری
 تا پرووی سه رزه مین به خوین سوور نه بی
 گپه ره ی ملی نهو نه ستور نه بی
 به هار بؤ جوان خوشه بگه پرئ
 داری پیر به بای به هار ناله رئ
 پیری و جوانی تیکرازه حمه ته
 یادی جوانی بؤ پیر حه سره ته
 پیر ته قاویت بوو، ناکه ویته یاد
 تیر دای نه نین به نه فی زیاد
 نازانن خویشیان وایان به سهر دی
 گؤر وایه به دکار دهری که ن له دی

که له پرووناکی کهوتیه تاریکی
 چاوت نابینی پیوه خه ریکی
 نه بی پراوهستی تا چاوت رادی
 تا چاوت رادی کویرایست دادی
 له تاریکیشدا شهم شه مه کویره
 کهوته پرووناکی، نابینی کویره
 نه مانه دهردی کوتوو پریه
 قورتی نه گه تی کاسه پریه
 هر چی له پری که بوو به کوپری
 خوی لی نه گوپری، زور بهرز نه فری
 دیاره نه وکسه ی که بهرز نه فری
 نه ستوشکانی گه وجیی پی نه بری
 ناخ ناده میزاد له خوی بایه
 بو دوو پرویش بی شاهی شایه
 نه بهرزه فرینه و نه مل شکانه
 له ناده مهوه ئیرسی باو کمانه
 دنیا هزاران (فیر عهوت) ی دیوه
 که لله ی (که ی) له زیر خاکا پریوه
 دوا ی نه وه یش نه وه ی دوو پروژی بهر کهوت
 نه سرهوت تا هه وای سر کهوت سر کهوت
 دنیا شیواوه به کهس چا نابینی
 سا مه گه ر دهوری (مه هدی) په یا بی

بارانی نیسان دوړو گه وه هره
 له راستی ټیمه ژاله ی بی بهره
 فریشته ی په حمهت له ته قه ی بومبا
 ه لفریه وه، په نجمان چو و به با
 خوا ف هر مووی: دنیا! بچوره ب نه
 رووبک هره نه وه ی، که رووی له منه
 که چی دنیای که چ پیچه وان ه ی کرد
 هر چی خوای نه ویست، خوی بؤ نه وه برد
 نیستایش نه وان ه ی که خوین نه ریژن
 ه ندی به دنمه ک چاکیان نه ییژن
 به نانی (عیراق) په روه رده نه بن
 که چی به نه زمی (نازی) نه نووزن
 په حمهت له وکه سه ی (نه سپی) نه کوژئ
 له باخه لیا یه و خویتی نه مزئ
 نیسکی (موریاس) و ه رزنی (په نگال)
 بی به روپشتن، بؤ که س نابنه مال
 له م سیاسته ی ټینگلیزه ناگم
 پیاوی به دنمه ک نه خاته پیش دم
 پیره میرد نه لی: پیاوی سه رکه وی
 نه بی دورناس بی، کووژه که ی نه وی
 ده ربار ه ی ناکه س پیاو ته ی مه که
 به کؤل بییه ته (که عبه) له ک له که

بوو که بارانه ئاوی پیاده‌که‌ن
 ئینجا بۆ باران روو له‌خوا ده‌که‌ن
 خوا هه‌موو سالی بۆ (که‌پره‌شینه)
 باران نه‌نیرئ نه‌لین: ئاینه
 بۆ ئاین ئیه‌ نه‌و تۆزه ئاوه
 بۆرچی ئاسمان هه‌روا سوو‌پاوه
 نه‌گینه نه‌گه‌ر به‌دوعای (جوو) بی
 نه‌بی بۆ (هیتله‌ر) مه‌رگینکی زوو بی
 لام‌وایه (هیتله‌ر) نه‌سلی شه‌یتانه
 بۆ شه‌ر خولقاوه، عه‌دووی ئینسانه
 له‌سه‌رزه‌مینو ده‌ریاو هه‌وادا
 به‌شه‌ر بۆ به‌شه‌ر بۆمبای هه‌وا دا
 چه‌ند پیرو جوان و مندالی هه‌زار
 له‌گیان کینشاندا لینی که‌وتنه‌هاوار
 که‌چی ناله‌یان ته‌ئسیر نانویتنی
 کوا دادی مه‌زلووم عه‌رش نه‌له‌رزیتنی
 نه‌وی به‌گوناه‌ره‌ش نه‌بیته‌وه
 (تیر) ری له‌له‌شیا نادۆزیته‌وه
 وا چاکه‌ ئینسان هیتد گونا‌ه‌کار بی
 که (تیر) نه‌بیرئ، له‌مه‌رگ رزگار بی

سروشتمان چونكو گەنمى تيايە
 ھەوير بۆ ھەمرو زاممان دەوايە
 ئەگەر ئاوبەندىش زۆرمان پىي بىئى
 نىوہ نمە كىي ژانى ئەشكىئى
 لە بەر ئەوہ يە ئەگەر ئەبىرژىن
 فش ھەلدىين بە باي غروور ئەترشىين
 لە فەسىلەدا تيرە تيرەين، جويين
 گالو زورپاتو دانەويىلەو جۆين
 ھارپونى ئاشى چەرخ بەقىنەوہ
 ئاردى ناو دېكىن، بەك ناگرىنەوہ
 چاومان ژوور سەرى خۆمان نايىنى
 عالەم سەركھوتو (كورد) وا دەمىئى
 دوو كەل لە نزمى بەرز ئەيىتەوہ
 دىزە لە بەرزى تل ئەيىتەوہ
 نەوروپا ئۆردووى كۆلارەى ھەيە!
 كوردىش كەلارەى تەپالەى ھەيە!
 (تەكەنمەد)ى ئىمە (بەرگن)ە
 فانىلەى ئەوان (پۆنگ)ە بەرگنە
 ئەو گيايەى ئىمە ئەيخەينە بەر كەر
 ئەوان (ئاورىشمى) لى دىتتەبەر
 ئەوہى لەم خاكە خۆى پەيدا ئەبى
 دەس خىوى كەوئ كىمىيائى ئەبى

چنار که بر او جوئ بوووه له بن
 نه یکه ن به په یزه، پیا سه رنه که ون
 (په سه ن) بو ناسوار، ئاوزه نگی نادا
 (که ر) هر چی هه ستا سواری بوو پیا دا
 (مازوو) چونکوو خوئی بی ئه رک به به ره
 بی منه ت فه یزی (مه نی) له سه ره
 داری (سه رو) چونکوو به بالا ئه خوئی
 قووچ بوووه ته وهو به ریش ناگری
 ئه وی به ده عیه به رز ئه بیته وه
 وه ک (شۆره بی) یه، نه نه ویته وه
 پیاو خراب هینده که وتوته کایه
 چاک ده لی: کاشکی خراب بوو مایه!
 وا چاوم لیه پیاوی به ناموس
 خوا خستوو به ته ژیر نه مری (جاسووس)
 خوا بویه کاری ته وتو ئه سازی
 هیچ کهس به عیلم و فه زلی نه نازی
 جاران لووس لاهو بوو، ئیسته زمانی لووس
 بازار پی گهرمه ئیستا (قزه رووس)
 من فه خر ئه کهم ئیستا بهم ئیشه
 که باوی ده سته ی ئاغای بی ریشه
 یاخوا هر ئه وان بکه ونه پاسی کار
 تا کوو ده رکه وی به کارو بی کار

هم شاره ته سلیم چشتی کراوه
 به مه تل شش پای دوو سمی ناوه
 کلکی له بانی پستی پرواوه
 که کلکی بگری پرو له سلاوه
 به هر باریکا په نجهت خسته ژیر
 نه بی به نالهت بو شه پرو بو خیر
 خوا فرموویه تی راستی هه لکیشن
 که چی به (که چی) خه لک اینی به یشن
 چونکه میزانی عالم شیواوه
 نه ویش به جاری په تی پچراوه
 به دکار به زریسی گونا هه خورئ
 بویه که تیری دوعا ناییرئ
 هیچ کهس له کاری خودایی ناگا
 خوی خوایه و خوی ته داته ده ست گا
 به فر ملیونی رهق نه کاته وه
 باران بو خه زنه ی خوی نه باته وه
 له باتی باران بومبا نه باری
 (سون) یش به ریوته ده غل به جاری
 به جاری دنیا بوو به مووی زهنگی
 توفانی به لا گه یه ناوزهنگی
 باوک نه ولادی ناوه ته ژیر پی
 ناخو به زه یی خودا بو که ی بی

گهر ما ږتووبه ت له له ش ده ردیتي
 سهر ما ده ستوپي پياو نه ته زيتي
 هاوینان دنیا پر له میوه یه
 زستانان به فر به کرپوه یه
 نه وهی سروشتی سارد وه ک زستان
 ته زوو نه خاته ناو جهرگی ټینسان
 نه وهی که دلی گهر مهو به په حمه
 له ناو پیاوانا زینه تی به زمه
 پیاو هیه هینده ساردو بی باکه
 ناگری جه ه نهم تینی تی ناکا
 نه لین (سه مندهر) له ناگریه
 نه مده گوت راسته، نهوم نه دیا یه
 (بایه قوش) م دی، خویتدی له سهر مال
 ناگری تی به ربوو، دایه کوی زوخال
 هیندیکیش چاوی پیسیان کار نه کا
 چاوی پیس کاری ژاری مار نه کا
 چی ده بی نه گهر چاوپیسن جاری
 (به ح) له (هیتلهر) کاو بیخاته خواری
 دوعاو نزای خه لک ته ئسیر نانوبتی
 مه گهر بومبای چاو هلی نه کینتی
 وا عالهمی مرد (هیتلهر) هر ماوه
 ناوی به به لایخودا نووسراوه

دىيا دوو رېيە بۆ ئەھلى بېروا
 رېيە كيان دىتو رېيە كيان ئەروا
 عاقل چۆن ئەنويى لەو دووپىانە؟
 مە گەر ئەو كەسەي خەوى گرانە
 دىيا خەويكە بۆت نايەتە دى
 ھېشتا كەس بەرى ئەو خەوہى نەدى
 بە كىنك ئەبىنى شىرىن خەت و خال
 لە پىش چاۋ لاچوو ئەبى بە خەيال
 دوو كەس ئە گەر پىن بە رۆزۇ بە شەو
 لە گەل لىنك بېران ئە گەر پى بە خەو
 سەد خوار دە مەنى خۆشت بۆ ئە كرى
 ئە يىخۆى كە چى زك تويشوو ھەل ناگرى
 ھەر شۆخ و شەنگى كە دل نارامە
 دوای وەسل ئەبىنى كە (ئىختىلامە)
 يادى خوا ئەبى تىرى پى ناخۆى
 ھە تا زۆر تر بى، شىت گىر تىرى بۆى
 ئە گەر بىتو خوا ئەوہى پى بە خشىت
 مە ترسە ئىتر بە ھىچ نالە خشىت
 خوای كرد دەر وونت راھات بەو نوورە
 خەم خەفە تى دىيات لى دوورە

هه وری به هاری به هه په گوره
 به تاوو ته رزه تونده و به گوره
 که خوت لیگرتنه په ناو پاساری
 زوو به سه ر نه چی ئیتر ناباری
 نه گهر روو به رووی رویت بی په روا
 به ته وژمه وه به سه رتا نه روا
 هه ر چی ته نک بی دیاره زوو نه دپری
 ئینسان نه ستور بی نه وسا نه پچری
 (هیتلر) له دوولا که وته په لامار
 نه کوژی و نه کوژی بی په روا وه ک هار
 دیاره که دواپی (سه مه ندوک) نه کری
 ئینسانی خوین ریژ مه رگی پی نه بری
 دنیا به جارئ بووه به گومی خوین
 نه ولادمان نه روا بی سه رو بی شوین
 به م په نگه زیان تامی نه ماوه
 ماسی زیر ده ریایش هیلکی براره
 گرمه ی بومباو توپ گه یه ناسمان
 له رزه ی خسته ناو باره گای به زدان
 کاتیک زانی که قینی قه ههار
 بو توله ی خویتی ناحق که وته کار
 په گی زالمی له بن دهره یتا
 نه م شهرو شوژه نه مال به ینا

ئەلین: جەھەتەم لە ژیر زەمینە
 بە ناگری ئەو ئەم گەرماوتینە
 ئەی خۆرە شەبا کە لە بەرزیه
 گواپە بواری کونی دەرزیه
 هیتجار ئەو عەیشی ئیمە تال ئە کا
 بە تۆزو غوبار چاوە بەدحال ئە کا
 ئەم شارە ی ئیمە ی کردوو بە (مە کو)
 هەر چی دیت برۆ، بانگ ئە کا مەرۆ
 فیری فیشالی وە هامان ئە کا
 فەلەک لە دەستمان بەرد بە با ئە کا
 ئەم باپە رەنجمان ئەدا بە بادا
 با، بانە کەینە، سەر لە هەوادا
 تاو تاو کە هەتاو ئیمان دیتە ناو
 هەناومان ئە کا بە شێلمی پیشاو
 کە چی بە سەرمایش (کە سیرە) ئە بین
 باینکی لیداین لە (برە) ئە چین
 نازانین بەرگە ی هیتجان ناگرین
 گا کلکی لیداین، ئە کەوین، ئە مرین
 هیتدەیش بە نەفسی خەرۆمان با بین
 هەر لە پە یجۆری خە یالی شاین
 هیتدە بەرز ئە فرین بالمان شل ئە بی
 دوایی شکانی سەر و مل ئە بی

کہ دہزوو بکھی بہ دہرزییہ وہ
 نہ گہریسی کونی بدؤزییہ وہ
 بہ لام کہ ویستت ہہ ودای و ہر گہری
 بہ نجات گہ یشتی خوی دیتہ دہری
 چاکہ وہ ک دہزوو پیرہ کردنہ
 خراپہ ہہ ودالی لابر دنہ
 ہندی بہ ہہ وس خراپہ دہ کن
 لہ لای کاریہ دہ ست بہ وہ دہردہ بہن
 فہ سلی بہ دکاریان ہینایہ کایہ
 فہ سلی دہور گؤرائہ و لہ کارایہ
 (خوادہ فہ رموی: من بمویستایہ
 چاکہم دہ خستہ ناو نہم دنیاہ)
 دیارہ نہ مانہی کہ وا بہ دکارن
 حوکی نارہ زووی پہر و ہر دگارن
 کہ وایہ بؤچی و گلہ یسی لہ کن
 دیارہ کہ خوا خوی گہردشی نہوی
 نہ گینہ (ہیتلہر) یہ ک گیانی ہہ یہ
 چؤن ریی پشٹیوی جیہانی ہہ یہ؟
 خوین ریڑ (مہ نفووری) ہہ موو دنیاہ
 نہو (پہر سستیہی) نہ لمانیایہ
 نہم نہ گہ تیہ کہ شانی گرتوون
 کاتیک زانی ہہ موویان مردوون

که چاوت بریبه عهیبی هاومالت
 له و خراپتری هاوار به مالت
 له قیسمی ئافرهت، ئهوی بی عاره
 له پیکه نیندا به دانیا دیاره
 پیاو خراب توند بی و بی شه پ بگنیرئ
 سیینهی چاوی لی وهرده گنیرئ
 ئه و که سهی له ناو عه و اما دووره
 بی قره و بی وه ی، رهنگی هر سووره
 مهلا پرده میان کرد له ترخینه
 حوکیان لی نه کرد، وه عز بخوینه
 شیره به فرینه له درؤ بگرئ
 بهرگی هه تاوی راستی ناگرئ
 نه گهر بزانی تی نه گه یشتووی
 کاتیک نه زانی که پی گه یشتووی
 پیاو چاک مه دحت کرد نهو شهرم نه یگرئ
 که غه یبه تت کرد، گوپی لی ناگرئ
 خوت مه ئالینه خوشه ویستیه وه
 نه وه بزانه دوور نه که وییه وه
 ده عیه رهنگیکه نه دروشیتیه وه
 به لام (زه پ که فته) زوو نه چیتیه وه
 خه وو مهرگ ههردوو برای یه کترین
 له مهرگ بیتزارین، بو خه و نه گه پین

هه ندئ (که لله) هه ن که میشکیان تیایه
 هه ر چی که نه یلین لای (نادان) بایه
 هه ندئ وه ک (ته پل) که پره له (با)
 با، دهنگی نه وان بۆ رپی دوور نه با
 مه لاینکی باش، مه لای دییه بوو
 جاش مه لایه ک هات به گزییا چوو
 وتیک خه لکینه ئیمتیحانمان که ن
 خۆ شو کور ئیوه زۆر چاک تی نه گه ن
 وتی: سامه لای گایه ک بنووسه
 تۆنه تخوتدوو، زوبانت لووسه
 مه لای (گای) ی نووسی به دوو حه رفی ورد
 هینده ورد بوو که چاو کاری لئی نه کرد
 نه وی تر ره سمی گایکی کینشا
 هینده زه لام بوو باری نه کینشا
 خه لکه که وتیان: نه مه گامیشه
 نه وی تر له (گل) ناکا، (گوومیشه)
 جا ئیستایش فیکری (عه وام) هه ر وایه
 زۆر که سمان تیکه ل به که رو گایه
 نه گینه دانا چۆن باوه ر نه کا؟
 له م شه ره (هیتله ر) سه ری خۆی ده رکا
 نه خوازه لا خوای عادل و عالم
 چۆن مه خلوو قی خۆی نه دا به زالم

ئە گەر ئە تەوئ دلت تەنگ نەبئ
 لە دلتا مەیلی داواو جەنگ نەبئ
 بە حەق یا ناحەق کە قینت ھەستئ
 ئەو قینە رینگای نەشئەت ئەبەستئ
 کە بە گژتا بین، خۆرایی نیبە
 خۆیشت ئەیزانی گوناھت چیبە
 ئەلبەت تۆ ئەلئی من خویتدە وارم
 بۆ ئیش و کاری میری بە کارم
 بەو ئە تەوئ بەرزى بنوئئئ
 باقی خەلکیتەر خوار خۆت بیئئ
 نازانی مەسئەد بە خویتدن نابئ
 ئەو بە کارە کە خولفی چا بی
 زۆر (تەحسێلیدە) ئەسووریتەو
 ھەیشیانە بی شیو، سەر ئەنیتەو
 لەولاوہ بەکی دیت بە چاووړاو
 خۆی ئەچەسپئئ ئەکەوئتە ناو
 ئەبئ ڤاوەستئ فەویەى دەرکەوئ
 ئەویش خۆ (سەبری ئەییووبی) ئەوئ
 ئەویش نەماوہ بواری بەرکەوئ
 تا ڤەش و سپی تێدادەرکەوئ
 لەوساوہ دنیا بوو بە (پارتیزان)
 دەستە لە پیشە زانست، یا نەزان

نازايي باوان به وارس نابري
 زور وه جاخزاده له برسائهمري
 ترسنوک سهري له ئيش نه رده چي
 به لام ناويري له گز ئيش هه لچي
 تا بهخت و قيسمهت بۆت نه بن به يار
 هوش و هونه رت بۆ ناکه ونه کار
 خو له ته هلوکه، پاراستن فه رزه
 هه ندي جار سکووت شيعريکي به رزه
 تي هه له قوته، بلني نه زانم
 نه لين (نازانم ره حه تي گيانم)
 له دريژده ائه ده ب و که مال
 گه لي چاکترين له حوسن و جه مال
 نه گه ر تیکووشي و بوش دانه نيشي
 ناکه و يته دوا، دايم له پيشي
 هه ر خوايه ته غير نه دا به ته دبیر
 واچاکه باوه ر بکه ين به ته قدیر
 زور جار نه ديده قيسمهت نه باري
 پاروويش له ده مت که وتوته خواري
 نه گه ر نه که ويه جوستوجزي نه حوال
 قسه يال له شيت بييه، يا مندا ل
 به لام واچاکه له هيچ گوي نه گري
 نه وسا بي واته و بي نه زيه ت نه مري

لە بارە گادا تا بارە كايە
 بە ديارى نەبەي، ناچیتە كايە
 لە بارە گاي خوايش عادت ھەر وايبە
 بەلام بۆنەوئ، ديارى تەقوايبە
 ھيچ كەس ھيچ كەسنى ناباتە بەھەشت
 (دە)م بۆ نەژمىرى ناليم بگرە (ھەشت)
 ئەمەندەي ھەيە پياوى وەفادار
 ئەگەر دەست كەوئ، ئەو بکە بە يار
 دۆستى سەرسفرە، لاي چەپا سفرە
 لە تەنگانەدا بە دۆستى مەگرە
 ھەر چى لە لاي تۆ ئەخوا كە رۆيى
 ئەلى: ليماندا، بە كەرى خيوى
 نازانى ئەوھى نان بە خەلك ئەدا
 بە ھيوای پاداش، پەنج بە با نادا
 ئەمە زەوقىكە خۆي لە لاي خۆشە
 ئەگىنە ھيوای غەيرى خوا بۆشە
 ھەزار جار تاقى كراوہ تەوہ
 كەرەم پاداشى نەدراوہ تەوہ
 ھەيە بە دەرسى عيلم و بە پارە
 عومرى خۆي دانا كەم كەسى پارە

به کینک نه ناسم که له (هه ولیره)
 خوویته و (له قه یه) خوت لاده له و تو
 سه گی نهین گر، له کهس ناوه پری
 به لایا مه پو! له پر نه تگری
 با وجود ئیستا که سه گ نه ماوه
 (هه له وه پ) له جینی نه و دانراوه
 پیشله دیاره نه بی، شایی مشکانه
 هه را هاتوه نه م، ده ورو دوو کانه
 ده وله مه ند له ده ست سوال کهر بیزاره
 حه قیانه، هه ندی سوال کهر بی عاره
 ئاردو رون نیه و به ناعیلاجی
 له هیچ کوئی نایه بونی ناوساجی
 خوا (نه سپی) ی خسته فهرده ئارده وه
 بویه ته ماعکار وانه یشارده وه
 له پیشدا بسووه به بگری، بگری
 که نه سپی تیندا که و ته ده ست فقیر
 نه م مولک و مالهی دلمان پی خوشه
 له سه ره مه رگا سه ره ته، بوشه
 دروزن زانی دروی سه ره نه گری
 پیی رادی ئیتر شه رم نایگری
 نه و شیرینی یله درودایه
 له راستی تالدا هیچ کهس بوی نایه

ئەوی بە هیوای رۆژی دواییه
 غەمی جیهانی له لایه
 مادام له دنیا خودای بۆ ئەبی
 با ئەم دوو رۆژه کوێخایی نەبی
 پیاوی له دوور ئاگری ئەدی
 هیزی دەررونی بۆ دەهاتەدی
 هیوا چاکتره له نائومیادی
 تا مەئووس نەبی، ناکهویه بەدی
 هەرکەسی پارهی زۆری هاته دەست
 راحەتی دلی دەردهچی له دەست
 قەناعەتت بی، بی ئیحتیاجی
 جامی دۆشاوو دوو نانی ساجی
 پاقلای زیفەت، باری منەتە
 له ژیر ئەو باره، دەرچوون زەحمەتە
 منەت و هیوای نەفست دوو بارن
 وه ک (زوحاک) له سەر شانت دوو مارن
 ئینسان له خەودا پاره دەبینی
 که هەستا دەستی توند ئەقووچینی
 دەست ئەکاتەوه، هیچی تیا نیه
 دەولەت خەویکه ئەویش فانیه
 کهچی چاکه ییک ئەکە ی ئەبینی
 له هەردوو دنیا پاداش ئەبینی

گوناھیش ئه کهی با په نهانی بی
 با نه زانیی تو، کهس نه زانی بی
 که جارئ ناوی خراپیت زرا
 هیوای باوه ری خه لکت لی برا
 کابرایه جارئ دروی کرد بوو
 درو زنی بوو، ئاگر له مال چوو
 عیززه تی نه فسی خویشت مه شکینه
 واز له ته مه نای ئاویته یینه
 ژووری زستانه پرفهرش ئه کری
 میوان قونده رهی قوری پی ئه سرئ
 برسیتی ره گی هاری پیوه یه
 که چی ره مه زان هر له جیوه یه
 برسی واهیه که له داخی خوا
 نه گر ره مه زان یته لای نه یخوا
 هیوایشمان هه یه هه شت نو نوع ته عام
 له به رده میایه و پی ده لی بی تام
 له زه تی خواردن هر له ده مدایه
 له (دیزه ره شدا) هر به ک هه وایه
 ئاخ ئه رکی دیزه ی ره شمان نه بوایه
 کن به کینی نه گوت ئه مه پاشایه؟
 خوزگه که کیمی به دلسوزیه وه
 چاره ی برسیتی ئه دوزیه وه
 نه وسا نه (هیتلر) ئه م شه ره ی نه کرد
 نه بۆ نان که سی له برسا ئه مرد

دنیا بہ جاری وہ ک ٹاگری سوورہ
 شوکور ٹہم ٹاگرہ لہ ٹیمہ دوورہ
 بہ لام لہ ملاوہ بہ تی ٹیحتیکار
 لہ ملمان توند بوو، خستینہ ہاوار
 برنجمان ٹہ بہن، بہ رنج ٹہ مینین
 دلمان وا خوٹشہ کہ نہوت ٹہ ستینین
 ہہرچیمان ہہ بہ بہ (نؤت) ٹہ بری
 کہ خواردن نہ ما، (نؤت) خہ مشہی بری
 بزنی بہ مہری گوت وا زستان دی
 با خانوچکہ بیک بکہین نریک دی
 مہر وتی زستان با ہہر بہ جوش بی
 خانووم بوچیہ، دووگی خؤم خوش بی
 کہ زستان ہات مہر چووہ لای بزنی
 وتی: بزنی گیان! رہ فیقت بووم من
 وتوومہ بزنی لہ جینی گشت کہ سمہ
 تہ نہا جینی سہرم بدہری بہ سمہ
 بہ زور سہری خوی لہ کولانہ چہ سپاند
 گورگ ہات لہ دواوہ دووگی لی فراند
 مہلین: پیرہ میرد واتہی بؤش ٹہ کا
 بزنی بؤشہ وی جینی خوی خوش ٹہ کا
 ٹیمہ کا (مازوو) لہ دہست دہرینین
 دیارہ بہ (سیچکان) تؤلہ ناسینین
 من لیبوومہ وہ لہم پہندو بہ یتہ
 من وا بؤ تومہ، نہی تؤ بؤ کیتہ؟

خۆزگه هه‌ر که‌سێ که‌ هه‌فته‌ی رابورد
 چاکه‌ و خراپه‌ی به‌راورد ئه‌ کرد
 تینگه‌ بیا به‌ له‌ کرده‌وه‌ی خۆی
 بیزانیایه‌ کامیان چاکه‌ بۆی؟
 ئه‌وسا ئه‌خلاقێ به‌شهر چاک ئه‌بوو
 له‌ راستی به‌ کتر دلێان پاک ئه‌بوو
 ئه‌مڕۆ به‌ بیتاک واین له‌ جینگادا
 سه‌به‌ی بی تویشوو، واین له‌ ریگادا
 دویتنی هه‌تاو بوو، ئه‌مڕو سینه‌ره
 پینج و دوو رۆژی، پینچی میزه‌ره
 له‌ پیش چاومانه‌ زرت و زیندوو
 که‌ به‌لاداهاات روائیت مردوو
 به‌لام بنیاده‌م هینه‌ بی‌عاره
 سه‌رده‌نی و ئه‌روا، به‌ بی‌هه‌وساره
 خوا ئه‌مانه‌ی دا له‌ کینوو گرد
 هیچیان نه‌یانویست ئیباان لی کرد
 که‌ چی بنیاده‌م گرتیه‌ ئه‌ستۆی خۆی
 وایزانی سووکێ ئه‌بی به‌ مال بۆی
 ئیستا که‌ داوای لی ئه‌که‌نه‌وه
 ملپینچی ئه‌کا به‌ شیوه‌نه‌وه
 نالئێ ئه‌م عومره‌ لام ئه‌مانه‌ته
 ده‌ست پیا گرتنی بۆم خیانه‌ته

ټاو مردوو و زيندوو پاک ټه کاته وه
 گل گلاويمان لى ټه شواته وه
 وادياره ټيمه له ټاوو گلين
 له سروشتمانا پاک و يه ک دلين
 که چى به جوى هه و ټه ستين
 ټه بين به ناگر خه لک ټه سوو تين
 ټاگرى جه هه ننه م ناهينته بير
 به پالى شه يتان ټه که وينه (بير)
 چونکوو ټاگره که له پيش چاو نيه
 هه ندئ ټه لين (حه و جه هه ننه م چيه)
 که و تينه ده وړئ، تیکه و لیکه يه
 هه ژار هاواری پاروو و تیکه يه
 خه يالى ټاش و ټاشه وان جو يه
 هيچيان نازانن دانيان له کويه
 کاتى باراش هات هه ردوو کيان ټه يخون
 ټاوى ټاش بيرئ، به رداش له سه ر خون
 پون و برنج کر (نوټ) يان زور پيه
 چوله که ي ده شتى و به ردی ده شتیه
 ټه م (ته ق، هاو يته) بو ته قاو يته
 مه عاشيان که مه و نانيان بي پته
 ټه وى هه تيرو لیکه و ته ي ناوى
 خوا له ده فته رى خوى ده ريان هاوى

ئەگەر خۆت لە لاي كەم دەست كەم بگىرى
 رېيى خۆشەويستى لاي خوا ئەگىرى
 لە خۆ بايى بوون مال ئەپرووخىنئى
 ۋە ك سر كە ھەنگوين چۆن ئە ترشئىنئى
 زۆر ھەرزە چەنە تووشى شەر ئەبن
 زۆر قىن لەسكىش بە قىن گەر ئەبن
 قىن ۋە ھەسوودى لە دلتا يىلى
 دوو ھىل لە زەويى خۆشى ناكىلى
 ئەگەر زوبانت فىر كەي بە چاكە
 دۆست ۋە دوژمنت پىت ئەلئىن چاكە
 سەبىر كىلى دەر گاي خۆشئىيە
 قەناعەت كەولى شايى پوشئىيە
 ھەرچى خوا كىردى ۋە بە چاكت زانى
 ئەكەويتە رېيى خۆشگوزە رانى
 ئەگەر توورە بى بە نافەرمانى
 خۆشى نايىنى لە زىندە گانى
 خۆ ئەگەر بىرۋات بىن خوا ھەيە
 لە خوا بىرانت دەردىكى كەيە
 كەوابى بۆچى بە قىنەبەرى
 خۆت لە لوتقى خوا ئەكەي بى بەرى
 ئيمان دوو بەشە، بەشئىكىامن سەبرە
 ئەو بەشە كەي تر شوكرانەي قەدرە

ڕەجمی شەیتانی حەجی موسولمان
 قەومی یەهوودو کوشتنی هامان
 حەدیسە ئەلەین: دوو ئەبئی بە سئ
 (هیتلەر) سئ یەمە، چۆن ئەخەلەسئ
 (هیتلەر) نەک تەنھا یەهوود بە تەنئ
 دەست ھەرچی کەوئ پیستی ئەکەنئ
 خۆزگە شەیتان و هامان و هیتلەر
 چاومان لئ ئەبوو کە ئەکەونە شەر
 بانگمان کردایە بە ھەلەل ھەلەل
 قورەقورپاگە یەک ھەلەل سەگ گەل
 شەیتان زۆر کەسی لە ڕئ وەرگیرا
 ھیچیان وەک هیتلەر شەری نەگیرا
 یەکئ لەو پەری دنیا بەدکارە
 لەم پەری دنیا بە جنتو لئی بارە
 ھەندئ گوناھی ئەبئی بە زری
 بە یکانی تیری دوعا نایبیرئ
 عاقل لە کاری خوادا نەزانە
 (لا یسال عما یفعل) قورئانە
 بە مێشوولەینک نەمرود ئەکوژئ
 خویتی دنیا یینک بە هیتلەر ئەرژئ
 ھەندیکیش بۆیە بەرز ئەبنەو
 کە کەوتنە خواری دەم ئەکەنەو
 نانی دەلیلی حەجاج ئەبیرئ
 پینشەرەوی حوشر بە کەر ئەبیرئ

پایز هات گه‌لای داری هه‌لوه‌راند
 (وه‌یشوومه) پشتی بی‌پشتی شکاند
 دار پرووت بوو گه‌لای که‌وته بنه‌وه
 پیرو جوان تیکرا لیک راست بوونه‌وه
 ئەو دره‌ختانه‌ی که‌وا بی‌به‌رن
 ئەشی هه‌ر وه‌کوو (که‌وا) بی‌پرن
 پیاویش که‌وا خۆی له‌خۆی بگۆرئ
 بی‌به‌ره، بی‌پره، بی‌خه‌ره گۆرئ
 (کفی بالشیب واعظا) هه‌یه
 نایه‌ته‌بیرمان که‌پیری که‌یه
 (حسبنا الله و نعم الوکیل)
 بۆ هه‌موو کاریک ئەبی به‌ده‌لیل
 (اطع ربک تسمى عاقب)
 (ولا تعصه تسمى جاهل)
 فه‌قیر لای خواغوه که‌رزقی بۆ بی
 له‌ولاه زۆردار دیت و تیی رۆیی
 ئەلین ئەوه‌ی چشت له‌خه‌لک ئەفرینئ
 په‌رده‌ی نامووسی خۆی ئەدرینئ
 واته‌ی که‌م ده‌سته ئەم به‌ندوباره
 ئیستا هه‌لمه‌ت و فراندن باوه
 خوا زۆر به‌حیلمه‌و ئیمه‌به‌په‌رۆش
 ده‌ریای غه‌زه‌بی دره‌نگ دیته‌جۆش

مردن به عیززت ته نهجا جاریکه
 ژیان به زیان گران باریکه
 نابین دوژمنی خوت به کهم بگری
 ده رزی خوینی ره گ بهردا پینی ئه مری
 تا ترسی مردن نه هاتوته پیش
 قوریان قوریانه له ئاقاری پیش
 له سه ره مه رگا دیتته ته نگانه
 گیانی فرزندیش له لات قه لغانه
 زور برا هه یه، که مالی برا
 له گه ل برایشا برایی برا
 تا باوک ماوه برا برایه
 میرات که وته ناو هه راو هوریا به
 هه ندی ته ماعیان هینده مه حکمه
 سویندی درویان خوارد له مه حکمه
 حوججه تی جه جه مایه ی درویان
 (حجر الاسود) روی کرده پروویان
 گوناه له پاره به وه فاتره
 ته نهجا گوناهه هاوده می قه بره
 حاجیه تی بو من زور که لک نه گری
 باوه ر به سویندی دروم نه کری
 نازانم دنیا داری بی به ره
 ده وره ی ژیانم پیچی می زهره

خوا زىندە وەرى جوى جويى داناو
 هيچكەس لە وىنەى يەك نەخولقاو
 سروشتى ئادەم لە چوار عونسورە
 زدى يەك: باو خاك، ئاوو ئاگرە
 ئەمانە لە گەل يەك چۆن ھەلدە كەن؟
 تا دەستيان بېروا يەك لە ناو ئەبەن
 بۆيە گەورەيان لە سەر دادەنەين
 كە ھەلكردىكيان بکە وىتە بەين
 بۆ ئەو كەسانەى كەوا بە دخورە
 لە لە بە ھەشتەو كوتەك ھاتووە
 ئەگەر تەوژمى باگردين نەبى
 دلۆپەيش ئەبى و خانوويش ئەتەپى
 گا بى نەقىزە ھۆناكاتەو
 فيل بە بى چە كوش مل ناداتەو
 ئەسپى بى لغاو سوار ھەلدە گرى
 سەگ نەبە ساتەو مېوانت ئە گرى
 ھەندىكى وايش ھەن بە دلنەوايى
 خزمەت ئەكەن زۆر بە ئازايى
 بەلام ئەوانە بەدكار نايەوى
 توخن بە گەورەى ديوانى كەوى
 خوا فەرموويەتى: شەيتانى ئىنسان
 ھەر لە ئىنسانە بۆ درۆى نىسان

❀❀❀

هه‌ندئ چشت هه‌یه قه‌دری نازانی
 که رۆیی له‌ دوای ئه‌و په‌شیمانی
 به‌ پیری خوشی جوانیت دیته‌ بیر
 جوانیش که رۆیی نایه‌ته‌وه‌ گیر
 که نه‌خۆش کهوتی ئه‌لینی ئاخ و داخ
 هیچ خۆشتر نییه‌ له‌ به‌ده‌نی ساخ
 پاره‌یش له‌ سهرفی خۆت ئه‌تۆریتی
 نایخۆی خه‌میه‌خۆی که ئه‌یدۆریتی
 که به‌ جلی جوان پیاو په‌سه‌ند ئه‌که‌ی
 له‌ لای هونه‌رمه‌ند خۆت به‌ په‌ند ئه‌که‌ی
 فریشته‌ هونه‌ر نییه‌ که چاکه‌
 له‌ شوینیک‌دایه‌ له‌ به‌د بیتاکه‌
 ئه‌گه‌ر نازایه‌ با‌بیته‌ ناومان
 ئه‌ویش وه‌ک (هارووت) ئه‌خه‌ینه‌ زیندان
 بیده‌ به‌ دوژمنبه‌ سهر‌فرازی
 به‌لام له‌ دوستت چشتی نه‌خوازی
 هه‌ر چه‌ند شاردنه‌وه‌ی سهر‌سهر‌ ئه‌کا
 سهر‌نه‌شاردنه‌وه‌یش سهر‌له‌به‌ر ئه‌کا
 به‌ جه‌زای گونا‌ه با‌تونا‌وتوون بی
 نه‌ک شه‌رمه‌زاری عه‌فووی دوژمن بی
 وه‌ک (دیوژن) به‌، سیبه‌رت نه‌وی
 له‌ کووپه‌ی خۆتا، پراکشێ شه‌وی

مار تا زیندوو به پیچ نه کشی
 سه ری پان بزوه، راست رانه کشی
 هه به له به دی زور قورت نه یینی
 که دهرفته تی دی هر تی نه چینی
 باو کمان به گه نم به هه شتی دانا
 گه نم به بز داوئه بی به دانه
 نه لین: جهه نهم له دم مارایه
 ناگری گرانای واله کارایه
 پر به ردهر گامان رازیانه یه
 زانه زگ مشته ی ناو هه مانه یه
 لایه یاساغه و لایه به ره لالا
 به رد به ستوویه و سه گ گه مارو نه دا
 یه ک به سه د نه شیا شن و که ویه تی
 مانگانهای میری له جیی خویه تی
 زور مه مهور دهرچوون که وتنه کاسبی
 مه عاش! که تیرم نه که ی، بانه بی
 تا نه مرؤ یمه له رووی جیهان دا
 زور به اختیار بووین له گوزهران دا
 نیستایش هیوامان وایه له لای خوا
 له گه ل چله دا، چله ی هار بروا
 له سه رو له ژیر شکا نه له مان
 چاره یان برا، که وتنه (نه له مان)

(يەك شەمموو) نەمام بنى، دىتەبەر
 (دووشەمموو) ھەلسە بچۆرە سەفەر
 (سى شەمموو) نەحسە بۆ كورد بەجەنگە
 (جوار شەمموو) بەھار سەيرو ئاھەنگە
 (پىنج شەمموان) باشە بوو كى تيا دەبەن
 ھەينى بە جەژنى مۆمىن ناو ئەبەن
 (شەمموو) تەعتىلى جوولە كەى تيايە
 لاي من ھەموويان پۆژى خودايە
 بەلام چاوى پيش پياو دەئەنگىوئ
 تەئسىرى زۆرە، بگىرە لە كىوئ
 (وان يكاڧا) كە خوا فەرموويە
 بۆ ئەوانەيە كە چاو لەدوويە
 حاكمى بابان چاويان ھەئە كەند
 بەو ھەتەيان لە چاوپيش ئەسەند
 چەندى زويانى بەدگويان بىرى
 ھەندى (زورنالى) جاسووسيان درى
 ئاخ خۆزگە ئەمە ئەكرا بە قانون
 چاوپيش و بەدگۆلە ناو دەردەچوون
 زامانيان بىرن، گىرۆى بەدگويان
 شويتىكى تريان بۆ دىتە زمان
 ئەلەين: خوا بۆيە بەدكار ئەزىننى
 لە ناو ئەواندا پياوچاك بنويتى
 ئەمە زەمانى مەھدىي پى ئەوى
 ئىستا كەس نىيە پياو چاكي بوئ

نه وهی ده زانی گوشتی پی ناگری
 خه می بۆ مه خو، به شویتیا مه گری!
 بی گومان هه رچی که خواستی خوا بی
 به کهس ناگورئ، هه ر ده بی وابی
 بۆ خوا پید او ان له پر ئه باری
 زۆر پارو ویش له قورگ ناچیته خواری
 خوا نه پید اوه تی که بیخوا ئینسان
 که چی پی ده لئین: له غاوی شه يتان
 که وابوو ئیمان به خوی خۆت بینه
 به خه فته دلی خۆت مه ره نجینه
 هه دیس فه رموو به: ئیمان به قه ده ر
 پیاو ئه پار ئیزئ له ره نج و که ده ر
 هیوا ده بی نی که کهم ئیمان ه
 هه ر کرده ی نه وه و برده ی شه يتانه
 خوا مالی دنیای داوه بۆ خو اردن
 هه ر خو اردن چاکه و خو ش رابو اردن
 ده وله مه ند باوه ر به مانه نا کا
 نه وه هه ر نه یه وی زۆر تر په یدا کا
 ئه لئین: که پاره خه رج که ی نامینئ
 که نه شما، خه لک، پیت پی ئه که نیئ
 نه می شه راسته لای پار په رست
 ناخ مه رگ بواری کهس نادا به بست

رەشەبا شەپپە، ئەيشلەن بەھارە
 چەرخى چەپگەردىش، شەپپە بەھارە
 خوا ئەم گەرشە بۆيە ئەنوئىنى
 بلەن: ھىچ لە سەر پىي خۆي نامىنى
 خوا فەرمووى: ئەكەر لە قەلايشدا بن
 رزگارى نىيە لە چىنگى مردن
 ئەمە بە چاوى خۆمان ئەيىنەن
 كە چى بە مردن ئىمان ناھىتىن
 ئەگەر بە مردن ئىمانمان ئەبوو
 گرانجانىمان لە ناو دەردەچوو
 ھەموو رزقىكىمان بەك بە دە زىادكرد
 ئابرووى ئايىنى ئىسلاميان برد
 بۆ خويىنى ھەزار قەپ درىژ ئەكەن
 ھەر بەو خويىنەو ئەچىن نوپژ ئەكەن
 ھىچ سالى بىرنىج وەك ئەمسال نەبوو
 تىنكەرن! نىرخى لە وزە دەرچوو!
 سەعدى فەرموويە: بۆ ئەم ھەلدايە
 (بەرد بەستراو، سەگ بەرەلدايە)
 مەنىش بى تىرسو پىرس بن وا ئەبىم
 بە تەفرەي شەيتان زوو ئىغوا ئەبىم
 ئەم تۆزو خۆلەي ئەيكانە خالە
 لە پىي ئايندا ھەر غەشەو غەلە

ټه وکسه سې که و له خوې بايه
 دووې با که و توو، رهنج به بايه
 خوديني عه کسی ټاوټه ی ديوه
 ټه مديوې ديوې، ديوې سهر کيوه
 بوټيه گلينه ی چاوم خوښ ټه وې
 ټه يني و چاوی به خزي ناکه وې
 دنيا ټه يني و خوديني ناکا
 عه زيزه له ناو ټه ندامې چاکا
 به دکار لای گه وره که ټنده کوشي
 په له هور تيشکی رورژ دائه پوشي
 خوا ره گي چقل له بن هه لکه ني
 ده ست بو گول ټه به ی، ده ست ټه رني
 هه نگوینش جزووی هه نگي له گه له
 به لي هه ر توشي، نيشي ټيکه له
 ټه مه فهرمووده ی راستي (ټه بي) به
 که له جهان دا ټاسايش نيه
 ټه گه ر سهر که وتن تا سهر، سهر بگرې
 بوچي له به هشت ټه کراينه ده ري؟
 دياره که خوښې بو که س ناميني
 له بير ناميني که يفه ی دوټي
 ټه مرؤ که و توو ټه ناو دوست و ټاوال
 که شهوت لټهات، خه وه يا خه يال
 له گه ل ټاليشيا دنيا شيرينه
 هه نديک به ديني دنيا بي دينه

ہے شہ کہ دنیا (دہ نی) ئہ زانی
دوورہ لہ دہوری دوونان بو نانی
بہ ہیوای پہزای خودا بی غہمہ
لہ پاشہ بہرہی نہوہی ئادہمہ

دوژمنی یارو، یاری دوژمنان
 دوژمینکی راست چاکتره له وان
 دوژمن به درو خوی ده کا به دوست
 رږژیک نه یینی دهرده چی له پښت
 چونکو خوا راسته و راستی خوش نه وی
 داری راست به لای چه وتا نانه وی
 گۆچان که به زور نه چه میته وه
 له ئاوا دایتیت، راست نه بیته وه
 (به دگه وه هر) شهوقی (فویه) نه نوینی
 که (فویه) ی لاجوو شهوقی نامینی
 نه لماس به (کان) ی خوی خوش (تینه ته)
 بۆ په نجه ی پیای گه وره (زینه ته)
 نه وه ی سروشتی خوادای پاکه
 له دروی به دخواو دوژمن بینا که
 چوار کهس له چوار چی خویان نه نوین
 له و چوار جتیه (گۆی) هونه ر نه فریتن
 نازاله جهنگا، خویش به زه بوونی
 دوست به تهنگانه، ژن به نه بوونی
 گه وره که هوش و دووربینی لا بی
 نه شی (به دزوبان) لپی ته وه للابی
 مه سنده دی دنیا که گروپفه
 که بۆ نازار بی شایسته ی تفه
 هندی به پاره سه له م نه برن
 دانه ی داویکه پیی خه لکی نه گرن
 هندی کیش چاکه بۆ پاداش ناکه ن
 هر به تبعه ت مایل به چاکه ن

هه ندي و ه ک (که رویشک) خه وی دروږه
 هه ندي و ه ک (پړوی) به چلوچوږه
 (که متیار) به وهی پښی ده لښ چاکه
 قوله پښی نه سمن، نقه ی بو ناکا
 (تانجی) قه لاده ی زیوی بکه مل
 که رویشک و پړویت بو نه خاله گل
 سه گیش به نانی نایه لښ (دوون) ان
 به دزی شهوان پووبکه نه مالان
 ولاخ به (تالیک) نه تبا به پړوه
 خزمه تکار به ندي خوړاکی شیوه
 نه گهر نه ولادت باش نه که وی به خینو
 له هه موو شویتیک لیت نه بی به (خینو)
 خوا که گیان و نان نه دا به به نده
 ناسینی نه ویش به (که ره م) به نده
 که م که س چاکه یان وال له پیش چاوه
 (به دنمه ک) سپله ی ناوه، به دناوه
 له پیشدا (چه قه ل) له ناوشارا بوون
 (سه گل) فیلان کرد، نه وان بوی ده رچوون
 نیستا که به شهو، دین ده لووریتن
 سه گل به (یوخ، یوخ) پرایان نه فریتن
 نه م په نده که لکی نه وه ده گری
 به به لښی سه گ باوه ر ناکری

هەر قینه دلێ دۆست ئه پره نجینێ
 (حیلیم) ئاگری قین داده مر کینێ
 (شهیتان) یه کیکی داناوه لیره
 کورته بالایه و چاویکی کویره
 شهیتان لاسایی ئه و ئه کاته وه
 به بی (شخارته) ئاگر ئه کاته وه
 (دههۆل) به و دهنگه و به و شیره تیه
 سه ری بی مه غزه و هه وای په تیه
 به لام سه د عاقل هه لده په ریتێ
 هه زار کهس له دوور بو شایی دیتێ
 چاک ئه لێ مالی به دکار ئاوا بی
 تاریکی نه بی، رۆژ قه دری نابێ
 به زستان ئینسان ئاگر یاد ئه کا
 هاوین قیمه تی به فراو زیاد ئه کا
 ده ووران ده ورانه هاوین زستان
 له سه ر هیچ حالێ نامیتێ ئینسان
 نه خو شێ قه دری ساغی ئه نویتێ
 برسیتێ تامی نانت بو دیتێ
 هه ندێ که له پر ده و له مه ند ئه بن
 یا پیاو ئه کوژن، یا ئه یده ن به ژن
 تازه ده و له مه ند خانوو ئه کړن
 یا ئۆتۆمبیلی تیا لێ ئه خوړن
 له وه نا پرسن خه لکی ژیر که وێ
 شاهي هه ر خو شه بو ته نها شه وێ

سه يری نادان که، خه م نه په ویني
 (تهرسه قول) ژانی چاو نه شکیني
 (میياز) به نازا ناوی نه بېرئ
 ژن لینی دهر که وئ، شاربه دهر نه کری
 (زه روو) خویني بیس له نه ش نه مژئ
 (نه سپی) به میکرو ب ئنسان نه کوژئ
 (گوټز) به و به رزیبه بهری وا ورده
 تهرزیکي (شووتی) به شی دوو گرده
 (وله ک) ئ په نجا (و شتر) یخ نه دا
 (گولله) یتک، ناگر له ویش بهر نه دا
 به تایی، شایی ته ختی ته خت نه بی
 به کئ به نه سپی خاوه نند به خت نه بی
 له کیلی قه بیری شای (قه لاجوالان)
 نوو سراوه هاوار به دوو (جلق) ه نان
 ئیستا دوو سه ده و که سیش ناپرسی
 ده وری مه هدییه وا که س ناترسی
 تا دیت زه مانه روو له (به دی) به
 بهر ټکه وت باوی (نه دی ویدی) به
 ئیره زور چاکه نه ولا بېروانین
 هم موویان دزی (گوټلک) ی خوټانن
 هم حاله دیاره خواستی خواییه
 دوان له کاری خوا، خوټراییه

سېلە شەرىپەتى گىيانى دەرخوارد دەى
 رۆزى نەتداپى، ئەلى (بىرۈ دەى)
 سەگ پارووه ناننى لە تۆبىنى
 شوپت دەكەوى بۆ ھەموو شوپتى
 ھونەر لای پىاوى (نەوسن) ناپىنى
 (تەن پەرور) ھەلدئى كە گەيە تىنى
 زەوى لە ئاسمان ھەر بۆى دەبارى
 لە زەوېش بۆ ئەو، تۆزو غوبارى
 كەوابوو ئەبى پايە بلندان
 پارە بېخشن بە مستەمەندان
 خوا چاوى لىيە، غەبىت ئەپۇشى
 ھاوسى بۆ غەبىت، لە غەبىت ئەكۇشى
 خراپە بکە لە گەل پىاوى چاك
 بەلام مەرھەبە مەكە لە ناپاك
 چاك خاك بۆ سەر خۆى ئەبىژىتەو
 ناپاك مىللە تىك ئەپىژىتەو
 بى دەولەتى رۆو ئەكاتە شارى
 بە (دەوھن بە ئاش) باراش ئەھارى
 ئەم قەومى كورده بەو دەمرى
 ھىچ كەس، ھىچ كەسى لە ژوور خۆى ناگرى
 ئەو دەلى خاۋەند پىوانەو گەزم
 ئەم دەلى ئەزم وا ھەلدەبەزم
 رۆزىكىيان لى دى كەوا سەرسەختى
 ئەبىتە ماىەى كزى و بەدبەختى
 ئەوسا كە دەورلن رۆوى كرده كەچى
 ئەلى (گەزى چى)؟ لاچۆ (جاوى چى)؟

بەورو رەشەبا، ھەز لە يەك ناکەن
 خوا با ھەردووکیان لە يە کتر ڤاکەن
 ئەم دوانە ھاوین ئە گەر يە ک کەون
 ھەناسە ئەبەرن (مىمل) ی خەون
 چەند خۆشە ھەوای ساف و سىنەى ساف
 لە پىشدا ئەمە، خوا دابووی بە (جاف)
 ئىستا لە شوپن (ڤست) خىوہتى شای جاف
 رستى (رەست) ئەستۆى پىچا بە تاناف
 (پۆکەر) ئالىکى خىستۆتە جۆکەر
 ديارە پىشەى وا چۆن ئەچىتە سەر؟
 ئەى: گلە کوپر بى، بۆ مەحموود پاشا
 دەک شەرمەزار بى چەرخى چەواشا
 لە شوپن ئاوازەى قورئانى ئەوان
 کار کەوتە (کارى) و (فلۆش) بە شەوان
 گوايە (ئىدمان) ی پایەى بلندە
 بەلام کى ئەلئى کەرت بە چەندە
 شەر خواوئەند مولکى کرد بە (مليۆنەر)
 با ھەزار دینار بدەن بە (پۆکەر)
 خۆ کەسیان نالئین ھەژارمان ھەبە
 چاوەلنابرن بزائن کەبە؟
 دوای ئەوہى شەر و گرانى لاچوو
 ئەلئین: درىغا ئەویش خەوئ بوو
 وەک من بە دەنگى ئىزاعەى کوردیم
 ئەلئیم خەوئ بوو، دیم و یا نەدیم

لە ناو گىنزاۋى گەردشى دەوران
 بە نەپەشۆكان ئەبىە مەلەوان
 ئەگەر سەبەرت بوو ھىچ ناشلەژىت
 كە پەلەت نەبوو ھەلناخلىسكىت
 ھاونىشىنى بەد، ئەخلاق ئەگۆرئ
 پىاوخراپ چاكىش ئەخاتە گۆرئ
 ئەو پادشاھى گويى لە (ھامان) گرت
 لە گەل مىللەتى خۆى دەرى نەبرد
 ئىمان ئەو تە كە لە دل دەربى
 نەك ترسى شىرو ھەپست لە سەربى
 لە گەل خراپا نالىم تو چاك بە
 بەلام بە كردهى چاك خۆت بىناك بى
 لە بەخشرو بەخشىن پەشىمان مەبە
 بە شەرتىك دۆستى (لە ئىمان) مەبە
 چەند خۆشە خەوى خۆشى بى گرى
 دوژمنت نەبى، خۆشيت سەرنە گرى
 رۆژ نەركى مەسنەت، شەو خەيالى مال
 سەرەوتت نابى و عەيشت ئەبى تال
 تۆ كە ئەزانى ھىچ تا سەرنىيە
 ئەم تەقەللایە و نەركەت بۆچىيە
 لىدە لە تىپى رەندان بە تى تى
 چى دەبى، بى، كەيفى خۆيەتى
 ھەزاران ۋەك تۆ ھات و تىپەرى
 پاسيان ئە كرددو سەگيان پى ۋەرى

ھەر كەسە ھەولى گىيانى خۆى ئەدا
 ھىچ كەسەم نەدى رۇخ بىكا فېدا
 ھەرچى ھەلدەستى نىشتمان پەرورە
 كە دەرفەتى دى، بەشى خۆ بەرە
 ئەگەر ھەر مەلى ھەنجىر خور بوايە
 ئەشيا بە كالىش ھەنجىر نەمايە
 ئەوانەى كەوا سەر كەوتوون تەواو
 بە فېداكارى لاوان ھاتنە ناو
 ھەندىكىش پياويان ئەكەويتە رى
 توپكەلە شووتيان ئەخەنە ژىر پى
 (درك) ئەخەنە ژىر، كلكى ئىستى تۆر
 بۆ ئەوھى سواری بگلىتى بە زۆر
 لىسى كوپرىيە كەوتوتە ناومان
 ھەروا ئەكەوى لە سەرو چامان
 بۆ ھەموو كارىك غايە پتويستە
 بى غايەو مەسلەك ھەر نەنگەويستە
 ئەوھى ئەخوينى ئەيھىتتە كار
 ئەبى بە چىرا بۆر ووناكى شار
 ھەندىكى واش ھەن چىراوھ كوزىن
 (جووتە) ئەھاون، كاسە ئەپرىزىن
 ئەمانە ئەبى كە (ئەشكىل) يان كەن
 يا بە (نەقىزە) رەقەن كىليان كەن
 ھىواشيان ھەيە (قوچ) ئەوھىستى
 كەلەكى (مىرى سوور) ئەپرووخىنى

ئەگەر لە پارەى خەلكى پىرسىت
 چاوت تىرنابى، تا دەمىرى بىرسىت
 ئەوھى بە چاكەى چاكان نەزانى
 دۆش دادەمىنى دوايسى بو نانى
 ھەر شوپىنى كە ئاو گرتى ئاوايە
 (دېمە كار) كىلان رەنجى بەبايە
 ئاو بو خواردنەوھ زىندەگى دىتى
 لە وزە دەرچى پىاو ئەخنكىنى
 (ھەنگ) كە بو ھەندى، ھەنگوین ئەپرژىنى
 بو پىاوى (ناعال) ژار ئەپرژىنى
 تا (زوقوم) نەبى دەستت ناتەزى
 تا پىتى پىانەنىت مارىش ناتگەزى
 دەستى دۆستان لە خەنە بگرە
 دەستى دوژمنىش، ارى پى بگرە
 (ھەلاتت) نىيە بۆيە والانى
 ھەلال خۆرىيەو كەم دەستەلانى
 رەمەزان ھەر چەندە دىسان دىتەوھ
 لە كۆپى (پۆكەر) جىنى نايىتەوھ
 پارەدار ئەلى گرانى كىيە؟
 چولە كەى دەشتى و بەردى دەشتىيە
 ئوتۇمۆبىلچى قۇناخ ئەسىنى
 بى دەرپىش، ھەر جاو لە خەو ئەبىنى

ھەرزە گەرد بە ھىچ پىلاو ئەدرى
 ھەندى رۆزۈۋەوان ناشتاي پى ئەبرى
 دلو زوبانت كە يەك نە كەوى
 بارى ئىمانت لاسەنگ ئە كەوى
 نالەيتكى شەو بۇ قاپى يەزدان
 كارىگەرترە لە نوپۇزى پۇژان
 (شەوان خەلۋەتە، يار بىن ئەغيارە)
 (گشت لايى نوستون، دۆست خە بەردارە)
 سەردەقى مانگى خىر، رەمەزانە
 نۆمىنەى حەجىش، جەژنى قورىانە
 بەلام ئەم پەندە لاي ئىمە باۋە
 رەمەزان بە جەنگەۋە (سەفەر) بەدناۋە
 لە رەمەزاندا (شەيتان) دەرئە كرى
 بىيادەمى بەد لە جىيى دائەنرى
 سەد نوپۇز بۇ ئاغوا شىخ دائەبەسترى
 بەلام رۆزۈۋە ھىچ پىاي تىا ناكرى
 حەج پىاو لە گوناه پاك ئە كاتەۋە
 زۇرتىر بۇ سۈپتە كاتى ھاتەۋە
 تەفرەى (مامەلەى) كە ھاتە مەيدان
 قولفى كابدە سۈپتە درۋيان
 ئەلەين تەئسىرى حەج ۋەك شەرابە
 پىيى دەرئە كەوى چاكەۋ خرابە

میوان رزقیخوئی له گهل خوئی دیتنی
 کوئی خانه خوئی بی له جینی ده ستینی
 خوا فهرموویه تی تو هر به خشه
 سه د هینده ی نهوت بو دی مه له خشه
 نه و رزقه ی که وا خوا بو ت نه نیری
 له نه جهل زیاتر، له دووت نه گیری
 به لام رزقی خوا شهرتی باوهره
 بی باوهره ماسیش ناگری و تهره
 به بهش ناپهزا، له خوئی بیزاره
 تو دايم له خو ت خوارتر بنواهره
 هاونشینی چاک خهم نه ره ویتنی
 به دخوو پرشنگت، لی نه پرژینتی
 مبه به مورغی قورسه هیلانه
 خو ت له دنیا دا غه ریب بزانه
 نه و دراوسییه ی که وا بی وه یه
 بزانه چاکه ی به سه رته وه یه
 که دراوسیکه ت بی شیو هه لیکرد
 حه ق وایه فریای که وی ده ست و برد
 که بابی سه خی ده وای دهردانه
 پا قلاوه ی چرووک ده رده و سندانه
 چند خو شه له گهل به ک دوو، دزستی چاک
 هه لسی و دانیشی به دلنکی پاک
 نه وسایه بلتی به هه شتی دنیا
 به من دراوه به تا قی ته نیا

ئەو کەسە ی ئەبێ بە وایستە ی خێر
 بو باغی بە هەشت ئەبێ بە ئاودێر
 بە هەشت قۆناغی پیاوی سەخییە
 (بە خیل) لە سایە ی (توبا) بە رییە
 ئەوی ئەبێ خشی مایە ی نە جاتە
 هەرچی مایە وە مالی میراتە
 سنی زۆژ نا کۆک بی لە گەل برای دین
 دلت ژەنگ ئە گری (مە حروومە) لە دین
 عەزیزی قەومت کە هاتە کزی
 دە سگیری بکە زۆر تر بە دزی
 پزیشک ئە پڕژی لە پیر وە ک (کوورە)
 بە دەست خۆی نیە تۆ لیتی بیورە
 کە بە لیتندا زوو بە جیی بینی
 شەرت بە جیھینان، رۆکنی ناینە
 کە بە دۆستی دە سیتیکیت گوشی
 ئەبێ بو ئیشی بە دل تیکوشی
 هەر خزمی لە گەل تۆدا نە سازئ
 راستی کەرە وە بە چە کوش و گازی
 چونکە مودارە حوکمی دنیا یە
 ئەوی موداری نەبێ ئەنیا یە
 بە پئی عەقلی خەلک لە گە لیان بدوئ
 کە گیا بە هەوای سروشتی ئەروئ

من بۆت ئەنووسم بە دەرس بیخوینە
 دەستی کہ حاکم بیبری بی خوینە
 بەلام ئەو دەستی لەو هەلدەبری
 حەق بی! خوانانی ئەویش ئەبری
 خەلک بۆیە رانی بە شوان ئەسپیری
 کہ لە گورگ و دز، پاسی بدیری
 ئە گەر گورگ هات و مەرپکی فراند
 ئەو گورگە قەدری شوانە کہ ی شکاند
 شوان ئەبێ سەگی گورگ خنکینی بی
 خۆیشی گالۆکی سەرشکینی بی
 ئەوہی مال بە زۆر لە خەلک ئەسینی
 خۆلەمیشیکی لە جی ئەمینی
 گری ئەو ئاگرە بە چاو دیارە
 کەس باوەر ناکا هیشتا لەم شارە
 ورچ هات بە خۆیاو کہوتە چە پۆلە
 پشتی پلنگی کرد بە کہمۆلە
 کەس لەمە سەری لێ سوور نامینی
 خوا تۆلە ی بزنی بی شاخ ئەسینی
 بە (دیموقراتی) من رەنگم سوور بی
 خوا بکا پلنگ و ورچم لێ دوور بی
 پیشە یحو کمدار دلنەواپیە
 لەسیاسە تدا (ئابی) داپیە

خه‌زان هات گه‌لای ره‌زان هه‌لوهری
 تیکرا تپه‌ری به‌رو سیبه‌ری
 دره‌ختی وه‌فا هر نه‌و چاک نه‌کا
 دالده‌ی سیبه‌رو، به‌فر، بۆ که‌س ناکا
 شیتیک که سه‌ودای وه‌فای که‌وته سه‌ر
 نایگاتی، هه‌روه‌ک شوین که‌وته‌ی سیبه‌ر
 (عه‌نقا) به‌خه‌یال بالی بۆ نه‌کرئ
 (وه‌فا) به‌هیوایش ری‌ی پی‌ی نابری
 نه‌م بوو که‌کۆنه‌ی که‌دنیای ناوه
 هیشتا (جیاز)ی به‌که‌س نه‌براه
 شه‌یتان له‌خه‌ودا دپته‌باخه‌ل پیاو
 دنیا به‌خه‌ویش ناکه‌ویته‌داو
 بۆ هه‌ندئ دۆستی به‌سه‌رزاریه
 نه‌وه‌ی نه‌یداتی دل‌نازارییه
 پیاوی دنیایی نه‌یوتوه‌تۆخه‌ی
 وه‌ک (هل من مزید) هه‌ر بانگ نه‌کا ده‌ی
 تا دوا‌یی له‌دوای نه‌و به‌جی ماوه
 سووکی بۆ می‌ردئ ژنی براره
 هاوین کلاویک با‌فراندبووی
 په‌له‌یان نه‌بوو، پایز که‌وته‌نه‌دووی
 منیش که‌عومرم رۆیی و به‌سه‌رچووم
 وا شوین کلاوی با‌بردوو که‌وتووم
 واته‌ییک له‌ناو (سنه‌)دا باوه
 وا (مه‌لیچک)یک ها وه‌حه‌واوه
 رووئه‌کاته‌خه‌لک هه‌روا رووبه‌روو
 ییژئ که‌نه‌وه‌ی له‌ده‌ست ده‌رچوو چوو

هه ر قینت هه لسی و ده ست بوه شینیی
 په تی ژیانیی خو ت نه پچرپینی
 خه تی جار انمان جه وه هری شیر بوو
 نه خو تده وارمان نازاو به گیر بوو
 ئیسته بومایه له گهل که و ته کار
 نه شیرت دیلی و نه دار نه دیوار
 جار ان نه یانگوت، فلان که س مه رده
 له لیکه و ماندا کوردی نه به رده
 ئیستا که لیمه ی (مه رد) وه ر گه راوه
 له جیی نه و (دره م) په سه ند کراوه
 (دینار) یش ناوی به فارسیه
 (دین نار) ه و یشه ی فریاد په سیه
 که چی (دینار) ه جینشینیی (دین)
 سه ودای نه و بووه به له که ی ئاین
 پاره دار نه لی: خو نه م قسانه
 واتهی لاتیسه و داخی دلایانه
 راست نه لین به لام نه وانیش به فیل
 هه زار هه ژاریان خستوته نه شکیل
 ناخ چی بکه م نه مه ده ردیکی قورسه
 که ترس له پرسه، له ویش مه پرسه
 شاعیر له هه موو نه زمی نه بیژئی
 نه یزانی شیریی داپیر نه ریژئی

ئەلەين بەرد لە جىيى خۇيا سەنگىنە
 ئەوى كە تۆرا، بچۆ بىينە
 ئاۋ كە ماىەوۋە نەپرا لە بەرى
 كەس لە بەر بۆگەن ناچىتە سەرى
 ئاگر مەرحەمەت بۆ كەس نانوتىنى
 يىشى پەرسىتى، ھەر ئەتسووتىنى
 دار چاكە ئەگەر يىتو يىنىزى
 زۆرى پى ناچى بەرى ئەچىزى
 دزىك نىۋەشەو ئەچىتە مالىنى
 ئەيەوى ھەرچى تىايە يىمالىنى
 لىنى رانەپەرىن، ئەلەين كورە كويى
 ئەلى من (بەگچىم) باۋەر ئەكەن پىنى
 ئەلەين: بەگچى چۆن بى دەھۆل ئەبى
 ئەلەين: بەيانى گوتان لى ئەبى
 بەيانى دەھۆل دەنگى دايەوۋە
 بەگچى دزىوۋى، ھىچ نەمايەوۋە
 پىف لە (دز) ناكە، ئەوى لىۋا بۆى
 ھەر كەسە بوۋە بە دزى گاي خۆى
 (دز) و خاۋەن مال ئەگەر بەك كەوى
 بە كونە باندا گا سەردە كەوى
 پەندى پىشىنان كە بى مەئايە
 ھەم (بى بەھايە) ھەم (بى بەھايە)

بیانووی نهوسنیم دۆزییه وه بو خۆم
 نهوی نازایه بلیت: من ناخۆم
 برسیتتی ره گی هاری پیوه یه
 وه ک زستان تۆفه و به کریوه یه
 ئەم ههراو جهنگه هه ر بو خواردنه
 نه خواردن دوایی گیان سپاردنه
 ئەو ده خواو ئەمیان ته ماشا ده کا
 دیاره له دوستی ئەو حاشا ده کا
 به کئی زۆرداره و به کئی بی زۆره
 بۆیه له ناوا فیتنه و زۆر زۆره
 هه رچی به به شی خۆی نارازیه
 ناسزاو سزای جهزای قازییه
 کهس به خۆی نالی سبهینی ده مرم
 بۆچ باری گونا له نه ستۆ ده گرم
 چه قه ل که فرسه ت له مریشک ئەینی
 له پیشدا به ریز ئەیا تخنکیتی
 ئەلی که خنکان فری ئەدرین
 به ناچار هه موو به من ئەبرین
 نازانی سه گی چه قه ل کوژ هه یه
 نهوی به (وه یه) گۆری ئەوه یه
 گشت سه رنویشتی رۆزی ئەزه له
 ئیمه ده خاته سه ر په له وزه له
 له ولایشه وه پیم ئەلی: موختاری
 کرده، خوا کرده و تو گونا هکاری

بۆ ئه وهی به دل به ندهی خودایه
 سه رو ژیری خاک وه کوو به ک وایه
 هه ر ئه وده سته بهی که خوا ئه ناسن
 هیچ خه میان نیه، که بی کراسن
 ده سته ییکی تر (کو ستوم) له به ره
 که دایانمالین خه میان له به ره
 هه ندیکیش خویان بۆ مال ئه کوژن
 وه ک (زه روو) خویتی خه لکی ئه مژن
 کاتی ده ستهی مه رگ ئه یانجه رینی
 هه موویان به زۆر له زگ ده ردینی
 بۆ ده ولت ئه وهی که شیتگیر تره
 تا باری قورس بی، له لای خو شتره
 هه رچی ئینسافی نا به تاقه وه
 روژیک ئه یینی بوو به فاته وه
 مندال خویتی دایک ئه مژنی له زکا
 که هاته ده ری ئاوله ده رئه کا
 که چی ئه وکه سهی که (شه کر) ئه خوا
 تووشی عیله تی (شه کری) ناکا، خوا
 به تورکی (شه کر عیله تی) هه به
 دوکتۆر ئه زانی مردنی که به؟
 (شوکور) وه ک (وه فت) که نابه دیده
 هه رچی به شه کر بمری شه هیده
 (شه کر عیله تی) و شه کر قیله تی
 لیککی بریون (قاوه) و دالتی

ئەگەر (پەنجەرە)ى تۆ شووشە بەندە
 بەرد بەھاۋىيە خەلك، كارى تۆ گەندە
 كە شەرچىتو بىكەى لە كۆلان
 داىك و باۋكى خۆت ئەكەى بە قەلغان
 ئەگەر تۆ ئىشى دەرزى بچىزى
 بە سوۋزىن خويى خەلكى ناپرېزى
 ئەۋى ژارى چەشت لە زەردەۋالە
 ئىتر ھەنگوئىنى لەدەمدا تالە
 ھەيە بۆ تەفرەى دوو (خۆقە) ساۋەر
 ھەجى ئەنئىتە پىناۋى باۋەر
 مەئموورى گەۋرە ئاۋە دەكشى
 وردەلە كانمان زىخە ئەنىشى
 ماسى كە زل بوو ئەچى بۆ دەريا
 ئەژدەھا) ىش بە زۆر بۆ (دۆزەخ) برىا
 ئاۋ لە جىيە كدا كە زۆر بىمىنى
 پەنگى ئەگۆرېو (زەرۋو) ھەلدېتى
 (زەرۋو) خويى پىس لە لەش ئەمژى
 (كولەۋە يىبابە) كە پىاۋ ئەكوژى
 ئاخ كولەۋە يىباب، داخ كولەۋە يىباب
 جەرگى عالەمت سووتاند ۋە ك كەباب
 لەم گىتى يەدا دەنگى باش باشە
 كە لە گۆرېشدا يارەۋ وىلداشە

دهم مهنی به دهم (قلیانی) خواوه
 گه بلنسه‌نی به سوت هیلکت براره
 له کاری خوادا ورد مه‌به‌ره‌وه
 سه‌ر شو‌رکه‌و، برۆ، له دووری که‌ره‌وه
 نه‌گینه‌هه‌ر تو (سوخره) کیش نه‌بی
 به‌کاری (ینگار) ناوکه‌ریژ نه‌بی
 نه‌گه‌ر بلنی من هونه‌ر نه‌نویم
 به‌کارزانی خجوم (مه‌سنه‌ت) نه‌سینم
 له‌په‌زاقیسی خوا نه‌که‌ویه‌ئینکار
 نه‌وسا نه‌ویش تو نه‌خاته‌ژیر بار
 (هارون‌الرشید) کاتی میسری گرت
 وتی: به‌م مولکه (فیرعه‌ون) خوایی کرد
 له‌قینا دایسه‌ده‌ست (قوله‌په‌ش) ئی
 سه‌یزکه‌ن خوا مولکی خزی چون نه‌به‌خشی
 په‌موودانه‌یان چاند، ئاو دای‌پوشی
 هاواریان بوی برد هیچ بوی نه‌له‌خشی
 وتی: نه‌مسال خه‌لک (خوری) بچینی
 ئاو نه‌یشواته‌وه (چلک) ی نامینی
 ئیمه‌تی ناگه‌ین (حکمه‌الله) یه
 ئیتر چیسه‌ نه‌م قیره‌وه‌ه‌ل‌لایه
 (رجال‌الغیب) ی نه‌مسال (خووی) وایه
 ده‌سته‌ی خودپه‌سه‌ند، ناخاته‌کایه
 وا چاکه، هه‌موو ئاو‌تک بنوشین
 چاو له‌گونا‌هی یه‌کتر بیوشین

ھەورە تریشقە گرمەى براوہ
 بۆیە (دوومەلان) لیمان تۆراوہ
 دوومەلان ناوی دەمەل لە کۆلە
 بە بئى تۆو ریشەى دەردەچئى، زۆلە
 کە چى برەوى زۆرە ئەمەندە
 لەبەر زۆلییە کەوا پەسەندە
 بئى بارانییە کە گيانەپراوہ
 نوێژە بارانەیش مۆدەى نەماوہ
 ئەمسال حەج بووبوو بە بابىبابى
 پارەى ئیرە بوو، چوو بۆ (وہاى)
 من کە مندالى شارم برسى بئى
 ئەیدەم بەو ئەگەر لە خواترسى بئى
 ھەر مەولوود چاکە کە تام لە خۆیە
 بەلام لەوہیشدا (کەوا بچۆیە)
 ئەگەر سەیرانى نەورۆزى ئەمسال
 بە دوو مەعاشم بۆم بئى بە مال
 بۆ ھەموو کەستىک ھەر سەیرانىکە
 تىکرا پىنج یا پراخ لە گەل نانىکە
 چايش ئەخۆنەۆہ بە ھەلپەرکىوہ
 چۆپتى کىزانىش ئەبەین بەرپىوہ
 خوا ئەمسال گەورەى چاکى داوینى
 قەوم بە قەدوومى ئەو خىر دەبینى

هه نډی کهس که هات نورهی خوی دست کهوت
 نه بیینی سوو کئی به دارا سهر کهوت
 که به رزبووه وه هیند بی ترس نه بی
 نه مه نده نه خوا هه تا قورس نه بی
 که قورس بوو ئیتر دار رای ناگرئ
 ته قمله لی نه دا به سهره نگرئ
 وا چاومان لیه نه و چی به سهرهات
 که چی له و زیاتر نه که ونه هه لات
 میشی له هه نگوین که پنی گیر نه بی
 تا دیت میشی تر لینی شیت گیر نه بی
 میوهی نه گه ییو زگ نه ییشیتی
 ته ماع بو پساوان رووزه ردی دیتی
 وا گه وره ی دیوان که وتوته بزار
 لال و پال که وتوون، مشک و مار په زار
 ماری که سیره که کهوته هه تاو
 هیچ نامان نادا به ژن و به پیاو
 دهرمانی ژاری مار، که تریاکه
 ئیستا به (تریاک) زور کهس هیلاکه
 پشیله بور وتی: نه مرم به تیره
 من و مشک و جییی نه و ژنه پیره
 ئینسان و نالی چاوی ناترسی
 هه لی بو هه لکهوت له هیچ ناپرسی
 خوا فهرمووی ئیمه نه مانه تیمان
 هاتین خستمانه سهر که ژو کیوان
 هیچیان نه یان ویست (ئییا) یان لی کرد
 نه ولاره ئینسان هات پری پیا کرد

دنیا لہ سہر ہیچ باری ناوہستی
 نابی پیاوی زیر پستی پی بہستی
 ہیجگار ئهوانہی کہ لہم دیوانہن
 ئه گہر بایی بن، شیت و دیوانہن
 چونکو لہ پریک کلکیان ئه گیری
 (ینہ و بیہ) یان لی و وردہ گیری
 کہوای دیوانیان لہ بہر دامالی
 پروویان نایینی بچنہ ہیچ مالی
 بہ لام ئه و کہ سہی سروشتی چاکہ
 لہ ناو گیزاوی چہ رخایی باکہ
 ئه لین (چہ رخ) لہ سہر باری نامینی
 ئه مرؤ (گہ دا) یہ، کہ شا بوو دوتی
 سہ گی بہ و فا کہ موچہ دارہ
 پیشیلہی زیانکار بہ شی ہر دارہ
 ئہم دوو چہ ورہ بی بالانیہ
 مہ پروانہ ئه وہی کہ سی لانیہ
 شہیتان پرووی کردہ لای ہر سہر مہستی
 دہمودہ ست، دہم و دہستی ئہ بہستی
 زوبانیش زور جار مایہی زیانہ
 دہم و دہستی چاک خوشی زیانہ
 ئہ گہر ہلت کرد بہ وشکو بہ تہر
 ناوی خوت بنی، پاشای بہ حرو بہر

کیسه‌ی باخه‌لت و کاسه‌ی هه‌ژاران
 خالی که و پر که ئه‌بی به یاران
 دوو ریت له پیشه له (گردی سه‌یوان)
 هه‌وای ئه‌مان، هه‌واری ئامان
 وه‌ک خاک به فه‌یز به، بو‌هاوجنسی خۆت
 خاکیش ئه‌بیته‌ دایکی دلسۆز بوت
 ئه‌وه‌ی مال خه‌لک به زۆر ئه‌سینئ
 (گۆزه‌وشار) هه‌مووی له زک ده‌ردینئ
 (جۆ) بو‌فه‌قیر دیت، ئه‌یلدن ئه‌بیه‌ن
 گۆر وایه وه‌ک که‌ر، کلک و گویان که‌ن
 ئه‌وانه‌ی (کووتال) له خه‌لک ئه‌گۆرن
 بی‌به‌رگ و کفن شایسته‌ی گۆرن
 ئیستا دزیتی بووه به هونه‌ر
 نازانم ئه‌مه‌ چۆن ئه‌چیته‌سه‌ر
 ده‌ستبر که ده‌ستی لی هه‌لئه‌بیرن
 رۆژیکیش ئه‌بی ده‌ستی ئه‌بیرن
 کینشانه به راست ئه‌میری قورئانه
 ئیستا به (قه‌پان) قه‌پان، قه‌پانه
 یاخوا ئه‌وانه‌ی که (سه‌نگیان) سووکه
 گورزیان گران بی به (مه‌رئه‌مووکه)^۱

۱. مه‌رئه‌مووکه: مه‌به‌ست له (من ربک)ه‌یه.

نادان ٿه گهر بي و ژورور دانا ڪه وي
 دانايي دانسا، هيچ دانا ڪه وي
 دوو ڪهل له ناگر هر چه بند له ژورور
 ٿه و چاو ديشيني و ٿه م بي چاو نووره
 پروانه (برو) به سهر چاوه وه
 ٿه و (ڪه چ) و ٿه م (پروون) له سهر چاوه وه
 درڪو دال ڪه وان به سهر ده رياهو
 قه دري مرواري پي ٿه شڪاره
 ڪه ري گول ڪه پيش حوشر ٿه ڪه وي
 به وه قيمه تي حوشر نانه وي
 مهروانه ٿه وه ڪه ٿه مبرو (دونان)
 (قه له مرداري) ڪردني به چوار نغان
 گرو پفنگه ٿاگري دزان
 ڪه روڙيان ٿهات، له ته ندور خزان
 په ريزت پاڪ بي، باگوله ٿه چين
 له سهر شوين پاڪي ليٽ ٿي ٿه دشمن
 ڪه رويشڪ له خه ودا چاوي ٿه بيني
 ڪه (ديارديت) لي ڪرد توند ٿه يقو و چيني
 ٿه وه ڪه ٿا بروني ٿه به ٿا وه
 ڪا ٿيڪ زاني بنو به فاقه وه
 مه لي به سه زمان گوشتي ٿه خوري
 دڙنده يش گوشتي ده رخوار ٿه دري

مەلای مەزبۇورە چووبووه سەر دارى
 لقتىكى ئەبىرى بىكا بە بارى
 ئەبىست ئەو لقهى خۇى وا لەسەرى
 لەبندا بېرى، عەقلى واى بېرى
 رېبوارى پىوت: مەلای سەردارى
 ئەو لقه بېرى ئەكەوېه خوارى
 مەلا لىي نەبىست، سا ئەو بەرى بوو
 ئەم لەگەل لقتا سەرەنگرى بوو
 كە كەوتە خوارى، وتى ئەم پىاوه
 لە غەیب ئەزانى، (وھلى) تەواوه
 راي كرى، چوو پىوت: كەرامەت دارى
 تۆ كە زانیت من ئەكەومە خوارى
 ئەلبەت ئەبىزانیت كە من كەى ئەمرم
 توخوا پىم بللى لەبەرت مرم
 وتى: عومرى تۆ، پىت بلنیم چەندە
 بە سى باى زگى ئەو كەرە بەندە
 منىش بەوانەى كە (كۆبۆن) ئەكېر
 ئەلنیم: لقى ژىر خۆتان ئەبېر
 .مىللەت دارىكە كە سىبەردارە
 چۆن لق و پۆپى ئەشكى ئەو دارە
 دەستى داد زۆرىان ئەخاتە خوارى
 كەچى عار نانتىن بە كەوتنى جارى
 وا چاكە بە داخ نىشانەيان كەن
 كە عارىان نەنا، رەوانەيان كەن

نه و شوپته ی که ووا پریه له نادان
 دانا، ناچاره دهرچی له ناویان
 که زانیت زوردار که وتوونه سهر کار
 یا مل که چ که، یا کوچ که به ناچار
 سی تیره هیه که هونه رهنه نندن
 له لای خواو بنده، هر سی په سندن
 به کی زاهیده خوی پرگار نه کا
 دووهم عالیمه دهرسی کار نه کا
 سته به خشنده که فریادره سه
 هر نه وه که ووا بی بیکه س که سه
 نه و دووانه که لکیان هر به زویانه
 که لکی به خشنده نانه، بو گیانه
 پیشه ی په سندی خوی پهره ردگار
 که رهم کاریه نه به پیتیه کار
 زور که سی وه حشی توند لوو سه ههنده
 به ده سنده بۆت نه بن به بنده
 که کوی که یته وه و بیشاریه وه
 نه لین داماو به باریه وه
 که له رپی خوادا به دل بیه خشی
 کردگار گونای نه ویش نه به خشی

ټاو که تینویتی ټینسان ټه شکینئ
 زور جاریش ټه بی ټه پیاو ټه خنکینئ
 ټاگر که چیشتت بو ټه کولینئ
 خوت نه پارټزی، ده ست ټه سووتینئ
 هه ناسه ی هه وا گیان ټه ژینئ
 زستان بی بهرگ بی، ره قت هه لینئ
 خاک خوارده مه نی پیده گه یینئ
 به سه رتا روو خا ملت ټه شکینئ
 ټیمه لهم چواره دروست کراوین
 هه ریه که له خووی، خوی به شی داوین
 ټاوو خاک مهندی و هیمنی داوه
 باو، ټاگر توندی و تیژی هیناوه
 با که و ته که لله، شعور نامینئ
 ټاتش مه زاجیش پیاو ټه سووتینئ
 کهم کهس ټه یینم که و لهم چواره
 به ټه ندازه یک بلیم به شداره
 زوری واهیه به با، باییه
 خوی بهرز ټه یینئ و پاره باییه
 ټه ټه فسانه یه هه مووی باییه
 چاکه و خراپه، دادی خواییه
 ټه گهر کردگار گوپی له من ټه گرت
 هه ر چی چاکه بوو، بو خوم هه لده گرت

سه گي به وه فابه (زیر) نه کړن
 پشيله ی زیانکار، کلکی نه بړن
 به (لباد) دانی ماره لده کینشن
 داخی بی دانی پی ه لده پړن
 (قوله رېش) نه یدهن له بنه کوته ره
 ټینجا له (حیره م) پی ده لین: وه ره
 گاجووت له (گیره ی) فرمان نه به ستن
 به (که له مه) توند، ده می نه به ستن
 به دخوو که له گه ل گه لدا به وه یه
 که کز بوو ژیا مه رگی نه وه یه
 به ناگر سه هؤل دروست نه کړئ
 که چی هیچ به رگی ناگر ناگرئ
 له عیلم و فنه ندا شه قین پیاوو ژن
 هر بو نه وه یه یه کتر بکوژن
 نه هلی فنه ه ک یه ک په ه نده تره
 ناخو کام بومبا کوشنده تره
 شه یتان له راستی ټیمه نه زانه
 ټیر بوچ بلین: ته فره ی شه یتانه
 نه مانه همووی خواستی خوا ییه
 به ټیستیغنا ی خو ی ټینسان باییه

له که سئ بووردی په شیمان مه به
 له خوا لامده، بی ئیمان مه به
 به هیوا بژیت، دلت خوځش نه بی
 به ناښمندی په نجت بڅش نه بی
 که به په نجی شان پارهت په یدا کرد
 به فیروزی نادهی هه روا دهست و برد
 به لام له (ها) بی به (هو) بی نه پروا
 به م های و هوویه ی، په نج نه چی به با
 نه و که سه ی چاوی له مالی خه لکه
 بی به رو، سینه ر، وه ک داری په لکه
 قه ناعت ئینسان ده وله مند نه کا
 ته ماع به ند نابی، پی له به ند نه کا
 که به ترسو له رز نه یدزی شه وی
 پوژ دل له مستی، لیت دهر نه که وی
 تو بزانه نه گهر مالت بدزن
 چهند پیت ناخوځشه و نه بی به دوژمن
 دیاره که خه لکیش مالی خوځش نه وی
 که نه و په یدای کرد، بهر تو ناکه وی
 ئایینی ئیسلام نه گهر بزانی
 به ئاسووده بی مه ردی جیهان
 له و ریبه لاده ی شوین شه یتان که وی
 پیت هه لئه نگوئی، له پر نه که وی
 هه لکردی دنیا، ده وران ده ورانه
 له هه موو لایبی هه ر شه په نانه

نه‌گه‌ر به بی‌نان هه‌ل‌کردمان نه‌بوو
 که‌س به‌سه‌ر به‌شی که‌سانه‌ده‌چوو
 به‌لام ناخ باو‌کمان که‌نه‌و گه‌نمه‌ی خوارد
 خۆ‌یشی ده‌ر‌کرا به‌هه‌ناسه‌ی سارد
 نیمه‌یش به‌و ئیرسه‌له‌ دووی نان شه‌قین
 شه‌ق تینه‌لدانه‌و به‌دخۆلق و شه‌قین

دل ناوینه یه پی خوا نه نویتي
 ژهنگ بگرئ جه لای جه لا نامیني
 خوښ رابواردن، به دلی پاکه
 نه وی دلپاکه، بی باکه، چاکه
 هه موو ده وله تی دونیات دهس که وی
 خوښی نایینی که دل نه سره وی
 چهند خوښه له گهل چهند براده وی
 بی کینه و بی غم، پیاو به سر به وی
 ده وله ت که زور بوو سر نه شیویني
 بلینی که یف نه کم له لات نامیني
 من چندی هندی نالتوونم دهسکه وت
 به لیکدانه وه خه وم لی نه که وت
 بی خه ویش ریگه ی ئیشتیهای به ستم
 تا شویني که وتم ده رچوو له ده ستم
 ئیستا نه و به شوین مندا نه گه وی
 چونکو قانیم به وشکو ته وی
 نه مانه واتای گوئ ئاگردانن
 ناده می له دووی مال سرگردانن
 خو هه لکیشانه و دلخوښی به زور
 که م دهسه لاتی کردیه حه لال خوړ
 ئیستا که نه یخوم ژه می (گورگ) یه
 کی نه لی: پیشه ی پی بزور گیبه
 به لام نه مهنده هیه خوا پیتداو
 به شوین مالا خو ی ناخاته قوراو

(بناوان) شل بی، ئاوی لی ئه پروا
 پیش (قہ تار) شہل بی ئه کہ ویتہ دوا
 سہر مہلا کہ بای لی بہریتہ وہ
 نوٹزی جہماعہت ئہ ہریتہ وہ
 کہ وتیان بیستان وا بہرہ لداہ
 خہلک تینی ئہ ورووژی قرہ و ہلداہ
 بؤ ئہ وہی کہ خوی کہوتہ و نابوودہ
 داوو دہرمانی عہ تار بی سوودہ
 ئہ و شویتہی کہوا وتیان (خہرمیز) ہ
 کہر لیتی ئہ میزی، یہ کسہر بہرپیزہ
 مہروانن ئہ مہ پیشہی کہریہ
 مؤدہی ئہم دہورہ چاولی کہریہ
 پاکو تہ میزی چونکوو بہ ئہر کہ
 ئہ و ئہر کہ لہ لای فہیلہ سوف تہر کہ
 ئہ و دہلئی: کہ من دہروونم پاکہ
 جلم چلکن بی و دپاو چ پاکہ
 فؤرمہی مہلہ کی و لبادہی دپاو
 بؤ داکنندن بی، وہ ک یہ کہ بؤ پیاو
 مہلئی: ئہم باخہ بی باخہ وانہ
 خوا ئاگای لیتہ و جیتی دز، زیندانہ
 مالی دزیتی تؤ بیشارہ وہ
 ئہ زانری بہ لای، خہلکی شارہ وہ
 دواپی کہ دہر کہوت پہ نہان ناکری
 دہھۆل و زورنای بؤ لی ئہدری

کویتخای به دهست که سنی نادری
 همیشه دهستی له دهست هه لیری
 کار به دهست نه گهر له تو بترسی
 دیاره ناراسته، خوا لینی نه پرسی
 خو بیت و که سنی کرده وی راست بی
 له کهس ناترسی سه دجار بازخواست بی
 به دبین و خودبین هه ردووک ناسزان
 له لای خواو بهنده شایسته ی جهزان
 بی خاوس بهو نه ک پینلاوت تنگ بی
 بی ژن بهو نه وه ک له مالتا جهنگ بی
 قهرز مه که هه چهند وادهت مه حشر بی
 درو مه که با تیغت له سر بی
 که هه وات بهرز بی، سهرت شوپ نه بی
 (جوانووی) بی لغاو، هه روا (تور) نه بی
 دنیا له باری نابریته سر
 زستان هه تاوو به هاوین سیه
 هه ول نه دهی، روانیت و لیتیو ویته وه
 نه بی بیچینی، تا ییدرو ویته وه
 چاوت له وه بی تو بیده ی به خه لک
 نه وه ک چاوله بهر، بی نه رک و بی که لک
 که به سهردپی خوت ناپازی بی
 نه بی بز قهرزی خه لک لای قازی بی

نہوی (بہرہوورہ) لہ پیاوچاک نہدوی
 وہ ک پہشیمانان شاخی لی نہروی
 تپہلچوو مہبہ، مہبہ بہ سہردہق
 نہ پینتہ (تہبہق) پینی، مہلی (سہدہق)
 لہ ناو کہ شیدہی حاجدا، خاچ دہرچوو
 لہ ژیر خہرقہدا، مرقہم گوی لی بوو
 نہو (قہلہندہرہ) ی ئازادہسہرہ
 نہ گہر نہو نہینت، تو بلئی وەرہ
 ژاری پیاوکوژہ کہ گؤرا ہہنگوین
 ہیچ تالیک نابئی، بہ تالیی شیرین
 گہلی جار تالی بہ دەرمان نہ کہن
 بہ دەرمان لہ دەست دہرد، دەرمان نہ کہن
 ہہرچی کہ تازہ ہاتہ سہر کارئ
 نہ شارہزایہ لئی مہگرہ جارئی
 کاتئی پوخت بوو، بو جارئی دوایی
 زؤر نیش نہینئی بہ شارہزایی
 بہلام تو پہردہ لہ پرووی کار لابہ
 پیش ہہموو شتی (نیہت) حیسابہ
 کہ حوسنی خولقو نیہت بوو لای پیاو
 ہہر نہوہ نہبئی بہ پیاوی تہواو
 ہاوار پیاوہتی باریکی قورسہ
 کہوتہ سہرشانت لہ خۆت بترسہ
 ئای (وردم دویماز) چہند سہرئازادہ
 وہ ک (ہوما) وایہ، داہم دل شادہ

لە كردهوهى خوا سەرم سوور ماوه
 مەخلووقى چۆنى خستە ئەم ناوه
 ماری داناوه زستان بتەزى
 بە هاوینانیش گیاندار بگەزى
 (دووپشكى) هینا کوپرى بئى حەيا
 بئى قەرەوبىرو بە خەلكەوه با
 ھەندى بالدار ھەن وە ك زەردەوالە
 ھىچ كەس نازانى بۆچى عەودالە
 يە كىكى تریان ژەنگە سوورەيە
 ژارى چزووه كەى ئاگرى كوورەيە
 ھەنگ نەجىبە بۆ، ھەنگوين كەلك ئەگرى
 كە پىشپىشەو ە دای، ئەو بۆ خۆى ئەمرى
 گورگى سەرسەرى، بە گەرو گورپە
 لە ھەمو شويتى مىلمى مەرە
 سەگ بۆ پشپىلە، پشپىلە بۆ مشك
 يە كتریان ناوى وە ك مار دووپشك
 ئەمانە ھەموو يە كەبەيە كە
 ھەرچى ئەروانى دوژمنى يە كە
 (ھارووت)ۆ (مارووت) فرىشتەى بالان
 كەوتنە ناو ئىمە، ئىستەيش لە چالان
 وىنەى گورگ و مەر زۆردارە ھەزار
 خوين ئەمژى و ئەم دەم بەھاوار
 ئەوى بە كەلك و بئى وەيە، كەرە
 ھەم بئى زوبانە، ھەم بارەبەرە

کہ ہاتی دوعای بہد لہ دوژمن کہی
 پنی بلئی: یاخوا ہەرگیز تئ نہ گہی
 تئ نہ گہ یشتن ہیندہ ستمہ
 بلئی: حہ یوانہ، ہیشٹاکوو کہمہ
 ئە گەر فریوی شہیتان نہ بوایہ
 ہہ موو باوہ پیمان ئە کرد خوا، خواہ
 تینمان نہ گاتئ بانگ ناکہ یتہ خوا
 کوردی ئەم خوارہ، بہ (خوئ) ئە لئین (خوا)
 چاوبرسی ہہ روہ ک جہ ہنہم وایہ
 (ہل من مزید) ی دایم لہ دوایہ
 (بناوان) شل بی، جۆگہ گرفتہ
 ناغازن وابئ کارہ کەر مفتہ
 باغ بہرہ للابی ہەر کہس بوخزیہ
 کہوتووینہ دەوریک کہوا بخزیہ
 ٹاینہ کہوا پارٹز رائہ گری
 ٹاینہ کہوا پارٹز رائہ گری
 سہری تہ ماعت بری سہرداری
 کہ مالی خہلکت خوارد شہرمہ زاری
 کہ لہ گہل مردوو ئەچیہ سہرقہ بران
 باوہ بہ مردن ئە کہی بہ گریان
 لہ گہل ہاتیہ وہ لہ بیرت ئەچی
 ئە گەر وایش نہ بی دنیا تیک ئەچی

نه لین گوندوره به رهنگ ناناسری
 هره، تری چاکه، تامی نه چیژری
 شووتی به شهرتی چه قو نه کپن
 جاری له پیشدا به خیوی نه برن
 کاشکی بو پیاویش نه مه بپوایه
 نه یاتاسیایه، دایان نه نایه
 نه وی به زه یی به که سدا نایه
 گور نه وه نیه بیه تنه کایه
 زستان بو خوری مه نه برنه وه
 به هار هات مه پری تر نه کرنه وه
 تا (شاره زوور) م به ده سته وه یه
 هه میسه (کاری) م به ریسته وه یه
 نه وه ی به ره نجی شان دهس نه که وی
 هه مووی دائه نی به که یفی شه وی
 نه لین: شه رای مفت به خوماره
 نازانن خومار دهردی قوماره
 شه یتان ینسانی له پری بر دووه
 قوماری هیند لا شیرین کر دووه
 له و شویتهی دانیشته نایه وی هه سته
 پی نیس و کاری تر نه به سته
 راستیشته نه وی (پوکهر) زور خوشه
 (بانقووسیویه کو کونکه ن) ی بوشه
 به خوت مه نازه به هوش و ته دبیر
 (پوکهر) نه زانی، نانی به وه زیر

ئا و لە ئەزەلدا کە ڕوونە و پاکە
 لە کەلکی ئەخا (گا) بە شیاکە
 زۆر پاوی پاکێ تەمیز وە ک گە و هەر
 هاو نیشنی بەد لە کە ی خستە سەر
 خواستی خوا وایە، کە زۆر مەردی خوا
 بە چا و ڕاوی بەد تەفرە ئەخوا
 پەلە دەرناخا ئەو هێ ڕەش کارە
 قوماشی سێی لە کە ی تیا دیارە
 ناخ ئە و کە سانه ی کە چاک ئە گۆرن
 بۆ ژیان ناشین، شایستە ی گۆرن
 نە کاری عەقلە وە نە دیرایە تە
 (شیاطین الانس و الجن) ئایە تە
 و ما بتانگرن پیا و خراپینە
 لە گە ل چا کاندای چیه ئەم قینە
 شەیتان لە راستی چوار چاکمان لادا
 ئێمە ییش چوار چاکمان بکە یین بە لادا
 با بەس لە کە لی شەیتان سەر کە وین
 تۆزیکیش لە ناو خە لکا سەر کە وین
 عە شرەت بزانتن جار یکە و ئەم جار
 نە کە و نە خۆتان، ئە کە و نە ژیر بار
 (بە راتە) و قاپی کرا وە تە وە
 بە راتی نە جات نووسرا وە تە وە
 هەر هیندە ی ئە و ی بلیی منیش هەم
 هە موو کار یکت بۆ دیتە بە ر هەم
 نە گینە بە ر گە ی گرانی نا گرین
 جا ویش گرانه، بی کفن ئە مرین

چوارده پەند (ھۆشەنگ) دايناوہ
 کہ له خەزىنەى (کہيان) دا ماوہ
 پەندى ئەوہلى بۆ دووزوبانہ
 بە دووزوبانى وەتەن ويرانہ
 جاران ئەوانہ زوبانيان ئەبەرىن
 تىمە ئەوانہ بە پارە ئەکەرىن
 فېتنەى دووزوبان دۆست لە دەست ئەدا
 ئەوى گويى لى گرت دەست لە دەست ئەدا
 سىن کردەوہى بەد کہوتە ناو بەشەر
 باوک براو دۆست، زوو ئەدا بە شەر
 بەدعەھدى و درۆ قىن لىک ھەلگرتن
 بەسە بۆ بيناي خۆشى ھەلگرتن
 (مەرد) يکى گەورە کہ ھاتە پرووى کار
 ماكىنەى درۆى بۆ ئەخەنە کار
 ئەگەر ئەو مەردە نىيەتى چاک بى
 بۆ رېتمايى خوا دلى پاک بى
 ھىناى پرووبە پرووى يەكى کردنەوہ
 ديارە گرەوى زوو لى بردنەوہ
 ئىتەر درۆزن لە كۆل ئەكەوى
 ئەوسا قىمەتى دۆست دەردەكەوى
 بە ھوى دۆستەوہ کار ئەچىتەسەر
 خوا فەرموويەتى: (شاورھم فى الامر)

گىتى لە سەر ھىچ بارى ناوہستى
 چۆن ئەبى دانا پىشتى پى بەستى
 پاك ھەلدەخزى و ھەلدەسىتەوہ
 ناپاك نەيشكەوى ناحەوتەوہ
 ھەندى كە دۆستى جاہو ئىقبالن
 تالە (مەسنەت) داى جىت بۆ نەمالن
 لە گەل لىكەوتى بىراى بىراى
 ھاتىو كايە، ھەر ئەو سەودايە
 خۆزگە پىستى رووم چەرمى (گا) دەبوو
 تەرىق بوونەوہم لەلا (با) دەبوو
 بۆ چەرمەسەرى زوو بە كىش ئەبووم
 لە ھەموو شوپنى ھەر لە پىش ئەبووم
 بەلام قور بەسەر ئەوكەسەى واىە
 ئەم رەزالەتىش مەرگى لەدواىە
 ئاى بۆ نائىكى كەسبى رەنجى شان
 سەر ئازادەتر لە شاھى جىھان
 ئەمانە ھەمووى فەرمانى خواىە
 كوادەسەلاتى بەندەى تىداىە
 دەرياي قەدەرە، عەقلى تيا گومە
 (زىن لھم اعمالھم)
 ھەندى ئەيەوى لە مەجلىسان بى
 ھەندىكىش ناوى لە ناو ناوان بى

هاوینی بی ټاو، ټای چیت پی کردین
 وه ک ماسی ناوی جهرگت رهش کردین
 ټاخری وا چلهی ټویشمان برده سر
 چله چوار نهوعه، به کینکیان به تر
 جاران جی مالی باوه شابان بوو
 ټیستا ده زمانی ټه ویش هه رزان بوو
 هه موو کاریکمان بو ده بی ټاسان
 مهرد ټه و مهردیه نه بی هه راسان
 خوڅشی و تهنگانه نامینن تا سر
 په نډیکمان هه به که بیکهینه بهر
 با تالی و خوڅشی هه ر بلنی ټه روا
 نه وه ک به زویان، به دل و پروا
 که لیمه ی (ا ق با ال) په نډیککی تیاه
 وه ری گنډیه وه خوڅی (ل ا ب ق ا) به
 له قور ټانیشدا فه رمووده ی خوا به
 راسته تهنگانه خوڅشی له دوا به
 چه ند خوڅشه ټینسان وا دلنیا بی
 بوون و نه بوون لای کاریگه ر نابی
 به ختیار ی پی او، دلی بی غه مه
 با خه لک هه ر بلین دانایی که مه

کہ خراپت دی و موقابلت کرد
 ناوی خراپیت له سەر خۆت بار کرد
 به چاکه جهزای خراب به یته وه
 به وه گرهوی پی ده به یته وه
 به د، بۆ دۆستی ئه که و یته دووت
 (او هن الیوت، بیت العنکبوت)
 وه ک شیر هه لمه چۆ به تینی گری
 دواپی قاپیکی بۆشت پی ئه بری
 به شیتیهی بی، شوین بزر ناکه ی
 زوو ماندوو ئه بی، ئه گهر توند راکه وی
 ته نها بۆ چاکه به ده ستوبرد به
 ده ربه ستی دلی درشت و ورد به
 به ته دبیری دۆست کار ببه ره سەر
 خوا فه رموویه تی: (شاورهم فی الامر)
 کۆنه پۆشانیش به که م مه زانه
 کلیم، که لیمی تیدا په نهانه
 زیوه ری دنیا هه ر بۆژن چاکه
 مه رد له ئارایش دووره و بی باکه
 وا چاوت لیه که کۆچی خیله
 ناوی چاک له شوین خۆت به جی یتله
 توخوا نایزانی ده ولت و مالت
 له گه لتا نابی، هاوار به مالت
 گونا هه که ته که وه فاداره
 له ناو گۆریشدا هاوده مه و یاره

چاره‌ی رزگاری رپی راسته، راسته
 پاریزی نه‌خۆش به‌نان و ماسته
 پیاوی بی‌پۆژوو ئیواره‌ی لینهات
 کز داده‌نیشی په‌شیمان و مات
 ئاغا ئه‌مر ئه‌کاو خزمه‌تکار نایکا
 رووینکی ئه‌وئ که ته‌ماشای کا
 پیاو هیوادار بی نه‌وه‌ک ناهومیتد
 چۆن نه‌ژیت نه‌گه‌ر هیوا ببری لیت
 هیوایه‌ به‌ر گه‌ی ته‌نگانه‌ ده‌گری
 که بی هیوا بی برستت ده‌بری
 باوه‌رت بیی که ئه‌م خودایه
 دوایی رۆژ نه‌جرو جه‌زای له‌ لایه
 زۆردار که ئیستا له‌ خوا ناترسی
 (مه‌رنه‌مووکه‌) ی گۆر دئ و لپی نه‌پرسی
 نه‌وسایه‌ هاوار پارهی بۆ ناکا
 ریگایشی نیه‌ که هه‌ستی و راکا
 لووتی له‌ به‌ردی (ئه‌لحه‌د) ئه‌که‌وئ
 هه‌وای زۆرداری نه‌وسا ئه‌نه‌وئ
 جا ئه‌ گه‌ر ئینسان کرده‌وه‌ی چاک بی
 له‌ویشا بی باک گۆری پووناک بی
 به‌ر عه‌فو و لقای یه‌زدان ئه‌که‌وئ
 جینگای به‌هه‌شته‌ ئیتر چی نه‌وئ

به (مازوو) له دست چووبوو سه رمایه
 نه یویست به (سیچکه) بیته وه کایه
 قهرز نه ییده یته وه، نابریته وه
 (به رتیل) جینگای قهرز ناگریته وه
 سهد چاکه بکه ی له گهل ناپیاوا
 که دلت شکاند نه ییدا به ناوا
 به قینی دوژمن دؤست له دست مه ده
 دوو که س حق بیژه و به دگؤ دووسه ده
 تا به چاوی خؤت چشتی نه بینی
 مه که وه ره سهر ریگای به دبینی
 له سهر کاری چاک هر گیز مه وه سته
 بؤ (تؤله) په لی، په له بیه سته
 که دلت شکاند خیرت پی نابری
 که شوو شهت شکاند پینه نا کری
 هیواشی نه سپی (تؤر) نه حه ملینتی
 (سرکه) ی توند قاپی خؤی نه ته قینتی
 بؤ (درویتنه) ی به د (په ریز) ت پاک بی
 به لام لای گه وره زوبانت چاک بی
 قسه له پیشدا لیک نه دریته وه
 له دم تر ازا ناگه بریته وه
 دست بؤ ته نگانه نه بی به په رزین
 زوبانه سهرت نه دا به برین
 خوا ئیختیاری داوه ته دست خؤت
 نه گهر خؤت چاک بی عالم چاکه بؤت

ئەو ەى دەرامەد، ئەبەشىتە ە
 تۆۋى چاكەى لى ئەۋەشىتە ە
 خوا (قەناعەت)ى دا بە بەندەى خۆى
 رووى جىهان ئەبى بە مولك و مال بۆى
 ئەگەر قەناعەت چاۋى تىر نەكا
 كۆپرە ەرى و خەم سەرى تى دەكا
 خزمى نرىكت خۆشە ەستىيە
 خۆش رابواردن، تەندروسىتىيە
 كە پادشا بى ەلەژىر (جى)دا بى
 ئەبى بە خۆشى لەگەل كىدا بى
 تالەشت ساغە قەدرى بزانه
 نەخۆش بى لە لات دنيا زىندان
 تا دەستت ەبە دەستت درىژ بى
 نەك لە پەر رۆژى رىت سەرەولنىژ بى
 كە لە دنىادا بۆم نەكەتە تەشت
 گوايە بە خىرت ئەمبەتە بەەشت
 بە چى دەزانى كە خۆت بەەشتىت
 ئەينىم چەشنى تەرىقەى چەشتىت
 لە (پاپا) و شىخان بەەشتىان ئەكرى
 ەقىدەى ەسرى، ئەو نانەى برى
 (نیرە یدۆشە) بۆ مرىد باو بوو
 چى بكەين؟ ئەو دەورە، مۆدەى تەواو بوو
 كە ئەو لە پىستى خۆيا نەۋەستى
 ئەم خەلكە دەمى خۆى بۆچ ئەبەستى

ئاو هر شویتیکي گرت ئاوه دانه
 زوردار له دینک دانیشت ویرانه
 خۆمان دووی پیاوی زوردار نه که وین
 هه روا نه زانین مه خلوقی نه وین
 هر چی په پيدا که بن نه و نه پیاو نه یخوا
 نه وسایه هاوار نه بهینه بهر خوا
 خوایش نه فهرموی: کرده ی خۆتانه
 ته نه ها پیاویکسه، هیناوتانه
 هاو جنسی خۆتان کوشت، مالتان بۆ برد
 به سهر خۆتانا ئیوه زالتان کرد
 چاکه و خراپه ی خۆتان نه زانین
 هه ر بنالین که بارگران
 له ناو خۆتانا نه گهر برا بن
 دلسۆزی بهک بن، به بی هه را بن
 هیچ که سی پشنتان نادا له نه رزی
 ئینجا نه که وتنه ریگه ی سه ربه رزی
 نه لین چوار ریوی شیرئ که ول نه که ن
 ئیوه که شیرن بۆچ پشت هه لده که ن؟
 له ریوی خزمه تی گه لا مه سه ره ون
 وه ک شیرئ به پداخ ژوور سه رمان که ون
 ئیوه دوو چشنتان بۆ دانراوه
 به کئ پیلوو به کئ کلاوه
 نه گهر پیلوو بن نه تانکه نه پی
 کلاو بن خه لکی له سه رتان نه نی
 سه رو ژیر که وتن به ده ست خۆتانه
 خویندن و جه هله ریگای نه م دوانه

ھەندىكى ۋاھەن كە بە زىندە خەو
 بە خەيال ئەبنە حوكمدارى شەو
 ھىچ نەبىن نىوھى عومريان بە خەيال
 خۆش پائەبويرن بە مەوقىم و حال
 ئەوانەى كە شوپن پارە ئەكەون
 بەو مەراقەوۋە شەوېش بىخەون
 لەولايش ئەبىنى كە كرىكارى
 پارھى ئەورپۇژھى ۋەر گرت ئىۋارى
 خۇراكى كىرى بە خىرو بە يىر
 دەستى ماندوۋە لە سەر سكى تىر
 لەم دنيايەدا گوزەران وايە
 كى ئەلنى: گىتى ئاسوودەى تىايە؟
 كۆى ئەكەنەۋە بە (جەۋال) ۋ (ھۆر)
 نازانن بۆيان نابرىتە گۆر
 كىر دو كۆشيان ھەموۋى تەباھە
 ئەۋى لە گەلىان ئەچنى گوناھە
 ئەمانە ھەۋۋى ۋا لە پىش چاۋە
 ئىنسان لە (نىسيان) دروست كراۋە
 ئەگەر نەبوايە بە فەرامۆشى
 بۆ كۆ كۆر نەۋە كى تىدە كۆشى؟
 ئەلنىن پىغەمبەر ئەمەى فەرموۋە
 پەسەندە بۆيە بە گويدا چوۋە
 (بۆ دىيات بىرى ۋە بزانە نامرى
 بۆ ئەۋلاش، ئەمىرۇ رى لە بەرئە گرى)
 فەرامۆشىيە جىھان پائە گرى
 كى باۋەر دە كا بە يانى ئەمىرى

خوا لەزەتلىكى وای داوہ بە ژین
 لە لامان خۆشە، كەرو كويريش بين
 برسى و نەخۆش و ماندووى شەروشۆر
 ژيان ھەر خۆشە ھەتا لىوى گۆر
 بنيادەم ھىچى لە يەكتر ناکا
 ويلن بە ريگای خراب و چاکا
 ھەر كەسە پيشەى خۆى لە لا باشە
 لە ناو خۆماندا (دەوھن بە ئاشە)
 پيىنكى و امان نەديوەتەوہ
 سەر كەوتنى لىئ بووہ شىتەوہ
 ھىچ كەس رابەرى كەس پەسەند ناکا
 چونكو نايانبەن بە رىي پووناكا
 ھەرچى پوژىكى بەر كەوت بۆ خۆى بوو
 خۆى خواردى و ھەزار ھەر باو كەپۆى بوو
 ھىجگار كە (تەموين) سەنگى مەحەك بوو
 بايەع بە گزادە و ئەھالى (لەك) بوو
 مەگەر راپوہستين نەوہى خویندەوار
 پىئ بگەن ئەوان بگەونە سەر كار
 گەسكى بدن لەم تىر نەخۆرانە
 ئەگىنە ئىستا ھەر بخۆرانە
 ئەو بى شەرمەى وا ئەمەى كرد دوینى
 لە ناو ميللەتدا چۆن چاو ھەلدیئى
 ئەلین چاو بە چاو ئەكەوتتەوہ
 مەگەر (بى شەرەف) تەرىق یتتەوہ
 ئىمەيش لە نووسين نابىئ ماندوو بين
 دەستى وەيسكەيەو سوورژنى پۆلاين

ھەرچى كە پىشتى بە بەندھى خوا بەست
 خوا بەو بەندھى بە ئىخاۋ ئىكە بەست
 بۆ ھەموو كارىك ھىوات بە خوا بى
 ئەوسا ناترسى كە خۆت ئەتەوئ
 كارى وا ھەيە كە خۆت ئەتەوئ
 زۆر پىت ناخۆشە بۆت رى ئاكەوئ
 دوایى ئەبىنى ئە گەر بۆت ئەبوو
 ھەرچى كە ھەتبوو لە كىست ئەچوو
 زۆر جارىش چىشتى كە تۆ ناتەوئ
 خىرىكى زۆرت لى چىنگ ئە كەوئ
 (تجىوا شىئا) خىرى لە دوایە
 (تكرھوا شىئا) خىرى تىدايە
 كەسىك ئەبىنى ھەزى لى ئاكەى
 دوایى سوپاسى ئە كەى بە چاكەى
 كەوالبى تۆ خۆت نىتەت پاك بى
 ئەوسايە دۆست ئەبى بۆت چاك بى
 لە ھىچ ئىشىكدا بەدەلى مە كە
 لە كارى گەلدا سەرچلى مە كە
 تۆ بۆنى شىرى خاوت لە دەم دى
 كە رى نازانى چۆن ئە گەتە دى
 كە رى ھەلگەرە كە بىسە شىنى
 نەك شان و قولى بى برەنجىنى

هەنگ کە لە گۆل و میوە ئەنیشی
 بە مژین مایە هەنگوین ئە کیشی
 چزوکە هێ ژاری تالی تیدایە
 هەنگوینیش وا خوا فەرمووی شیفایە
 ئەمە نمونە هێ حالی دنیا بە
 شیرینی تالی هەر لە گەلدایە
 ئادە میزادیش زۆر تری وایە
 هەر چاکە ینکیان بەدی لەدوایە
 هەنگ بۆیە ناوی بە چاکە ئە بری
 کە پتیه وە هێ دای، ئەو خۆیشی ئە مرئ
 کاشکی بەد کاریش وە ک ئەو بوایە
 کە پتیه وە هێ دای خۆی بمردایە
 مار تالی نە دە هێ وە زندی نیە
 شیر ئەمان ئەداو پتیه هێ مەردیە
 بەلام دوو پشک و هەندێ لە ئینسان
 لە بەر قین نیە، بوو بە خوویان
 ئەلین کە شەیتان خراپیان ئە کا
 خیر!! شەیتان، هیشتر لە دوامان نا کا
 ئایۆ خوا پتیداو کە لە گەل بەد کار
 لە جیی خراپە، چاکە بکاتە کار

(سه عدی) فہرموویہ، کہ خوویتکی بہد
 کہوتہ پیرشہوہ، دہرناچی نہ بہد
 وامنیش ٹہلیم کہ پیای نادان
 ہیند قہلبہ (قہلب) یش نایکا بہ ئینسان
 بہدنساو ہہلیشی بگیریتہوہ
 دیسان نادانہ، ناگہریتہوہ
 (خہواسی حروف) ہیندیکی وایہ
 نہوعہ سرپکی مہعنہوی تیایہ
 نادان، بہدئہدہب، گورگ، ٹہم سیانہ
 کہ قہلبت کردن، دیسان خویمانہ
 ٹہوہیش کہ (مہرد)ہ (درہم) ٹہبہخشی
 (کہرہم) کاریکہ، بہ (مہرگ) نالہخشی
 ٹہمانہتہو سیحت غہنیمہت
 بہخشین فرستہو خواستن مہزہللہت
 کہ دل نازاری خوتت لہبیر بی
 ناینلی دلی کہست لی زویر بی
 پوروی وریالای خواو بہندہ
 ک ماری زوحاک، لہسہر شان بہندہ
 لہ نانی (دونان) سندان ٹہباری
 چوارنان بہ، وہ کوو (قہلہمرداری)
 نائشہ تہندوورہ)و(کہوشہک) نہماوہ
 بہ بابی سوارپی کہر باوہ

ۋەزىفە ۋە مەقام، بە پىاۋ ئە گۆرئ
 رەنگى (شوشە) يە، كە ئاۋ ئە گۆرئ
 ھەرچى بىئىرى ئەۋە (بەر) ئەدا
 گۆزەش چى تىبئى، ئەۋە ئەرئەدا
 دىئا ۋە ك پىالەي چاىخانە ۋايە
 تۆ، ئە يىخۆيتە ۋە ھى كەت لەدۋايە
 ئە ۋ پىالەيەي تۆ چات تىا خواردەۋە
 ھەزار مېشتەرى لە تۆ شارەدەۋە
 پارە (بەقەمە) زوۋ ئەچىتەۋە
 كە بەخشىت ئەۋسا ئەمىنئىتەۋە
 چاۋبىرسى ھەتا بىئى تىر ناخۋا
 چاۋتير بى خەمە، كە ناىخاتە دۋا
 دلنىا بە لەگەل ئاۋەلى چاكا
 ئەۋى دۆست ئەيكا، برا بۆت ناكا
 كە لەگەل دۋرمن لىك ئاشكرا بۋى
 باۋەر بە مە كرى بكەي تىندا چۋوى
 دۆستى نادانو دۋرمنى دانا
 بىيانگۆرەۋە لە رىگكا بانا
 دۆستى نادانت، ۋە ك ھەلەۋە پرە
 ئاگات لى نەبىئى (دز)ت لەسەرە
 ھەرچى ھەلدەسى سىياسەت زانە
 بە دەست خەلكەۋە، بىئىل چەند ئاسانە
 (دېۋ) جارىك (گوردى) خۆي كەۋتۋە چىنگ
 (گورنە تەلە) يەۋ، ئاۋى ناۋ بىئىزىنگ

خوا بو قوربانی مه‌ری داناوه
 که چی گاجووتی، تیوه گیلوه
 گوايه گاجووتیک چه وتی سوار نه بی
 (سی به گایی) مان چون به چوار نه بی؟
 من (گاییکم) بوو، رای کرد له دهستم
 نه م جه‌نه په کی (چه وتمی) خستم
 سه‌د قوربان چه قیناس نافه وتینی
 ناگری جه‌ه‌نه م گایش نه برزینی
 خو من تیز گوشتی قوربانیم بو هات
 چیم له وهی ختیوی که وتوو له (سیرات)
 نه گهر تو مالی خه لکت خواردی
 ناروا، سه‌د، گایشت قوربان ناردی
 من که چه قی خوم به که س نه به خشم
 خوا پیم نابه جشی به تو به خشم
 به دزی نه ییه‌ی نه ییده‌ی به مه‌علووم
 ناوی خوت ناوه فاسقی مه‌حرووم
 مردووشور پاره‌ی خوی وه‌نه‌گری
 به و چی له گوردادا مردوو لینی نه‌دری
 (که‌وا) ی نیوداشتت که له به‌ردا
 خه‌می تازه‌تر بخو له به‌ردا

ریسوی ته له باز بوو به فاقه وه
 ناسره ووی به دهم واقه واقه وه
 ده له کیش کاتئ که گیرا نه تسی
 که رویشکیش تانجی دی نه حه په سی
 که رویشک که نه نوئ چاو ناقوو چینئ
 که راو که ری دی خوئی نه خه فینئ
 که متیار ده نگی خوشی پی خوشه
 قوله پنی نه سمن هیشتا بی هوشه
 نه سینه تامه بو پیاویش وایه
 هرچی نه بیینی به شیکي تیایه
 هه نډیکمان هه تانه که وتونه داو
 شانازی نه کهن به ناوو به داو
 شا، به سه پانی خویمان نازان
 پیش خو نابین، هینده بهرز نه پروان
 له گه ل تینی گیرا نه بنئ به ده له ک
 شاخی لی نه پروی وه ک مانگا به له ک
 که رزگاریش بوو دیسان وه ک جاران
 نه بیینی، نه بای دیوه وه باران
 بنیادهم له سبهر حالئ نامیتئ
 ده وله تی دنیا سهر نه شویتئ
 بتنی لات که مه، نه تبئ خه فه ته
 هر قه ناعه ته، پیاو پی پی ره حنه ته

باران ئه‌بارئ که‌چی هه‌تاوه
 نه‌وه به‌ کوردی (گورگه‌زئ)ی ناوه
 هه‌ر بی‌چوووه گورگئ، ئه‌وده‌مه‌ بزئ
 رۆله‌ له‌ به‌ری دایک نه‌دزئ
 گورگ سالی جاری مه‌ر ئه‌فریتئ
 بیناده‌م دایم خوین ئه‌پژیتئ
 لای ئیمه‌ کوشتن یه‌که‌ هونه‌ره
 گورگیش بۆ گیسکئ خوینی هه‌ده‌ره
 تووره‌یی و شه‌ری (په‌مه‌زان) باوه
 به‌ نای نارپه‌وا (سه‌فه‌ر) به‌دناوه
 هه‌ر یه‌ک قوماشه‌و قیمه‌تیان جیا‌یه
 هه‌ر سه‌ربانیکه‌و دوو هه‌وای تیا‌یه
 به‌ ته‌قاویتیش نالین ئینسانن
 خۆیان له‌ نه‌سلی ئه‌وان نازانن
 ئه‌وانه‌ی که‌وا مونکیری بابن
 ئیشه‌لا هیچیان ته‌قاویت نابن
 جووجه‌له‌ سه‌ری له‌ هیلکه‌ ده‌رچوو
 که‌ چی به‌ ده‌ندووک تویکلی به‌ربوو
 به‌ ئیستریان وت: باوکی تۆ کئیه
 وتی: په‌سه‌نی دایکم‌م پیسه
 ئیستر داری بۆ (نه‌مروود) کیشاوه
 له‌ به‌ر ئه‌وه‌یه‌ تۆوی برپاوه
 ئیمه‌ وه‌ک شه‌یتان ئه‌که‌وینه‌ به‌ین
 ناگری جه‌ه‌ننه‌م بۆ یه‌ک خۆش ئه‌که‌ین

هر که سنی که و ته ناو ته م جیهانه
 نه ستیره ی به ختی له ناسمانه
 نه و خوا پیداوی نه ستیره ی گه شه
 هر چی خوا به خشی نه و خاوه ندبه شه
 نه ویش نه ستیره ی سیس و بی فیره
 دانای دنیا ش بیت، هر پ ناخر شه پره
 خوا دنیا ی بو کیف هتیا به به ره م
 کی توانی ویتی بلئی: منیش هم؟
 به دبه خت نه و ته که به عه قلی خو ی
 نه روا به پیدا، که چی نالوی بو ی
 جاران که شارینک پادشای نه مرد
 شایان حه واله ی ره ئی باز نه کرد
 باز به سهر کیندا بنیشتایه وه
 نه وه مه لیک بوو، نه برایه وه
 سا چی بکه م نه گهر من له وئ نه بووم
 به بوئی که باب، باز نه که و ته دووم
 نه و چاکتره که و شاهیم ده ست نه که و ت
 به کاری دیوان دل م نه نه سره و ت
 نه م بی خه فه تیه و سهر نازادیه
 ده س کی نه که وئ؟ خود ادادیه
 به کی به نه سپن بووه به داماد
 به کی ره نجه رو بووه وه ک فهرهاد
 هر چی بی هم مووی نه بریته وه
 چاکه یه بو پیاو نه میتیه وه

خۆزگه به وانه ی که له هیچ ناگه ن
 له (دار العلم) و (حقوق) پیناگه ن
 زنجیری خیره د ناخه نه ئەستو
 هه رچی هات ئەلین: لیتخوره، برۆ
 خواردنی بی غه م، خهوی بی پرخه
 گلیه یی نیه له م ده ورو چه رخه
 خوایش زۆر تر ئەوان ئەدۆزیته وه
 به دلی ئەوان ئەبزویته وه
 به شانسیکی وا ئەیابه پیه وه
 نازانی پاره بکاته کوپه وه؟
 سا نازای بلن: ئەمه بوچ وایه؟
 ئەبینی شهق و زله ی چه ند تیا به
 خوا به (لا یسال) وا ده می به ستوین
 په کی دووان و پرسینی خستوین
 که وابوو، وه کوو وتمان، نازانم
 بی ده ردی سه ری، په حه تی گیانم
 له م دنیا به دا مه چۆره کوپه ی
 بو خۆت هه لاژی، په حه ت له گوپه ی
 زاته ن نه تیجه ی دنیا ئەمه به
 هیچ که س نازانی ژینی تا که به؟

گاینک که که و ته ناو کشتو کالی
 گوان گاگه ل تیوه ده نالی
 هینده ی گوت: (کاورا گالت وه گویره)
 ران و رهو گی قـربوو بهـریزه
 خوا ئهم گیتییه ی هـروا داناوه
 ته ماعکار زور جار پی لی گورپاوه
 ده ولت که زور بوو خه پوی تیابه
 ئایاته (طغیان) له ئیستیغنايه
 که نجی بادئاوه ر ته لای ده سته و شار
 بؤ (خه سره و) بوونه تیلای گورپه و شار
 میهته ر نه سیمی عه یاریش وابوو
 هه میسه له پی پاره شهیدا بوو
 ئه و له سیبهری هه موو ئه ینايه چال
 نه ی ئه دؤزیه وه، بؤی ئه بوو عه و دال
 ئه لئین (ئه سکه نده ر) له (شاره زوور) مرد
 (بابا) ی له گه ل بوو خزمه تی ئه کرد
 ئه گه ر بؤ که نجی بابا بگه ریم
 ره نگه که نجیکی په نهان بته ریم
 ئه وه چاکتره له وه ی که به زور
 له نؤی بستیم نه یشیه مه گور

پیاو که له جیگای نزم هه‌ئه‌نگووت
 هه‌لده‌سیتوه به لووت و بزووت
 به‌لام له جیتی به‌رز که که‌وته خواری
 سه‌رو گوپلاکی ئەشکئی به‌جاری
 هه‌ر لیره‌م دیوه، دۆستی سه‌رسفره
 هینه‌ده‌م گه‌رمه، گولله‌نه‌بره
 له‌گه‌ل ته‌نگانه‌ی ئەو پیاوه‌یان دی
 پلاو‌خۆره‌کان ئە‌بنه‌مودده‌عی
 ئە‌وانه‌ی که‌هوا وه‌فانازان
 ده‌مم نایینی بلیم: ئینسانن
 خۆزگه‌ ژین دامغه‌ی خه‌للاقی بوایه
 به‌ناوچه‌وانی پیاویا بنایه
 ئە‌وسا ئە‌وانه‌ که‌ ئە‌ناسران
 له‌کۆمه‌لی پیاو ده‌رده‌هاو‌یژران
 چه‌ندئێ که‌ سویتدی سئ ته‌لاق باو بوو
 هه‌ندئێ سئ به‌ردی له‌ گیرفان نابوو
 ئیستا سئ به‌رده‌فری‌دراوه
 سویتدی شه‌ره‌ف و نامووس له‌ ناوه
 شه‌ره‌ف له‌ ئە‌شراف که‌ وه‌رگیراوه
 هینه‌دیان کارکرد (فیکه‌ی) سوواوه

ئہی ئہو گہ وراتنہی کہ فہن ئہزانن
 بہ (تہ یارہ) تان لہ ئاسمانن
 یاخؤ بہ جہ زبی قووی کارہ با
 رادیوتان پہ یام بؤ گیتی ئہ با
 ئہم (فہندہ ل فیلہ) کہ لکی ناگری
 بہ شہر بہ (فہنی) بؤ میاتان ئہ مرئی
 ئہ گہر راست ئہ کھن چشتی بیننہ ناو
 نہ فعی عالمی تیدابی تہ واو
 ئہم ہموو گیاندار لہ ناو بردنہ
 ہموو بؤ ہولی زگ تیرکردنہ
 ہەرچی کہ نہ بی چاری ئہ کری
 برسہ تہ کہس بہر گہی ناگری
 سا ئہ کھر ئازان چشتی بیننہ دی
 بنیادہم ئیتر بی خواردن بژی
 ئہوسا نہ شہرو نہ ہہرا دہ بی
 ئہم خہلکہ تیکرا وہ ک برا دہ بی
 نامہ وی چاری مردن بکری
 مہرگ نہ بی دنیا ئہ مہندہ ناگری
 ئہوی کہ خواردن بہ عیب ئہ زانی
 ئازایہ ہہلکا روژی بہ نانی
 بہ لان ئہ گہر بی و خواردن نہ مینن
 کؤنایتہ وہ دوو کہس لہ شوینن

ئۆكەرىيى دىۋان، ھېندە شىرىنە
 چىزۋى جەزاي لا، شانى ھەنگۈينە
 چەند خۆشە بلىتن: موشىر، يا ۋەزىر
 لاي وايە (ھوما)ى بۆ ھاتۆتە گىر
 مېمى (موشىرو (ياى) ۋەزىر (مى) يە
 سەرمەستى (شىر) و (وزر) یش ئەمە يە
 نازانى مەسنەت تا، بالاترە
 لە گەل لىيان خست داخى زۆرتەرە
 پىاۋى سەد زىرى دا بە كۆرە كەى
 وتى بۆ ئەۋەى شتى تىدە گەى
 كۆرە پارەى ھەلگرت لاي ۋەزىرى چوو
 كە (سەد ئەغزەمى) سولتان سەلىم بوو
 وتى: ۋائەمەم بۆ تۆ ھانىۋە
 تۆم بەم پارەيە موستەحق دىۋە
 وتى: تى ناگەم! چۆن حەقى منە
 ئەم قسەيەى تۆ بى سەروبنە
 وتى: كەياۋز لە سەدر ئەغزەممان
 چۈارى كۈشت و تۆ، ھاتىە جىيى ئەۋان
 وتى: راست ئەكەى كەرگم لە پىنشە
 بەلام ئارەزوۋى بەرزى بە كىشە
 بىيادەم تىغىيان لە سەر راگەرن
 بۆ سەدر ئەغزەمى خۇيان ناگرن
 پىشەلە رزگار بوو لە دەست تىرەزەن
 وتى: (مشك) ۋ زىر كەندوۋى پىرەزن

عاشق كە بە شەو نالە كار ئەبى
 كە نازى زۆرى دى يىزار ئەبى
 (چەقۇ) كە زورى بسوى بەرودوا
 (دەمەسوو) ئەبى و پرشتى ئەروا
 خواردنى بە تام كە زۆرت لى خوارد
 ئەبىنى نەفست كە لىي ھەلبوارد
 تەنيا پارەيە، ھە تاكوو زۆر بى
 تىز ناخۆى، ھەرچەند بە شەرو شۆر بى
 بەلام پارەى زۆر، زۆريان بەلايە
 (دەم) قەمتەر ئەكاو، چاوى لەدوايە
 زۆر كەم خاوەندى خىرى ئەبىنى
 بۆ مىردى تازەى ژنى ئەمىنى
 ياخۆ كورانى ئەكەونە دەعوا
 نيوى بەرەسمى مەحكەمە ئەروا
 ئەگەر خوا بىداو تۆ بىدەى بە خەلك
 بۆ ھەردوو (دنيا) بۆت ئەبى بە كەلك
 چەند خۆشە لەگەل ھەندى لە ئەجباب
 دلىكى سافو دەورىيە كەباب
 بە فران بەفران خۆتى لى تىر كەى
 بە تامە تامە دوژمنت كويز كەى
 كە وات بۆ رىكەوت دنيا بەھەشتە
 رۆحت لە ئەوجى كەيفالە گشتە

چه وله کی (میوئی) ئه برن ئه یینژن
 که روا (تری) ی بهری ئه چیژن
 که چی میوه که ی باوکی که پیر بوو
 کاتیک زانی بریان زووبه زوو
 هیج نالین ئه مه بهرمان خوار دووه
 تری دیاریمان بو خه لک ناردووه
 ئه مه عاده تی چه رخی ده ورانه
 به نی ئاده می تیدا میوانه
 دیاره دوو میوان لیکیان خوش نایه
 بهرچاوته نگیسه، که شه ری تیایه
 ئه گهر خوا عه قلی دایتی چاوتیری
 له گه ل خویشانت که وتیه چاودیری
 بی هه راو هوریا که وتنه هه لکرد
 ئه وسائیه بینی (گۆی هونه ر) ت برد
 ئه گینه هه تا ئه مری به دبه ختی
 له م جیهانه دا کزو سه رسه ختی
 ئه مانه زور جار پیشان دراوه
 به په رده ی ته مع نه بینراوه
 به لام تو باشی لیک بده ره وه
 چاوبه ست له چاوی خوت بکه ره وه
 ئه وسائیه بینی چهنده خوشه جیهان
 تیکه لی و دوستی له گه ل هه موان

ھەندى كە ئىشى نابەجا ئەكەن
 بەوۋە ئەخوڧن كە حاشا ئەكەن
 ۋا تىگە يىشتوون كە كەس ناۋىرى
 كەردە ۋە كەيان لەسەر بۇمىرى
 نازانن لە گەل پىيان تراززا
 دۆستى سەرسفرە ئەيدا بەئەرززا
 ئەلئىن: ماست نىيە بە لىودا دىار بى
 يا دار نابىرن، دەنگى مشار بى
 بەم رەنگە خۇيان تەفرەى پى ئەخۇن
 (توور) ۋ (سىر) دىارن بە قرقىنە ۋ بۇن
 كەرويشك كە ئەنوئ چاۋى ئەيىنى
 كە (دىاردى) ت لى كەرد، چاۋ ئەقوۋچىنى
 لای ۋايە كە ئەو چاۋى خۇى لىكنا
 چاۋ قوۋچاخنە كەى ئەبى بە پەنا
 خەلك ئىشى پەنھان ئەدۆزنەۋە
 كاغەزى سىپى ئەخوئىننەۋە
 (جام) ئەلئى: بشكىم، بەلام نەزىم
 چاكەۋ خراپە دىنەۋە سەر رىم
 خوا رىى راستان لە كەس نە گۆرى
 (بارام) بۇ گوورى خۇى خستە گۆرى

کیسہی تہماع و مہعیدہ ہہردوو
 کہ ہہرچیت دہسکہوت، تیت تاخنی زوو
 تہویان تہدری و تہمیان تہشیوی
 چیگا نامیتی شہوی بو شیوی
 چارہ تہوہ تہ کہ بہرہ بہرہ
 تہماع لابہرہ و خواردن دہر بہرہ
 تہوسا دل و لہش بہ پاکی و چاکی
 تہمیتتہوہ و لہ خہم بی باکی
 ہہرچیت لہ خہلک سہند بہ نارہزایی
 ترسو لہرزیکہ بو پوژی دوی
 زولم و زور لہ بیر کہس ناچتہوہ
 تہبی بہ دوویشک تہدا پتہوہ
 تہماشای حالی خوت کہو بروانہ
 چشتیکیان بردی چہند لات گرانہ
 توش بہ نابہدل چشتی بستینی
 دل تہمین مہبہ کہ دل تہشکینی
 گوناہ بہ ئاوی توبہ دہشوری
 بہلام (حق الناس) خوایش لینی نابووری
 ہہی ہاوار! لہ پیش چاومانہ تہمرین
 ہتندہ سہہندہ بن گوپی لی ناگرین
 کاتیک تہزانین کہ عزرائیل ہات
 بہ پہشیمانی نامیتی نہجات

پتکھنن دوانہ، یہ کئی ہی خوشی
 ٹھوی تر ژاری خہفت ٹھنوشی
 یہ کیکیان ناوی زہردہ خہنہ یہ
 ٹھوی تر، ژاری خہند، وہ ک ژار قہندہ یہ
 گریانیش ہروا لہ دوو چشتا دی
 تہنگانہو، کاتی شینت دیتہ ری
 دووہ میان شادی و وہ سلی عہ زیزان
 خوشی یہ کی وایہ ٹہ تختا تہ گریان
 ٹہ مانہ ہیچیان (باہخ) یان نیہ
 کہ زوو بہ سہرچوون کہ لکیان چیہ؟
 بہ خوشی تا سہر دل بہ ستہ، بہ ستہ
 ری ری رہزا بگرہ، برؤ مہوہ ستہ
 ٹھوسا کہ کہوتیہ ری عہ شقی مہولا
 تالی و شیرینیت، یہ کسانہ لہلا
 ٹہ گہر ٹہویشٹ لہ لا گرانہ
 دلنہ وایی دؤست بہ ہل بزانیہ
 دؤستی یہ ک دل و یہ ک زوبان چاکہ
 بہوہ پیاولہ خووی بہ دکار بی باکہ
 دوو چشت لہ گہل یہ ک ہل کردیان نابی
 (تہماع) و (حورمہت) ہہرچہند لای شا بی
 واتہی پیوانی کؤنہ، دوور لہ پروت
 ریشی تہماعکار بہ رہشی نابووت

که نه پروانیتته په‌نگی نه‌وبه‌هار
 راویشک‌هی گياو گول به له‌نجاو‌لار
 وات دپته خه‌يال، جيهان تا سه‌ره
 (باغی نيره‌مه) و بی که له‌به‌ره
 نازانی چه‌رخسی ده‌وران به‌هاره
 نه‌و ئاوو په‌نگه، بی ئیعتیاره
 هه‌تاوی قینی له‌گه‌ل خسته‌کار
 نه سوزه دپلی، نه شه‌وقی گولزار
 به‌هارو سه‌یران دلی بی غه‌مه
 که دل غه‌مگین بی، هه‌رچیت بی که‌مه
 چاره‌ی دلخوشیش که‌م ته‌ماعیه
 بی تامه له‌لات سه‌یران و یا پراخ
 ئازادی چسرای پیسی پرووناکییه
 زه‌وقی (قه‌له‌نده‌ر) له‌بی باکیه
 پرووناکی ده‌رکه‌وت تاریک نامینین
 که هه‌تاو نه‌بی، سیه‌ر ناتوینین
 هم پوژو شه‌وه په‌ندی به‌زدانه
 دوای تاریکی شه‌و پوژوی په‌خشانه
 پوژیش ئیواره لیه‌ات ئاوايه
 نوش و نیش له‌گه‌ل یه‌ک به‌رده‌وايه

دوو کہس کہ دلیان له یه ک زویر بی
 وایان لی مه که، کهسیان شیتگیر بی
 چونکو نه وانه که ناشت بوونه وه
 واله تو ده کهن بچنه کونه وه
 چوار کهس به چوار خوو پهستن و بی دهس
 ته مهل و نه زان، ناکهس و بی کهس
 چوار خویش هه یه پیا، پئی ده بی بی پاک
 دل و دهستی پاک، کرده بردهی چاک
 نهوی بو دوستی بی عیب نه گه پئی
 تا ده مرئی دوستی وای نایه ته پئی
 نهوی له دوستی به بیانوو توڑ بوو
 کاتینکی زانی دوژمنی زور بوو
 که دوستت له گهل دوژمنت هه لسی
 به دوو ری نابی تو قینت هه لسی
 نه گهر دوست دوست بی بو ناشتیانه
 لینی گه ری مه لئی له لام گرانه
 خو نه گهر زانیت دوستی ناپاکه
 با بو دوژمن بی، هه ر بو نهو چاکه
 ئاوهل پیاله، نه واله خو ره
 بو کاسه و کیسه یش مهنده بوور زوره
 که سفره و خوانت هاته سهر (دوکولیو)
 کهس له دهر گاکهت نایته نه مدیو
 به لام که (که باب) بوو به بابوله
 تیی نه ورووژین، روله و بابوله

دۆستت بە (جەفا) ئەبى بە دوژمن
 چاكە، خراپە دەردىنى لە بن
 ئىمە لە چوار شت دروست كراوين
 لە خاك و بادو ئاگرو ئاوين
 ئەو چوارە، لە گەل يە كدا ھەلناكەن
 كى دەلى ئىنسان پەي جۆرى چاكەن
 شوكرى خوا بكەي پۆزىت زىاد ئەبى
 (سېلە) ھەمىشە رەنج بە باد ئەبى
 چوار چشت بۆ چوار كەس ئەبىتە نامەردى
 بۆ عالم، (كىر) و بۆ مالدار (پژدى)
 (رووھەلماىراوى) يىژنى بى ئابروو
 نادان كە (درۆي) لا بوو بە خوو
 چوار تاويان بۆيە لە چوار كەس ناوہ
 لەبەر كردهوہى لىيان رووى داوہ
 (چرووك) كە خۆيشى لە مالى ناخوا
 (بەخىل) كە ھىچى لى نادا بە خوا
 (سەخى) كە ئە يخواو ئەيشىداتە خەلك
 بۆ خۆي و ناسياو، بۆي ئەبى بە كەلك
 (بەخشندە) ھەمووى ئەبەشيتەوہ
 ئەوہى پى ئەبىرى، ئەمىنتەوہ
 بەخشىن ئىسرافى ھەر گىز تىانىيە
 بۆ دوژمنىش ھەر سەخىيەتتە

ئەگەر ھاتى خۆل بىكەى بەسەردا
 لە مالە گەورەو خۆلى بەردەرگار
 ئەمە بۆ گەورەى سەخى بىئىزاوہ
 بە سەر چروو كدا ھەر خاك بىئىزاوہ
 خزمەت بۆ مەردو شەفەقەت بۆ وردان
 ھامپرازى دەرويش، بىئەنگ بۆ نادان
 تەنيا بە عىلمو ئەخلاق بنازە
 دەولەت نەگبەتە لە خواى مەخوازە
 كە زانیت دۆستو خویشانت ئەھلە
 ھەموو كاریك ئەوسا بۆ سەھلە
 ھەرچى دل خۆش كا ئەيخەنە مەيدان
 خاك بە سەر پارە، كە ئەيكەن پەنھان
 نەفس و ژن بە جووت بەسەرتا زالە
 ئەويان دوو پىشكەو ئەو زەردەوالە
 (تېغ) راست گۆبىيەو (زىرئ) قەناعەت
 بەخشىن (كەمەند) ھو (سكوت) سەلامەت
 كە بە رەنجى شان دەستت نەكەوئ
 رۆژ خەرچى ئەكەى، ناىخەيتە شەوئ
 بەلام كە رەنجت لە گەل سەرت ئىشابى
 نايىەخشى مەگەر سەرت ئىشابى
 ئىستىغناو توغيان كە دوا بە دوايە
 باوہرت بىئى فەرموودەى خوايە

نه وهی که ئیشی نابه جی نه کا
 رهنگه خوئی نه ره به باش تی بگا
 نه گهر تیت گه یاند که ناپه سه نده
 نه شی له سه ری نه روا نه وه نده
 خو نه گهر هاتوو گوپی لی نه گرتی
 تو بییره وه ئیتر به کورتی
 که سنی گله یی دوستی لای تو کرد
 تو باوه ر مه که هه روا ده ستوبرد
 تا کوو له جوابی نه وی تر نه گهی
 ئینجا نه توانی حو کمی خو ت بده ی
 (سه له م) فیلیکه مال به ده غل نه برن
 نه لین شه رعیه، ده ستی پی نه برن
 جه رده یی که وا به ناشکرا
 هیچ نه بی غه زوهی مه ردیی تیدایه
 به لام به ناوی شه رعیه وه (ریا)
 نابرووی شیوهی دیانه ت نه با
 نه بی رۆژیکسی و امان له بیر بی
 ده ستمان له چاکی پیغه ممه ر گیر بی
 نه و (چا که) چا که بۆت دیتته گیر
 په ندی پیای پی په سه نده لای ژیر
 جار ان نه گه ران بۆ پیای ریشدار
 ئیستا وا پرچو ریش بووه به عار

پیای ناوہ جاخ مہ خہ نہ سہر کار
 قوچ نہ وہ شینی دوایی وہ ک گای ہار
 لہ پیشدا بہ تاو تیژ پہرہ وہ ک تیر
 زوو دادہ مالئی وہ ک گولہ بارگیر
 خوا جزوو نہ دا بہ (زہردہ زیپرہ)
 ہہ تاو نہ بینئی ماری کہ سیرہ
 بہ دہ نکہ جوئی، گوی دریز نہ زہرئی
 لہ خوشکی خویشی و خویشی نہ پہرئی
 کہری دز، مہ نی جوئی بو بینوی
 توپینی نہوئی و زیانی خینوی
 نہ بینم کہ خوایش پرووی لہ مانایہ
 وابزانم مشتہی ناو ہہ مانہ یہ
 من نہ لیم بو یہ خوا نہ مہ نہ کا
 عاقل لہ چیزبی زہ مانہ بگا
 دیارہ کہ دہوران (نہ بلہہ) پہرستہ
 وشیارو دانا پرووی لہ نوشوستہ
 کہواتہ لہ شوین سہر بہ رزی مہ مرہ
 دہست بہ کلاوی خو تہ وہ بگرہ
 (پادشا) و (گہ دا) وہ ک یہ ک نہ چنہ گور
 گہ دا بارسووکہ و شا کہ لہ کی زور
 نہوی نانہوئی بو تیکہ نانئی
 سہروژیری خاک بہ یہ ک نہ زانی

ئەھۋى رادە كازو ھەلئەنگوئ
 ئەھۋى لەسەرخۆ بېروا ناكەھوئ
 يەكئ تا درەنگ نەئە كەھوتەپئ
 بە (گورگەلۇقە) ئەھۋىست پېشكەھوئ
 كە تۆنەتوانى لە (بان) بازبەرى
 خانەوخان چىيە كەھوتوۋىتە سەرى
 لەزەتى نىعمەت كەسئ ئەھۋىزائئ
 كە داماو بوۋىئ بىز پاروونائئ
 ئەگىنە كە ھات لە بادى ھەوا
 بە (قىزو بىنز)ئ دەستى بۆ ئەبا
 ژۆرى پىئ ئەھۋى ماكىنەھى دەھوران
 كە يەكىكى (قال) بىتتە مەيدان
 بە دارى بەرزا ھاتى سەركەھوئ
 دەست توند بگرە، نە ۋەك بگەھوئ
 چىشتت گەرم بىئ، راۋەستە مەيخۆ
 بانەلئى دەم سۈوتا باۋكەپۆ
 پاروۋى پەلەپەل بۆت قووت نادىئ
 كە لە (بىن) گىرا چارى ناكىئ
 (نان) لەبىن گىرا چارى بە ئاۋە
 (ئاۋ) لەبىن گىرا دەرمانى جاۋە
 ھەندئ خواردنىش چاۋى لە دوايە
 لە قورگ ئەگىرىئ ئەۋە لە خوايە

چاگە زوو لە بىر خەلك ئەچىتەو
 قىنى خراپە، ھەر نابرىتەو
 تۆقىنەبەرى خەلق گرتە دل
 ئەو قىنە بۆجەرگ ئەبى بە چقل
 ھەمىشە دلت خەفە تبار ئەبى
 خواردنت لەلا ژەھرى مار ئەبى
 وا چاگە كە قىن لە دل دەراوى
 ئەوسايە خۆيشت ئەزانى پياوى
 بە دلىكى خوش ئەنوويت و ئەخۆى
 شەو بەدەردەو نانايتى بۆى
 ئەگەر پادشای جەواھىرپۆش بى
 ھەمووى بە فىداى دلىكى خوش بى
 دلخۆشى بە راست ھەر بە خودايە
 خوانەيدا، نابى، رەنجى بە بايە
 زۆر لە گەل حوكمى چارەنووس ناكرى
 بە بى خواستى خوا، ھىچ سەرناگرى
 ھەندىكى وا ھەن خۆيان ناناسن
 سەربەگىچەلن، كەوتەو كەساسن
 چۆلە كە كە نووست لە (لانەى) شەوا
 ھەردوو قاچى خۆى ئەكاتە ھەوا
 ئاسمان رووخا، ئەو ئەيگىرتەو
 كەچى بە بەردى ئەبوورىتەو

هه تاي هاوین پیاو ئه برژینن
 هیوایش هه یه خزی، تیناگه یینن
 پیاو نه ک به هه تاو، به ئیش ئه برژن
 داوی خاو نابنن به هه ودای کرژن
 (پیس) که دوو باد بوو، بهرگه ئه گرن
 رایکینشی ده زووی به غدا، ئه پچرن
 له هه موو شویتن ماکینه باوه
 (گوریش کیشه کئ) هه ر لیره ماوه
 خه لک گه ردو خولیه له رووی ئه فلاکا
 ئیره خه ریکه به جه وال پاکا
 بویه له هاوړن ئه که وینه پاش
 وا (خه نجهر) ئه سوین بؤ (ئوهن به ئاش)
 بامان دایه وه سه ر (شه ره گه ره ک)
 ئینجا ئه بی پیاو بچنه بهر (خه ره ک)
 بهم دوو خه خواره و قینه بهریه
 کاتیک زانی (پیسمان خوریه)
 ئه مانه هه مووی له بی کارینه
 ئه لین برسیتی ره گی هاریه
 دهوله مند نوره به هه ژار نادا
 نانیکیش نادا له ریگی خودادا
 ئه وه ی که قه دری ناموس ئه زانن
 خزی (قه متهر) ئه کا به تیکه نانن

گوئ له دلسۆزىي شىنەيى مەكە
 بابەي ديوانى بەردى مەحەكە
 زۆر دۆستى بى دەست گىانى گىانيە
 كە دەستى پوويى نانى نايە
 ئەوى ئادابى دۆستى راگرئ
 كەلكى وەزىفەي گەورە ناگرئ
 چونكو ئەوانەي كە كۆنەدۆستن
 بە هۆي ئەووە بە هيوای پۆستن
 نالین: ئەم پياوہ ئەمەي پى ناكرئ
 ھەر دەلین: كەلكى ئاشناي خۆي ناگرئ
 زىانى دۆستو كار دروستى خۆت
 پەوا مەينە بايىشلوى بۆت
 كە تۆ ئىشى خۆت لە دۆست سەرئەخەي
 پىشەي مەنفعەت جۆيى دەرئەخەي
 كەوابى حەقى گلەيىت نىيە
 ئەم بىلت و بۆلەت ئىتر لە چىيە
 پۆرژىك ئەبينىن پياوى تەماعكار
 دولەتەكەي خۆي بۆ نايىتە كار
 لە ھەموولايىك بە چەپۆك باران
 بۆي دادەبارئ وەك تەرزەو باران
 ئەوسا دەزانى كە دزى و گزى
 لىي بووہ بە (خۆرە) تا ئىسكى رزى

ئەزانن (واسە) چۆلە كە ئەگرئ
 بە خۆپايى چۆن بەختو ئەگرئ
 چىرۆكەي (گىسكى ھەياس) كە باوہ
 ئەو دەستورەيە ئىستايىش لە ناوہ
 بناغسەي جىھان وا دانراوہ
 كەم دەمو دەست بى، بەشت خوراوہ
 بۆيە ئەم (ئىلە) لە نوشوستايە
 ھەرچى ھەلدەسى بۆ خۆي كويخايە
 دوووبەرە كيە و تالەي ناساز
 ئەميان ئەلئ: سىر، ئەويان ئەلئ: پياز
 دەست لە ھەويرو دەم لە تەدبىرا
 ئاو لە (قەلبىرا)، (خۆزىلك) لە شىرا
 خەسوو بە خىركئ، بووكئ بە بىركئ
 تىك بەرىن شىريان چۆن نابزركئ
 بالۆرەي بووك و خەسووي گوى لئ بوو
 بۆيە كچەكەي نەئەدا بە شوو
 كەچى كچ دەستى لە داىكى بەردا
 (مەيموون) زۆر جوان بوو، ئاوالەشى دەردا
 ھىندە ھەلپەرىم تا كەوشم درپا
 شايى شاباشى شايىم پى نەبىرا
 ئىتر (تۆبە) م بىن ھىچ تەفرە نەخۆم
 مەن و كەباب و وىرانەكەي خۆم

چهند خوشه ئینسان خه یال په روه ر بی
 به چاولینکنانی، شای جهوت کیشوه ر بی
 زنجیری (خیره د) له شان فری دا
 له گه ل زانایان نه پروا به ری دا
 بی (نعمان) تهرجی (خه ورنه ق) دانی
 پر له (مویلیا) و فهرش بی به ثانی
 له سوله یمانی وه ک سلیمان
 (به لقیس) ی بو بی به چاولینکنانی
 یا له دوایشدا با بی و خه یال بی
 که چاو هه لپری بوش و به تال بی
 نه مه ی خۆشتره له و ده وله مهنده
 که ده وله ته که ی ئاو یکی مهنده
 به خه وو خه یال له به ری ناروا
 هه ناسه ی خه لک و داخی خوی له دوا
 ئاو که له به ری نه پروا نه گهنی
 مال نه یخوا، خه لکی پی پیده که نی
 نه وه پی نی نه لین لغاوی شه یتان
 ماره یی دایکی پاشای جنوکان
 (بزه ن بهر سه فی رهندان) مه پرسه
 پیای (قه لهنده ر) بی هیوا و ترسه
 گریمان بوو یته (هیتله ر) پروانه
 که وته بهر له عنه ت برای شه یتانه

هاوینه و گهرماو میوه گه‌نانه
 نیوهی ئەم شاره له سه‌ربانه
 تۆزی ره‌ش‌باو چاویه‌شه و هاوار
 سه‌ربانی ویران پر دوو‌پشک و مار
 له هه‌موو لایه‌ی گریانه و قووره
 کفر ئە کا پیاوی بیخه‌وی تووره
 شه و له سه‌ربانات که ده‌چنه سه‌راو
 رۆژ هه‌لده‌قرچی به تینی هه‌تاو
 ئینجا (ره‌شه‌با) ئەو تۆزه دینی
 وه ک (عه‌تر) و (عه‌نهر) هه‌لیه‌پرژینی
 گۆزه و دیزه‌شمان که پرین له ئاو
 ئەو تۆزه‌ی تیچوو ئەبی به گولاو
 هیتجگار چه‌ند مالیک له سه‌ر به ک سه‌ربان
 چیغیکی ته‌نک که وتۆته به‌نیان
 گوئیان له مرقه‌و پرخه‌ی به کتره
 (ته‌گه‌و ساپرینی) به ئەده‌ب‌تره
 زۆر جار ره‌شه‌با (ده‌رپینی) ئەفرینی
 هیوایشیان هه‌یه (ده‌رپینی) نامینی
 به‌م حاله‌یشه‌وه هیتد به‌رز ئەفرین
 خۆبه‌خۆ سه‌ری سه‌ران ئەبرین
 پیاو بی‌ئیش بی‌شه‌ر هه‌لده‌گیر سینی
 بی (ده‌رپینی) مه‌ندیل له خه‌و ئەیینی

خوا كە گىيانى پاك ئەبەشىتەو
 ھەندىكىان دوای مەرگ ئەدرەوشىتەو
 لە بارە گای خوا، لە پرووى زەمىندا
 لە رۆژھەلاتو لە خۆرنشىندا
 ئەروا ئە گەرئى و زۆرتر لە خەوا
 خۆى نىشان ئەدا لە پەردەى شەوا
 ئەگاتە فرىاى كەس و كارى خۆى
 ئەبىتە چراى رېسى رزگارى بۆى
 ھەندى گىيانى تر پىيان ئەلین، پىس
 ئەكەونە لەشى بەدكارى نەگرىس
 بە ھەر چوارلادا ئەكەونە (جووتە)
 كەردەيان لە گەل شەيتانا جووتە
 (تىكە) لە دەمى بى دەست دەفرىن
 ھومای ئاسايش ھەلدەفرىن
 تا دەستيان ئەروا كۆئەكەنەو
 لە خوداو بەندە (كۆ) ناكەنەو
 لە پەر ئەبىنى كە بەلادا ھات
 ھىچ كەس نازانى، پارە چى لىھات
 لە گەلى ناچى بۆ (گۆر) و كونى
 ئەبىرى بە مىردە تازە كەى ژنى
 با رۆژى ئاھى جەرگىكى كون كون
 پەلى ئەبەستى و ئەياخىتە (كون)

مريشك (ئە يخورا)، خۆى خستە ژىر (قاز)
 بۆ ئەوھى (ھىلكە)ى گەورە بىدا ساز
 كاتىكى زانى! ھىلكەى (تيا جەرا)
 بە زۆر تەقەلى (بن كلكى) پچرا
 (ناشى) بىھوودە كەوتتە دۇلاب
 (نان بۆ نانەوا، گۆشتىش بۆ قەساب)
 (ئىستىر) دارى بۆ مەنجەنىق كىشا
 بە (وہ جاخ كوپرى) ناوجەرگى ئىشا
 پىت مەخەرە (كۆت) بە پىلاوى تەنگ
 كە (كەوش) پىنى گرتى، (پىنى)ى پىنى ئەبى لەنگ
 ميوھى كالى مەخۆزگىتى پىنى دەيشى
 (شەكر) بە گەرما، زۆر ئاۋ ئە كىشى
 جاران نەخۆشى (شەكر)مان نەبوو
 مەنى وا گرتوۋە، بەرم نادا زوو
 مەن لە تەلاشى تورشى و تەلاشم
 (ئازەچك ئاشم، سانجىسىز، باشم)
 بلىم چى؟ ئەوسا گالەو ھەلدا بوو
 كالى (كالى) خۆر بوو (گالى) بەرەلدا بوو
 والە پاش (خەمشىن) پىمان لىن ئەبىرن
 گوايە بە ئايەت دەستمان ئەبىرن
 كى گوى ئەداتە ئەو دەست بىرینە
 ھەر دەست بىرینە كام دەست بىرینە

پاروويه بخه ره دهم که بۆت قووت بچی
 نهک به ژان لچت پینکا بلچی
 نهوی په له پهل پاروو نه فریتنی
 بۆی قووت ناچی و خوییه (تی) نه فریتنی
 هه ندی نه بینی (یا بووی) خوراسان
 وانه زانی بار نه با به ئاسان
 کاتیک زانی له پیدایه سستا
 کابرای قه تارچیش قینی لینی هه سستا
 به قه مچی که و ته سه رو گوینلاکی
 وای لینی کرد سه گ، چاو بیرته لاکي
 ئیشه ئاوینهی ئینسانی به کار
 هه موو کاتی جینی کار ناگری گوftar
 ئاگری درۆزن ساتنی نه گری
 ئیش نه زان دوایی مووچهی نه بری
 تو گوئی مه دهره نه وانهی نه مپرو
 خویان نه ژینن به هه پروو مه پرو
 به کینکی راست په و، که که و ته پرووی کار
 نه یانگلیتی، نه که ونه هاوار
 نه وسا په شیمان شاخی لینی نه پروی
 (پرووی) قوما رباز پیستی نه گرووی

ئەو كىيە وا كەوا خشەى دى
 مام رەمەزانە، ديارە مشەى دى!
 وا بە گەردە گرد مام رەمەزان هات
 پەيكەرى (پۆكەر) برەوى داھات
 ھەرچەند پۆكەرچى كۆن زۆريان دەرچوون
 تازەپىنگەيوان والەپست بەرىوون
 يەكىيان تىايە ئاگرى بن كايە
 كە شىخو مەلايش دىتتە كايە
 دووميان قوتەى مل نىر كە كاردوو
 سەر مارمىلكەو پىشت پووچى ماردوو
 كەس نە كەوتتە داوى ئەوانە
 بى (پىست) لە رەشى ئە كوژن ئەو دوانە
 ئەوانەى بە پاست رۆزوو ئە گەرن
 ھەلدە گەرى بلىن: بە بال ئەفەرن
 قەرنىكە گەرمای رۆزى وا نەبوو
 گەرمالە وزەو تاقتە دەرچوو
 پاداشى ئەمە جەژنىكى وابى
 بۆ گەل بىو بەشى كوردىشى تىابى
 بەشىكى وامان بۆ بىرپتەو
 كە بە يارۇدا خەرج نەبىتەو

جیهان پر فتوح مانگ هیند موباره ک
 ته نهل من ماوم به بی تداره ک
 شارباژپر چه می سیوه یلو ناله ک
 تووتنه و تۆوی بپراوه کاله ک
 وه ک ژاری قهنده عهیشمان تال بوو
 پیره میزد له شوین شووتی عه و دال بوو
 به و عه و دالییه چووه (عه و دالان)
 بوو بوو به شووتی که لله ی هندالان
 توو که ی سمیلی دیت پیره که ی (موغاغ)
 کوگای بانقه نۆت بۆی بوو به وه تراغ
 یاخوا ئه وانه ی سه وزه یان له ناو برد
 پاره ی تووتیان بۆ (که لله چی) برد
 خوا هر تالی بان باتی وه ک تووتن
 گیانی شیرینیان لی بی به دوژمن
 ئه وانه یش په یین ئه که ن به مومتاز
 جینیان پایین بی نه بن سه رفراز
 به په شیمانی شاخیان لی بروی
 شاربده ریان که ن بۆ گرده گروی
 ئه وانه یش هیوا ئه کا به لوجنه
 گیری گیره بی وه کوو گای بنه
 وا به لئوی وشک که و تووینه هاوار
 فریامان که وه گه وره ی ئینجیسار

زۆر شاعىر لە گەل رۆژوو دواون
 لە تاو برسىه تى سەر لى شىواون
 ئەلەين: رەمەزان رۆبىكە يتە مالم
 تۆ دەخۆم هيندە برسى و كەم حالم
 قەلبى (رەمەزان) كە (مەرەزانە)
 رۆژ، لات، شەو، ئاوبەند نەخۆشى دوانە
 بۆ توورەى رۆژوو ئەمە يتراوہ
 رەمەزان بە جەنگ سەفەر بەدناوہ
 ئەزانى ئەسلى شەر لە كۆيۈەيە
 برسىه تى رەگى ھارىي پىئوہ يە
 لە برسىيە تيە ئەم گروگالە
 تەبەقى پىرە ئاشتى مالمە
 كە گورچووت پىر بوو دلت بە گورپە
 نابوود تىریش بى، ھەميشە وپە
 خوا شىرىنى يە كى واى داوہ بە زەر
 زەر بلىي كەرىش دىتە زەرە زەر
 عالم بۆ پارە ئاخ ھەلدە كىشى
 ئەويش مېشىكە لە تەرس دەنىشى
 ناوہستى بە لاي مەردى ژىرەوہ
 وەك ئاو بىكە يتە ناو قەلبىرەوہ
 ئەمەش من داخى دلەمە وا ئەلەيم
 من ئەپىرەستم ئەو تۆراوہ لىم

رۆژوو بەسەرچوو سبەیتی جەژنە
 ئینجا تەقەللا بۆ بالاو بەژنە
 بۆ دەستدارە کان قوماشی مومتاز
 ئە کرئ بە (کۆستۆم) ئە پیۆشن بە ناز
 وای پیۆه ئەرۆن دەقی ناشکینن
 لە پیش چاوی خەلک خۆیان ئەنوینن
 خۆزگە تیزی چاوا (رۆنتکن) بواوە
 ئە بیینی ژیر جل چەند لە کە ی تیاوە
 هونەر ئەووە تە ژیر بەرگت پاک بی
 سەر بەرگ چاوا بەستە، کردەووت چاک بی
 تانوپۆی بەرگت کە جەورو زۆر بی
 ئەیکا بە دەردیک ئالۆشی زۆر بی
 درۆیتکیان کرد پاش شەری جیهان
 عالم ئەسرهوی ئەمین و ئەمان
 کەچی بۆمباییک پەیدا بوو لە پەر
 لە بۆمبای خەسفی قاروون بە گۆرتر
 چەند هاوارمان کرد کە رۆژی جەژنان
 ماتەم دامەنین بە شین و گریان
 گۆیتان نەدایە خواش وا بە دل خواست
 ئیووی خستۆتە شیوینی بە راست
 ئینجا گۆرتان بی بە شینی گۆران
 بلاویننەووەو بچنە گۆرستان

ئەۋى ئازارى نەبى ئۆف ناکا
 ئەۋىش بىزار بى لە ھىچ خۆف ناکا
 كە دلم خۆش بى بۆت ھەلدە پەرم
 دلم بىشكىنى بە شەپرو گەرم
 لەم زەمانەدا بەشەپ بەشەپە
 تۆ شەپت نەۋى بە خىر تىپەپە
 خوا كە گىيان و نان ئەدا بەم خەلكە
 ھىندەمان ئەۋى ھەتا بە كەلكە
 كە حالمان ھاتە سەر كەم و كوورپى
 ئە كەۋىنە سەر كوفرو ناشكورى
 بەلام ئەو نانمان نابىرپى بە كجارى
 ئەمانزىنى بۆ بوردەبارى
 چەقو تىز بوو گۆشت ماشەللای دەۋى
 كە گەيە سەر ئىسك پەكى ئە كەۋى
 چاكە ناۋى خۆى بە خۆيەۋەيە
 خۆش رابورادن بە ئاشمۆۋەيە
 (سەدى) فەرموۋىە كە زەپەخرىد
 نەتلاۋاندەۋە بۆت بە تەرىدە
 ئە گەر روو خۆشى بىگانە دۆستە
 ئەم پراۋ رىۋىە بۆ كەۋل و پۆستە
 بەلام دىنايە بى گەردش نابى
 ھەروا رۆيۈۋە ھەر ئەبى و ابى

خوا جەهەننەمی خستە قورگی مار
 بۆ ئەوێ ئەگەر تیکەل کا بە ژار
 مار سالی جاری پشوویتک ئەدات
 بەو پشووه ساردو گەرن ئەبێ ولات
 هەناسە ی کیشا ساردی زستانە
 پشووی دا گەرمی تینی نیرانە
 هاوین ئەو گەر دیت بەرەو پیرمان
 هیشتا جەهەننەم نایتە پیرمان
 وایترە بەفر ئەکەین بە بەفراو
 خۆ لەوێ ئاومان حەمیمە و زووخواو
 وای جەهەننەم لێرە خەم ساردین
 چی دەکەین کە خوا بۆ ئەوێ ناردین
 ئیستا چارەمان پەشیمانییە
 تۆبە یە ریگای موسولمانییە
 خوا هەموو حەقی خوایی دەبەخشێ
 بەلام حەقی خەلک نارواو نالەخشێ
 ئەو زۆردارییە تۆ ئەمڕۆ هەتە
 سبەینێ بە شەرع ملت لە پەتە
 لە مەر ئە یسینی ئەیدە ی بە گورگان
 بە دەستی خالی ئەچە بەر دیوان
 خۆ لەوێ نیتە کە بیدەیتەو
 چۆنە ئەو رۆژەت بیر ئەچیتەو

برا! من و تو تووی خاکینکن
 چه‌که‌ره‌ی تازه‌ی ژیر خاشاکینکن
 هیشتا هه‌وایی نه‌ش و نمایی
 نه‌که‌و توته‌ کار بۆمان له‌ لایی
 به‌ر‌گه‌ی بایه‌کی موخالیف نا‌گرین
 که‌چی بۆ حالی یه‌ کتری نا‌گرین
 ئه‌وه‌ی دیواری خو‌ی بن‌که‌ند ده‌کا
 په‌رده‌ی نامینی خو‌ی به‌ په‌ند ده‌کا
 هه‌ر قینت هه‌لسی و ده‌ست بده‌یته‌ دار
 به‌ندی جه‌ر‌گیش لیت ئه‌بئی بیتزار
 خه‌لیفه‌ قادر فه‌رموویه‌ یابه‌
 له‌‌گه‌ل زه‌مانا به‌‌مودارا به‌
 په‌ندی پیشیان به‌ دلسۆزیه
 خیر خواهینیکی گه‌ل و هۆزیه
 که‌، تو‌نه‌توانی ره‌‌گم ده‌ر‌کیشی
 به‌ باوکی ئه‌بئی نازم بکیشی
 دوو شووشه‌ بیینی بیده‌ی به‌ یه‌‌کا
 کاتیکت زانی هه‌ردوو کیان شکا
 که‌واته‌ شووشه‌ی عه‌یشت مه‌شکینه
 با دل ته‌نگ نه‌بی دل مه‌ره‌نجینه

ٺه گهر زوبانت بي و فيري سهر بي
 نوقته به كي زياد ٺه خاته سهر (بي)
 هيند به (زيانه) بريني زوبان
 ساڀيشي نابي به داوو دهرمان
 كه قينت هه لساو ده ستيتكت وه شانده
 شووشه ي نارام و خوشي خوت شكاند
 پياوي قين له زگ سيسه مهڀويه
 گريشي نيه (سوته مهڀويه)
 ههرچي سهر ره قو دم به هه را بي
 ٺاردي به پرووه په يينكه ي نابي
 كه دووبه ره كي كهوته ناو قهومي
 ٺاردي ناو درك له وان ٺه قهومي
 ٺه مانه هه مووي واله پيش چاوه
 به دبه خت ناييني بق خوا پيداوه
 ٺه و كه سه ي كه زور له خوي بايي بي
 گور وايه (گولي) دوور ٺاوايي بي
 چند خوشه قهومي هه مووي به ك دل بن
 له پرووي جيهان دا وه ك ده سكه گول بن
 ٺه وان ه ي كه وا به ك دل و دينن
 پينكه وه خوشي جيهان ٺه يينن
 ٺه وان ه ي له گه ل ياران له ده شان
 له م دنيا به دا له ناو به هه شان

جاران بۆ خواردن چه تالمان نه بوو
 به (دان) گۆشتمان نه پچری و نه جوو
 لاقه مریشکمان نه گرت و به گاز
 نه مان کرده وه وه ک چه کوشی بیراز
 بهل پینج په لیه چه تال چوار لقه
 به نجه توندوتول نه وره وه وه لقه
 چه تال توند نه بن له چشت وه ک گازی
 بۆت هه لئاگیری له پر ته ترازئی
 خو له چشتی ره ق دهم تی ناژهنی
 که که وته خواری خه لک پی ده که نی
 ئساینی ئیسلام دهستی داناوه
 وا ئیستا چه تال له ناوا باوه
 چهنده خۆشه به نجهت بلنسیته وه
 دووباره دۆخت بریسیته وه
 نه و که سه ی که وا به کیرد نان نه برئی
 ته حقیری زاده به وه نان نه برئی
 ئیستا گرانئی نانی بریوه
 گوايه خاوه‌ند شار نرخی بریوه
 وا تووتنیشمان لی که وته گاله
 عه‌یشی نه م خه لکه به (تووتن) تاله
 به لام وا (تووتن) هه لوای شیرین کرد
 هه لوای شیرین هات تالیی له ناو برد

تهنه به تهنه پر له به لایه
 (اقبال) (لابقا)، (تخت) (تخت) ی تیا به
 سهر دار زور سهر دار سهر دایر نه کا
 ناخی زهوی (خان) ناخن بر نه کا
 مایه ی هه ناسه ی ژیان که (با) بی
 با بۆله نه کا، دام به که بابی
 پیاوی گوئی ناگر جهرگی بی کونه
 تفهنگ ناگر دهی هه ولی بۆ کونه
 دۆ و دۆشاو به ناو ههردوو شیرین
 کافرو که شیش ههردوو بی دینن
 له سهر رپی (کفری) یه کئی کفری کرد
 لای خوداو بهنده نه جری خیری برد
 ره مهزان (سه فهر) ی به سفر ده کرد
 بۆیه جومعه یان له شه مه دا کرد
 سا، وهره، برنج بره نجه نه مه سال
 شامه و نۆکی کون گاله نه کا، گال
 من له سلیمانی بردوو مه ته سهر
 ژاراوی مه رگه، نه م خه نه (پشدهر)
 به شه کر ده میان شیرین کراوه
 چاو لیک نانه دان ژانی نه ماوه
 نه زانی که چۆن خیرت دیته ری
 نوقته ی (خ) ی لابه بیتخه ره سهر (ری)

پارهی به‌خشنده و ئاوی ناو بیژنگ
 وه‌ک پشکۆیه‌که بکریته ناو چنگ
 چروو کیش دانو گیانی بکیشن
 نه‌ک دیناریکی له ده‌ست ده‌ر کیشن
 ئەم دوانه هه‌ردووک خوائیک دایرشتون
 له مه‌به‌ستی خوا تی نه‌گه‌یشتون
 ئەگینه ئه‌وه‌ی ئه‌یه‌شیته‌وه
 زۆر جار یه برسی سه‌ر ئه‌نیته‌وه
 ئه‌وه‌یش که‌وا خوا پیشه‌ی رژد ئه‌کا
 له ئیمه زیاتر چه‌ز له چشت ئه‌کا
 به‌لام لغاوی شه‌یتان کراوه
 بۆ نه‌وسی خۆیشی به‌شی براره
 خۆیشی نایزانی که به‌کئی ئه‌برئ
 تا ئه‌مرئ و کفنی به‌قه‌د ئه‌برئ
 لووتی له به‌ردی ئه‌لحه‌د بکه‌وئ
 ئه‌وسا ئه‌زانی به‌ر کئی ئه‌که‌وئ
 ئه‌گه‌ر به‌خه‌وی شه‌و بیزانیابه
 که ئه‌م چروکیه ئه‌وه‌ی له دوايه
 هیچ نه‌بوایه‌ خۆی تیری لئ نه‌خوارد
 به‌میردی تازه‌ی ژنی لئ نه‌خوارد
 به‌لام به‌من بئ ئه‌و چی له ده‌س دئ
 (نحن قسمنای هیناوته‌ جئ)

(په له) بؤ خاوه نند توو توون وه ک په له
 با وجود نه مسال که و توونه ته له
 پار، پاره ی زوریان له توو توون دست کهوت
 نه مسال باوکی پار مردو ناوکی کهوت
 زه ربه ی ئینجیسار خستوینیه هاوار
 سلفه ی زه راعیش بووه به سه ربار
 هر گولئی خاری و هر نوشی نیشی
 ته نها من جهرگم گم بؤ نه وان دیشی
 نامه ی زورپراع وا کــــزبینم
 له عه داله تی دیوان نه مینم
 نه لین: هر عه قلی له خه ساری دئ
 نه بی پراوه ستن تا به هاری دئ
 هه ندئ که له گه ل تووتن خه ریک بوون
 نه جووولانه وه وا تیا خه ریک بوون
 نه رکی زستانیش وا هات به سه رما
 سه رم سه رماوه له ترسی سه رما
 زستانی عه رهب لای فورس ئاگره
 ئیمه پیش که و تووینه یاری ئاگره
 وایان هه لداوین له یه ک هه ل نه ده بین
 به پیمان ته زیوه نه گه ر که و ته به بین
 هه لمانده کیشن له ریشه و له ره گ
 نه بین به کوته ک بؤ شه ره گه ره ک

سه‌رماو گرانی که پتکه‌وه هات
 لاتیو نه‌هاتی پرووی کرده ولات
 سالانی پیشوو بو ساردی زستان
 کورسی و لینه بوو له سه‌ر ناگردان
 ئیستا هیچ مالی لینه‌ی نه‌ماوه
 به راستی به‌رگی هه‌تیو درپاوه
 ته‌فره‌یان ده‌داین شه‌ر برپایه‌وه
 تازه گرانی دیته‌ کایه‌وه
 هه‌موو چشتیکمان وه‌ک به‌رد گرانه
 بو قوربه‌سه‌ری هه‌ر قور هه‌رزانه
 دارچی و خه‌لووزچی نه‌مه‌یان به‌ش بی
 داریان تی‌برری و پروویشیان ره‌ش بی
 توویک بوو پیرار کابرایه‌ک چاندی
 هه‌رچی بوی ریکه‌وت بو خوی فراندی
 کورتانی ده‌ججال وا هه‌له‌شاهه
 چیگای ته‌قلی وه‌یسکه‌ی نه‌ماوه
 به (محمد)ی مه‌هدیش چاک نابین
 خوا وای خه‌لق کردوین نه‌بی هه‌روا بین
 که ترسو پرسو خوامان نه‌مینی
 (احتکار) زیاتر په‌ره‌ نه‌سیتی
 قور به‌سه‌ر عه‌قلی نه‌وه‌ی واده‌کا
 که خوی شه‌رمه‌نده‌ی لای خوا ده‌کا

مەبەرە حەلقەى دواى کارى دیوان
 دیوانەییەو پەیرەوی دیوان
 با کەس داریش بی و کاکیش لە تەکا
 کە کەوتیە تەکا، ئابرووت تەکا
 نوێژ لە پشت مەلاؤ پلاو لای شیخان
 کە شەر کەوتە ناو بچۆرە سەر شاخان
 دەستی دۆست ماچ کەو لە زێری بگرە
 دەستی دوژمنیش ماری پئی بگرە
 دزو، درۆزن بەدەن ئەم دوانە
 سەگ لە سەگ بەردەو لە دوور بروانە
 ئەوێ بەراست و درۆ سویتد ئەخوا
 پئی باوەر مە کە با بشلئ بەخوا
 ئاگاداریی مال بە خوا مەسپێرە
 ئەو دەربەست نییە بەرچاوی تیرە
 ئەم نەسیحەتە بگرە گوی بەستە
 ئەلین (خەربەستە) خاوەندی رەستە
 پیاوی هونەرمەند کە ساسە لیرە
 بەدو زگ برسی و بە زگئی تیرە
 لە باران پای کرد بو ژیر حەساری
 کە چی بەسەریا رووخایە خواری
 ئامۆشۆی هەندئ بە سەرزارییە
 مۆخ و ئیسقانی پەر مردارییە

که دووبه ره کی که و ته ناو خینلی
 خوشی خوشی نه و خینله جی ینلی
 که له گیره دا گایک مان بگری
 گیره شپوینه نه بی سهری پری
 که خویتی کی پیس که و ته وه گوپه ی
 نه بی به نه شتهر نه و خوینه دهر که ی
 که پشیله ی راو که له مالا نه ما
 مشک نه که و ته تیلی و سه ما
 کاتی سته مکار عه زل بوو لی که و ت
 خزی نه کوتی ته هه یوانی مزگه و ت
 که زانی دیسان ناشی نه گه پری
 بو مزه ناشی زورتر نه گه پری
 قه لاده زه مان ئیستا قه زایه
 خه لک نه لین نه سما (من السما) به
 باوه پری پیاوه کونه کانمانه
 نه لین: (قهنده) پرووی له ناسمانه
 هه رکه سه له سه ر ناینی نه پروا
 به کی دل پاکه، به کی بی پروا
 هونه رو نه روه ت دادی خواییه
 هیچ که سی نه لی به خوراییه
 له و خواره یش نه لین نه م چه توونیه
 دوو به شی له بهر بی (تووتوونی) به

كە ناوى زۆر كەس بە خراپە بەرى
 ئەوسا پىت ئەلەين لە عالم بەرى
 نەخوازەللا بۆ قوم قىلەى خوت
 ئەيىتە تفى بەرەو بايى بۆت
 ھەرچى نەتوانى بىلىنى رووبەروو
 مەيلى، نامەردىت لى ئەبى بە خوو
 ئەوھى پاش ملە جوپن بە خەلك ئەدا
 پىنى ئەلەين ژنە لە ژىر پەچەدا
 خوا بۆيە پىاوى داناوہ نىر بى
 دوو پروو، دوودە كە ھەرچەندە شىر بى
 كۆلارە سالى نىرەو سالى مى
 بۆيە حورمەتى نىيە ھىچ دەمى
 ھەر شىرە ھەلمەت رووبەروو ئەبا
 بېروانە عالم ناوى چۆن ئەبا
 بېچۆرە ژىر بارى كە پىت ھەلگىرى
 پارووى زل مەكە لە بىن ئەگىرى
 ئەندازەى ھىزى قورگت نەناسى
 رۆژى ئەخنىكىى بە دېكى ماسى
 ئىستىر كە تۆر بوو كەوتە لەقەو گاز
 بارى قورس ئەكەن لە دەمەو ھەوراز
 ولاخ باركىش بىو رېى لى نەشيوئ
 خاوەندى مەنى جۆى بۆ دەپتوئ

جاران ئەيانگوت عەشرەت ھاوارە!
 خۆيان گورج ئەكرد پيادەو سوارە
 روويان ئەكردە مەلبەند بە سەر پەو
 ۋەستانيان نەبوو چ رۆزۈچ شەو
 تىيان ھەل ئەكرد ۋەك بچنە شايى
 ناويان دەرچوويو كورد بە ئازايى
 ئىستە دەۋلە مەند كەلكى نەماۋە
 دەستى بە دەستەى دىنار بەستراۋە
 پياۋ دەلە مەند بوو پەكى ئەكەۋى
 پارەدار گىيانى خۆى زۆر خۆش دەۋى
 زۆريان كەوتونە دەۋلەت پارىزى
 ئەو ئازايە بوۋە بە جىزى
 نازانن سەلەم لە لى قەوماننا
 يەك بە ھەزارە لە لاي قەوماننا
 لە تەنگانەدا، بۆ گەل دىنارى
 زىوو ئالتونى لە شوپن ئەبارى
 درەم ۋەر گىرپى بۆت ئەبى بە مەرد
 دىنار كە زۆر بولت ئەبى بە دەرد
 ئەمىرۆ بۆ باران فەرەنجىم بە يتى
 سبەينى بۆ تۆ ئەبى بە بە يتى
 ئەوسا نە تدامىۋ كەۋتپە نكەنك
 بۆ چىمە لە دواى باران كەپەنەك

خوا، بۆ بنیادی دنیای بی بنیاد
 چوار گه‌وه‌ری کرد به مایه‌ی ئیجاد
 ئەم چواره له‌گه‌ل یه‌ کتر ناگو‌نجین
 خوا خستونیه‌ یه‌ ک له‌ سروشتا‌ جوین
 ئاگرو‌ه‌ه‌وا باو‌کی لای سه‌روون
 خاک و ئاو په‌ستن دایکی بی ده‌روون
 شه‌یتان له‌ ئاگر دروست کرابوو
 بۆیه‌ پیشه‌ی ئەو شه‌رو ه‌ه‌را بوو
 ئاده‌م له‌ خاک بوو له‌ قینی شه‌یتان
 خوا فریشته‌ی نارد بۆ کړنووش کیشان
 شه‌یتان وتی من قه‌دری ناگرم
 ئەو قوربه‌ په‌شه‌و من له‌ ئاگرم
 چونکو بایی بوو تفی لی کرا
 له‌ شوینه‌ به‌رزه‌ به‌ شەق ده‌رکرا
 ئەمه‌ ده‌رسیکه‌ بۆ نه‌وعی به‌ شه‌ر
 پیاو که‌ به‌رز فری بۆی ئەبی به‌ شه‌ر
 سه‌ره‌تات خاکه‌و دواړۆژیست خاک
 که‌واته‌ خاک به‌، به‌ دلێکی پاک
 خاک به‌، که‌ ده‌نکی جۆیان تی چهن‌دی
 بیانده‌ره‌وه‌ به‌ ده‌ ئەه‌وه‌ندی
 وه‌ک ئاگر مه‌به‌ ه‌هرچیت هاته‌ پیش
 وای بسووتینی بیته‌ خۆله‌میش

شه يتان لای راست و نه فیش له لای چه پ
 بۆ مه شکه ژهنی بوون به لوره له پ
 به گوژمه ی مه شکه بژهن نه ژایه
 ها برۆ بۆ بابو ها برۆ بۆ دایه
 نه و پای ده کیشی و نه م پای نه کیشی
 تا دوا یی مه شکه هه لده تلیشی
 به جار ی هه رچی تیا به ده پژی
 پریشکی به سه ر خه لکا نه پژی
 به م ره نگه به ده ست نه وس و هه واوه
 نه شه کینه وه به م لاو به ولاوه
 یا خود هه روه ک می ش شه ی دای هه نگوینه
 پی تی نه گیر ی و هه ر لای شیرینه
 خو ئیستا شکور پی پی او نا گری
 (با یع) به کوردی گوردی لی نه گری
 (با یع) له (بیع) هه به بیع وه ر گیراوه
 په رده به ده وره ی (عیب) دا گیراوه
 شه و گه ردی له تو پی رۆژی روونا کا
 کوردی دۆ نه دیو پف له دۆ نا کا
 نه بیان گوت خه یات پارچه ی دزیوه
 بووه به به ی داخ له خه وی دیوه
 خه یات و با یع وا به یاللی
 هم حاجی بابا هم تره للی

ولاخی په سهن ناو قهد باریکه
 تهنگه نه ستور بوو بیگره و باری که
 سهر به ولاخی په سهن نه سپین
 به لام به گوله بارگیر ناوین
 پیاو گیا له به هشت بو بارگیر بین
 نه و ده بی جوو ته ی خوی بوه شین
 به دخوو به چاکه ی چاکان چاک نابین
 خوا وای کردووه هه رده بی وایی
 له ولاخی به رزه نه گهر بیشگلینی
 جی ینکت ده شکی ینگومان جاری
 ناکه س ته ریسه شی بدریته وه
 چیتی به قه مه زوو نه چپه وه
 چاک هر نه وه به خوتیان لئی لاده ی
 نه ک په نجی خوتیان له گه ل به باده ی
 له چاوی پیسیش په نامان به خوا
 چاوی به هرچی هه لیتا نه پروا
 هه ر پاشای بابان له حه قیان نه هات
 به وانه ی نه گوت ده رچن له ولات
 به اتنا یه وه له بهر گلولی
 نه وسایه چاویان زوو هه لده کولی

وا دیسان خومی جوله‌که شیوا
 درۆ بال ئە‌گرئ و ئە‌فرئ به‌ کیوا
 ئە‌لین خوا بالی داوه به‌ حوشر
 کۆشک و سه‌رای که‌س نامینی ئیتر
 دلخۆشییکه‌ بۆ بی خانومان
 ئە‌لین: ئۆخه‌ی گشت به‌ بی خانومان
 خواستی خوییه‌ ئە‌وی به‌ دکاره
 زۆریان له‌ لاه دینه‌ ئە‌م شاره
 هه‌ندئ له‌ پیستی مه‌را وه‌ ک گورگه
 هه‌ندیکی تریش سپلی لاورگه
 هه‌ندئ وه‌ ک مووی لوت لیت نایته‌وه
 هه‌ندئ سنگ هه‌لکیش نابه‌ سرپته‌وه
 بۆیه سه‌رچاوه‌ی (تانجه‌رۆ) لینه
 هه‌رچی خۆی تیا ششت کولک و که‌مینه
 خۆزگه‌ وه‌ ک جاران گازرکه‌ر ئە‌بوو
 به‌ (شیاکه) و به‌ لیس پیسی ده‌رئه‌چوو
 ئیستا (بانقنوت) که‌وای شیرداخه
 بۆ هه‌موو له‌شی (گول) به‌ په‌رداخه
 به‌ کوردی ئە‌ولا (پیزو) خه‌لووزه
 موعاماییکه‌ ئازای وه‌ ی‌دۆزه
 نامه‌وی بلین کورد به‌ هیچ نابنی
 رۆله‌ی ئازاده ئە‌وی ئازا بنی

زستان زەيستان چلەي لە بارچوو
 سەريان دەرھيتا كەنگرو كاردوو
 خاتو زەمھەريەر ئەيلاواندھو
 پرچو ئەگريجەي خۆي رووتاندهو
 وابە تەقەتەق لەق لەق ھاتەو
 ماري مەرەزە پاك ئەكاتەو
 بە ئەساتيري كۆني يۆناني
 (ژوپيتەر) ئ بوو خواي ئاسماني
 (وينۆس) ئاليھەي حوسنو جەمال بوو
 بەلام (ژوپيتەر) زۆر بەدفعەسال بوو
 بۆقي گوپي جۆگە وەرست بوون لە دار
 وتيان گياندارمان بۆ بکە بە سەردار
 ئەويش لەقلەقي نارد وای ئەخوړي
 ھەرچي ئەيقيراند قيرەي ئەبېري
 ئەترسم ئيمەيش بە حەلەق مەلەق
 بکەوينە بەر دەندۆكي لەقلەق
 بەلام ناترسم خواستي خوا وابوو
 ئەمسال دوو لەقلەي باليان شكابوو
 لەبەر سەرادا ئەگەران كز كز
 تەمني خواردو بوون لە دەندوكو گز

زستانمان رۆيى نۆرەي سى شەشە
 لە بەھارېش دا چەرخ بەگەردشە
 شەش پۆژباران و شەشى تر بايە
 گوايە شەش پۆژى خۆشى تىندايە
 نمونەي چەرخى دەوران بەھارە
 ھەمىشە بەھار زۆرە لەم شارە
 ئىمە بەھارمان بۆيە خۆش ئەوي
 رەنگى بە كەرەنگى تيا دەرناكەوي
 ئەگەر بزائىن پىشتى بەك ئەگرىن
 بۆچ تىمان پۆدەين، ئىمەيش بۆچ ئەگرىن
 ئەمە نەرىتى دەرەبەگىيە
 مالمان لە باخى پورە بەگىيە
 ئىستايىش پەيجۆرى شەپەگەرەكم
 پىم خۆشە خۆشەي دارو كوتەكم
 لەشم بە كوتەك وا راھاتووہ
 ديارى بەھەشتە بۆمن ھاتووہ
 نالى (ولى) بە راست بەم وتتە
 كە دەلى تووتن خەرجى سووتتە
 لە پاش ھەشتا سال ئەوا ھاتە دى
 پار خىل بووين خۆمان بەدوانە ئەدى
 لە دوای شىرىنى تالى زۆر تالە
 مەترسن ئاخىرى خىرە ئەم حالە

له پرئ که خوی به کورئ زانی
 تیگه بشت هؤشی چۆته میوانی
 خو خوا ئه یوانی به (کن فیکون)
 بیخاته سر به ک باره گای گهر دوون
 بو چاولی که ری ههفته ی پی خایاند
 ئه مه په ندیکه به ئیمه ی نواند
 عه قلی ته جره به راسته سه رناکا
 بی به راورده که سه ر ده رناکا
 هه رچی که هه لساو که وته سیاست
 ته ماشا ده که ی بوو به سیاست
 جووجه له سه ری له هیلکه جووقا
 تو یکل کون ده کا له ژیر دهن دوو کا
 خوا ویستی جیهان برژئ به یه کدا
 له پیش دا سه لم و تووری تیک به ردا
 غیره تی میلی ئه مه نده پاکه
 پی او له کوشتن و برین بی پاکه
 که سم نه دیوه وه ک کورد نازا بی
 له پی مه شرووعا هیند بی په روا بی
 به لام ئه وانه ی ئه بنه پیشه وا
 قوماشی گیانیان ئه که ن به که وا
 نه گه ر راست ئه که ن خو یان تی هه لچن
 نه ک ئه وان تووش که ن سوو کئی بؤی ده رچن

نه و که سهی ژینی کوردیم ناناسنی
 قورگی نه گوشم هه تا نه تاشنی
 نه نافی نه ستوم توند تر راکیشه
 هه تا ده پچری به گیه و کیشه
 گوریسی هیند توند راکینشا پچرا
 که وتو ته ته لهی سمتی وه رگه را
 به لان نه و سمتی به شق خار اوه
 پیستی نه ستووره رهش هه لگه راوه
 نازانم به ختی کورد بوچ وا ره شه
 له مووچهی رهش و سپی بی به شه
 لیسی کویریمان لی که وتو ته ناو
 کهس ناپاریزی، نه شکنی سهرو چاو
 ناچارین نیمه ییش له راستی کویران
 بو پاریزگاری دهست بهینه گوچان
 چاومان له وه بو که کویتخای خیلنی
 سهگ ده رکاو نووزهی نازی نه یلنی
 که چی وا حۆل بوو زهق زهق نه یراوانی
 له چه ندو چوونی نیمه یی نه زانی
 خوا یار بی نیمه نه حمه دی سواره یین
 خاوهن (قه داره) و ساحیب نه قاره یین
 سا، میم بو یینن بر وائن نیرم
 نه و نیره پیره م به میچکه فیرم

گویم شل کردبوو چاوم ئه پروانی
 بۆ دهنگ و باسی رازی دیوانی
 ههر کەس به رهنگی له جیهان ئه دره
 ئه یانگوت ریکی و ناشتی دواي شه ر کوا
 ئه له مان چاوی له بهشی زۆر بوو
 به زۆر بوو، بۆیه به شهرو شوپ بوو
 سویند خواران هاتن به رهه لستیان کرد
 به ههر رهنگی بوو و له ناویان برد
 هه موو به رودوا ئه یانگوت بهین بهین
 بۆ ئاسایشی جیهان شه ر ده کهین
 واته ییکی جوان کهوتبوه سهردهم
 چهند هیوادار بووین بۆ سیلمی عالم
 منیش جار به جار پیتی پیده که نیم
 ئه مگوت درۆیه بهو هیوایه نیم
 چونکو ئه ورپۆژهی خوا دنیای دانا
 ئه م ناکۆکیه ی دانا له بهینا
 خوا که ئادهمی له بههشت ده رکرد
 فهرمووی دوژمن بن به درشت و ورد
 قاییل و هاییل له سه ره تاوه
 ئه م کوشتنه یان خسته دنیاوه
 هه روا رۆیوه ههروه خاش ئه روا
 به سیلمی عالم چون بکه م بپروا

خوا دوازه که لوی خسته ناسمان
 که پوژ بهوی دا پروا به ناسان
 نهم دوازه که لوه حیسایی ساله
 بهو حیسابه یه وا پوژ عه وداله!
 نهم (باوه خولئی) و بازایتی نهم
 چاو شارکتی پوژوو خۆنواندنی شهو
 یاریه کی چه رخه (بایی، بایی) یه
 (عدد السنین و الحساب) ی یه
 سووره ی یوسنه نایه ی پینجه مین
 (لتعلمون بلاغ مبین)
 سه ری سال جیگه ی پوژ که لوی به رخه
 نه گهر نه توانی پوژیک کی به رخه
 ههروه ک دوانزه مانگ سالیکی ناوه
 به دوازه سالیس ده ویک ته واوه
 به حیسایی تورکی سال ناو نراوه
 بز نهم سال ناوی سه گ دانراوه
 گهردشی نهم سال له خووی سه گایه
 پروانین کیمان بز دپته کایه
 پیتلاو وه رگینرن نامهرد سه گ لووره
 ههوری سووره و پووی له شاره زووره
 راسته، خوا، شه ری بز سه گ داناوه
 نهم ناوه، گه ری، دوور بی له م ناوه

زولفی په‌ریشان بۆ یار په‌سنده
 داوی دلانه‌و بۆ مل که‌مه‌نده
 په‌ریشانیه‌ که‌ی به‌ختی کوردانه
 که‌س رانا‌کینشی و خۆی سه‌رگه‌ردانه
 موی زه‌نگی به‌کن له‌ بیتاه‌وه
 شانیش ناتوانی لیکیان کاته‌وه
 خۆزگه‌ وه‌ک تووکی قوله‌ره‌ش نه‌بووین
 ده‌نالاینه‌ به‌ک هیچ تیک نه‌ده‌چوون
 شوخ‌و شه‌نگی یار به‌ده‌می ته‌نگه
 ده‌می فراوان بۆ جه‌مال نه‌نگه
 به‌ش و نسیبی کورد ده‌می یاره
 نه‌مه‌نده‌ ته‌نگه‌ ده‌م به‌هاواره
 ئاسمان ملی دانه‌واندووه
 کورد دانانه‌وی بۆ به‌ماندووه
 لئی گه‌رئ توخوا با‌هر سه‌ره‌رز بی
 نه‌نگه‌ بۆ گیانی به‌ترس و له‌رز بی
 له‌ری میله‌ت‌دا مردن مه‌ردیه
 مردن مردنه‌ لینگه‌فرئ چیه
 ئازاده‌ سه‌ری که‌وته‌ کلیشه
 بیستوونی ستم نه‌برین به‌تیشه
 به‌لام داخه‌که‌م تیمه‌ فه‌ره‌ادین
 به‌ته‌فره‌ی شیرین وا‌ره‌نج به‌بادین

بىتوبۇ كارى جىھان تىكۈشى
 ئەبى بېچىە سەر پىرى فەرامۆشى
 ئەگىنە مردن والە پىتىش چاۋە
 ژيانى بە ترس تامى نەماۋە
 ئەگەر خوا نىسيان نەدا بە ئىنسان
 كى تىدە كۆشى بۇ چوار پۇژ ژيان
 بەلام كى ھەروا مەرگى لە بىرە
 ئەم دونىاي دوونە بەۋە پراگىرە
 ھەيە موحتاچ و پىرو نەخۆشە
 بەۋرەنگەيش ھىشتا مانى لا خۆشە
 ھەتالىسوى گۆر دنيا مان ئەۋى
 پىنغەمبەر فەرموۋى كەس تيا ناسرەۋى
 لە گەل بە كىنكدا ئەمىرۆ دووبەدوون
 چاۋتان لە يە كە لە گەل يە ك ئەدوون
 كە لە يە ك بىران خەۋە يا خەيال
 لە پىر ئاشەۋان ئەلى ئاش بە تال
 ئەمانە لە بىر خۆت ئەبەيتەۋە
 بە خەيال عومرت نوئ ئەكەيتەۋە
 ھەتا پىر ئەبى زۆرتر شىت گىرى
 بە دەست نەفسەۋە دىل و ئەسىرى
 بە دەست تۆنىيە سروشتت واىە
 بۇ بەقاي جىھان مەبەستى خواىە

یاران هاواره دز ئه مفرۆشی
 خۆم ئه لیم نیرم ئه و هه ر ئه مدۆشی
 که و تووینه ده وری دزی هیند باوه
 که سئ پی بلی راسته نه ماوه
 میو یکم هه به تریی پایزه
 که خۆم ناشتوومه و له لام ئازیزه
 هه رچی ئاو به ره سه ری تی ده کا
 به به رسيله یی کۆشی پر ده کا
 وا و تمان ئاوبه ر (بیزوو) ی پی ده کا
 پیای مالی بۆچ په له ی لی ده کا؟
 هه رچی دیته لام فئیری دزیه
 تا سه ر باوه ری مانه وه ی نیه
 ئه لی: نامیتم ئه و بی به تری
 دوای من ئه وی دیت گوردی لی نه گری
 به و خه یاله وه ناترسی له خوا
 ناوه ستی حه لوائ به رسيله بخوا
 ده وری که ئه مرۆ هه رچی که وته کار
 ده سته و دائیره ی ئه خاته بازار
 له گه ل ئه و گۆرا گشتیان به جارئ
 وه ک هه رمینی کرمئ ئه که ونه خواری
 هیوای وه زیفه لای که س نه ماوه
 بۆیه پیشده ستی ئه مه نده باوه

بىستوومەو راستە شەخسىكى گەورە
 كە يەكە پىاوه ئەمىرۆ لەم دەورە
 بە تايىسەتى چەپەوانە يە
 بۆ كۈنى بەرتىل تۆپەوانە يە
 بە چەپ ئەنوسىن و مەرج ئەباتەو
 خەرىكە چەرخى چەپ راست كاتەو
 دەستى چەپ ھىزى لە راست زۆرتەرە
 چىشتىكى تىرى لا پىتويست تەرە
 ئەلەين: كاتى مار چووه كۈنەو
 كە كلكى ديار بوو ئەيدۆزىنەو
 كە بە دەستى چەپ كلكى پاكىشى
 لە دووى دەستت دى بە نەرمى و خوشى
 خۆ بە دەستى راست تەكانت دا يە
 كلكى ئەپچىرئ و سەلكى دەرنايە
 مارى واى تىايە پارتى ئەم دەورە
 بى ئىجازھىيە بە پىنچ و دەورە
 بە راست بە چەپ كلكى ناگىرئ
 بە ھىزى كلكى (ئىسك) تىي ناگىرئ
 وا كۈرە شىخىك كەوتە ئەوناو
 باوكى لە مارو ھار نەترساو
 ھىوامان بەو غىرەت بكىشى
 كەلكى گەل بگىرئ و زەرگىك پاكىشى

میوه گه نانه چاویتیشه له ناو
 خۆت زۆر مه خه ره بهر تیشکی هه تاوه
 هه تاو که زستان ناوی خوشیه
 هاوین (سه بوونی) بۆ نه خوشیه
 بۆ کوپ نه چوینه سه پابه گوپ گوپ
 گر گر وه رگه را لیمان بوو به گر
 نه مسال لافاوی ئاو شاری نه برد
 ناوی زینده گیی ئیمه وه شکی کرد
 پیشه ی گهردشی ئاسمانی شینه
 له لایی شایی له شوینی شینه
 دنیا له خولقی پیشله دایه
 به میچکه میچکه له باوه شتایه
 که ویستت نه ختی بۆت پی بکه نی
 له پر به چرنووک ده ست نه پنی
 سه گ له پیشله به وه فاتره
 پیشله ده رکه وه گه مال را گره
 گه نم گران بوو له بهر کهم نانی
 زۆر کهس دهستی کرد به ورچه وانی
 دنیا وه ک پیری به فریله
 هه رکه سه له دووی کاری خۆی ویله
 ئیمه ییش وه ک که رویشک روژ نوستوو و کاسین
 تا دیاردی نه کهن له خه وه لئاسین

بو ده سته لاتی ئهم بنیاده مه
 هه رچی بو دانیت هیشتا هه ر که مه
 به ئاگر سه هۆل دیتیه مه یدان
 برووسکه ی کردوه به په یکی جیهان
 له وپه ری دنیا واته ییک نه کرئ
 له مپه ری دنیا خه لک گوپی لی ده گرئ
 گاه سلیمانن له روی هه وادا
 گاهئی یۆنسن له ناو ده ریادا
 تازیاتر عیلوم فهن بی به ئاکار
 بو قه لا چۆی بهک نه بهیننه کار
 قونبوله ی زه رییه ماوه ده رکه وئ
 که ی بی شاریکی تری به رکه وئ
 هیشتا تیر نه بوون له یه کتر کوشتن
 تازه دۆست له یه ک نه بن به دوژمن
 با بلین شه وان وا ده وله تیکن
 خاوهندی سوپاوه به سه روتیکن
 نازانین ئیره چی لی قه و ماوه
 هیچ که سی له سه ر پی خۆی نه ماوه
 لاپایته ختا نه حزابه و ئیزراب
 لایی ئۆپه راو له لایی رواب
 هه ر ئیعتیرازه و ته نقیده و توانج
 ناوه ستن نانی برژی له سه ر ساج

ئەيانگوت جاران بۆ ماران گەستوۋە
 تریاک لە عىرايق بۆ شاران ئەچوو
 ئىستا ئەمەندەى مار تى خزاۋە
 تریاکى ماران تۆۋى بىراۋە
 بەلام تریاکى كىشان بى كىشان
 كە بە دوکەلى زۆر كەلى پىشان
 زۆر كەس سەرمەستى بەنگە دەبەنگە
 فەقىرو ھەزار تياچوو بەم پەنگە
 بەلام بۆ ئىمە دەور گۆراۋە
 ناۋى سووكىمان لە سەر نەماۋە
 خۆرمایىكىيان بوو وشكى مشك مژە
 كە پىيان ئەگوت: خورماى كوردە كوژە
 ئىستا كورد كوژە بوۋە بە زوھدى
 براپەتە كمان بۆ ھاتۆتە دى
 بەلام كورد ھىندە خورماى خوش ئەۋى
 لە ھەر شوپىتى بى شوپىتى ئەكەۋى
 تەرسى كەرەكەى جەجال خورماپە
 بۆپە ئەمەندە كوردى لە دۋاپە
 گەزۆ بە قەۋمى مۇوسا دراۋە
 ئىستا لەم خاكە بۆ ئىمە ماۋە
 گەزۆۋ دۆشاۋو خورمامان ھەپە
 نالەى دەم تالى ئىتر تاكەپە

زانایان ئەلین که ئەم جیهانە
 شوینی یە ک کوشتنی زیندەوەرانە
 ھەر وای پروانە ھەرچی گیاندارە
 بەسەر خوار خویا زالە و زۆردارە
 پشیلە ی بۆ مشک تانجی بۆ کەرۆشک
 گورگ بۆ بزنی و مەر بۆ کەری بی مینشک
 جگە لە مانەیش لە ناو خویانا
 سەگ و بەران و بارگیر شەپیانە
 بەلام هیچ کامیان وە ک نادیە میزاد
 خەرمانی گیانی یە ک نادیە بە باد
 جاران بە شیرو تیر کەم ئە کوژرا
 ئیستا بە بۆمبا لەش کەوتە سەحرا
 بە گوناهی خۆی نادیە دەرکرا
 میراتی شەری بە ئیمە برا
 لاینک خوا فەرمووی (ولا تذرؤا)
 لاینکیش (بعض لنبعض عدو)
 ھەموو تیرەینک بوونە برای یە ک
 لە ناو ئیمەدا ماوہ شەپسەگ
 دەستی سیاسەت تیکمان بەرئەدا
 وە ک بەل ئەماندا بە کەللە ی یە ک دا
 خوایە کۆنە کان ئە گەر بکۆژی
 ئەوسا ئەتوانم بلیم کورد ئەژی

سنی کوچکھی کوانووی ده ولت و نه رمی
 نه شنی یه کسان بی بو بهرزو نرمی
 که پیچکه یتکی کورت بی نه موستنی
 مه نجهل له سهری راست پاناوه ستنی
 به ههر لاینک دا چهوت بی نه پرژی
 چیشته که ی به سهر زهویا نه پرژی
 دامه زرانندی ده ولتیش وایه
 تیکرپا موساوات نه یخاته کایه
 نه مهوئی بلیم نابنی کورد کورت بی
 نه بی بو خزمهت پیشکه وتوو و گورد بی
 نه بی پتک بیرین نه وه ک لیک بیرین
 چونکوو بو غایه ی ژین له سهر به ک رین
 نه گهر بی و پاشقول له یه کتر بنین
 له ریگهی راستا هه ردوو هه لته نگوین
 چند خوزه دوو ده ست به هینز تیکوشتی
 گوزهرانی خوی به زور پاکینشی
 له نه بو نیه نه م گرو گاله
 نه لین ته به قی پر ناشتی ماله
 نهوی هه یه تی بهرچاوی تیره
 له نازایی دا نمونهی شییره
 لوی به دراو وه ک (بابه عه لی)
 ئیشی وانه کا پنی نه لین: وه لی

که خوا بیهوئ یه کئی بکا به پیاو
 ریکه وتی نه وتوی بز نه خاته ناو
 زور به ئاسانی پیسی سه رده کهوئ
 به ختی دوژمنی له راست نه خهوئ
 دوو زوردار نه چن به گز یه کترا
 له هه ر دوو لاهه نه بی به هه را
 یه کی لاولاهه که تیده فکری
 نه وه بیان چاکه لای نه وه ده گری
 خوایش دیاره پشتی چاکان به رناده
 به دکار ده خنکی زوو دئ به لادا
 که به دکار کهوت و پیاوی چاک سه رکهوت
 یاریده ده ری پاداشی به رکهوت
 نه لئ کاکه تو که یاریدهت دام
 ئیتر چاودبری تو فه رزه له لام
 که واته ئیتر سه ربه ست رابویره
 بز بینگاری کهس مه چووره گیره
 باری بینگاری جدهوی کردی
 دارو فه لاقه له ناوی بردی
 به دیموقراتی رو بکه ره هاتی
 خزمهتت زور بی بز خولاتی
 بیرت بی زولمت چهند پی گران بوو
 قهومت به ستم چهند ناته وان بوو

گه وره ناوی رشت بچووک پنی لن خست
 به بیانو په تیان بو بچووک هه لختست
 ده سته ی هه مه وه ند نه چوون بو تالان
 شویتیان نه که وتن خو پیری و مندالان
 نه وان دهرده چوون تالان یان نه بر د
 دوا ی نه وان ژنو مندالیان نه گرت
 بانق هاوار نه کا پاره لای منه
 بوچ نه گه رین له م کون و قوژبه
 تانه ی هاوچه شمی له سر چاواتانه
 پی پی نابین نه م کوشک و هه یوانه
 دزی ملیونه ر پی پی سر نه فراهه
 بو نانه دزه نه م شق و گازه
 هه ندی له وان هه ی که پاس نه دیرن
 به کهر ناویرن به کورتان شیرن
 دهردی گرانمان (پارتیزانی) یه
 نه م دووبه ره کییه له نه زانییه
 غه ره زی شه خسی بی نینسافییه
 رهش هه رهش پیشه ی کونی جافییه
 تا بمو وه زیفه پیاو هه لئه بژییری
 دلناییشی باش پی نه سپیری
 کهس له وه زیفه ی خو ی نه مین نابی
 بیستانیش نه بی هه ره په لدا بی

جه ژنیکمان پوښی جه ژنیکمان ماوه
 هر لای خوا ماوه ماوه بی ماوه
 هیوامان هیه هیوای به خویسه
 (من یتوکل، حسی) ی له دویسه
 نهرکی گرانی و گهرمای پهمه زان
 نه مانخاته ناو فیتکی ناوجه ژنان
 چهند خوښه له پاش تالی شیرینی
 له شوین ترسی شهر موژده ی نه مینی
 دولت پاریزی تاله بهینا بی
 باوه پرم کردوهه یتسر شهر نابی
 له پرووی زه میندا (موالید) سیانه
 دهوله تیش سیانه هر سی سیانه
 نهوی یهوی سهری نه ییشی
 بهشی هه لگری و دوانی یه خشی
 پارووی زل گهرووی تنگ نه دپرتی
 زوریشی لی بکه ی پیاو نه خنکینی
 تهماع که میش بی زبانی زوره
 ده ستوری ناشه باراش به نوره
 له ژوو یتمهوه باراشیان لی کرد
 ناشیان نه گه پئی له سهر خورورد
 نهو هیوایه مان خوالی نه سینتی
 بزنی خه پله یان یتمهیش نه ژینتی

نهم به نیاده مه هیند دم ده مییه
 ناوی زینده گی له ناو ده مییه
 کاتی که که و ته سر کورسی مه سنده
 نه لئی وا چه سپیم هه تا کوو نه به د
 خوی به ره نگیکی وا، لئی نه گزوی
 لای وایه، هه رگیز ناچته گزوی
 به و هه وایه وه تاله و بانه یه
 ده به نگی به نگی بانووی بانه یه
 گونای کهس نیه لای خودا خواسته
 (ان الانسان لیطغی) راسته
 ناگای له چه رخی که چه فتار نیه
 نازانی دنیا پایه دار نیه
 له پر نه بینئی له پنجوینه وه
 بومه له رزه بی هات به قینه وه
 بانیزه ی خولیا ی روو خاند به جاری
 له و بانه به رزه زرم که و ته خواری
 شیریه حوشتری سالجی رزا
 پریشکی میزی میزی لئی پرزا
 هه زار جار واتهی وا بیژراوه
 ده ردی خه پویسی وا چیژراوه
 نیسانی نینسان نه منده زاله
 له راستی نه ماع زور کهس منداله

نه يلوول هات گولزار ناوی لوول و مه لوول
 گه لاریزانه و تۆزو گهرده لوول
 داخم نه و داخه دره ختی بی بهر
 گه لای ناوه ری و وا نه بیاته سر
 نه وانهی که وا بهرمان بو نه گرن
 زستانیان لی هات له سهرما نه مرن
 نای وه یشوومه ی شووم چهند بی باکی
 گیاو گول نه مریستی و پتی فهره حناکی
 لایتک فهرته نه ی هه وایی هه و
 لایی سهر زه مین وا پیاو، پیاو نه خوا
 جاران هه زه نگی باربار پیاو خۆر بوو
 ئیستا مه ده نیش فیربوون، وا زۆر بوو
 نه وان زۆردارن با بلین گه نه کهن
 بو موسته عمه ره ی زۆرتر شهر نه کهن
 نه ی ئیمه بوچی وا تیک هه له چین
 به بی شیر، وه ک شیر له پر هه له چین
 له باتی نه وه ی دهستی به ک بگرین
 له باره گای خوا تیر بو به ک بگرین
 جامع هه ییک بین تیکرا عیراقی
 قه ومیک ی راقی نه وه ک فیراقی
 به لکوو ییکه وه به خوشی بژین
 به دوو به ره کی بوچ بکه وینه قین

جاران ته ناف باز له تيران نه هات
 به سر ته نافا نه كهوته تهرات
 له ژيردا پياوئ بوو كوله بڼه
 نه و نه يگوت: هونه ر هونه ري منه
 ناويان لي نابوو (فس فس پاله وان)
 په كي نه ده كهوت به دهم و زويان
 (فس فس پاله وان) ته نيا به كي بوو
 ئيستا له شوين نه و سي و چواري دهر چوو
 به فهندو فيلي فهنني وا فيرن
 به شويني به رزا «جو» هله گيرن
 زه ماني عيساو پينغه مبهري جوو
 درويان نه كرد روويان رهش نه بوو
 نه م زه مانه راست رووي پياو رهش نه كا
 پياوه تي پياوي پياو بي بهش نه كا
 به دكرده وه يي نه وه نده باوه
 خو ميشي تيايم راستگور نه ماوه
 زوريشمان ماوه بو دهورى مه هدى
 ناواتي پياوي راستگور بيته دى
 كه (محمد) هيچ به مانه ناكه
 مه هدى نه مانه چون ئي سلاح نه كا
 خواستي خوايه نه م دهر وو دوو كانه
 نه فراسياو خراب كاوس به هانه

تیمه کرده‌وی باوو باپیرمان
 شیروه‌شیتیه و ئازایی و مه‌یدان
 ئەلین شیریی دا له ته‌وقی سه‌ری
 دایدیری هه‌تا به‌ندی که‌مه‌ری
 به‌ پاله‌وانی ناویان ده‌رده کرد
 هه‌رچی نه‌ییینی سو‌جده‌ی بۆ ده‌برد
 کوشتن ئازایی و راوو پرووت هونه‌ر
 به‌م ره‌نگه‌ زۆری بۆ ده‌چوو سه‌ر
 جه‌رده‌یی غه‌زوه، جه‌ریمه‌ جه‌لال
 تیکرا هاوبه‌ش بوون دزو خاوه‌ند مال
 سه‌رمایه‌و سه‌روه‌ت پم و نه‌سپین بوو
 له‌ چلکا له‌شیان پر له‌ نه‌سپین بوو
 خزمه‌تکاریان به‌ فه‌خر نه‌زانی
 تالانیان بۆ لای ئاغانه‌هانی
 ئاغایش له‌ هیجه‌ ئابرووی نه‌بردن
 له‌ ته‌ویله‌دا جه‌پسی نه‌کردن
 نه‌پارانه‌وه‌ لای خوا به‌ شکات
 نه‌یانگوت خوا به‌ چیمان به‌ سه‌ر هات
 ده‌نگی غه‌یب نه‌یگوت هه‌ی و الین کراوه
 خۆتان یاریده‌ی زۆردارتان داوه
 هه‌رچی که‌ پشتی زۆرداری نه‌گری
 خوا زۆری نه‌وی به‌ سه‌را نه‌بری

دنیا هر روزه له سر ره نگیکه
 بز بووک و زاوا به تاهه نگیکه
 به نی ئیسرائیل ئه دا به موسا
 موسا له پیشا له فیرعه ون ترسا
 دوا بی خوا وای کرد به نی ئیسرائیل
 که وتنه شوینی و فیرعه ون که وتنه نیل
 عیسایش به و هموو موعجیزه به وه
 دامابوو به دست قه ومه که به وه
 گا، گویره که خواو، گا خوا ی هه بکه لان
 خوا بز که یفی خوی هیتانیه مه بدان
 دوا ی هموان هیتلهر پیش نه له مان که وت
 به ختی یار نه بوو به (الامات) که وت
 ئینجا بزاین بهر کنی نه که وئی
 ناوته خوازی دنیا این بز شه وئی
 تارای بانقهنوت ئه دا به سه ردا
 به لارو له نجه که هات له ده ردا
 سه رمه شقانه که ی دینو ئیمان به
 ئینجا دوژمنی براو خزمانه
 ئیمه له سر نه و که تیک به رده بین
 نه و به وه دیته که یفو پیکه نین
 سه ده زار ملیؤن میردی مردوو
 بز هیچیان ته عزیز ی دانه گرتوو

هه‌رچی پیتی ده‌ژین له خۆراکی خوش
 له دوا‌ی عه‌ودالین به‌هه‌ول و په‌روش
 هه‌ر ئه‌مه‌نده‌یه هه‌تا تیر ئه‌خۆین
 له دوا‌ی تیرخواردن ده‌ستی لی ئه‌شۆین
 که زیاده‌خۆری له‌حه‌د سه‌رکه‌وئ
 حه‌بی په‌وانی و حوقنه‌مان ئه‌وئ
 دوا‌ی ئه‌وه ئیتر هینده‌ زۆر ناخوا
 ته‌می خواردوه به‌پاریز ئه‌پروا
 به‌لام ده‌ولت و پاره‌هه‌تایی
 هه‌ر ده‌لی که‌مه‌ بۆم تیکه‌با بی
 موته‌لای پاره‌(امتلاء) ناکا
 تا به‌گۆره‌وشار ئه‌دری له‌خاکا
 پاره‌بۆ پیاوی خواپیداو چاکه
 که‌لیی ئه‌به‌خشی به‌خیر و چاکه
 ده‌ولت ئه‌وه‌یه که‌واله‌دوا‌خۆی
 ناویکی چاکه‌به‌جینی دیلی بۆی
 جاران ده‌یانگوت: بیره‌لغاوه
 لیره‌ئه‌فسوونی بانقه‌نه‌وت باوه
 لیقه‌ی بانقه‌نۆت عه‌یب دانا‌پۆشی
 دانا‌بۆ له‌شی پاک تی ئه‌کۆشی
 ئه‌مانه‌په‌ندی رپی ئینسانیه
 چی بکه‌ین مه‌یلی خه‌لق به‌شه‌یتانیه

ئەلماس و ئالتون چونكىە نايابن
 ھىند خۆشەويستن ۋە ك داک و بابن
 ھەرچىش كە زۆر بوو قەدرى نامىنى
 با ئاۋىتەيشى كە پياۋ ئەنوۋىتى
 بەردى بەرزنجەيش ۋە ك ئەلماس واىە
 ئەو چونكو زۆرە كارى لە دواىە
 تەنھا چىشتىكە كە ۋا زۆر كەمە
 كەسش نايەۋى ئەلى خۆم ھەمە
 ناحەقىان نىيە كە نايانەۋى
 ھەرچى بوۋى نانى پى دەس ناكەۋى
 جاران كە گەزۇ كەبوو شە كر زۆر
 ھەلۋاى ساغ نەبوو سا مە گەر بە زۆر
 ئىستا كە شە كر لە ناۋا نەما
 ھەلۋا بوەتە دۆشاۋى خورما
 پارەى فرۇفېل كەوتە ئەم ناۋە
 دراۋى ھەلال لاي كەم كەس ماۋە
 ھەر بەۋ پارەيە ئەچن بۆ مە ككە
 ئەلېن: بۆ ھەجە تۆ باۋەر مە كە
 بۆ سۆبندە بىلېن: بە قولسجى كابە
 يا، لايەيە، ھەج لە ناۋا لايە
 ھەرچى بىكەۋى بىكەرى گرانە
 لافى ۋە تەن ۋە شەرەف ھەرزانە

هاونشینى بهد ته فرهى ئییلیسه
 له ره کو په یداوه ک خویتی پیسه
 قامیشه لانی وشکه دلی پیر
 زوو، ناگر نه گری به ناله ی شه وگیر
 که دوو که ل دهر کهوت ناگری له شوینه
 خوت پیار تزه دل مه ره نجینه
 گول به فرمیسکی چاو ناودراوه
 بو یه خه ی زوردار هه لیزیرراوه
 کاتیکت زانی هه لچه قی له دل
 نه و گولهی گه لی (که ل) نه نیته گل
 جاران نه سپنکیان نه دا به سوار چاک
 نه یانگوت سوار به و لیتی خوره بی باک
 ئیستا به وشهرته نه سپ نه دهن به پیاو
 نابئی لیتی خورئ به غارو به تاو
 دتینک هه ربه که پیاوی پیاوی بی
 موختار بلئی چی دز له ناوی بی
 (پار تیزانی) یه و روژ روژی ده ست دار
 هه ر که سه ده سته ی خوی نه خاته کار
 جاران نه یانگوت نه هل بو نیشه
 که چی نیش بو پیاو بووه به پیشه
 هیوامان وایه ده سته ی نه مجاره
 نه رتینکی باش بلدهن به م کاره

زور که سم دیوه چه ز له گوشت ناکا
 همیشه دوزمنه له گهل جینی پاکا
 هه ندیک ناویرن مریشک سه برین
 همیشه به زوری کوشتن نه خورن
 ... نه یگوت بویه نه قچینم زه لام
 لنگه فرتیکه ی زور خوشه له لام
 ده له تیار نه یگوت که شهر که و ته ناو
 به ریزت پاک بی له دروتنه ی پیار
 نه مانه مژده ی دیمو قراتی بوو
 بویه وا پروومان له نه هاتی بوو
 نیستاکه کوشتن باوی نه ماوه
 تالانو برپو و قربو چرپ باوه
 هه رچی دهستی بوو کژنه کاته وه
 گهلنی کهس له خو کژنه کاته وه
 نه لین (مه هدی) دیت له و ولاته وه
 گورگ له گهل مه را ناو نه خواته وه
 مه پوندار به مه کهس دلنیا بی
 نه م سه رزه مینه نه مه ی تیا نابی
 به لام هی جه جال راسته هه لساوه
 که و تووینه شوین کهر به هوئی خورماوه
 به رایبی ده رکوت برا (دوبرا) به
 برا به زه یی به برادا نایه

خوا بۆيە ئىمەي ناردە سەر زەمىن
 دوژمنى يەك بىن بە شەرو بە قىن
 نابى ئادەمىزاد بە شەپ نەبى
 بى شەپ بى، ئەبى ھەر بە شەپ نەبى
 ئەوانەي ئەلەين: ھەز لە شەپ ناکەين
 دىموكراتىن و مائىل بە چاكەين
 ھەموو سەر كوردەي شەپى رابووردوون
 لە ژىر پالتوۋە تىغ لە يەك ئەسوون
 ئەو ئەمىركايەي ئەيگوت (مون زەتۆ)
 دونىاي شلەقاند ھەر وەك (مەشكەي دۆ)
 ئەويتريشيان وا سەر بەرد ئەگرى
 سەد خالۆ خالۆ كەلكى ناگرى
 ئەمى تريشيان لىمان تۆراوہ
 لابەلا بە قىن لەولا وەستاوہ
 ئىمە واچاكە كە بىنە سەير كەر
 لە سەر گردى بىن لە لەشكر بەدەر
 لاي مەنار سە شىرىنى بخۆين
 بۆ نوپۇز دىۋاي نەوہى عەلى بکەوين
 بەلام شىرىنى شەكرى تىانەبى
 وا چاكە (چا) كەيش نىوہى (گيا) نەبى
 ھەي ھوو ئەمانە خەيال پلاوہ
 ئىمە و خۇشبەختى رەتمان پلاوہ

ئە گەر دانایت و هۆشت بە گیره
 لە ناو مەلاندا کام مەل بە شیره
 مەلین مەبعووسی بە راو تە دبیره
 قره قره ی قەل هەر بۆ هەنجیره
 فرکه فرکی مەل بە شوین دانیه
 هەرچەند قیسە تیش ئاوو دانیه
 چی بکەن هە ی هاوار نەفس زالمه
 من نەفسم تۆراوه ئەمە حالمه
 ئەوی هەلکردی بە ئەندازه یه
 گوزە رانیشی بە شیرازە یه
 مەلین: ئەم خەلکە وا تەماعکاره
 داوود پیغمبەر کەوتە ئەم کاره
 دوایی پیغمبەر پیری تەماعی بەست
 پشتینی لە سەر گۆشتهوه ئەبەست
 تۆرک و توویه تی (بەتەر قارداشم)
 (ازە جک اشم اغریسنز باشم)
 هەیشە کە چاوی بە بانقەنۆت کەوت
 بە غار بۆی ئەچێ نەوہ کا بە رەوت
 بۆ دەلەمەندی (رەشت)ە ئەم بووک
 تا باری قورس بی ئەو ئەلی: سووکە
 بگرەو بەرەدە بۆ لێفە ی مەلایه
 کێ دەلی دووگی چەور بە بەلایه

زستان ھات ھەژار خەمبارى دارە
 لاي دەولەتەيش تەپرى بەھارە
 ھەندى خوشحالن (قايىنە) گۆرا
 بەلام گرانى قاپى نەگۆرا
 ئاسايش بۆلات مەگەر لە گۆرا
 پياوى بە ھەلات ھەروا لە گۆرا
 كە مەبعوسى بى خەيالى شەوت
 پراكشى و بنوو بايىتە خەوت
 خوشى بۆ ئەوھى كە خەيال باز بى
 نەك بە ئەفسانە چاوەرپى باز بى
 تاريكايى شەو ئىوارە ديارە
 كوا ميراتى كەر بۆ كەمتيارە
 يارىي جارنمان بايى بايى بوو
 سوار بوون بە پرسى ناحيسايى بوو
 ئىستا فوتبۆلە حىساب بە گۆلە
 تەنھا بايىعى بە (رۆل) ە رۆلە
 فوتبۆل و ىرگولى بکەوتتە ئىو
 بە شىوھى جلقە ئەبى بە جىئو
 ئەلین: بى ئەرخە ناکەو بە كايە
 بە مىردى نىيە ئەویش بە خودايە
 پارەى دەولەمەند دەست شل دەكا
 بەخىلى زۆر جار تەوق لە مل دەكا

من‌دال به ئاگر ده‌ستی بسووتی
 پی‌ئی نه‌ئی بفه که دی‌ئی بزووتی
 ماران گاز له خشی میروو نه‌ترسی
 کورد به نازایی له هیچ ناپرسی
 نه‌لین: نازایی و نه‌زانی بران
 خۆزگه‌ ئهم دوانه له به‌ک نه‌بران
 جو‌برائیل ده‌ستی موسای راکینشا
 ناگری پی‌ئی هه‌لگرت که سووتا ئینشا
 هه‌رچهند ئهو ئاگره‌ زوبانی سووتاند
 به‌ زوبانی «پس» فیرعه‌ونی پساند
 ئیمه‌ نه‌مه‌نده‌ سه‌رمان سووتاوه
 وه‌ک که‌چه‌ل تووکی سه‌رمان نه‌ماوه
 به‌ردیکین له‌ تویی قۆچه‌قانی‌دا
 گه‌راین به‌ ده‌وری سه‌ری خانی‌دا
 هاویش‌تینانه‌ گویلاکی خۆمان
 به‌م سه‌رگه‌ردیه‌ بووینه‌ سه‌رگه‌ردان
 له‌ کاو ئالیکی گازر گه‌ر تو‌راین
 به‌ فیلی پیری بۆ ... نه‌براین
 نه‌مانه‌ هه‌مووی له‌ دل‌سافییه
 (من یتوکل) (حسه‌)، کافیه
 هینده‌م زانیوه‌ نابرتت‌ه‌وه
 له‌شمان سووک نه‌بی که‌ نه‌برینه‌وه

له ناو کارخانه ی چهرخی نه فلاکا
 هیچ به نیاده می له وی تر ناکا
 هه یه دریژه وه ک عووچی عه نه ق
 هه ر له خویزه وه دپته محه لله ق
 تا کوو (نه پنایش) هه وساری نه کا
 دایشه مر کیتی، نایه لی را کا
 (کوله وه بیاب) ی وایشمان دپته ناو
 سیفته و قافیه ی وه ک یه که ته واو
 هه ندیکتی تریش هه یه جانمه
 هه رچی لیتی پرسی هه ر نازانمه
 دوو فریشته ی به رز هارووت و مارووت
 خستمانه چالی بابل به جووت جووت
 بۆن که نه مانگوت به فه ره نگی بۆن
 به و بۆنه یه وه نه ره نگ بوو نه بۆن
 هیوایشمان هه بوو ده سی نه وه شانند
 له سه سه رقا پی دلی نه ره نجانند
 نه مانه کامیان وه کوو به کترین
 تا بینه نایب له به ریان مرین
 ده ست له کاری خوا نه دهین چاکتره
 هه ر بلین بهر بووک له بووک جوانتره
 ئای بۆ نه و چاوه ی کال ده بیته وه
 به گریان به ره و مال نه بیته وه

نه لاین: گیا له سهر بنجی خوی نه پوی
 بو بنیادهم خه لک وهکوو تر نه دوی
 به لئی بو ولاخ په سهن زور باشه
 وا گۆله بارگیر دیاره له پاشه
 زور جار نه بینین که دایک و باوک
 که چی مندالیان هیچ له وانه ناچی
 دیسان حوکمینی که تعی نادرئ
 وه جاخ زاده کان شهرم نه یانگری
 به حه جو شهراب نه لاین وه ک به کتر
 چاک چاکتر نه که ن خراب خرابتر
 هه ندئ پیشه مان هیشتا هه ر ماوه
 ته پل و به یداخ حاجی یان باوه
 هه ر ده لاین قوماش که مه و گرانه
 ریزه به یداخ حاجی پروانه
 خۆزگه مه بعو سیش به یداخ نه بوو
 به ته پل و به یداخ بو مه جلیس نه چوو
 نه وسایه ده نگیان ده لیرتر نه بوو
 له ناو کۆمه ل دا ناویان ده رده چوو
 ئیمه هه ر له سهر نه و فیکره ین که بووین
 هه ر له راوییه زور چاکي بو چووین

مەرد لە واتەى خۆى ناگەپتەوہ
 ئەو تەھى رۆى کرد نایلتىستەوہ
 ھەوالى مەردى و شەرەف ئەپرسى
 ناویان لى ناوہ کوردە نامووسى
 چەندىکىش تەفرە سىياسەتى بوو
 (دېدەم نەدېدەم) کىياسەتى بوو
 ھەندى قورئانان بۆ سۆتند مۆر ئە کرد
 پىاویان ئەبردو گۆرپە گۆر ئە کرد
 بۆیە والىيان کەوتوونە تەقە
 (شەوقى) ھەمىشە بەشى ھەر شەقە
 ئىمە باوہرمان ھەيە ئەم جارە
 ھەلبىزاردنمان بى شەق و دارە
 وەرن باا ورد ورد بىخوتىننەوہ
 مادھى (قباقچى) نەژىننەوہ
 فرستادەمان (ئىنە مەوانۆ)
 (پادار بگىروون بى پا مەمانۆ)
 مەشھورە کە کورد مەردى مەيدانە
 ئەمجارە ھونەر بە گۆو گۆچانە
 گالۆکىكى وام ھەيە گرانە
 يا بۆ دەستیانە يا بۆ سەریانە
 بەخوا ئەم قەومە دەستە وەستانە
 خوا بکا سەرو دەست نەشکى بەسمانە

ئەگەر قاينە جار جار نە گۆرئ
 سەوداى ۋەزىرى ئەبەينە گۆرئ
 سەرى بىن سەودا تۆپى فوتبۇلە
 مالى بىن (بۆكەر) كولانەى چۆلە
 سىياسەتى راست ھەرۆ مەرۆيە
 ترستۆك بەشى ھەر باۋكەرۆيە
 ۋادەى ئىتتىخاب كەوتە بەھارى
 چاۋەرپىين جلمان بۆ بىن لە شارئ
 جاران بە فەرمان ئەھاتنە كايە
 پىمان ئەوتن ئاشوور ئاغايە
 ئىستا بە رەئى ھەلىاندە بژىرن
 لە دەنگى دەھۆل ناترسن، شىرن
 نادان بە نووسىن ھەلگىرئەۋە
 دىسان ھەر لە فزى خۆى ئە گرىتەۋە
 مېشەسە گانە كە سەگ مەگسە
 ھەلىشىگىرى ھەروا ناكەسە
 زرىى زانىنت كە كىردەبەرت
 تاجى ئەدەبىش پىنرە سەرت
 شۆرەت ئافەتەۋ شەھوت فەرەنگى
 زۆر بويژ نە گبەت، عىززەت بىن دەنگى
 تى ھەلچوۋ دائىم سەر بە بەلايە
 گۆشە گىر ھەرگىز كىشى بەرنايە

له ديچله م پرسى شه تى ناخر شه پر
 بؤچ له گه لبه غدا وا كه وتو وپته شه پر
 ناوچه رگى خويان كرده به مه عبهر
 بؤ ئه مهى بؤ تو بيته پاگوزهر
 ئه م به رو به ريان بؤ كرده وى به باغ
 نه له كترى كيش دورپرى شه و چراغ
 ئه و په ننگه ليله ت به توفانى نوور
 نه كا به جيلوهى ته جه للاى كؤى توور
 كه چى تو له گه ل گه ياشته به هار
 به جؤش و خرؤش لى ئه بى به (هار)
 كه ف ده چه رى و ديت به گور وه ك شيت
 بؤيه زنجيرى (جسر) ئه خه نه پيت
 جوابى دامه وه به زوبانى حال
 وتى ئه ي پيرى ژيرى كؤنه سال
 له و رؤژه وه خوا دنيائى داناوه
 بؤ ئاوه داني كه و تمه ئه م ناوه
 خزمه تى شارو شاو گه دام كردن
 به چاكي له گه ل هه مووم ده ربردن
 به لام ئه مانه ي ده ورى ئاخري
 كه وتوونه نيفاق له گه ل به كترى
 گور واپه منيش ييانخكئيم
 وه تن په ره ستيان بؤ پى بگه به نم

دوو چشت ھەن كەوا بە رەنگ و بە تام
 چۆنى لى بكرى دېتە سەر مەرام
 ئاو كە تۆ ھىنات كىرتە ھەر قاپى
 رەنگى ئەو ئە گرى، تە غىبرى نابى
 نموودى ھەيە ھىچ رەنگى نىيە
 كە سىش نازانى چىكمە تى چىيە
 ماىەى ھەياتە گىبان دار ئە ژىنى
 بە لام كە زۆر بوو پىاو ئە خنىكىنى
 (مۆز) ىش لە تاما ھەر وہ كوو ئاوە
 بە ھەرنىيە تى بىخۆى تە واوە
 مە بووسىش ھەفتا و دوو بەرى ھەيە
 بۆيە ئە مەندە خەلك بۆى توشنەيە
 لای ھەندى لىرە ھەر بۆ مەعاش بوو
 بى سەر ماىە و رەنج پارەى بە لاش بوو
 ھەندىكىش ئە بوست دەستەى خۆى زۆر كا
 بە دەستە بى دەست بەى دەست كا و زۆر
 ھەندى بۆ شۆرەت ھەندى بۆ كورسى
 كە جاران ھىچ كەس لىي نە دەپرسى
 نازانم چۆنە وا ئە مسال چوارىان
 مالدارو ناودار ھاتوننە مەيدان
 ئە مانە نەفعى شەخسىان ناوى
 خوا بكانە بىتە جارى لە راوى

خوا دوو سیفته تی داوه به به شهر
 نه یانخاته کاربو خیرو بو شهر
 به کئی لای نه دا به کئی نه یکیشی
 مه نفی و موسبه تیان تیک هه لده کیشی
 هه ریه که هه رچی بو ده نیرئ خوا
 نه به وی بیدا به خزم و دوست خوا
 کردو کوشیه تی رۆژ بو ئیواران
 کۆده بنه وه بو یاری یاران
 به دلنکی روون به گالتو سوجهت
 گه لی بی خه متر له پاشای سه ر ته خت
 هه بیه لغاری شه تان له ده ما
 بو سه ر به ک خستن له ره نجو خه ما
 ژن، نانتیک به ری دهستی نه شکینئ
 کور پوانیه چیشتی چاوی ده ردینئ
 نه وی لینی ده ردئ وشکیه کاته وه
 که بیخوا به میز ته ره به کاته وه
 خه پله و رۆن لیک دوور، وان له سه ر سفره
 نه لی نه م نانه به و رۆنه چه وه
 خه یال پلاویش ناکا نه ک راست بی
 ئیسترو بارگیری نه بی هه ر خواست بی
 نازانی ده ولت بو نه و باریکه
 بو میردی ژنی کریکاریکه

بؤ فه یزو ره حمهت شهرت ئیستیعاده
 قابیلیه تیش به هره ی خواداده
 گه زؤ به په لکی بیه وه تاله
 له سر دار مازوو هه نگوینی قاله
 یارانئ نیسان له ده ریا باری
 له ناو سه ده فدا بوو به مرواری
 که چی له ده شتا گوژالک نه پرؤی
 لافاو پیاو نه با له پردی که لوی
 بهم ره نکه هه رچی سروشتی به د
 بؤ زیانکاری سه دی نه وه ده
 نه جربه زوری تاقی کرده وه
 به دخوو دهستی بوو که وته کرده وه
 هان الانسان لطفی، وایه
 نه وو هل سووره یه فهرمووده ی خوابه
 ئیمه بؤ بیگار به ئیستیعادین
 چونکه په روه رده ی جه ورو ییندادین
 فیرعه ونیکئی واین مووسامان بؤ هات
 نه یوانی به ند بی سووکی بؤی هه لات
 هه روه ک (پایاغان) قورئان نه خویتن
 له پیستی گورگا وه ک مه ر نه نویتن
 باری یه ک داهاتوه بؤ ده سته ی سه رکار
 پی له جه و الا پراکه ن بؤ سه ر شار

فه په ننگ له پوژى يه كى نيسانا
 درويك نه كهن له گهل ئينسانا
 ته فرهى كه سينكيان دا، دا هاتى به خته
 (پواسون داوريل) شانسيكى جه خته
 ته نيا پوژيكه دروكه ي ئه وان
 هى ئيمه ئه پوا به پوژو شه وان
 له ده وري توركا ته فره زور باو بوو
 پياوئ بوو (عه جه م عيززه تى) ناو بوو
 به دروژنى و به زورى چنه نه
 بوو بوو به پاشاو والى نه درنه
 هه رچى ئه چوه لاي به ليني ئه دا
 راستيشى نه بوو يه كئى له سه دا
 كه ئه و نه پويى واي ئه گوت له دواى
 (هه ريفى شوبله قاندك قولاي)
 ته فرهى ئيتيخاب هيتد بوه به باو
 عيززه ت پاشامان وا كه وتوت ته ناو
 هه رچى هه لده سئ پاره دائه نئى
 خوئى ته رشيح ئه كا لاي قازى به نئى
 كورسيان شه شه و دوازه به پتوه
 هيشتا ئه وه نده ي ترمان به رپتوه
 هى ئيمه باشن خه لك ئه ياناسئ
 خو هه لئا كيشن پر به كراسئ

پياومان لە زۆر شوپن مەردى ئەنويتى
 بەدخوئا خەرىكە وائەو ئەنويتى
 بە (بى ھۆش داروو) تریاک ئەيىژن
 خۆلى مردوومان بەسرا ئەيىژن
 بۆ (مانیاتىزمە) ھىچكەس نەماو
 ئەمانتوتىن ھەروا بى ماو
 كارى خۆمالى يىگانەى ناوى
 ئەم ناوہ پياون بە ھەموو ناوى
 لەلاوہ بىتتە ئەم ئاوەدانىە
 وادە گەيەنئى پياوى تيانىە
 ھەر ژن ئەخوازن بۆ پياو لەولايە
 پياوت خواست ئەلین بۆ «كەلە گا» يە؟!
 ئەوانەى بۆ مال مل كەچن دەمرن
 دەك ملیان شكى بى (ئونور) ئەمرن
 ئەتوانم حەقى خۆم بدەم بە تۆ
 حەقى گەل نادەم بە مشكەيى دۆ
 ئەگەر دەست بەرى بۆ دۆى ئىلە كەم
 بەم پىرىيە مەشكەژەنيت پى ئە كەم
 خۆ (ژىن) بە بەدناو ئەتدا بە تارىخ
 ئەيخاتە پىش چاو رىخۆلەت تا رىخ
 ئەوہش ئەزانم ئىلە كەم مەردە
 ھىچ باكى نيە لە بگرەو بەردە

بېچە سەر لىقئو لە بن دا بېيرى
 ديارە مل شكان بۇ خۆت ئە كېرى
 دېتەوۋە ديمان كە لەوسەرەوۋە
 ۋە ك رېسوار، زركى كال مە كەرەوۋە
 كە تۇ ئەتەوئ لە گەلمان بژيت
 نابىئ ناپەوا پياومان بكوژيت
 بۇ مەعاش حەقى مىللەت ئەفرۆشى
 لى كەوتى لامان نازيت بە خۆشى
 باوكت لە بەهەشت دەرچوو بۇ گەنم
 تۇ شلە ئەخۆى ئەچىە جەهەنم
 كە گەل بۇ ئىشى خۆى تۆى ھەلبژارد
 تۆزاوى مەبە بۇ تۆزكانى ئارد
 چونكوو چاۋ بە چاۋ ئە كەوتتەوۋە
 ناۋى بەدناۋىست لى نايىتەوۋە
 كە دېنە مەيدان خۆ ھەلدەكېشىن
 لە ھەموو قەومنى زياتر بە كېشىن
 كەچى بەھىچە ھەموو مل كەچىن
 بۇ سواغى قەسرى ئاغا ۋە ك گەچىن
 جاران (بايع) بوو (عەيب) قەلبى (بيع) بوو
 ئىستا حەفسەمان لە فەحس دەرچوو
 ئەمانە ھەمووى بۇ ۋەزنى شىعەرە
 واتەى پىروپوچ لە شاعىرە مەگرە

دوو، له به حقی خویان بوون رازی
 ئیش ناکه ویته لای حاکم و قازی
 نهوسا (مه واشیر) ئاش به تال نه کا
 یا خهرمان لوغهی ههرزنو گال نه کا
 مه گهر ئیعلامی ژن هینان دهر کهن
 کلاوی سووری سپی له سهر کهن
 خۆزگه نهو پیاوهی ژنو مالداره
 نه ده بوو که ژن بیتنی دوو پیاره
 نه م دوو بهره کیه له دوو بهر یه
 باوه ژن ناگری شهر خوش کهر یه
 دوو برا نه گهر له دایکی نه بن
 ره گی یه کتری دهر دینن له بن
 با، بیشلین دایک دایکی خۆمانه
 ئیستا، سیاست باوه ژنمانه
 باوه ژنیکسی جادوومان هه یه
 هیچ کهس تی ناگا که چهند به وه یه
 باوکمان لی بووه به باوه پیاره
 دادمانه له دست کویخای بی کاره
 کاتیکمان زانی خه مشه مان برا
 شه ره دهندوو که له «کولانه شرا»
 (که یفی) شاعیرمان نه مه نده حوره
 تیرمان له جای گازی پره

شانس کہ بہ کوردی (تالعی) ناوہ
 لہ تہ بیعہ تی چیز گدا خولقاوہ
 پیاوئی پیاوئی دی گورج ہلہ دہ فری
 کہ چی لہ دہوری کہ ری ئہ گہ ری
 زوری وا ہ ہیہ کہ لہو چاکترہ
 بہ مستہ جزیی بارہ بہ ترہ
 ئہو باریش ناباو لہ قہیش لی ئہ دا
 رہ خنہ ناگیری لہ کاری خودا
 دنیا کہ ناوی یایہی گہ ورہ یہ
 سیاستہ کہی ہموو تہ فرہ یہ
 لہ ہیچہ یہ کئی بہ رزئہ کاتہ وہ
 ئہ بیاتہ ئہ وجی ژوور ولاتہ وہ
 نازائی کہ وا ئہم سہر خستہ
 لہو بہ رزیہ وہ لہ پر خستہ
 ہہ تالہ بہ رزتر بکہ ویتہ خواری
 دیارہ کہ ئہ ستوی ئہ شکئی بہ جاری
 ہہ ندی چشت ہ ہیہ چاکہ لہ لامان
 دوایی لہ دہستی دینہ ئہ لئہ مان
 زوز چشت لہ پیش دا خراب دیارہ
 کہ چی لہ پاشا بو دیارہ، یارہ
 بزائین ئہ مجار چون ئہ بی بومان
 ئہ وہ گور ئہ وہیش مہیدانکی پان

عىلمى حوقوقمان كە سەردەفتەرە
 بۆۋەزىفەى بەرزىيە كە رەھبەرە
 لىكىكى زۆرى لى ئىبەبوۋە
 من خوتىدم بەلام بىرم چوۋە
 حوقوقى دوۋەل قورس تر بوۋ باسى
 چونكوۋ پىۋىست بوۋ بۆ دىلۆماسى
 ئىستا ئەو دەرسە باۋى نەماۋە
 كە زۆر كەۋتەو ناۋ ئەو كەۋتە لارە
 عىلمى فىقھىشان واى لى بەسەر هات
 مۆدىنكى والە ناۋا داھات
 حەرام حەلالى ۋەھا پاونائە
 حەلال سەربىرا نوتقى نەماۋە
 عەرزو مالى خەلك شەرەن حەرامە
 نەۋەك مال عەرزىش بۆ زۆردار پامە
 ھەراى حورپىت كەۋتە ناۋەۋە
 لە پىر ھەر دوۋ پىي كەۋتە داۋەۋە
 ئىستا بە بى قۆرت ئىستىداد حورپە
 ۋەك كورده دەلى چىرا ھەلبىرە
 ئەۋەيش كە ئەمپۆ كەۋتە تە ھاۋار
 ھەر بۆ ئەۋەيە خۆى بىتە پوۋى كار
 ئەمانە ئىمە زوۋ تىنگە يىشتىن
 نوۋسىمان جىرتيان بۆ رادە ھىشتىن

دوو عاده ت هه یه وه ک مه ته ل وایه
 یه کینکیان ترسه و یه کئی هیوایه
 ترس بؤ شه و یه که له سهر کاره
 عه کسی شه و مفسوول که هیواداره
 حهق و ابوو شه و یه که واهمه مووره
 به و بلین له سهر کاره و مه سرووره
 که چی شه وانه ی به نیش سهر به رزن
 له ترسی فه سلی (فه سل) نه له رزن
 که وایی مه عزوول ناسووده تره
 هیوای ته عینی ناتی له به ره
 شه منده بیان رست هه ی دیموقراتی
 شه عالمه بیان خسته نه هاتی
 وه ک ره شانوه و مه رگی موفاجات
 زه یل و فه سلیان خسته ناو ولات
 مه ته له که ی تر راسته قینه یه
 بزیه هه میشه خه رگی پینه یه
 بزنیان سواری گامیش کردوه
 تۆیش سواری شه یی که چی مردوه
 له به ره و ژووره، که هه موو شه سپی
 قوشقونی شله و به ره ی شه چه سپی
 شه به عه که سه وه دپته گهر دو خول
 له شاخ قوشقونی تونده و به ره ی شل

پیایو ئه م ده وره وه ک رهنگی به هار
 بی ئیعتیاره و بی شهرت و قه راز
 هه ندی جار له خه وه له سای به یانیا
 سایه قه ی سامال ئاسۆی شین و جوان
 کاکله هه وریکی پیوه نایینی
 ئه چی بۆ سهیران به بی تینی
 له پر ئه یکاته شهسته ره هیله
 ده، راکه و کهس و کار به جی ییله
 ئه لئین: بارانی نیسان شیفایه
 به لام هه ندی جار ته رزه ی له دوایه
 رهزه ی هه ژاریک خۆی که بهر ناگری
 ته رزه ئه یکوئی ئه ویش بهر ناگری
 بۆ ده وله مه ندیش تو، له خوا گه ری
 باران ئاش، وشکان جووتی ئه گه ری
 زۆردارو زه روو ناویان خوین مژه
 زه رو پا کژه زۆردار پیاو کوژه
 که رو ئیسترت ئه گه ر بهر که وئ
 به کهر په زا ئیسترت نه وئ
 کهر باره به ره بی ده نگ و سه دا
 ئیستری چه مووش جووته ت لی ئه دا
 ئیستر دووره گه بر وای پی ناکه م
 هیوایشمان هه به گوپی ناباته چه رم

به‌هار بویه پیاو له‌به‌ر خه‌و گئیره
 چونکه شه‌و کورته‌و رۆژ‌گار دریره
 خوا پینداو به‌ رۆژ سه‌رخه‌و نه‌شکینئ
 بو‌پاسه‌وان شه‌و خه‌و سه‌ر نه‌شکینئ
 خۆزگه‌ که‌ نه‌لین خه‌وی پینجه‌ی تار
 خه‌وی هینجگاریی نه‌خست له‌ به‌دکار
 هه‌میشه‌ فیتنه‌ با له‌ خه‌وا بیئ
 هه‌رچی هه‌لیساند هه‌واله‌ی خوا بیئ
 (النوم اخو الموت) یان وتوو
 فیتنه‌ به‌ برای خه‌ویش زیندوو
 وانیکه‌ کویر بوو مارتینی له‌ مشت
 هه‌ر به‌خۆراییی که‌ پیاوی نه‌کوشت
 رووتی نه‌ئه‌کرد هیچی نه‌ئه‌برد
 هه‌زی له‌ لینگه‌ فرتیکه‌ی نه‌کرد
 لئ پرسینه‌وه نه‌بوو نه‌وسایه
 با وجود ئیستاش له‌وسه‌ره‌ وایه
 به‌لام نه‌مجاره‌ ناویکی تره
 سه‌ر نازادیه‌ گوئی لئ راگره
 براهه‌م! راستی تۆ له‌ من بیه
 شکلی ئی‌داره‌ نازانن چیه
 ئیمه‌ به‌ دارو فه‌لاقه‌ فیرین
 له‌ ده‌ر وه‌ک ریوین، له‌ مالا شیرین

«ژۇل وەرەن» ھەلسا دىنيا بگۆرئ
 بەو سەودايەو ھە گۆيى نايە گۆرئ
 بە خەيال تۆپى ھىتايە مەيدان
 گوللەى بگاتە چەرخى ئاسمان
 زەمىن ھاتە راست خەتى ئىستىوا
 بەو گوللە تۆپە بېگىرپتە دوا
 تۆپى خۇى ھاويشت كەردى بە ھەرا
 چەرخى فەلەكى پى تىك نەدرا
 نە دەور گورا نە جەورى زۆردار
 بۆمباو قۇنبولە زۆرتەر كەوتنە كار
 بە كەس چاك نابى (دەنى) ناو ناوہ
 خوا ئەم جىھانەى وا سروشە داوہ
 بۆيە لە بەھەشت دەرىپەراندىن
 تۆوى دوژمنى لە ناوا چاندىن
 ئىستا حىزبە كان ھاتوونە مەيدان
 بە گۆيچكە پچور كى كەوتوونە تە كان
 گورىس كىشە كى ھاتوتە پىشى
 ھەر كەسە بۆ لاي خۇى رايدە كىشى
 ھەندى ئەحرارن ھەندى وەتەنى
 دىموقراتىسە كان پىيان پىكەنى
 دې دەن وا ھاتن تىپى دىموقرات
 ەدل و موساوات ئەخەنە ولات

مندالان له سهر شه قامی قیرتاو
 خه تی نه کیشن پنی نه نیته ناو
 بازی تیا نه دن به هه نگله شلی
 نه میتیه وه نه وه بز گه لی
 ده سته یه کی تر که هاتنه کایه
 هر نه و یاریه یه نه ریتیان وایه
 له به ره و ژوره یش که ری نه میزی
 دوا ی نه و هر چه کیان که هات له ریزی
 نه بینیه ویش بز میز وه ستاوه
 نه مه به کوردی خه میزی ناوه
 چاولی که رییه و کرده وه ی که ری
 خوویکی به ده و نه رۆن له سهری
 وه نه بی زهر هر هر بز خو یان بی
 هه له وه ره، دز دیتیه سهر دی
 له گاگه لیک دا گوپره که یه کیان
 که و نه شینایی و خواردی به ریان
 هه موو گاگه لی تیوه نه گلینی
 میری جه زا که ی له شوان نه ستینی
 ده ست به کلاوی خۆته وه بگره
 ره شه باینکی سه خته له م ده و ره
 با وجود ئیستا سهر روتی باوه
 بزیه به نه ده ب وا بی کلاوه

ولاخی نه گریس که وا بار نابا
 هه ربارنه به ره بشچته کابه
 زۆر کهر له پساوی کهر وریاتره
 به وۆش نه وهستی گوی پاینلتره
 گوی پادیر له لای ختیوی نازداره
 بارنه بهر به شی نه قیزه و داره
 به نی ئاده میش دیسان هه روایه
 پساوی به کارو به دکاریان تیا به
 به لام ئینسان و حیوان وه ک به ک نین
 زۆری وا هه به که با شانس نه ژین
 به ربوونه عالم به گازو له قه
 هه ژار بی زاره و جینگای پی له قه
 که چی نه بینی نه وان له پیشن
 تیکرا نه م خه لقه باریان نه کیشن
 من نه لیم هه وای نه م شاره وایه
 قه دری زۆرداریان زۆر تر له لایه
 هه رچی بۆی هه لکه وت خۆی له خۆی گۆرئ
 بی ده سه ته لاتی، وا حه لال خۆری
 گورگانه شه وی لای لایه مانه
 پیاو خۆره که ش وا له به رده رگانه
 له مندالیه وه به چه ترسیتین
 بۆ شوین گورگ که وتن پهت نه پسیتین

بى دەنگە ئەۋەي كە كارىدەدەستە
 ھەرچى كە لى كەوت ۋە تەن پەرسەتە
 پەتايەك ھەيە شەمەكەي ناۋە
 كە جار بە جارى كەوتە ئەم ناۋە
 ھەرچى ئەبىنى پىژم ۋە ھوورپەيە
 دووزەلەي لووتى توورپە توورپەيە
 ئىستا... ئەۋ پەتايەيە
 دەماغ گەرمى ئەۋ نىمچە تايەيە
 مال ۋەيرانەكەي ھەر بە كورد بىرا
 بە دلپاكي خۆي پىنى چوۋ بە قورپا
 بە چاۋي خۆمان دىمان تەفرە بوۋ
 بە ئاشكرا داي بە گورگان خواردو
 ئىستاش نە بامان دىۋەۋ نە باران
 ئەۋ سەۋدايەيەۋ كۆمەلى ياران
 ھەندى لە بەدىيى خۆيان دەرئە كرىن
 ئەبنە ئاگرو لە كۆز ھەل ئە كرىن
 درەبەستى كەس ۋە كار نىن لەبەر قىن
 ئەلەين بسووتى ۋە ئىمەيشى تىا بىن
 كە كەۋتەشەۋە سەر ئىش بى دەنگە
 چۆن سەرئە كەۋى قەۋمىك بەم رەنگە
 بۆ نىبابەتەش زۆر كەس لە پىنشا
 ئەھاتە مەيدان خۆي ھەلئە كىنشا

جاران خواقىنى ئەگرت لە شارى
 بە ناخى زەويا ئەبىردنە خواری
 ياخۇ قەومىكى بەو ئەترساند
 لە ئاسمانەو بەردى ئەباراند
 كە پىغەمبەرى ئىمە پەيدا بوو
 لەبەر خاترى ئەو ئەمانە لاجوو
 ئىستا لە رېگای دىن لامانداه
 خواو پىغەمبەرمان هىند لى رە نجاوه
 وا، ورده ورده ئەماترسىنى
 لە شوپىن بەرد جارى خۆل ئەبارىنى
 ئەم خول بارانە لە جىيى ئىنزاره
 ھەر وا بىن نۆرەى بەردە ئەمجاره
 ھەرچى ئەبىنى كەوتو تە گزى
 جۆى گيان لەبەريان وہ ك كووتال دزى
 ئەمە كرده وەى خۆيان ھاتە رى
 ئەگىنە ئىرەو فەلەستىم لە كوى
 سوپاسى ئىمە با بەجى بىنن
 وا لىرە تۆلەى ئەوان ئەسپىن
 خۆزگە بايعى كوتال و قوماش
 بە جووت ئەكەوتنە ناو دۆزەخى ناش
 دەستەملان ئەبوون بە جووت وہ ك يۆلداش
 ئەترنجاتە بەينى دوو بەرداش

ئەم چەندە ی کەوا تەنیا بووم بۆ خۆم
 منیش خەریک بووم باینجان بخۆم
 دوایی دیم ئەوی باینجان خۆره
 هیند سەودای زۆره لیتی بوە بە خۆره
 شەوی لئی رۆژە رۆژی لئی شەو
 بۆ مندالی خۆی بوو بە شەو
 ئەگەر بە کەسی بلئی قوماریاز
 گوشتت ئە پچرئ بە دەندووک وە ک باز
 کەچی قوماری هیند لە لا خۆشە
 بە بیرە ی جۆکەر بی مە ی سەرخۆشە
 بلۆفی پۆکەر بۆ ئەم دەورە یە
 بە دەورە پیشە ی پیاوی گەورە یە
 موختە سیب کە خۆی خوار دیەوە دیارە
 لە گەل سەرخۆشا هاو پیاو یارە
 لە کوی بیخەوە پەمەزان پاشا
 «مخان» جار بداو بانگ کا لە پاشا
 ئەوی پەمەزان کە رۆژوو نە گری
 بە ئەمری پاشا ول وای لئی دە کری
 وا پەمەزانیش وەختە بیتەو
 لە هەموو مالی رۆژ ئە کریتەو
 بە لۆقەو بە رەوت بە دل و نابەدل
 هەموومان تیکرا ئە گەینە مەنزل

ئەم کورده هیوای تیا هەلکە وتوو
 کە بۆ گەل هیوای تیا هەلکە وتوو
 لە گەل، لە گەل گەل بە چاکیان زانی
 لە گەل مەرگ ئە چنە بەر بەرە کانی
 رشتە ی ژیا ئیان ئە کەن بە گورس
 گورس کیشە کئی ئە کەن بۆ نە گریس
 هەر بۆ ئەو یە کە بلین: ئازان
 ئە گینە پینان نالین: خانەزان
 ئەو ی بۆ دایک شەفەقەت نە نویتئی
 باو هژن لە تویی خاکا ئە نویتئی
 کە تو کە وتیتە بەر بەرە کانی
 ناینلن گۆزەت پەر کە ی لە کانی
 ئە مەرۆ رۆژیکە سیاسەت باو
 لە زۆرە ملئی چیت داو، باو
 کە تو بئی دەستی و دەرفەتت کە مە
 مەلئی ئازایی پیشە ی باو کە مە
 بە (ولا تلقوا بایدیکم) خوا
 نامۆژگاری تۆ ی فەر موو بەرودوا
 بە لام تۆ ئەلئی مەردی ئە نویتم
 ئەرم و گەلی پی ئە ژینم
 کئی تۆ ی لە بیرە لە دیواخان
 تەنها قور ئە کە ی بە سەر لاوانا

لاییکم ئاگر لاییکم ئاوه
 خاکم تۆز ئه کابه ره شه باوه
 خۆزگه چاریکی ره شه با ئه کرا
 یا هیچ نه بویه فیشال دواى ئه برا
 پرۆپاگانده فیشالی نئاوه
 ده میکه له ناو ئیمه دا باوه
 ئیستا دهست، دهستی دهست به کیردیه
 بۆیه هه ره شه نیوه ی میزدیه
 به کیرده کوله هاروون له ناوچوو
 وه ک تری بن گۆم دهنگیکی نه بوو
 پاره داری رژد ئه زانی چۆنه؟
 تری بی دهنگه و تسی بی بۆنه
 خۆزگه ئه مزانی ئه وانیه نایخۆن
 بۆ میردی ژنی جی دیلن ئه رۆن
 له قه بره که وه ئه یدی به چاوان
 به پاره که ی ئه و ئاههنگی لاوان
 ئه وه یش که له پی خوادا ئه یبه خشی
 به هه موو هیزی دهوران ناله خشی
 چرووکی و به خشین به خواستی خوایه
 هه رچۆنی قیسمهت داینابی وایه
 که مالی خویان ناخوری بۆیان
 قه متهر کراون له لغاوی شه یتان

خویندن تہ ئسیرئ ناکاتہ سہرخوو
 نہ گریس بہ چاک و خراب ئہ لی خوو
 (بی عیار) کہ (ی) لاچوو (بی عار)ہ
 ہہرچی عہ یاری گۆری عہ یارہ
 ئہ و ئیسرہ ی کہ وا مہ خسوسی جوو تہ
 گوئی بہ چہ رمہ وہ نابا بۆ جوو تہ
 زۆری وایش ہہ یہ چلکن و گہرہ
 کہ ناشی گہرا ئہ وسا بہ گہرہ
 شہ یتان زۆر پیاوچاک ئہ گنیرتہ وہ
 کتیب بۆ ئاخیری ئہ گنیرتہ وہ
 بہر سیسای عابید لہ (وہ لی) ئہ چوو
 بہ تہ فرہ ی شہ یتان لہ پتی دین دہرچوو
 دوو بمرام دیوہ ئہ ولیا زادہن
 بۆ ہہ موو ئہ مری شہ یتان نامادہن
 بہ وہ دا ئہ لیم: نہ تہ وہ ی وہ لی
 زۆر مل ئہ شکین بہ زۆرہ ملی
 دنیا ہہ نگونہ و بنیادہم میشہ
 قاچی تی چہ قی ئازای رایکی شہ
 ہیچ کہس ناناسری بہ بی لی قہومان
 بوار، سپی و رہش دہردہ خا بۆمان
 نوقتہ ی عائلہ بوو بہ غائلہ
 بۆیہ بۆ دونیا خہ لک ہیندہ مائلہ

شه يتان پيال هيتک ههنگوين نه گيرئ
 پياوچاکي له دين بي وهرده گيرئ
 که نه مووسيتکي له ده مي هه لسو
 نه يته پياوي نه که وچه دوو
 له جياتي شه يتان نه وان نه گه رين
 (شياطين الانس) به وان نه لين
 نه مانه ده سته ي له خيوا نه تر سن
 له خزمو که سن کاريان ناپرسن
 هيو ايشمان هه يه هيند بي نامووسه
 به وه نه خورئ که وا جاسووسه
 نه م دهرده پيسه ي که نه خلاقيه
 له بره ودايه هه روا باقيه
 تا هه موو لايه ک نه مه نه زانين
 نابين به هيجو بي پشتيوانين
 خو نه گه ر خوي کرد له مه گه يشتين
 پشتمان دايه به ک نه وسا به پشتين
 پشتو قووه تمان که له خومان بي
 پياوين هه رچونئ ناره زوومان بي
 نسته که که لکي خومانمان نيه
 نتر ينگانه نيمه ي بوجيه
 چار هه نه مه يه به ته فره ي شه يتان
 نه ده ين له سه رو گو يلاکي خومان

وا، به خله خله مام ره مه زان هات
 ره مه زان بق ژنان مه رگی مو فاجات
 که س مانگی نه دی توپ ناگر درا
 نه مزانی چون بوو نم حو کمه درا؟
 که یفی خویانه که من نه یگریم
 چیمه له خه لکی له به ریان مرم
 ره مه زان ناویان ناوه (مرضان)
 دو نه خوشییه برسی و ناوبه ندان
 برسیتیه تی راسته هه ژار بی نامه
 ناوبه ندیش نیسه که ناوبه ندانه
 که بابخانه کهم ده رکی داخرا
 بی که بایی هات به سه را، سه را
 به لام نه وانیه خویان خوش نه وی
 به بارقورسی نه وس شانیان نانه وی
 که هیوای دایه فیکرو یادی خوا
 هه رچی که ویستی له به هه شت نه خوا
 پیاو باری خه می که هات به سه را
 نه بینی چند رۆژ نیشتهای به سه را
 دیاره به خوشی و زهوقی رۆحانی
 زۆر گوئی ناداته خواردنی نه فسانی
 به لام شه یانمان نه مه نده زاله
 نه مه پهنده لمان وه ک گرو گاله

که تو خۆت ناسی خوا‌یشت ئە‌ناسی
 ئە‌وسا کەس نالی: کاسی و کە‌ساسی
 خواناس لە بە‌ندی بە‌نده‌گی دووره
 لە بە‌نده‌ دووره وا رە‌نگی سووره
 ستمه‌ لە‌ گە‌ل ئە‌بنای زە‌مانا
 هە‌لکە‌ی لە‌ شیوه‌ی ئە‌من و ئە‌مانا
 هی ئە‌وتۆ هە‌یه کە زۆر لیت پرسی
 ئە‌و وائە‌زانئێ کە لیتی ئە‌ترسی
 زۆر کە‌سمان دیوه کاتی کەم دە‌ستی
 روویه‌کی خۆش و دۆستی پە‌رستی
 لە‌ گە‌ل بە‌ریکە‌وت کە کە‌وته‌ کارئ
 خۆی بە‌رز گرتوو هیندە‌هی چنارئ
 کاتئ لینگە‌و قووج کە‌وته‌ته‌ خوارئ
 سە‌رو گویلاکی ورد بووه‌ بە‌ جارئ
 ئە‌وی لە‌ پیشا بایە‌زیدئ بوو
 بای ریکە‌وت و (با)ی بایە‌زید لاچوو
 هە‌موو ئایە‌تیک لە‌ سووره‌ی قورئان
 فە‌رموو‌یه‌ خۆتان لادە‌ن لە‌ شە‌یتان
 بە‌لام ئە‌و هیندە‌ فریوی زۆره
 زۆر کە‌س لە‌خشته‌ ئە‌با بە‌ نۆره
 خوا‌وای داناوە‌ ئە‌بئێ هەر وا بین
 ئیمە‌ لە‌ ئادە‌م عاقل‌تر نابین

ھەر بارگیریکێ بە سەرسم فیر بی
 پیتی ئەلین یاخوا نالەبەندت کویر بی
 تەریبە لە سەر باوک و دایک فەرزە
 کە تەریبە بوو کردەووە بەرزە
 خووی چاک لە خویندن گەلی پێشترە
 بەدخووی عالم زۆر بە ئیسترە
 ئەو خراپەبەیی خویندەوار ئەیکا
 ئوممی نایزانئێ دەرکی پئی ناکا
 ئەویش باوکی چاک تەریبەیی دابنی
 هیچ باوەر مە کە سەردەرەوای بی
 نازی پۆلەیی چاک لە سەر باوکە
 تیشکی تەریبە وە ک چراوکە
 زۆری وایش ھەبە کەوا ئەسیلە
 کەچی لە راستی شەیتان زەلیلە
 شەیتان ھەر لە دووی چاکان دە گەپێ
 ئەبەوئ پیاوچاک لە دین وەر گەپێ
 ئەگینە بۆ بەد ئەو ھەول نادا
 ھەبە کە دەرسی ئیلیس دائەدا
 جلی رەش و بۆر کە چلک ھەلئە گری
 لە ککەیی لە سەر سپی ئەبیرئ
 کەمترە تالیی ترۆزی و خەیار
 ھەنگوین و کالە ک ئەبنە ژاری مار

په‌مه‌زان ناوی وه‌سمان سی لاقه
 هه‌رده‌ پوژ لاقی نه‌شکئی سی تاقه
 بیستم تیپه‌ری دوو پینی شکاوه
 لاقی سیپه‌می سه‌خته شکاوه
 هه‌رچه‌ند پوژووه‌وان هینزی برپاوه
 قه‌درو نه‌وایی که‌وتوتنه‌ دواوه
 جاران که‌ نه‌بوو به‌ به‌ره‌جه‌ژنان
 مندال به‌ گاله‌ نه‌ که‌وتنه‌ مه‌یدان
 به‌ ئال‌ووالاو به‌رگی زه‌ردو سوور
 گورانیان نه‌گوت به‌ سازو سه‌متوور
 ئیستا گرانای وای به‌ سه‌ر هینان
 مندالمان بی‌جل که‌وتوونه‌ گریان
 سالیکه‌ نه‌لین: کووتال نه‌درئ
 جل‌و به‌رگ دپا درؤ دواوی برئ
 نه‌وی که‌ به‌شی خوی پی برپاوه
 نه‌و باکی چیه‌ مندال گریاوه
 به‌زمی نه‌زمرو سه‌رچار باوه
 قور به‌سه‌ری بی‌مه‌عاش خور ماوه
 نرخ‌ی خواردنمان به‌ک به‌ په‌نجایه
 قومانده‌ی مه‌عاش (به‌رنده‌ سایه)
 که‌سبش ناویرئ بلئ بۆچ وایه
 نه‌لین: قیسمه‌نه‌و کاری خودایه

شاخ له په شیمان نه گهر بروایه
 نه بوو بی شاخمان زور کم بمایه
 دهست لات دار بی و له خه لک یووری
 په شیمان مه به لای خوا مه نجووری
 چونکوو لیسوردن شیوهی خودایه
 توله همیشه ترسی له دوايه
 به لام وه زیفه مه تلب نه گورئ
 حاکم بزوی نیه له کس بیورئ
 به دی له گه ل چاک چهند ناسزایه
 چاکه یش دهریاره ی پیاو خراب وایه
 نه و تفه ی روت کرد مه یلنسه ره وه
 ریسی هلت کرد مه پریسه ره وه
 به وشکه نیکرام میوان تیر نابئی
 باز چه شه نه بی به راو فیر نابئی
 بی منه ت بزوی به گیاو به گه پله
 نان بده به سه گ مه یده به سپله
 دز که جارتکت تاقی کرده وه
 مه یخه ره وه سهر کارو کرده وه
 له بهر چرادا دزی ناکرئ
 که وتوینه دهورئ چرا نه دزئ
 ناگری گرانی نه مانسووتینی
 ناویثمان نیه تا دایمر کینئی

تازە ھەندى فېل سەرى ھەلداوہ
 شەقى لە تۆينى جانباز ھەلداوہ
 ھېچ ئاگات لە خۆت نىيە ئە تفرۆشى
 سەدجار ئىرىش بى ئەو ھەر ئە تەدۆشى
 ئە يىنرەنە ھەج ئەلەين: ھاجىيە
 پىر بن باخەلى خاچەو خاچىيە
 ۋە جاخزادە يى باوى نە ماوہ
 ھەر جاخى تووتن برەوى باوہ
 ھەلبەزۇ دابەز والە پىشەوہ
 گورزى خۆت بگرە تۆلە پىشەوہ
 ئە گىنە كە بۆى دەرچووى لە ناکا
 لە مالى خۆيشتا كەس پووت تى ناکا
 قسوورت نەبى (قسورت نابی)
 چل سوورت نەبى چل سەوزت نابی
 دىنارت نەبى كارت دەرھەمە
 لىرە، ھەر لىرە لاپەرى ھەمە
 قەرەنى قران بوو قرانى ھانى
 چەند خۆش بوو دەورەى ساحىقرانى
 ھە تاكوو خۆزگە بخوازى بۆ پارە
 ئۆخەى بۆ ناکەى خۆزگە بە پارە
 ھەر مەيلى خوايە كە وا دىن ئارە
 پىشت لە قىلەيەو پوو لە دىنارە

ئەو سىياسىيەى ئەلەين: دل تاگا
 لە فرۆفەتلى ئەم چەرخە تاگا
 زۆر جار ديومانە ئەوەى زۆردارە
 بوو بە خاوەند كۆت و قەنارە
 بىمارك پەرەنسى قەومى ئالەمان
 كە پىيان ئە گوت: سىياسىيەى جهان
 فەكرى (الحكم لمن غلب) بوو
 لە رىزەى قەولى پىغەمبەر دەرچوو
 فەرمووى پىغەمبەر (صلى الله عليه)
 «الحق يعلو ولا يعلو عليه»
 ئەبىنى ئەلمان تا بلىنى ئازان
 بە فەن و سەنەت پىشكەوتووى دىيان
 تۆوى غروورىان لە دلىانا چاند
 بە زۆرەملى زۆر مىيان شكاند
 ئاگرىكى واىان بەردايە جىهان
 چەرەدوو كەلى گەيە ئاسمان
 سەبرىان كەندوايى خۆيان تيا سووتان
 زۆرى نەماوە بمرن لە برسان
 دىموقراتىيە كان كە بو سەهيۆنى
 عەرەبى نەجىب بىخەنە زەبوونى
 هىچ فەرقىان نابى لە گەل ئەلمان
 گۆيمان لى ئەئى بلىن: ئەئەمان

بی دهره‌تانی که معاش خوره
 له‌گه‌ل کاسب‌دا فەرقیان چەند زوره
 مه‌ئمور که چاوی له‌معاشیه‌تی
 بۆ تیه‌پرینی رۆژ ته‌لاشیه‌تی
 نه‌یه‌وئ عومری لی که‌م بیته‌وه
 تا سه‌ری مانگی زوو بۆ بیته‌وه
 هیچ دهره‌ست نیه‌ یاخۆ نایزانی
 که عومری نه‌روا بۆ تیکه‌ناتی
 تیجاریش رۆژی دوو رۆژه‌ی نه‌وئ
 فربای فروختی مالی تر که‌وئ
 به‌لام ده‌وله‌مەند خاوه‌ند سه‌رمایه
 رۆژوو شه‌وله‌ لای نه‌و وه‌ک یه‌ک وایه
 خه‌ریکی به‌زم و که‌یفی خۆیه‌تی
 چ په‌روایده‌ردی من و تو به‌تی
 نه‌م هه‌راو هۆریاو شه‌ری جیهانه
 لیکه‌ی به‌یته‌وه هه‌مووی بۆ نانه
 سیاسه‌تی چه‌رخ مه‌کری ژنانه
 خۆی دوون په‌روه‌ره‌و نان لای دوونانه
 بۆیه‌ جووله‌ که‌ دووی شه‌ر نه‌که‌وئ
 نه‌لئ سیاسه‌ت منی پی نه‌وئ
 په‌ندی پیشیان له‌ من وه‌رگه‌ره
 نه‌وی جووی بوئ له‌ جو که‌متره

وا تیگه یستم که هم دنیا به
 به چی راگیره و سری چی تیا به
 مریشکینکمان بوو که هیلکه ی نه کرد
 هر له خویه وه که و ته قرته قرت
 وتیان مره کول وا کر که و تو وه
 خزیشی هم چه نده هیلکه ی کردو وه
 عه لی بنیره پینج هیلکه بیتنی
 بیخه ی نه ژیری و جوو چک هه لیتنی
 ناردن پینج هیلکه ی تریان بو هینا
 خستیا نه ژیری و جوو چکی هه لیتنا
 پاسیکی نه کرد نه تگوت به لایه
 که س نه ی نه ویرا بچی به لایا
 تا گه وره ی کردن بوون به که له شیر
 له دایکیان نه داو نه یانایه ژیر
 که چی نه و دایکه هم دیسانه وه
 قرته قرتی بوو له بو نانه وه
 ئینجا تی گه بیم که خوا به زه وی
 خستوه ته دلی خه لکی سه رزه وی
 هم کویره وه ریه و ره نجه نه کینشی
 نه مه ند بو مندال جه رگی نه ینشی
 خوا خوی به دوژمن ناوی بردوه
 دنیا ی به نه ولاد راگیر کردو وه

مارو دوو پشک و زه رده والهو مېش
 هاوین ده ست نه کهن به نازارو ئیش
 زستانان زوریان نه چنه کونه وه
 چهنډی له یه خهی عالم نه بنه وه
 ماری پینداو دوو پشکی مه لعوون
 له هر چوار فه سلا وا پیمان فیربوون
 له پر چزه مان لی هله ده سینن
 به ژانی ژاریان دل مان ییشین
 با وجود ئیمه به وانه فیرین
 به خوشی خوشی هلیان نه بژیرین
 حکوومهت وه ک شوان گورگ نه تهریتن
 مه ر دووی نه که وی خوی واز ناهیتن
 وتمان خوینده وار پاریزگار تره
 نه وی خویندووی به باره ی خوشره
 به خوشترین وت خوا کوری دایتن
 وتی به من چی بی بار نیم ساتن
 له گهل نه م دهرده یش روانیمه دنیا
 وه نه بی ئیمه وابین به ته نیا
 دنیا به جارن وه ها تیک چووه
 شیواوه نه لینی خومخانه ی جووه
 ئیمه له گه لی جیگا چاکترین
 قه له باچکه یین بو شه یان شاترین

چۆلە كە ئەنئى شەو لە كولانە
 ھەمىشە پووى پىيى لە ئاسمانە
 ئاسمان رووخا بىگرىتەو
 كە دەستىشى شكا بىگرىتەو
 ھەندىكەش دەلەين نوو كە بەردووخى
 لە ئاسمان گىر كە بىن سوو كى ئە رووخى
 مەنەش دەست ئە گىرم بە كلامەو
 لە دووى با بردوو زۆر خو لامەو
 نەغمەى وە تەنمان پاياغانىيە
 ھەر بە زويانە لە دل دانىيە
 ھەيە قازانجى ھەر بۆ خۆى ئەوئ
 ئە گەر بىئ و جارئ بۆى رىئە كەوئ
 ئەلئ وىرانبى مەنەشى تىبا بىم
 كە خۆم لىي نە خۆم بۆچ بە ھىوا بىم
 ھىوا بىشمان ھەيە خۆى بە برسەتى
 ھەلدە كاو تەنھا ھەولى گەلەتى
 ھەلدەستى رىي چاك بدۆزىتەو
 ئىل لەبەر باران بگۆزىتەو
 بە پەل بەرئەبنە سەرو گۆيلاكى
 خراپەى ئەلەين لە برىتى چاكى
 چارى ئەم دەردە خوئندە وارىيە
 ئەگىنە نەزان دەردى كارىيە

❀❀❀

سه رکه وتن بو جینی بهرز چهند گرانه
 هاتنه خواره وه هینده ناسانه
 که بهرز بوو ویته وه هه وادار نه بی
 له په ستیدا بی هی وادار نه بی
 هه واکه وته سه ر پیتی بایی نه بی
 بایی بی لای خوا پوول بایی نه بی
 ده سال رهنج نه دهی دۆستی نه گری
 به ساتنی وای لی نه کهس نه گری
 به تکه تکه گۆزه پر نه بی
 که به قلوب رزا کوتوپر نه بی
 که به ره نجی شان چشتی په یدا کهی
 هه لئاگری شه نو کهوی تیدا کهی
 نهوی دهست کهوی به بادی هه واکه
 بایه خی نیه به فیرو نه روا
 دوو که لیمه به دهوی های وه ورو
 نهوی به هوو هات به های له دهست چوو
 نه مانه واتهی گوئی ناگردانه
 ئیستا ده ور ده وری تۆپ ناگردانه
 نه بینن ده ولت پرووی کرده کهسی
 عه قل و حیکمه تی تیا ده حه به سی
 هه یشه به زۆری شه قی نه خوړی
 به و شه قه حه قی بی دهست نه خوړی

پایزمان بۆ هات بۆ گیپه خواردن
 هەندیکیش پارووی یە کتر ژماردن
 دواى گیپه کەشکە ک نەریتی کۆنە
 کە بەفریش باری دۆکەشک و پۆنە
 ئەم دوو خۆرایە خۆزایی نیە
 کەم دەست ئەیزانی مەسرهفی چیه
 ئیمام بایلدی هیتدەى تی نەچوو
 لە تاوا ئیمام لە سەر خۆی ئەچوو
 کەشکە کیش تری پەشکەى پی ئەوئ
 ئەمانە بۆ من چۆن ریک نە کەوئ
 کەشکە ک و گیپه بۆ دەورئ خوش بوو
 کەسو کار بۆ یە ک دل بە پەرۆش بوو
 ئیستا برایی بر او تەو
 چرای دل پروونی کوزاو تەو
 ئەیشخواو پیت ئەلئ لە باتی چاکە
 مویی لە بەراز بیتەو چاکە
 هەرچی ئەیبینی هەتا حەوانات
 بیلاوتینەو پووئە کاتە لات
 ئەم بنیادە مە هیومان تیا یە
 خزمەتی ئەکەى پەنجت بەبا یە
 ئەگەر ئایینی ئیسلام بگەرین
 وە ک براین پەخنە لە یە کتر ناگرین

ئەم چەرخە زۆر جار چەرخى ئەگۆرئ
 بە قوماربازى مەردى ئەدۆرئ
 بە جارى زۆردار ئەخاتە مەيدان
 پىياوى بە ناموس ئەكەنە گريان
 پاروولە دەمى ھەزار ئەفەرىتن
 مالى زۆر كەسى بى دەست ئەپمىنن
 ھەرچىش كە لەوان كۆئەبىتەوہ
 سەرو گويلاكى خەلك ئەكوتتەوہ
 ئەوان زولم ئەكەن خوا فەقىر ئەگرئ
 بە زولمى ئەوان نانو دۆ ئەبەرئ
 نانمان ئەبىتە خەپلەى داروجان
 نانەوا ئەبنە شىبرى بى ئامان
 ئاگرى تەندوورىان والە پىش چاوه
 جەھەنمىان ھىچ لەبىر نەماوہ
 نانى كە ھەزار بى (پىخۆر) ئەبخوارد
 پىرە لە كەپەك، ھەوېرىكى سارد
 بەلەدىيە ھات بە ئەھمىيەت
 فەرنى داناو كەوتۆتە ھىممەت
 لەگەل چاويكىيان لى غافل كرا
 بە كونەبانا گاجووت سەخرا
 بەم رەنگە پاشقول لەيە كتر ئەگرين
 ديسان لە گەلى ولات چاكترين

چهند خوښه مهردوم ئینسانی ناو بی
 به تهنه ماله گلینهی چاو بی
 یوسف له کاری خوادا ئالابوو
 هر هیندهی خوش بوو که له چالا بوو
 من رۆزی چه شرم بۆیه لاشه وه
 که دیسان تیکه ل به خه لک نه بمه وه
 ئه له کتريکمان که وتوته نوره
 بۆیه نه مهنده تالی زوره
 بهری دوو برابره ربوننه هه را
 ئیستا دوو برا بوون به دۆ برا
 تاعوون و وه با پیکه وه هاتوون
 ههردوو کیان له دهست ... هه لاتوون
 نه وان به جووته به ریسان نه کن
 بۆسه ر نه وانه ی سه ریچی نه کن
 که وایی ئیمه لیان ناترسین
 برسیش بین دیسان هه ر به راو پرسین
 نه و جووته هه ر چهند جووته وه شین
 چواره ی لای ئیمه نه وان نه شکین
 قسه هه زاره و دوانی به کاره
 (وه با) بی و با بی مه رگ بۆ هه زاره
 خواستی خوا وایه پیاوی ده وله مه ند
 قه زای ئاسمانیش پیی ناخاته به ند

چاوو ناوو ئاو، ئهم سڼ نه شيايه
 وا ده رکه و تووه ته سيريان تيايه
 چاوہی پيس له گهل به که سڼ هه لات
 دهس به جي خوشی و ساغبي له هه لات
 ناویش له رڼ و بان (الياس) ت تووش هات
 ئيتر بزانه که وتيه رڼي نه هات
 نه وره حمان پاشای حاکی بابان
 بز به غدا نه چوو بچيته ديوان
 (نه لياس) ناوینکی له رڼ توش بوو بوو
 له قايي به غدا هاته وه نه چوو
 دوايي زانيسوي نه گهر بچوايه
 قه رار درابوو که بگيرايه
 ئاوی هه ندئ جئيش نه وهی نه ينوشي
 ته يياتی تونده گنجهل نه فروشي
 ئاوی شه قلاوه و ئيره و هم مژوک
 له ناو خويانا نه بن به ناکوک
 بز لاره، لاون زور به پياوه تين
 نه نها له گهل يه ک دوژمن به قين
 جگه له م سيانه هيومان تيايه
 هه ر ده رمالي چوون فيتنه و هه رايه
 مه شه وره نه لين: ليره نه ترن
 نان و دوی خزمی که رکوک نه برن

هه لده گری بيمه منهت باری «جوو»
 که نه م وه حده تهی پی خستینه پروو
 عه ره ب و کوردو تورک که به ک خرا
 هه روا پروانه «جوو» تیی هه لدره
 نیفاق به ربوویوه سه رو گو یلا کمان
 جووله که یش چاوی برپیوه لاکمان
 نیستا لاواتمان وه ک شیري ژیان
 به دهنگی دلیر هاتوونه مهیدان
 نه م قهومی که خوا ده رباره ی نه وان
 فهرمووی به ک به (ده) بؤ پروژی مهیدان
 چۆن له راستی (جوو) پروو وه رنه گینرن
 له خه یه ره وه به وانه فینرن
 نیمه یش نه ته وه ی (سه لاهه دین) بن
 خۆمان به و ناوه لایق نه بینین
 جیهان «قودس» په یه ره ویماننه
 فیداکاریمان شه رتی نیمانه
 نای له عیراق و جزش و خروشی
 وا بؤ سه رشایی نه چین به خوشی
 هینجگار کچانمان هاتوونه غیرهت
 نه لین: جیهادی دهوری سه عادت
 قه سیده خوان و پینش له شکر کچ بوون
 عائله ی (نه بی) یش له له گه لیان نه چوون

جووی گهړی گهړوک لیمان که و ته گهړ
 هه را نه خاته ناو به شهر به شهر
 نازانن نه وهی که پیی دهنان
 که سیان خوش ناوی سیاست بازن
 نه مړو جووله که راست نه که نه وه
 هه ر بؤ نه وه یه گره و بهر نه وه
 نه گینه کئی بی هیوای به «جوو» بی
 ناب ده ستخانه مان نه بی بؤ (....) بی
 هه موو ده وله تیک به خو و کرده وه
 فهومی جووله که ی تاقی کرده وه
 خاسیه تیک کی راستی تیا نه دین
 ده ریان په راندن لیان که و ته قین
 تیمه نه مه مان که دئ به سه ردا
 خوا نه یکا ده ستمان له دینمان به ردا
 ئیستاش نه گه ر بی و روو بکه ی نه وه خوا
 هه ر له پیشه وه یین ناکه وینه دوا
 نه گه ر له سه ر دین هه لسن بؤ جیهان
 (سه لاهه دین) ی کورد بیتینه یاد
 به گیان تیکوشین بؤ دین وه ک دوتئی
 گهړو ته شقه له وازمان لی دتئی
 له شهر ی پیشو و هینده کوژراوه
 هیچ کامیان هیزی شهریان نه ماوه

دىيا ھەر رۆژە رەنگى ئەنويتى
 ھېچىشى لە سەر بارى نامىنى
 رۆژى ھاوارە باران نابارى
 كە بارىش ئەلەين غەرق بووين بە جارى
 ھەر كەسە لە سەر ھەواى خۇيەتى
 تەنھا ھەزارە باوكە رۆيەتى
 دەولە مەند وا پىي خۇي گرتوۋ تە پىش
 ھەندىكىش بوونە يابووى سنگ ھەلكىش
 لە گەل ھەوسارىان لە سەر دامالا
 لە گەل جەردەدا ئەكەن بە مالا
 گۆزەو دىزھمان تىكرا ئەشكىن
 ئاشناو دۆستمان لى ئەرە جىنن
 ھەي بۆى كابرەي لە خىشتەي بىردىن
 نەوجوانانى لە دەست دەر كىردىن
 مەن فەئە تىكى خۇي لە ناوا بوو
 بۆ ئەوۋە داينى بە گورگان خواردوو
 ئەولاولانەي وا لە كىس ئىمە چوو
 رۆستەمى زالىش وا ئازا نە بوو
 ئەلەين مارانگاز گويچكەي شل دە كا
 لە خىشەي مارو مىروو سل دە كا
 ئىمە دوای ئەوۋەي مار پىوۋەي داوين
 ئەنجا بۆ دووپىشك زۆرتەر بە تاوين

گهر دشی جیهان پروو له چه وتیه
 رږله ی پروو له راست هلس و که وتیه
 هرچی دته ناو به گه پرو گوره
 وه ک قه مای عه جهم به دوو لا بره
 نه وانه ی چهوت و خوین ریژن وه ک شیر
 نه یان به سته پشت به جوان و به پیر
 هه لیان نه کیشن ده میان ماچ نه کن
 موره زه ی عومری پی سهر پاچ نه کن
 هر نه و شیره یشه که ده ست دوژمن کهوت
 دای له خاوه نندی پنشووی سهری کهوت
 هه زار بار نه لین: شیر بی وه فایه
 که چی، هر که چی له بره ودایه
 نه م که چه روه یی نه م که چه بینانه
 نه لین: نیشانه ی ناخر زه مانه
 نه یانگوت یتیر نوره ی جه جاله
 به فی شال ده رچوو نه م گرو گاله
 نه رسی که ره که ی جه جال خورمایه
 هر بؤ خورمایه خه لکی له دوايه
 نیمه خورمایشمان هه یه و نایکرن
 له هر سی لاهه هر به نهوت خرن
 باوه گور گور شه خسه که ی خومان
 پرووناکی یه کت بیی بؤ خومان

زور کهس له ناگر قازانج نه یینی
 که چی بؤ نه زان دهست نه سووتینی
 نه وی بیزانسی و بیهنیتیه کار
 له ناگر نالتون نه با به خهروار
 نه ویش نه یزانی که چی پی نه کری
 دوو که ل و خؤل و گه رمای پی نه بری
 گه رویش به سروشت وه ک ناگر وایه
 خراپه و چاکه ی وال له بارایه
 به لام به و شهرته ی به عقل و فنوون
 یا بؤ ماکینه یا بؤ ته ی نالتون
 به کاری یینی نه وه ک بؤ خه رمان
 پی بی سووتینی و زبان بؤ خزمان
 نه لین: که قه و میک ناته ش په رست بوون
 نه و خه رافاته نیستا به رسه رچوون
 نیایی نیسلام دیموقراتییه
 موسولمانی راست پروول له هاتییه
 نیمه عقلمان وه ا بی بری
 له م لاو لاومان ناگر نه گری
 وا چاکه وه ک نه و نه سحابه ی سه فه یین
 له هه را خزمان بی ته ره ف لاده یین
 نانی موعاویسه و نوژی پشت عه لی
 له مه عره که یش دا (جلوس التل)

مانگی سه فہری ئەمسال زۆر تووش بوو
 گنچەل و شەرو هەرامان تووش بوو
 دەعوای فەلەستین وە ک غەزای خەبەر
 جیهادی دینی هیتاوینە بەر
 لەم لایشەو وە موعادە دەدە یە
 لە سیاسەتدا موزایە دەدە یە
 گەرەکی خواروو یۆنان بوئی دەرچوو
 گەرەکی زووریش قەوامی تینک چوو
 مەکتەبە کانیس کەوتنەو وە غریو
 سەر کیوی قافیش پری بوو لە دیو
 دنیا کەوتبوە شەرە کەلە شیر
 سەری جوو جوولە ببووە کەللە ی شیر
 هەموو گنچەلی مانگی سەفەر بوو
 کولە چوارشەموو دوینی تپەر بوو
 ئیتر خوا فەتحتی ئیسلامی هیتا
 دیارە نامینی نەگبەت لە بەینا
 دواي تەنگانە خوا خوشی ئەنیرئ
 هەندئ جاریش مەر بە گورگ ئەسپیرئ
 خوا هیچ کاریکی بئ حکمەت نیە
 کەم کەس ئەزانئ مەبەسی چیه
 بزانی چۆن ئەبئ ئەم نازو گوێزە
 ئاوی زۆر ئەوئ ئاردی بە پیزە

كە كار كەوتە دەست تەبىئەت مردوو
 فاتىجە دادەن بۆ روھى زىندوو
 سەرم سورماوۋە لە كىردەوۋەى خوا
 زۆر مردوو بەشى زىندوووان ئەخوا
 ھىوايش ئەبىنى كە تى ھەلچۆيە
 بە بى لى خورپىن خۆى سەرەپۆيە
 شويتى وا ھەيە كە ئاوى زۆرە
 ھىچى لى ناروۋى زەويە كەى شۆرە
 خوا ئەگەر بىدا ئاوو ئەرازى
 بېھتە بەرھەم پىتى دەبن رازى
 ئەويش ئەبىنى مسكىن رەنج ئەدا
 زۆردار نايداتى بىستى لە سەدا
 خوا بۆ ئەويشى تا سەر ناھىلى
 ئەمرى و بۆ مىردى ژنى جى دىلى
 ئەمانە ھەمبوو لە پىش چاومانە
 تەماع بۆ چاومان بوو بە تانە
 لەو پۆژەى كە خوا دىناى داناو
 ھەر بەش خوراوى بۆ ھەزار ماو
 خوا لەو ھەو دىنا (تۆلە) ئەسپىنى
 ھەرچى كە كۆن بوو كەلكى نامىنى
 راست پى بلىم سەبر زۆر تالە
 خۆ ئەلپىن: سەبرى خوا چل سالە

زهروو که خوینی پیسی پیاو نه مژئ
 له مارچاکتره به ژار نه کوژئ
 خۆ هتجگار دوو پشک له کرده ی به دا
 هه رچی هاته پیتش پینه وه نه دا
 لهم دوانه به دتر به نی ئاده مه
 وه زندمان بۆ یه ک به ده ست و ده مه
 بۆیه کئی نالیم که س گویی لی بگرئ
 نه م ئاگره تا بی زیاتر گر نه گرئ
 باقل نه م جاره ئاگری زه رده شته
 مووشه ده مه که ی شتۆی بای وه شته
 وا دهرده که هوی ئاخو زه مانه
 چونکوو ده وریکه باوی ژنانه
 که پیاوان ریش و سمیلان تاشی
 من وتم ژنان نه بنه ینگاشی
 ده میکه به دل من چاوه پروانم
 چونکوو من ره سمه ن کویخای ژنانم
 وا جینسی خه شین سه رو ده ست نه برن
 هه ر جینسی له تیف دل نه رم ترن
 که ژنان ده ستیان گه یشته کوه ک
 پیاوان ناچارن بچنه بهر خه ره ک
 هه لی هه له هه لی کچانمان هه لکه وت
 سه ردارو سه ره ک وه ک بیتسه ری که وت

ہر بلئی تہ زم وا ہلہ لہ بہ زم
 ہموو شہویکت نابئی بہ بہ زم
 (پیروہ یسی خلک) تہ یگوت سہ رده می
 می بوو گہ وہ نیر، نیر بوو گہ وہ می
 خوا ژنی بہ ژن دروست کردوہ
 مال و زاوژی پی سہ پار دوه
 موویان دریزہ عہ قلیان کور تہ
 ئیتر چیانہ لہم جرت و فر تہ ۱۹
 تہ وہی لہ کاری خوا رہ خنہ تہ گرئی
 ہر دہردی سہری و شہری پی تہ برئی
 ئیمہ ہر بہ وہ مالمان ویرانہ
 کلکی تہ ورہ کہ لقی خۆمانہ
 خۆشہ روو بہ پروو دوژمنت دیار بی
 نہ ک بہ دەستی خۆت پیت بریندار بی
 بو ئازادی گہل مردن شایہ
 لہ گہل خۆ ہر چیت کرد خۆرایہ
 تہ مانہی خۆیان کردوہ بہ گہ ورہ
 دنیای دینارہ تیکرا بہ دہ ورہ
 سا خوا لہ مانہی گیانیاں فیدا کرد
 بہ یداخی بہ رزی گہلیان بہ رپا کرد
 ہیندیکی ومان بو پی بگہ بہ نی
 میللہت لہ چنگی زۆردار دہرینئی

ده‌سته‌ی کاربه‌ده‌ست لئیان بوو به (خوو)
 وه‌ک دووبه‌ره‌کی لټک که‌وتوونه‌پروو
 هه‌ر که‌سن له‌ پټش خوی دانرا‌بئی
 نه‌بئی نه‌و لایسا، نه‌گه‌ر برا‌بئی
 پیاوی خوی دټئی بز سهر نه‌و کاره
 راسته‌ که‌ بزن شیریی بز کاره
 پیاو رماندنیش هټنده‌ ناسانه
 سئ حرفا سئ به‌ردی ده‌ستی ژنانه
 (ف) و (ص) و (ل) ه‌مه‌رگی نه‌م فه‌سله
 بز هه‌ندی فه‌سله بز هه‌ندی وه‌سله
 بیست سال له‌مه‌وپټش په‌ندی پټشینان
 نه‌م پټشه‌ حیزهی خستبوه‌ مه‌یدان
 «فره‌ می‌رد به‌رییۆ تایه‌ته‌به‌ر
 بریسی یا‌په‌ر، نه‌وبه‌ری بز زه‌ره
 ئیتر نه‌مه‌ک عیلم و ئیقتیدار
 نه‌و سئ به‌رده‌یه‌ که‌ نه‌کرټه‌ کار
 نه‌وه‌یه‌ ده‌ردی نه‌م مه‌ئموورانه
 ترسی دواپۆژو هه‌ولسی گیرفانه
 ده‌ردی گرانتر که‌ گرانټیه
 به‌وه‌ مه‌عاش خۆر گیانی تیا‌نیسه
 هه‌رچی نه‌یکرن بوو به‌یه‌ک به‌چل
 مه‌عاش زیاد ناکا ته‌وقی چۆته‌ مل

خوا فریشته ی وای سروشت پی داوه
 نیوه ی له ناگر نیوه ی له ناوه
 زۆری واهه به که باوه پ ناکا
 من له مه نه دویم له گهل پیاوچا کا
 رۆزی کابرای جاف که پتی به تی بوو
 درکیکی له بن پی هه لچه قیوو
 هاوړیکه ی گه یه فریای ده ست وبرد
 درکی ده رکینشاو له پتی ده رهاورد
 پرسى ئابرا! توخوا پیم ییژه
 هم در که به چی نه مه نده تیژه؟
 وتی بی فه ر تو شیتی و گیتوو ییژ
 که خوا فه رموی تیژ گشتی بوو که تیژ
 چهنده خوشه ئینسان باوه پی وای بی
 بی ره نگاننده وه خوای له لا خوا بی
 به لئی خوا ههنده ی پیاو دروست نه کا
 که به چاووړاو (بسمارق) په ست نه کا
 خوی واهه داته قه له م وه ک کوپخا
 که شوینی که وتن میلله ت سه رنه خا
 تا ههنده ی لای خوین گهرم هه لده ستن
 بو فیدا کاری کومه ل نه به ستن
 هر نه مه نده به تا نه و دپه ناو
 ئیتر کار ته و او ئیلش به ش خوراو

نه وانهی که واکاریان به دهسته
 که هات له په نیا بوون به دوو دهسته
 نه گهر هه ردوو لا بو گهل خیرخوا بن
 هیواداری راست به خیری خوا بن
 به حوسنی نیهت کار نه به نه سهر
 دره ختی نه مهل بو یان دیته بهر
 فهرموورپی (نه بی) بو مان حوججه ته
 که نیختیلا فی نوممهت په حمه ته
 به لام غه ره زی شه خسی که وته ناو
 په حمهت زه حمه ته در او مان دؤراو
 من لاوی وام دی که (شاهی نه یلوول)
 به رده رکی سه رای کرد به گه رده لوول
 مه ته رالیووزی به خه نجهر شکاند
 نازاییه کی شیرانه ی نواند
 نه وکه سه ی خو یان بو دا به مردن
 نه و به دهستی خو ی که له بچه ی کردن
 شینم به شیعی نه کرد نه وسایه
 نیسته یش گریانم واله قورگایه
 کورد تابرتیه وه خه یالی خاوه
 به راتی نه جات به خوین نووسراوه
 من بو یه په نگی سوورم خوش نه وی
 مژده ی شه فقهی لی دهرده که وی

زه مانه یتکه کار به زوبانه
 تیغمان زوبانه چه وری هه سانه
 ده ستو زوبانی پاک بی زیانه
 بهد زوبانیسه نافه تی گیانه
 هه، هه پرو گیغه، هیچه و پرو پوچ
 له پر خاوه نندی نه خالنگه و قوچ
 درۆزن چه رمی پروی هیتد نه ستوره
 درۆشی نه گری نه و بی فتوره
 نه و جارئ درۆی لی بووه به خو
 پنی ته رک ناکری بیشکه و ته پرو
 (هواسون داویب) به کی نیسانه
 هه مانه هیوا، پر به هه مانه
 دوور نیسه ده وری درۆ بگـۆـږـئ
 ناراست گۆږ وایه بیخه یته گۆږئ
 ده رگای درۆمان دروومان بگری
 دره ختی هیوا به رمان بو بگری
 نه مړو به حساب چله ته واوه
 شینه که ی خاتوو زه مهه ریر ماوه
 ئیمه لاوانمان هاتونه مه یدان
 خویار بی لامان به هاره زستان
 به ردیکیش نه ده یین له (برد العجوز)
 رزگارمان نه بی له ده ست نازونووز

ئەمه په‌ندیکی باوو باپیره
 که ئەلین خاکی وه‌ته‌ن دلگیره
 به‌لام هه‌ندیکی تر وتوویانه
 ئەم واته‌یه‌شم له‌لا زۆر جوانه
 ئەو شویته‌ خوشه‌ که دل لینی خوشه
 دل ته‌نگ بی باخی (ئیره‌م) یش بۆشه
 که‌وابنی خوشیی جیهان بۆ دله
 زه‌وقی رۆحیشت به‌ دل حاسله
 هه‌ندی کس دلی وا به‌ پاره‌وه
 ئەچرووسیته‌وه بۆ له‌پاره‌وه
 دلی هه‌ند پیره‌ له‌ ده‌ردی پاره
 له‌ یادی قه‌وم قیله‌ی یینزاره
 عه‌شقی نیشتمان لای ئەفسانه‌یه
 بۆ چرای زه‌ردی زه‌ر په‌رواته‌یه
 هه‌ندی‌کیش هه‌نده‌ ده‌ماخیان به‌رزه
 بۆ وه‌ته‌ن فیدای رۆحیان لا فه‌رزه
 سه‌رتاپای له‌شیان پیره‌ له‌ غیره‌ت
 نه‌ره‌شیریکن ئازاو به‌ هه‌لمه‌ت
 له‌ مه‌رگ ناترسن که‌ هاتنه‌ سه‌ر قین
 نامرن له‌ دلی میله‌هت دا ده‌ژین
 میله‌تیک رۆله‌ی وا به‌ کاری بی
 هیچ کس ناتوانی به‌ره‌نگاری بی

تالی و شیرینی لیک جوین ہم دوانہ
 یہ کئی بڑ دہمہ، یہ کئی بڑ گیانہ
 تھوی بڑ دہمہ بہ چاو تھیبینی
 کہ چیشٹ دیارہ تالی و شیرینی
 بہ لام تھوانہی کہ وانائیرئ
 جوایی ناخوشہ لہ دہم تھیبستری
 تھسل تھوہیہ کہ رُوح تال تھکا
 بہ نازاری گیان پیاو بہ دحال تھکا
 تھگینہ تھوہی کہوا تھپچیڑی
 نفی کہیہوہ تال بی تھیرچیڑی
 برینی تیزہ دہرمان تھکری
 برینی زویان جہرگت تھبری
 جوینی بیگانہ کہ متر کار تھکا
 توانجی دوست دل بریندار تھکا
 کہواتہ دلی دوست مہرہ نجیتہ
 زانیت توورہ بوو وازی لی یتہ
 دوست کہ دلسوز بی تھو واز نایتی
 دوست تھوہیہ کہ تھگریتی
 بہ لام تھموو دھورانہ دھورہی تازہیہ
 دھوران دھورانہ دھورہی تازہیہ
 تیتستا ہیچ کہسی گوی لہ کہس ناکا
 تھنانت فرزند لہ باب بی باکہ

کوفره حمه د شه په له سهر که رو گا
 له کرده وهی خوا هیچکه س تی ناگا
 کئی به عه قلی خوی نانی خواردوه
 دانا که هی خوشی رابواردوه
 «هارون الرشید» میسری بؤ گیرا
 چشتیکی سهیری هاتبوو به بیرا
 وتی: فیرعون چون داوای خوایی بوو
 ته نها بهم مولکی میسره بایی بوو
 له و قینه میسری به (خضیب) سپارد
 به کئی بوو بؤ ناو گا گه لیان نه نارد
 سالی بهر (نیل) یان کردبوو به په موو
 (نیل) گه رایه وه خه سار بوو هه موو
 هاواریان بؤ برد ده سته ی زه ره رهنه ند
 وتی خوریتان بؤ چی لی نه چهنه ند
 ئیستا هه لکردی جیهانی دوانه
 به کینکیان خه مه، به کینکیان نانه
 هوشیار غه مباره بی عار پاره دار
 نؤ مه روانه ره عه قلو ئیختیار
 من بؤیه (نه حه ی جاوم) خوش نه وئ
 که لله ی هیند ره قه به هیچ نانه وئ
 که که و تیه ری بارمان زور سوو که
 مال و ده وله تمان له لا مه هتوو که

هه تاو بی و باران نه وه گورگ نه زئ
 به هاره و گه رای ناوه ماسی زئ
 پشيله بش حوت مال بیتجوی نه گنیرئ
 که چاوی پشکووت گوبه ند نه گنیرئ
 دواي نه وه راوه مشکمان بو نه کا
 به لام خوی ناگرئ له راستی سه گا
 هه رچند سه گ له ناو مالا گلاوه
 زور جاریش وه فای لی بینراوه
 نه م سه گ و گورگ و پشيله و مشکه
 نه م زهرده واله و مارو دوو پشکه
 که س نازانی خوا بوچی خه لک کردوون
 بلتین هیندیکیان میملی مردوون
 خو هیچیان له گه ل به کتر هه لناکه ن
 زور پیای سپله دوژمنی چاکه ن
 نه مه خوویتکه خوا بزی داناون
 به قهستی به گزیه کا کراون
 مه به ست نه مه ته که وابزانی
 ناشتی تیا نیسه جیهانی فانی
 کن له گه ل کن دا به راستی دوسته
 نه م راوه ریویه هه مووی بو پوسته
 له گه ل نه وه بیش دانه زانین وایه
 دینمان دانه نین بو نه م دنیا به

بہ ہار ہر رُوژہ پہنگی نہنویتی
 ہیچ جارئ لہ سہرباری نامیتی
 گاہی وہ ک دہرویش ہور نہہارتی
 گا بہ سہ ہارا خؤل نہبارتی
 وتمان نیسانہو باران نہباری
 تزکی لہ چاو نایتہ خواری
 دروی (نیسان) یش نہمسال کار ناکا
 ہیچ کہس نازانی بؤ کام لاکا
 لایسی بہ لافاو پیانو نہخکیتی
 نیمہ بیئاوی نہمانخکیتی
 برسیتہتی چاکہ گژو گیا نہخوری
 بہلام تینوہتی چاری ناکری
 جاران نہچونہ نوژہ بارانہ
 نیستا بیئاوی گوناہارانہ
 کہسیش باوہری بہ خوانہماوہ
 لہ شوینی تہویہ سین و تی باوہ
 چہندئ کہوتینہ سہرباری پؤکہر
 ہەرچیت نہبینی بووبوو بہ جؤکہر
 نیستا کاربہدہست کہوتونہ دامہ
 ہیچکہس نازانی ریو شوینی کامہ
 وہ ک داشی دامہ مہمور لی نہخورن
 بہ نازو بہ گویتز ہیزیان لی نہہرن

که شیرت خسته سهر ناگری گړ
 به جزش هله ده چی و نه پژی کو تو و پر
 هر قه یماغینک و تو پژی له سهره
 که نه ما ئیتر نابئی به کهره
 دو که لیویش تیکی نه ده ی نه بزړ کی
 ناگری بن کایش هیچ دانامر کی
 نه و که سه ی ناگر نه خاته بن کا
 وه بزانه خویشی به دوو که ل خنکا
 فهرموده ی خوابه گوئی لی راگره
 فیتنه له کوشتن به شیدده ت تره
 هر مندالیکی له دایک نه بی
 له سهر فیتره تی ئیسلامی نه ژئ
 دواپی دایک و باوک دهرسیان دانه دن
 بوسهر ئایینی خوئیانی نه بهن
 هه ندیکیش که وا به گیانیکی پاک
 خولقاون نه پژون له ریبه کی چاک
 به دکار به قسه ی لووس تفره ی نه دا
 له گهل خوئی نه ییا به ریگای به دا
 ساخوا ناگریکی وای بهرداته مال
 خوئی و گشت که سی بن به کوی زوخال
 نه وه ی که خولقی دل ساف نه گورئ
 خوا له ناوی بات بیخاته گورئ

رۆژی دریزی به‌هار هاته‌وه
 وا رۆژی ئیمه‌یش هات به‌هاته‌وه
 شه‌وی تاریکی زستان به‌سه‌رچوو
 به‌رخ‌ی هیوامان له‌ ده‌ست گورک به‌ریوو
 گورگه‌ شینه‌ که‌ وای پاره‌شان‌دین
 به‌ندی به‌نده‌یی به‌ختی پسان‌دین
 به‌ که‌ یفی خۆمان له‌ کوردستان‌دا
 نه‌ گه‌رین به‌ ناو گولی نیسان‌دا
 به‌لام ناگامان لئی بی که‌ زووره
 تازه‌ وا دره‌خت گۆپکه‌ی کردوو
 ده‌ست به‌ سه‌ر چلی مه‌به‌ن بۆ سه‌ر چل
 که‌ گۆپکه‌ی وه‌ری داخ نه‌به‌نه‌ دل
 دانیشن له‌ ناو گولدا به‌ خۆشی
 به‌ پیرۆزانه‌و به‌ باده‌ تۆشی
 لاوکی کوردی بلین به‌ قه‌تار
 ده‌نگ بداته‌وه له‌ ده‌شت و کۆه‌سار
 به‌لام هه‌ر ده‌نگ خۆش که‌م بلن نه‌ک زۆر
 گه‌ره‌ لاوزه‌ نه‌بی به‌ گابۆر
 نه‌ گه‌ر هه‌ر سه‌رئ که‌وته‌ سه‌دایی
 خۆمان لئی نه‌کا به‌ شا‌گه‌دایی
 نه‌و سایه‌ هیچ که‌س هیچ که‌س ناناسی
 خۆ هه‌لده‌ کیشن پر به‌ کراسی

دئ مهړه نجینه تووشی قین نه بی
 به دل نازاری نائهمین نه بی
 لیکي به ره وه که وا که سئ هات
 جتیوی پندای چهند گرانه لات
 دیاره نه و که سه یس دلی ئیشینئ
 ئیتر دوستی تیدا نایینی
 که خوت به ئیشی ده رزی نه نالی
 سووژن به خه لکا بکه ی مندالی
 به چاکه دلی عالم رائه گری
 بوج خراب بی و خه لک له ده ست بگری
 هر ئیشی نه که ی دوایی پروانه
 پیای بی غایه هر سرگردانه
 نه گهر تو هولت ته نها بو خوت بی
 له ناو میلله تدا نه بی چون پروت بی
 که له گه ل ناو هل بکه و به کایه
 هرچی ده ست که وی به شی توی تیایه
 نه وسا پابویره به دلنیایی
 له گه ل ناوایی نه ک به نه نیایی
 له ناو یارانا ساتن پابویری
 پوولئ نایه نی پایه ی وه زیری
 وه زیری ئیستا خه ویککی که مه
 که له خه وه ستا ته مه و ماته مه

تو کاتنی بچو به گز به کیکا
 بتوانی تیکی شکیتی پیکا
 که دهره قه تی زورداری نایه ی
 بی شته سر ریت نه بی لینی لاده ی
 جتیو فروشی لای مهردان عاره
 شه ره جینوه سوجه ت له م شاره
 جه وادو قه واد به شیوه ی میسری
 هه ردوو گه وادن مه عنای که بگری
 هه رچهند که نای گه واد به دناوه
 له دز چاکتره بزیه وا باوه
 دز مال ت نه باو دل ت یثینتی
 نه و خزمه ت ده کاو دوو دل پیک دیتی
 نایینی نیسلام وا قال کراوه
 ده ستوری و امان بو دانراوه
 نه گهر بی و له سر نه و ریبه برۆین
 هیند سر نه که وین نه زانین له کوین
 خو، نه گهر بیتوو سر دهره واه بین
 تا نه ماننیزن نه شی هه واه بین
 هیند دهر که نارین نه واه له م په رین
 بزوجه بلویری خه لکی هه له پهرین
 هه له پهر کیکه یشمان دوو به ره کیه
 خووی کونمان شه ری ناو گه ره کیه

کاتئ که وتیان بیستان بهره لدا
 کوروکال تیکرا نه یکن به ه لدا
 نه گهرزر کیکي کال بدؤزنه وه
 به لامار نه دهن زوو نه یقؤزنه وه
 بیستارن گوردی خؤی لی گرتووه
 له پیشدابه شی خؤی لی بردووه
 نیستا پاشه روک گینچهل نه گنیرئ
 تیر بؤ برسی تیر سلاو نه تیرئ
 که بیستانه وان نه مه تی بگا
 نامیتی تاکوو بیستان پی بگا
 به ناهومیدی له کولیوو کال
 هه رچی بؤ ریکهوت نه یکاته جه وال
 پینچکهی دهر گاکهی جه وشه م سواوه
 له گریژنه هی خؤی تر از اوه
 هه رچی نازه لی که مالا بوون
 کردیانه قاره به جارئ دهر چوون
 به گدی گدی ناگه پرتیه وه
 خه ریکن له چه نه په پرتیه وه
 نالین پاشه پؤژ که سه رما بزووت
 هه لامهت نه گرین وا به سه ری پرووت
 نازانین به یتی گورگو مه پ چیه
 دووگی خؤم خوش بی خانووم بؤ چیه

له راستی خواو خه لک راستو دل پاک به
 له واتهی هموو عالم بی پاک به
 تو که نایینی خوا رابهرت بی
 مه ترسه نه گهر قهستی سهرت بی
 نومیدی دوستی له به دخوو مه که
 ناگورپی نه گهر بی شجیته مه که
 بو نهو به دبه خته ی خولقی گوراره
 خورتدن شووشه یه لینی بارکراوه
 ده ورپکه دهوران وا دنوتینی
 تیمان پشکویه ده ست ده سووتینی
 نیشان بهو نیشان بچو بو مزگهوت
 چند کست بانگ کرد کست شون نه کهوت
 به لام بو شونتی که پیشهی شهوه
 تو ده ریشیان که ی وان له پیشه وه
 هه نگوین شیفا یه و ناروق وه ک زه هره
 کامیان کریاری زوری له دهوره؟!
 خو هیجگار هه روا به چاولی که ری
 هه رچی نه روانی داویته به ری
 کهم کهس ده زانن ریگای بو کویه
 پینشان نه لین: سهیره له کویه
 نالین: حه یفه بو نه م بالاو به ژنه
 نه لین: مهرگ له گه ل ناوه لان جه ژنه

هر چي که زانیت روویازاریه
 مه یکره رهنگی تهره کاریه
 هرچیش که مه یلی به لاساریه
 لئی مه گره نهوهی له ییکاریه
 به لام هندیکیان له به دخوییه
 که وا کردهوهی هر دوو پرووییه
 هندی نهیناسن که وا به اخوایه
 به تهره ی شهیتان خه لکی له دوایه
 رولهی نازدارمان نه خاته ژیر پیی
 نهوان به خنکین به رز بیته وه پیی
 لاوان خوین گهرمن نه وهند به جوشن
 وانه زانن بز گهل تی نه کوشن
 خوا نه وه بگری نه م دل پاکانه
 تووشی شهر نه کا به بی پاکانه
 له پیی مرمیاوی کتکو داودا
 له به غدا که رگهل خوی به کوشت نه دا
 نه م شهره له سهر کورسی دوو که سه
 من بزج بکوژریم بی هوشی به سه
 هر نه وهنده به گه یه سهر کورسی
 له دهرده دارو برسکی نه برسکی
 نه مین زه کی به گ یا علی که مال
 وا به خورایی نیشتونته ته بال

گایه ک که کهوته په له ییستانیک
 نه بی به جهزا تیکرا بق رانیک
 به لام به چاوی ئینساف برروانی
 خه تای نه م ئیشه له شوان نه زانی
 شوان که رانی خوی پی داگیر نه کرئ
 به کیککی باشی له جی دانه نرئ
 خوا بنیاده می که سروشت داوه
 گه وره و بچوو کیی نه وسا داناوه
 له ئاده مه وه به پیغه مبه ری
 به کیککی ناردوه له شوین رابه ری
 له گه ل نه وه ش دا نه خلاقی به شهر
 هر له نه زه لدا مائله به شهر
 چهند پیغه مبه ری خویان کوشتوه
 چهند پادشایان له ناو بردووه
 هرگا ترسیکی حوکومت لاجی
 وه ک سمیل نهویان نه وه لده پاچی
 هر ئیجادیکی له عیلم و فه ن دا
 که نه بهیتنه مه یدانئ دنیا
 هر بق نه وه به به کتر بکوژری
 ئیتر حورپیته چی پی نه بیژری
 نه و پی شه ریبه که خوا دایناوه
 لیمان لاداوه، حورپیته باوه

ماران گاز نه گهر جارئ بره خسی
 له خشه ی مارو میروو نه ترسی
 پیاوی واش هه یه هینده لاساره
 ناسره وی مه گهر له پای سیداره
 وه نه بی که مرد له کؤل بیته وه
 ئیلی له گهل خوی نه بر پته وه
 به کی دئ ره نگی باغی نه پریژئ
 دره ختی هیوا به نه رک نه نیژئ
 خزمه تی نه کا هه تا بهر نه گری
 لاپله ره سه نگی له پر نه بی ری
 که دنیا بووه گالته ی مندالان
 مالی باوانمان نه پروا به تالان
 گه وره و پچوو کی خوا خوی دایناوه
 ئیستا واپار تی و ته حر پر و باوه
 قبیله ی قه دیمان له ده ست دهر دینن
 دهر سی شیووعی و پرووسی نه خوینن
 نه گهر ئایینی ئیسلامی بگرین
 نه بی فه له ستین هه موو بوی بگرین
 نه وه ی که پشتی (سهیونی) نه گری
 نه بی له خوا مان بوی که بمری
 خوا که عیراقی به ئیمه داوه
 چیمان هه له سهر پاسی جرتاوه

بؤ نه ته وهی چاک دوو چشته ره هبر
 که وا حه یانی پی ده باته سر
 شه وهل ته ریبهی دایک و باو که
 که بؤ ری تی تاریک وه ک چراو که
 که رابه ری بوو ری لی گوم نابئی
 هه رچهند ری زیان پیچ و په نا بی
 که به مندالی ته ریبه نه درئ
 به گه وره بی خووی خراپان شه گری
 شه وسا که که وته سر ری به دخووی
 نه گه رایه وه له سهری ری ری
 ئینجا حو کوومت ناچار شه میتئی
 جه زای قانونی ده رحق بنوتئی
 شه وهی ته ریبهی شه ولادی نادا
 هه موو ره نجی خزی شه دا به بادا
 شه ولادی به دخوو که به شه فیرن
 جتیو بؤ باوک و دایکیان شه نیرن
 بی حه یاله ککه ی پرووی که سو کاره
 که چی بؤ ئیسته هیوا به کاره
 بی ناموس به عنی می شوله ی نیه
 می شی نه ییتی کولله ی بؤ چیه
 به لام بی شهرمی هه ر بی شه نوایه
 ریژیکی وه کوو شه مرۆی له دوايه

چاكي و خراپى خو بە دەست خوايه
 به لام سووچىكى به ندهيشى تيايه
 چون ئەبى بلين: خوا خۆى دايناوه
 كه چى جه زايشى له سەر داناوه
 ئافەرىدە كار كه خۆى حاكمه
 چون رى ئە كهوئى بلين زالمه
 خوا خۆى فەرموويه سروشتى خوايى
 بۆ به ندهيه نه ك بۆ كويخايى
 (و ما خلقت الجن و الانس)ه
 بۆ پەرسشە نه ك بۆ هه وه سه
 ئيمه به تەفره ي شەيتانى له عين
 خۆمان به د ئە كهين لائەدهين له دين
 ئەوسايه هۆشمان دتەوه سەرمان
 (مەرنه موو كه گورز ئەدا له سەرمان)
 سا چى بكەم ئەوا ناوېرم بيليم:
 زۆر نه شارەزا رائە پەرن ليم
 ئەگينه ئەمگوت باو كمان ناوى رشت
 سروششيش به ئيرس هات و پى لى خست
 هەر ئەو ئيرسەيه بايمان ئەكا
 ئيستىغنا ئينسان له رى دەر ئەكا
 شوان كه سابرىنى ئەله وه پىنى
 له گەل تيرى خوارد قوچ ئەوه شينى

نهوی به هیزی قولی نه نازی
 زوو په کی نه خا سه ختی هه ورازی
 نهوی که به بیشایی هه لپه پری
 وه ک ناشی بی دان بز خوی نه گه پری
 به رداش بی باراش په کی نه که وی
 کاتی که سوا بیرازی نه وی
 چه کوش له گه لی نیش دا به کاره
 حوکمی بز که لله ی فلی بی عاره
 کهر که وتت (ووش) نه و رانه وه ستی
 نه وه ستی خینوی قاچی نه به ستی
 جاران نه چونه سهیران نه هلی شار
 بز سهیر پاشایان نه کرد به گاسوار
 ئیستا نه و یاریه نه ماوه ته وه
 شایی و سهیرانمان بر او ته وه
 بایی بایمان و له ناوایه
 حکمه تی تایه نه م کاری خوایه
 نهوی گله بی له به ختی خویه
 پی بی بلنی ده وری که وا بخویه
 هه رزه چه نه بی کار ناباته سر
 نه بی ته سلیم بین به قه زاو قه ده ر
 به لام بز نه وه ی که سه ره پویه
 کوته ک نه زانی قوناغ له کویه

خوا، ټيمه ي بويه خسته سر زه وي
 له گز به ک هه لچين به بي به زه وي
 له لاما وايه که به کي بو دي و زور نه زين
 عومري نه و يشمان بو دي و زور نه زين
 نازانين ټيمه ي ش نامينينه وه
 دوا به دواي به کتر قلب نهينه وه
 نه وه نده ي هه به نه وه ي کوزراوه
 بو نه وه دنيا نه و خوا پنداوه
 شه به تي مهر گي له مه و دنيا چه شت
 بي ترس و بي پرس نه چته به هه شت
 ټينجا وه رنه سه ير نه م زالمانه
 به شيشي ناگر نامان نامانه
 نه يان سوو ټين تا به نازار بن
 مردنیش نيه تا پتي پرگار بن
 نه وه ي که قيلي دنيايي زوره
 به شي خه لک نه خواو به زولم و زوره
 هه روا نه مه نده ليک بداته وه
 لتيان پرسي، چي جواب نه داته وه
 بلين پيت خو شه تو به ره نجی شان
 نان په يدا که يت و ليت سه نن نه وان
 دياره که نه وه ي زوري لي نه که ي
 له لاي ناخو شه تو مالي نه به ي

خۆزگه شه مزانی شه ره شه بایه
 که هاوینان دیت بۆچ وا گهرمایه
 که چی زستانان که شه لرفیتی
 هیند به ته وژمه گانه فریتی
 های شه مال خوت و شه مالت بژین
 فینکی دل شه شنت به هاوین
 شه مال خهرمانی پی به شن شه کری
 ره شه با که لکی کام ئیشمان شه کری
 تۆزی ره شه با چاوی کویر کردین
 شه و له سه ریانا نابرووی بردین
 به هه موو بایه ک شه له رینه وه
 به هۆرتنه و به ره شه گهرینه وه
 شه گنره و کیشه له بی کاریه
 ماله و مال گهران له ناچاریه
 شه وی ئشیکن بۆ خۆی پیکهانی
 ناپه رژیته سه ر واته ی دیوانی
 شه وی له ژنۆ مالی مه منونه
 چی له قوماره و شه توونه وه توونه
 شه وی بۆ قومار شه چیه جیان
 شه و شه باته سه ر تا به ری به یان
 دیاره ده ره سه س تیمال و جال نیه
 شه ی تایش له دوا هیوا شه قیه

چاکه و خراپه یش نه ندازه ی هه یه
 که م که س نه زانی حه ددی تا که یه
 نه ندازه ی چاکه یش که هات تی په ری
 نابه کار تا بی نه یداته به ری
 به خووه نه دیو سورمه ی له بهر که ی
 نه بی زور پی او ی کار دیده دهر که ی
 نه سپی عه ره بیت دابه گولی سوار
 سه رکیشی نه کاو بوی ناپه ته بار
 هه رچی هاته پیش تیوه نه گلی
 دیاره که دوایی خویشی نه گلی
 کار به ده ست له سه ته جربه نه روا
 گوشت بو قه ساب و نان بو نانه وا
 جاران مندالمان نه نارده حو جره
 فه لاقه نه کرابه داری گزره
 به مامو ستامان نه گوت وه ک دوژمن
 گوشتی بو تو بی و ئیسقانی بو من
 به لام کاتی کیرد گه یه ئیسقانی
 جهر گمان نه سو و تاو ده رمان نه هانی
 باوک بو نه ولاد هیچ چاری به به
 نازاری هه یه و ییزاری نیه
 کاری ته ریبه نه ندازه ی نه وی
 له حه د ترازا په کی نه که وی

ئاگرئ كەوتۆتە ئەم جىھانەوہ
 دۆستىش ئەسۋوتنى بە يىگانەوہ
 ھەرچى كە بەرگى مىردىبى لەبەرە
 ئەم پۈژە ھەولى قەومى لەسەرە
 ئەگەرگشت لاىبى نەكەونە غىرەت
 نەكەونە فرىباى ولات و عەشرەت
 ئەم گىئزە گىئزى تىبا رسگار نابى
 مەلەى پى دەوى بە ھاوار نابى
 ئەم پۈ پىويستە كە تۆ تىكۈشى
 نەك دوایى بەرگى ماتەم پىۋشى
 ھەتا تەر نەبووى ئەبى تى ھەلچى
 ئەلن پاش باران كە پەنەك بۆچى
 خۆت خويئدەوارى كورپىشت فىر كە
 ناننى كەم بخۆ برسىيەك تىر كە
 كە لە گەل عەشرەت كەوتىە ھەرزانى
 ئەمەندە بخۆ ھەتا ئەتوانى
 ئىستا ناگامان لە خۆمان نىيە
 تى ناگەين مەكرى پىرىژن چىيە
 ئەگەر لىك بىرپىن لە (ژىن) ئەبىرپىن
 ئەبى بزائىن كە والە سەر پىن
 لە تەنگانەداين، دوژمن بەدبەختە
 دەستى يەك بگىرىن، پلە كەى سەختە

تہلف بؤیہ پیش ہموو حہرفانہ
 لووس و باریک و راست و پہوانہ
 تہوی کہ چہوتہ بووہ بہ حہلقہ
 یا، بؤ پی، پتوہند، یا، بؤ مل تہوقہ
 دیارہ کہ ریوی چہند حیلہ کارہ
 بہ داوی تہلہی چہوت گرتارہ
 تہوانہی چہوتن گیان لہ بہر تہ گرن
 خوا، نہیداونی کہ سہر ہلپرن
 چہند خؤشہ ٹینسان راست و سہر بہرز بی
 نہک چہوت لہ برین بہ ترس و لہرز بی
 لقی ہر داری کہ وا خوار ریوی
 راست نہیتہوہ تہیبری خیوی
 مار بہ گینگلہو بہ پیچ تہخشی
 کہ کوزرا ٹینجا راست رادہ کشی
 تہوی خوی لہ خہلک بہ فیل تہ گورپی
 گور وایہ بیگری و بیخہتہ گورپی
 کاک تہ حمہد دوغای تہ کرد بؤ باج گر
 نہمری و نہیتہ باجگر تہوی تر
 ٹیستا باجگری پیشہی پہسمیہ
 کاسیی حہلال پروو لہ کہمیہ
 تڑ واتہی مچہ بی مہعنا مہ گرہ
 گہواد لہ جاسووس بی مزہ پرت ترہ

ھەر لہو رۆژھوہ دنیا دانراوہ
 لہسەر تہجرہبہ زۆر چشت ینژراوہ
 بہ کئی لہوانہ مال و دەولہ تہ
 کۆبوونہوہی لای دانا زہحمہ تہ
 زۆر پیاومان دیوہ بہ فہزل و ہونہر
 لہ گہل زہمانا بۆی نہ چوہ تہسەر
 ئەوہ نندہی نہ بووہ کتییی بکپری
 یا کہ وایہ کی شیرداخ بدپری
 روویشی لہ پساوی چرووک نہ ناوہ
 وایش پری کہ وتووہ کہ برسی ماوہ
 لہ پاش مردنی قہدریان زانیوہ
 ئینجا بہ چاکہ ناویان ہانیوہ
 زہمانہ وایہ لہ گہل پیاوچاکا
 سہریہ پری و پیشی بہ شانہ ئەکا
 مہ شہوورہ ئەلین (ہارون الرشیدن)
 کاتی میسری گرت تا پۆرتی سہ عید
 قولہ پەشتیکی دانا بہ والی
 پەموو چیترا بوو نیل ہات رایمالی
 ھاواریان بۆ برد زۆریان لی توند بوو
 وتی خوریتان بۆچ نہ چاندبوو
 گولوستان ئەمہ ئە گنیرتہوہ
 ھەروا تاریخہو ئە گہرتہوہ

کارشناس گه پرا شوینی دانا
 له شوینی نه زان هات دانا ای دانا
 حیگمه تی (اعط القوس باریها)
 له گه لی کارا ده رکهوت دیاری دا
 نه وده مهی پیایانله دار نه تاشی
 ئیشیان نه نه دا به پیای ناشی
 دار تاشی له ناو کاروانیکا بوو
 بؤ سه نعه تی خوی بؤ لادی نه چوو
 جه رده هات له ری کاروانی پرووت کرد
 له خوا نه ترسی ته شوینی نه وی برد
 پیایکی تریش سه د لیره ی بریا
 نه ویاکی نه بوو دار تاش نه گریا
 وتیان نه م خه لکه که پرووت کراوه
 سه د نه وه نده ی تو مالی براوه
 نه وان ناگرین تو شپنت چیه
 وتی ده ردی من بؤ ته شوئی نیسه
 نازانن بیسوون ده مه سوینی نه کهن
 نابرووی سه نعه ت و وه ستایی نه بهن
 سه د جارمان نووسی که س گوپی نه دایه
 هر که س پیای خوی دیتیه کایه
 پیاو بؤ ئیش نیسه هر ئیش بؤ پیاو
 کاری دیوانی وه ک خوم شیواوه

ئەلین تەنگانە خوشی لە دوایە
 باوەرم هەیه فەرموودەى خوايە
 بەلام سەبرى خوا ئەلین چل سالە
 من مانگى نازیم بەم حالە تالە
 خۆ من تەنها داخى خۆم نیە
 نازانم خواستی خوایی چییە
 بە جارى بارى نەگە تمان بۆ هات
 گەرماو گرانى روى کردە ولات
 جوولە که جاران هامانیان ئە کوشت
 ئیستا لە عەرەب بەردیان گرتە مشت
 ساخوڤدای عەرەبتۆ بیتو قورئان
 وا بکە بیته جوولە که قران
 جارى جاربان دابەراز بکوژری
 کى گویچکەى هینا پارە وەرگری
 خۆزگە جارپیکیش بۆ جوو ئەدرا
 لەناو ئیمەدا تویمان ئەبەرا
 هیچ باوەر مەکن زەمانە وابى
 سووی تەلە ریشیان لە بیر نەمایى
 ئەوى که بە جوو ئەکرا لە پیتشا
 پیاوی بەویجدان جەرگی دەتیشا
 چەرخى فەلە که که سواری دەبین
 گالە سەر، گاهى لە خواری دەبین

عیلمی قیافهت چشتیکی خاصه
 نهوی بیزانی مهردوم شوناسه
 که پیای ناسی زوو لئی ناگورئ
 به کۆسه کۆسه نایتته گورئ
 ههیه رهنگ پیاهو جووته وه شینه
 هه به ده ماخ خوی له خه لک خشینه
 ههیه به پاروو ده ستت نه گهزی
 وا هه لده بهزی به به رزی گهزی
 نهوی ناسینی له مانه دووره
 که دوور بئ قوچی نابئ، رهنگ سووره
 نیمسال زور له بهر بئ ناوی ترساین
 وا گه لایوئز کهوت جاری خه له ساین
 بیست و حوت کاریژ وا له شارابه
 ته نها به لووعه ی پروت له کارابه
 نه گهر نه وانه پاک بکرینه وه
 وه ک جاری جاران وا بژیتنه وه
 نه بن به ناوی که له گافرین
 له هه موو مالئ حه وزی قوله تین
 جاران که ناوی به لووعه نه بوو
 خه لک به ناویشار به ریه نه چوو
 ئیستا بۆچ وامان لیها تئ ناگه م
 جاری با بچم پرس که لای کا که م

دنيا و شيتوا به کهس چا نابئی
 سا مه گهر ده وری (مه هدی) په یدا بی
 سنی چشت کۆن بوو بوو که وتوونه وه کار
 درزو دوو پرووی و بلوونی قومار
 نه م سیانه هر چند هیچیان چا نیه
 هیچ نه بی قه سدی گیانی تیا نیه
 هندیک هه ن که وای بنی گومان زۆلن
 ده ستیان بوو چاوی چاک هه لده کۆلن
 به سه زاری دوست که چی به دزی
 کاتیک زانی وه ک مار پی پی گه زی
 نه وانه تهنیا به پیاو چاک فیرن
 له راستی دوو پیشک چیزن ناویرن
 من له م دوایی به دا به کینکی وام دی
 کرده وه به کی وای لی هاته دی
 له گه ل به کینک دا دوستی سه رزای
 له پر لینی که وته گه ستنی ماری
 گه ستنیکی واه سدی گیانی بی
 حه رامزاده بی و نائینسانی بی
 نازانی نه مه دتبه وه ری پی خوی
 نه بی به له که ی له خوی پیستر بنوی
 خوا چون پاک نه دا به دم پیسه وه
 ها کا نالان سدی به دم لیسه وه

شیر که یە کپووه ئالەتی شەپە
 شانە دوو پووه والە سەر سەرە
 نالین که شیرە تۆلە ئەسینی
 ھەر ژن بە شانە سەری دادینی
 تا شیرت ئەبەری شیرانە ھەستە
 ناوی پیاو تیت بمینی بەستە
 بەلام پیاو تیت بو گەل وریا بی
 نە وە ک بو شەپی ناوخۆ ئازا بی
 جاران کہ نەیان ئەھبشت بخویتین
 ئازا بین پەگی یە کتر دەرینین
 چونکوو خویندەوار لیک ئەداتەو
 ئاشووب ناخاتە ناو ولاتەو
 ئیستە مەکتەب بوو بە ئاوو پەشە
 ھەر تەلەبە یە وا بە گەردشە
 لە ناو عالەمە بووین بە داستان
 خوابمان خاتە سەر پیی پاستان
 ئەو کەسە ی کہ وا کەوتە سەر پیی چەوت
 کاتیکت زانی ھەلئەنگووت و کەوت
 تۆ پال بنیت و خەسمت نە کەوی
 ئەوسایە کەوتن بەر تۆ ئە کەوی

خوا خۆی ئەیزانی زوبان ناوهستی
 هینای چه پسی کرد هاویشتی بهستی
 له پوو کو له دان کردیه دوو دیوار
 دوو لئو به سه ریا دیوار بوو به چوار
 بهم چوار دیوارهش هیشتا بهند نابئی
 نه بی له وه وه گهردش به رپا بی
 مه ته لی کوردی بو ریک خراوه
 به گورگینکی هار ناوی براوه
 ئەم لای دیواره، ئەولایشی دیوار
 چه پسخانه یه بو گورگینکی هار
 له گهل ئەوه یشا کاتی دهر فەت بی
 نایه لی سه ری خێوی په حەت بی
 خو ئە گهریته سه ر باری چاکه
 له هه موو عوزوی به دهن دا تاکه
 ئەوه له حه یوان جوپی کردووینه وه
 گۆی نیمتیا زی بو بردووینه وه
 ئەو نوقته ی که وا ئەدری به زوبان
 پیاو پینی ئەبیته په سندی جیهان
 له گهل ئەوه یش دا که م و تن چاکه
 ئەوی زوبانی خۆی گرت بی باکه
 هه ر دادی خوایه و خواستی کردگار
 زوبان به چاکه به ته پتیته کار

ھەندى تەبىئەت كە ئەلەين: دزە
 لە ۋەرگرتى پېشەى چاك كزە
 ئەبىنى شوپىنى مەجلىس گىراۋە
 شىعرو ئادابى ئەدەب لە ناۋە
 ناتوانى ساتى لەۋى بۈستى
 ھەر باۋىشك ئەدا ھەتا ھەلدەستى
 ئەچى بۇ شوپىنى قومارى لى بى
 تى ھەلدەقوتى ھەرچەند بى جى بى
 لە ئىۋارەۋە ھەتا نىۋەشەۋ
 لە يارى داىبە بى ۋچان ۋ خەۋ
 خۇ ئەگەر ھات ۋ ۋوۋى كرده دۆران
 بۇى دائەنىشى تا بەرى بەيان
 قومارى كافر ئەمەندە خۇشە
 ئارەق ۋ ژن ۋ ماللى لا بۇشە
 خواردن ۋ كردن پىاۋ لى تىر ئەبى
 تىرى لى ناخۋا ئەۋى فىر ئەبى
 كە ئەيدۇرىتى ۋ پارەى نامىنى
 بە سوپندو تەلاق، ۋازى لى دىنى
 ھەر ئەمەندەبە تا پارەى چنگ كەۋت
 مارە بە جاشە تەلاقى كە كەۋت
 ۋ قومار دو بران ھاۋپىشت
 كاتىك زانى خۇياندا بە كۈشت

ئەلپىن: خەر بەستەو خاۋەندى رەستە
 پەند بگىرتە گوى ناكەوى بەستە
 ھەندى كەر ھەيە ھەوسار ئەپسىنى
 كە بەرىۋو جووتەي پىس ئەۋەشىنى
 ئەۋە وا چاكە بارى گران بى
 كە مانىشى گرت بەشى لىدان بى
 ھەرچى بە لەقە لە خەلكى بەرى
 بۆ ئەۋە دەشى كەرسەي دەرى
 ئىستر لە گوى درىژ بارەبەرتەرە
 ھەرام زادەيە بەخەتەرەرە
 خۆزگە ھەركەسى وا زۆل بوايە
 نەسلى نەبوايە لەم سەر دىنايە
 باۋەرت نەبى بە ھەرامزادە
 لە ھەج بىيىنى خۆتى لى لادە
 پىاۋى موسولمان ئەبى سالم بى
 دەست و زوبانى بۆ خەلك خادىم بى
 چەند خۆشە ئىنسان لە خوا بترسى
 رىگەي راست بگىرىۋ لە شانەپرسى
 خزمەتى قەوم و قىلەي خۆي بكا
 نەيەۋى ھىچ كەس تىكاي بۆ بكا
 ھەرچۆنىك ئەژى خۆشە نەك بە شەر
 خۆت خۆشەۋىست كە لاي خواۋ بەشەر

خۆزگە پێستیکى ئەستورم ئەبوو
 لە ئەستورە کەم ئەخستە سەر ڕوو
 کە بە هیچ تەریق نەبوومایەو
 ئەکەوتمە کایەى ئەم دنیاىەو
 پێکەو دەنیاو دینارم ئەبوو
 بە دەولەمەندى ناوم دەرئەچوو
 کە دەولەمەند بىم کەسیشم نەوئ
 خەلک لە خۆیەو شۆیتم ئەکەوئ
 لە هەموو شۆیتیک نەوێک لەم شارە
 دینار بە مەعنا دنیاو دین ئارە
 شای شاعیرانمان وەک مودەقیقە
 هێندە غەدرى دى بە سیل و دىقە
 هەندئ ناموسیان ئەوئ بە لاتى
 حەلال خۆریەو کەم دەسەلاتى
 لوغەت بە ناموس ئەلئ: مێشوو لە
 قەدرى ئەم دەورە بە پارەو پوولە
 خەلک لە مەعاریف بۆیە ڕائەکا
 خوێندەوار بئ کار بەرد بە با ئەکا
 ئەنجامى خوێندن مەئمووریەتە
 چێگانە ماوێ تەعین زەحمەتە
 خۆ کەسیش ئەمە لێک ناداتەو
 تۆلە چیت، بڕۆ بە ڕینگاتەو

جاران هر شاري بينا نه نرا
 قه لايه كي بو دروست نه كرا
 كه دوژمن زوري بو بهيتايه
 خزي نه كوتايه ناو نه و قه لايه
 نه وسا توپي وا پهيدا نه بو ويو
 بلني قه لايه كه نه پرووختني زوو
 تا هم دوايه كه وا نه له مان
 توپيكي وه هاي هاويشه جهان
 قه لاي (لي يزي) بهو توپه ليژ كرد
 ييلزيكو و پارسي به جاري گيژ كرد
 چالي له ريگه ي هاوسني دا هه لكه نند
 كه چي خزي تي كهوت خوا تو له ي لي سهند
 دواي توپو بو بماي بو مهرگي گيان دار
 زيړه ي قونبه له ي زهړپه كه و ته كار
 يا خوا نه هلي فنه هه موو به په نند بن
 خوشي نه يينن گيروده ي به نند بن
 له گهل چا كه دا روختان دوژنه
 هونه رو فنتان بو پياو كوشته
 له باتي توپو قونبه له و بو مبا
 چه يي دروست كه ن برسپه تي لبا
 بو خوار دنه خه لك وا هاوار ده كا
 هر برسپه تيه كه پياو هار ده كا

مایه‌ی سروشتی کچ هر بؤ شووه
 نیرو مئی به ک کهوت ناگرو پووشووه
 له ئاده مه‌وه هه‌روا هاتووه
 گیان له بهر به جووت پینی رهاتووه
 نه‌مه‌ی کچ و کوپ به گیان خوش نه‌وی
 سرپکی خوایی تیا دهرده که‌وی
 نه‌م جووت گرتنه بؤ نه‌ته‌وه به
 نه‌ته‌وه یش بؤ باوک به نه‌رک و وه به
 خوا نه‌و شه‌فقه‌ته‌ی نه‌دایه به پیاو
 به‌م نه‌رکه نه‌ولاد چون نه‌هاته ناو
 هرچند که‌س رۆله‌ی به کاری نییه
 ئازاری هه‌یه بیزاری نییه
 خوا خۆی فهرموویه نه‌ولاد عه‌دووه
 خۆ نیستا هینجگار له رۆی دهرچوو
 نه‌وی هه‌یه‌تی وا لیلی بیزاره
 نه‌وی نییه‌تی بۆی ده‌غه‌زاره
 رۆژی سندووقی له مه‌زاتنا بوو
 ده‌لال به‌و خه‌لکه‌ی نه‌گوت رووبه‌روو
 هرچی بیکرۆی وا په‌شیمانان
 نه‌ویش نه‌یکرۆی خه‌فه‌تی گیانه
 له‌م موعه‌ممایه مه‌به‌ست نه‌ولاده
 باوکی نه‌م عه‌سره ره‌نجی به باده

پینشینان ده لنین: گورپی بۆره پیاوه
 هه لده بلوقی وه ک بلقی سه ر ناو
 له گهل بایه کی لئی بکه ویته کار
 له چاو گوم ده بیی به بیی شویته وار
 به لام به کینکی دانای خوینده وار
 بیسکه ویته بهر زلله ی رۆژگار
 عه قل و ته جره به ی پی زیاتر ده بیی
 بۆ کاری گه وره به کارتر ده بیی
 تانه که ویته بهر په لی زه مان
 دۆست و دوژمنی نانا سئی ئینسان
 وا به چاوی خۆم دیم که هه ندی خه لک
 په ک مال بوون له گهل پیاویکی به که لک
 هه ر ئه وه نده بوو تا ره تیکی برد
 وه ر گه پانه وه وه ک نیک ده ست و برد
 به وه نازانن که خویان ده رخست
 ناویان لئی ئه نین بیی به رو بیی پشت
 با ئه و که سه ییش خۆی لینیان بیورئ
 پیاوه تی وه فالینیان ئه تۆرئ
 سه هوون که ئه لنین ئیستا له م شاره
 پیاوی دووده کو دووروو به کاره
 رۆژیکیان ئه بیی کۆمه لی پیاوان
 که رووبه روو تف بکاته رووی وان

ئەو پۆژە‌ی جیهان تەرتیب دراوە
 ئینسان لە نیسیان دروست کراوە
 ئە‌گەر مردنمان لە‌بیر بوایە
 کێ وا ئە‌کەوتە دووی ئەم دنیا‌یە
 ئە‌گینە ئە‌وا لە‌ پیش چاومانە
 ئە‌مانبە‌نە ئە‌م گەردی سە‌یوانە
 بە‌ رووت و قووتی و بە‌ شە‌ش گە‌ز کفن
 ئە‌مانخە‌نە ناو گۆ‌رپکی بی‌بن
 ئە‌وی کە ئیمە‌ بۆ‌ی بە‌ جوستۆ‌جۆ‌ین
 بە‌ حە‌سره‌ تیه‌وه‌ین تیری لی‌ ناخۆ‌ین
 یا بە‌ میردیک‌ی تری ژن ئە‌بە‌رئ
 یا میراتیسە‌ و شە‌ری بۆ‌ ئە‌کری
 ئە‌گەر ئە‌مانە‌ بێ‌نینه‌ بە‌رچاو
 بە‌م کویره‌وه‌ریه‌ ناکه‌وینه‌ داو
 خۆ‌ هێ‌جگار ئە‌‌ولاد کە‌ جەرگی پیاوه
 خوا بە‌ دوژمن و فیتنە‌ی داناوه
 تا بۆ‌ت پی‌ ئە‌‌گا بە‌ کوله‌‌مەرگی
 تۆ‌ تە‌قە‌لاتە‌ بۆ‌ نان و بە‌رگی
 های ئە‌‌م‌پ‌رۆ‌ شە‌‌رۆ‌ گە‌‌ری کردوه
 یا بە‌ زۆ‌ر مالی خە‌‌لکی بردوه
 ئە‌‌گەر لە‌‌ پیشت ئە‌‌مە‌ت بردوه
 نە‌‌ دنیا‌ت ئە‌‌ویست نە‌‌ ژنت دە‌‌هانی

منډال که شیری يتعار نه مڙي
 پيشين زوياني به جنيو نه پڙي
 نهوی منډالی نه دا به داين
 ته ريبه ی نابی نه بی به خايه ن
 چونکوو ته بيعه ت له خویدا دزه
 داين له راستی ته ريبه کزه
 شیری گاميش ت دابی به جوانوو
 له گهل گه یه ناو، تیا نه گه وزی زوو
 سهر به ولاخی ره سهن بسپيره
 له پيشدا ره سهن په سهند بوو ليره
 نيشتا کي ره سهن ديتيه کايه
 سهروو له پيشه و بزمار به گايه
 (کفر نه حمه د) دو عای له (گا) کردبوو
 قه زای (گا) له (کهر) کهوت، نه و مردبوو
 (پاس) و (لوری) و (تانغ) که وتوونه رووی کار
 هيشتا کهرو گا نه کيشنه ژير بار
 (کونده) و (مه شکه) مان هيشتا لا ماوه
 مه شکه بو دويه، کونده بو ناوه
 نه يان گوت: شه يتان به کور پتکه نی
 (سن رشد) به که پنی تی نه نی
 شه يتان به کوران وه ها پتکه نی
 که دایکو باوک که و تنه شيوه نی

ہندی عادی کونی تیرہ بوو
 کہ بہ خورایی خہلک تیک بہرئہ بوو
 جاری لہ پیندا بہ شہرہ گہرہ ک
 دستیان لہ یہ کترئہ دایہ کوتہ ک
 شویتیان جوئ بوایہ زاواو خہ زووری
 نہدہ کرا بہ لای مالیا رابووری
 ہموو تیواران لہ وقہ راغ شارہ
 نہ تبسینی تیکرا وا شہرہ دارہ
 جاری مندالان دایان ئەمہ زرانہ
 نینجا گہورہ یان تیوہ ئەئالاند
 کہم مندالمان بوو سہری نہ شکابنی
 کہم شہر بوو خویتی تیا نہ پڑابنی
 ہیچکس نہی ئە گوت: ئەمہ بؤ چیہ
 ہموو ئە یان گوت: شہر نازایہ
 بہ شہو ئە چونہ حہمام کوپو کال
 لہ پڑ ئە بووہ شہرہ پەشتہ مال
 خۆم کہ یہ کینک بووم لہو شہر کہرانہ
 ئیستایش نازانم چی بوو ئەمانہ
 ئا خۆزگہ ئەمہ غایہی تیا ئە بوو
 بمزانایہ ری بؤ کوئ ئە چوو؟
 ئەوسا بہم پیریہ شویتیان ئە کہ وتم
 بیسکوژرامایہ لہولا ئەسره وتم

بەخۇۋەنەدىو چەشت بوو لە پىلاو
 دەست بە سەر ئەسرى و چەور ئەبى كىلاو
 گەدا كە (چىلم) بە قۇل ئەسرى
 سەر كەوت كىلكى گا بە مەندىل ئەگرى
 لە (توونچىتى) يەوۋە بووى بە (حەمامچى)
 لە كارى خۇتا بە غەلەت ناچى
 عىزەت پاشاىنىك بە عەجەم مەشھوورە
 بىسۋە بە والى ولاتىكى دورور
 ھەرچى بۇ ئىشىنىك ئەچوۋو بۇ دىوان
 رچاى لى ئە كەرد، ئەيگوت بە چاوان
 كىبرا ئەرۋىسى ئەو بە زەرىفى
 ئەيگوت: (قاندىردىك ھەرىفى)
 (صدر اعظم) بانگى ئە كاتە لاي خۇى
 ئەلى ۋەزىرى خارجىيە تۇى
 بە خۇشى، خوشى ئەچىتە شوپىن خۇى
 چاۋەرى ئەبى فەرمان ئەچى بۇى
 نووسرابوو (قالدىر ملتى بويلە
 جزا من جنسى العملاء شويلە)
 با سىياسەتىش درۋى پىنى بوئ
 درۋىزىن شاپىش بىنى، دواىسى ئە كەوئ
 كەواتە پىاۋى پاستو كارشوناس
 ئەتوانئ لە قەيد بمانكا خەلاس

تا پىتكورەي خۆت لە لاوۋەستابىن
 يىگانەت نەوئى، بالات وەستا بى
 ئەگەر لە مالانانت بۆ بگرى
 لە بازار مەكرە كەلكت ناگرى
 ئەگەر لە شارى خۆت دوست نەگرى
 يىگانەت تووش دى ئەتكاتە گرى
 خوا لە گەل ھەر چى كردتى بە ھاومال
 وا بگە ھەردوولا پىنى بىن خوشحال
 تۆلپم ئەپرسى: جامىعەت كامە؟
 مال راوۋەستابى، (جامع) ھنەرامە
 ئەوى كە لەسەر تەجرىبە بپروا
 ھەرچى كە بلىت پىنى بگە بپروا
 پىرەمىزدىك زوو پىنى وتبووم بەستە
 پەل مەھاوئىژە، بۆ خۆت بىنج بەستە
 مەروانە وەعدەي ھىچ قەوم و خوئىشى
 ھەموو كەس بەلای خۆيا دەكئىشى
 (بىسمارك) زانىويە سىياسەت چىيە
 ھەل ھەلكەوت مام و براىى نىيە
 بۆ ئىسلام وەفای وەعد ئاينىە
 رابوورد ئەو عەھدەي عەھدى پىشىنە
 دىموقراتىيە و لافى وەتەنى
 بەم دوو تەفرەيە شەيتان پىكەنى

نه لټن سهرده مئی شاعر باو بووه
 شاعیر یا به ناو، یا به دناو بووه
 هه ندئ پادشاه شیعی ویستووه
 پجای شاعیری زور جار یستووه
 نه لټن پرووده کی له لای سامانی
 له نه ندازه دا نه بوو سامانی
 به قه سیده یتک نه میری سوار کرد
 به له شکره وه بو (بوخارا)ی برد
 زور شاعیری تر له برسا مردوون
 یا له زیندانا دوساخیان کردوون
 خو هیجگار یتستا شاعر به لایه
 سه رقه له مانه ی تفو تیلایه
 جایزه ی جاران بووه به جزیه
 دهروونی شاعیر هه ز چزه جزیه
 نه گوزه رانه، نه کارو که سپه
 جه رگو وه ناوی بریه له کسپه
 (انیرالدین)ی نهومانی نه لټن:
 که شاعیرت دی، پاکه لئی هه لئی
 (ظهیری) یش نه لټن: له دست شاعر داد
 هونه ر له عیراق زور عه ییه فریاد
 نه مانه دادیان له دست دنیا به
 شیعی به شعور ئلهامی خوایه

سالانی پيشوو به ختمان يار بوو
 حه کيمه کانمان نه خو ټنده وار بوو
 نه مان ييستوو هم هموو دهرده
 نه نه چوو زگمان دهرمان به فدرده
 ترسو واهيمه نه بوو له ناوا
 عيلله تمان به ناو نه دا به ناوا
 به نوشته ي شيخينک، يا لهرز بريني
 نه ده ما دهر دو ژانی بريني
 هيلانه قولته له گهل شيري که ر
 دهرده باري که ي لا نه برد له سر
 نه وسا (شيرينه) شو هر هر بؤ ژن بوو
 ئنستا نرينه له شي کون کون بوو
 دپلؤ مه ي درؤ له ناوي بردين
 هزار نه خوشي بؤ په يدا کردين
 خو هيچگار دهردي ئيجتيماعيمان
 دوو بهره کي وای هتيا به مه يدان
 ناييلى ساتي سرمان په حهت بي
 به شمان بؤ سهر دار، سر دارو پهت بي
 هر چي هله سى نه لي: من حيزم
 برا ليم لاده، نامه وي حيزم
 نه حزاب جوي به جوي که وتنه شهره جوين
 ئيسلاميهت و عه سه ييهت جوين

به خووه نه ديو که گه ييه پالتو
 خوی بؤ هاوشانی نه کوتته پال تو
 که ولی سموریان دایه که ره وان
 که ری پیش خوی خست، کردیه سر کۆپان
 (گه دا) سر کاری نه گهر پی بیړی
 پیاوماقوول نه شی وه ک کار سر بیړی
 هر له سهره تای جیهان تا نه مړو
 نادان به که یفه و دانا به رو پو
 هیشتا تی ناگن که خواستی خویه
 به خوی بنازی و دوا یی له دوا یه
 نه بینی نه وهی که خاتر جه مه
 له هیچ تی ناگا بویه بی غه مه
 چرایه که واه لئی گیرساند
 نه وی فووی لی کرد ریشی خوی سووتاند
 هندی ناسراون به خه لک نه وه پرن
 نانی له به شهر به شهر نه پچرن
 گۆری نه وان به (سه مه ندوک) ه
 ده میشیان بگری پر زگیان نو که
 به بای نوک نه ترن نه دهن له پووه
 پیسای تووله نه کن به بزووه
 نان نه فریتن له (مه رده لوخه)
 له ولاده ژیان نه دهن به (دوخه)

ھەر لەو پۆژەوہ جیھان دانراوہ
 ئەھل و نائەھلی تیا فەرق کراوہ
 ئەشکالی بە شەر کەس لە کەس ناکا
 تا کوو یە کسان بێ بەد لە گەل چاکا
 ھەروا ھاتووہ و وایش ئەچیتە سەر
 تازە ئیستریان بۆ نایتە بەر
 ئایینی ئیسلام تەساوی دانا
 بەلام فەزلیشی بۆ دانا دانا
 من بە رەنجی شان پارەم دەست کەوئ
 تەمەل لە لاوہ چی لە من ئەوئ
 بەلئێ حەقی کەس بە کەس نابێئ
 ناحەقی ناوی بە خراپ ئەبێئ
 یاریدە ی کەوتوو سەدە قەو زە کات
 بە ئەمری خودا و پێغەمبەر داھات
 نە ک ئەمە ی بلئی بە (بۆلشەویکی)
 ھەرچی پەیدا بوو بیتە شەریکی
 تازە ... لە گیان وەپستن
 بە ئیمە ئەلئین کۆنە پەرستن
 خۆزگە ئەمزانی تازە چیان کرد؟
 ئەمەندە بەندە ی خویان لە ناو برد
 دیمو کراتییە (زەرپە) ی داھیتنا
 رەگی ھەزاری لە بن دەرھیتنا

گوناوه توله، زور کهس تیا کوله
 خو هینجگار توله ی باوک بزړوله
 باوک له نه ولاد ټینکاری نیسه
 نازاری هیهو ییزاری نیسه
 نه مویه که خووی فرزند نه گورئ
 هر به زیندووی نه یخاته گورئ
 که به مندالی ته ریعت نه دا
 نه و نه روا به شوین کرده وهی به دا
 نه وسا قانونی جه زای حکومته
 مه حکوموی نه کا، به پنی عقوبته
 نه بی گوناهی باوکی لئ بگری
 خووی خووی و لئ کرد با هر بوی بگری
 من باو کم دیوه که چاوی لئ بوو
 کوره کهی له شوین ټوټمزیل چوو
 نه و به فخره وه نه یگوت: کوئ نه چی
 چون له چنگ نه حه ی کورم دهرده چی؟
 خو نه گهر کهوته زیر ټوټمزیل
 نه چیته شکات به دادو ده خیل
 نالی کوره کهم رای کرد شوینی کهوت
 خوئ هه لاهه سستی ده سستی به ربوو، کهوت
 ناخ خوزگه چاوی نه مه نه کرا
 باوکی نه وانه جهزا نه درا

جہوہر لہ بہختی رہ شہدا دیارہ
 شہوقی مانگہ شہو لہ شہوی تارہ
 رشتہی زیرہ کی کہ خوا پنی داوین
 بووہ بہ پتیک پنی پنی لہ داوین
 (قونبہ لہی زہرہ) لہولا تہ تہ قنی
 چاوگہی (ٹاوہرہش) لیرہ تہ تہ قنی
 ہہوری (برووخنی) کہ تہ گرمینی
 (لافاو) ہہر مالی خڑمان تہرمینی
 قورپان گر تہوہ بڑ نہ وجوانان
 وا خڑپان بونہ (بہرزہ کی بانان)
 ہہر دہ لیم ناوی کوردیہ تی نابہم
 چی بکہم تینوومہ بی ٹاو دہر نابہم
 (بہفر) وہ ک سہرم باری بہ سہرما
 کوستانی مہاکم نیہ لہ سہرما
 ہیند (پہل) یان پیادام بووم بہ منارہ
 کہس لہ من بہرزتر نیہ لہم شارہ
 بوومہ چرایتک لہ سہر منارہ
 من نہ سووتیم و پیری خہلک دیارہ
 خشتی برووخنی لیم بوو بہ دیوار
 ہہر ہاوار تہ کہم لیم نایہن ہاوار
 تہ گینہ ہہر من ہاوار کہریان بووم
 بہ (ژیان) و (ژین) من راہریان بووم

باران کہ باری خاک ٹہ شواتہ وہ
 زبلو پشقلی پاک ٹہ کاتہ وہ
 بہ ہاوین زہمین کہ للہی گہرم ٹہ بی
 بہ پہلی پہلی باران نہرم ٹہ بی
 بہ کہ للہہرقی ہیچ ناچتہ سہر
 بہ نہرمی زہوی و درہخت دتہ بہر
 بہ زستان مارو دوویشک نہ چنہ کون
 سہرما دہ ماریان دہردیتی لہ بن
 (بیورہ) ترسی کہ ہات بہ سہرا
 کونہ مشکلی لئی ٹہ بی بہ سہرا
 ہہندی ہہ میسہ ٹہ لی: سہرمامہ
 بن کلکی کہری لہ لا ہمامہ
 سہرمانہ چیڑیت ٹاگرت ناوی
 زستانان نہ چنہ بہر خورہ تاوی
 تا ساردی و گہرمی جیہان نہ چیڑی
 ہہرچیت ہاتہ پیش خامی ٹہ پیرٹی
 بہ زللہی زہمان کہ گویت نہ زرنگی
 (تہمی خواردوو) نیت، بیت نالین: زرنگی
 بہ خیرو بیترہ ٹہ وہی کہ فیرہ
 بزن بہ بیترہ و گاجووت بہ گیرہ
 مام ریویش خواردی شیری پیریژن
 کلکہ قولتیان بریوو لہ بن

ھەر كەس ئەبىنى ھەولى خۇيەتى
 بۇ گىرفانى خۇي چىلۇچۇيەتى
 ئەم نەپە و ئەم سەرە و سەرە
 (مارىقە) درۆزنەي نىشتمان پەرورە
 ئەگەر ھەر (مەلن) ھەنجىر خۇر ئەبوو
 ھەنجىر بە كالى ئەپرايەوو زوو
 ئەوانەي كەوا سەر كەوتن تەواو
 بە فىداكارىي لاوان ھاتنە ناو
 ناوى (شوو تە كە) ئەكەن بە سندان
 تويكىلى ئەھاونە بەر پىيى لاوہ كان
 (درك) لە پالووى ئىستى تۆر ئەنى
 سوارە كەي بگلى ئەويش پى بگەنى
 (لىس كوپرى) بە كەوتۆتە ناومان
 ھەروا ئەكەوى لە سەرو چاومان
 بۇ ھەموو كارىك غايە پىويستە
 پىاوى بى مەسلەك ھەر نەنگەويستە
 ئەوى ئەخوتى و ئەبەيتتە كار
 ئەلەكترىكە بۇ رووناكى شار
 ھەندىكى وايش ھەن چراوہ كوژىتن
 كەلەكى (مىرى سوور) نەرووخىنن
 ئەوانە ئەبى (ئەشكىل) بگىرىن
 يالە ناو گەلا دوورەوہ خىرىن

وا چله‌مان چوو، شوکور نه‌مردین
 خوا له ده‌ست (شه‌وه)، رزگاری کردین
 ئینجا مایه‌وه هیمه‌تی پیران
 جنۆکه نه‌مانهاویتی به‌پیران
 جنۆکه ده‌ستی خۆی لئی وه‌شاندین
 گه‌لی نازداری له‌گه‌ل ته‌ران‌دین
 نه‌مجا دوای شیتی نۆره‌ی ژیرییه
 خه‌لک له‌ ناو خۆیدا راو ته‌دبیرییه
 به‌لئی که‌س له‌ پر نابئی به‌ کوپئی
 تا پیت نه‌گا سه‌د کفن نه‌درئی
 ئیمه‌یش وا چهند جار ته‌جروبه‌مان دی
 شه‌وه‌ی نه‌ترساین لیمان هاته‌دی
 با ئیتر نۆره‌ی هوشیاریمان بی
 به‌س هه‌رزه‌کاری و یته‌اریمان بی
 نۆره‌ی خۆتدن بی، که‌ هه‌ر به‌ خۆتدن
 رزگاریمان دی له‌ فیتلی دوژمن
 شه‌رتی شه‌وه‌لمان ریکیی ناو‌خۆیه
 ناریک بین نابین به‌هیچ، درۆیه
 هه‌موویان دزی گاکه‌ی خۆمانین
 جاسوسی به‌کین، هه‌تا نه‌توانین
 کئی لاولاوه‌هات (ژورنالمان) لیدا
 بینووسی هه‌رچی نه‌روا به‌ ریدا

یادی رابووردوو چه‌ند دلگیره
 غم و شادیشی وه ک به ک له‌بیره
 له زیندانا بووم که بمخکینن
 نه یانویست گیانم له له‌ش ده‌ریتنن
 ئیستا جار به جار دیته وه بیرم
 به یادیکی خۆش هه‌لی نه‌بژیرم
 چه‌ند جاریش که‌وا له سه‌رای شادا
 سمیلم با‌دا به دلی شادا
 ئیستا هه‌ردوو کیان وه ک به ک دیته یاد
 نه‌مه‌ته حالی دنیای بی‌بنیاد
 هه‌رچی نه‌بینی وا له پیش چاوه
 که گوم بوو، خه‌وه‌و، خه‌یالی خاوه
 نه‌گه‌ر نه‌نجامی نه‌مه‌ه بزانی
 خۆت هیلاک ناکه‌ی بز دنیای فانی
 که خۆشی و تالی هه‌روا نه‌میتنی
 ئیتر چیت داوه له نه‌م‌رژو دۆیتنی
 له ته‌نگانه‌دا هیوای خۆشیت بی
 با به‌وه له خه‌م فه‌رامۆشیت بی
 خۆ نه‌گه‌ر بیت و قه‌ناعه‌تکار بی
 ره‌زا به قه‌زای په‌روه‌رده‌گار بی
 له مه‌لیک خۆشتر راده‌بویری
 دنیا هی تویه که به‌رچاو تیری

خوا شه وو رۆژی داناوه بۆمان
 له وحهی عیبره تن بۆ نه هلی جیهان
 جارئ له پیشدا دهرسن بۆ ژبان
 به عنی که تا سه ر نامیتئ بۆ ئینسان
 دووهم تاریکی و پروونا کیش وایه
 که خۆشی و تالی وادابه دوایه
 دواى تاریکی شه و رۆژ که دیته وه
 بۆیه که قه درى بگيریته وه
 نه گهر هه میسه هه ر رۆژ ديار بئ
 وای لئ دئ ئیتر خه لک لئى بئزار بئ
 خۆ نه گهر تا سه ر تاریکه شه و بئ
 نه وسایه نه بئ پیشه مان خه و بئ
 که واته خوا خۆی باشی داناوه
 نه ندازه ی رۆژو شه و مان خه و بئ
 شه و بۆ نوستن و رۆژ بۆ ئیش و کار
 ئیستا شه و بووه به رۆژ، بۆ قومار
 لای خودا پئندا و به شه و بئدارى
 لاولا پئى له داو به داوی یاری
 هه ردوو لایتکیش له لایان خۆشه
 به لام قومار که ر ماده یان بۆشه
 هه ندی ره حمانی، هه ندئ شه ی تانی
 شه ی تان خۆی تیکه وت، دوا بی نه هانی

خزیننه دره‌دن ... داهات
 ئیتر نه‌یتته دهوی مساوات
 کور و کال به‌وه که وتونه سه‌ما
 که گوایه باوی ده‌وله‌مهند نه‌ما
 شه‌وی به‌ش کری به‌جه‌ماته‌وه
 شه‌بی به‌ش کری به‌جه‌ماته‌وه
 شه‌وی به‌کشه‌ممویش شه‌وی ره‌به‌نه
 بی‌ترس نه‌چیتته لای ده‌ست‌به‌خه‌نه
 نازان به‌شهر مایه‌ی به‌شهره
 سروشتی نه‌سلی ته‌شقه‌له‌وه گهره
 له‌ئاده‌مه‌وه دوو برای هاو‌پشت
 له‌سه‌ر هه‌وای نه‌فس شه‌ویان شه‌وی کوشت
 خۆ براکانی یوسفیش هه‌روا
 تیکرا له‌نه‌سلی پیغه‌مبه‌ری خوا
 له‌ناو خۆیاننا که‌وتنه‌ته‌دبیر
 شه‌و فریشته‌یان هاو‌یشته‌ناو‌بیر
 ئیستا نه‌م نه‌سله‌ی که‌له‌شه‌لدا
 هاتونه‌خواری به‌شه‌رو هه‌لدا
 بی‌ترسی دارو جه‌زای حکومته
 چۆن داده‌نیشن به‌عارو حورمه‌ت؟
 هه‌رخوا ناسیونی و شه‌رعی پیغه‌مه‌ر
 که‌خستونیه‌ ژیر نه‌مری (اولو الامر)

خواهر پیاویکی که‌وا ناردووه
 ئیشیکی گه‌لی پی سپاردووه
 هه‌ندئ بۆ ئه‌وه‌ی پی چاک بنوین
 له زۆردار تۆله‌ی هه‌زار بستین
 هه‌ندیکیش ناویان پیغه‌مبه‌ر بووه
 فه‌رمووده‌ی خویان بۆ په‌هه‌ر بووه
 به‌ زویانی لووس، وه‌عزیان داداوه
 هه‌ر قسه‌ بووه، باویان نه‌ماوه
 که‌ زانیوانه‌ قوه‌تیان نیسه
 وتوویانه‌ ئهم درۆیه‌ چیه
 هه‌ندیکیان کوشتوون، هه‌ندئ هه‌لاتوون
 به‌ ئاسمانا، به‌ ترس سه‌رکه‌وتوون
 تا ئایه‌ی (قتال) نه‌هاته‌ خواری
 پیغه‌مبه‌ریش خۆی نه‌ کوتایه‌ غاری
 دوایی به‌ شیر (عومه‌ر) و (عه‌لی)
 هاتینه‌ سه‌ر پی، پی بووین به‌ (وه‌لی)
 ئیستا ئه‌و شیره‌ ژه‌نگی هیناوه
 تیژی و برشتی کۆنی نه‌ماوه
 هه‌رچیش هه‌لده‌سی له‌ ئه‌بنای زه‌مان
 ئیسلامیه‌تی کردووه‌ به‌ قه‌لغان
 خویاوه‌! دیانه‌ت زۆر کزه‌ لیره
 محمه‌دیکی مه‌هدی بیره

تا گویت گران بی باری خه‌م سووکه
 چاو له لووس نه‌که‌س قینت له تووکه
 پیریژنی چه‌رخ به نووکه‌نووکه
 هزار میردی ناشت هیشتا هه‌ر بووکه
 هه‌زاری سواره و ئیمه‌ نه‌بخوازین
 به‌و په‌نگه‌یش هیشتا ئاواته‌خوازین
 نه‌وه‌ی بۆ ژنی به‌دخوو به‌خه‌مه
 ناویان لیناوه به (مامه‌ حه‌مه)
 نه‌گه‌ر خوا نه‌مه‌ی وا دانایه
 نه‌شیا هیچ که‌سی تیدا نه‌مایه
 خوا شه‌یتانیک‌ی بۆ دروست کردین
 وردو درشتی له‌ خشته‌ بردین
 نه‌و که باو کمانی وا هه‌لفریواند
 له‌و شویته‌ خو‌ش‌ه‌ی به‌ فیل ده‌ر په‌راند
 ئیمه‌ له‌ باو کمان دیاره‌ زیاتر نین
 نه‌و پیغه‌مبه‌ر بوو، خو ئیمه‌ ئۆمین
 مه‌گه‌ر که‌ره‌می خوامان له‌ سه‌ر بی
 که‌ نه‌فره‌ی شه‌یتان وا به‌خه‌ته‌ر بی
 نه‌گینه‌ که‌ نه‌و له‌ ریمان لادا
 هیوای لای خوامان نه‌دا به‌ بادا
 نه‌م به‌ا‌کرداری و به‌کتر کوشته
 فیتی شه‌یتانه‌، که‌وا دوژمنه

شهو گاری پایز نه نه چووه سهر
 رۆژ نه نه بووه وه، مه گهر به (پۆکه ر)
 پرووناکی کهم و تاریکی زۆر بوو
 ده سته ی ... ده سته ی پر زۆر بوو
 ... (سه نده لقو) هه لیه په رانندن
 (ته گه و به ران) ی لیکه په رانندن
 په مرم (رم) یان ته داله سهره
 وه خته بوو سهره، برمی به سهره
 (بلویری شه یتان) که وتبوو مه قام
 (سئ پئی) په قسین پئی سئ قایمقام!
 تاکوو (په له) ی دا په لی دیوانی
 په لی دیوانه ی په ل کرد رای هانی
 نه ورۆز شه وو رۆژ بوو به مساوی
 نووری رۆژ لای برد، مسای مساوی
 بارانی نیسان، په حمه تی په حمان
 نوقته ی زه حمه تی کراند له سه رمان
 ئیتر حه فله یه و شادی ئیستیراز
 به رخی (حه مه لیان) سه ربری سه رریاز
 سه رۆکی نایب سه ر سه ره و کیش هات
 هاتمانه به خیر، به سه ر سه ردان هات
 ماوه ته وه سه ر ته نه ها ناواتی
 (باوه گوپ گوپ) یش کور یکمان باتی

هموو کاریک به نه ندازه بی
 جزدانی خولقت به شیرازه بی
 زورت چنگ که وی و که می بیه خشی
 چاویان له دوایه دوایی نه له خشی
 که مت بی و بیده ی زور قهرزدار نه بی
 که قهرزداریش بی شهرمه زار نه بی
 خوت به دناو مه که به برده ی باری
 لای خوایش به رمه ده به ستمکاری
 سه د چاکه ت بیی نه روا به بایه
 بریتیکی دل ساپیژی نایه
 هه تا نه توانی لاده له دیوان
 دیوانه نه بی وه ک دیوان دیوان
 هیچکس به معاش ده وله مهنه نابی
 سامه گهر گوردی به رتیلی تیا بی
 به رتیلیش مایه ی گرو پفیکه
 نه نجامی هه ردوو دنیای تفیکه
 نان و دویه ک و دلیتی که ره حه ت
 نه ک ترس و خه می پادشای سه رته خت
 چونکوو هه ردوولا ریوان نه ولایه
 هیچ نابه ی له گهل خوت له م دونیایه
 هم واته به مان ناچه سیته دل
 ناواته خوازی نه به ینه زیر گل

نهوانه‌ی که وا خویان ناسیوه
 (ئیدمان) یان دیوه لهم دیوه و دیوه
 کار تک بزانن پتیمان ناکرئ
 نایگرنه نهستۆ، گهرچی به کرئ
 هیوایش نهینم که تی هه لچۆیه
 په لامار نه دا به ده نکه جزیه
 که کهوته سهر ئیش نهوسا نه زانی
 نهو باره‌ی گرتیه نهستۆ نایتوانئ
 به لام فایده‌ی چی مه شکه دراوه
 کساتیکی زانی دۆککه‌ی رزاهه
 بۆیه پتیشیان وایان داناهه
 ناسینی رهش و سپی به ئاوه
 ئیستا ده روئیکه دوو چشت به کاره
 بۆ خۆ چه سپاندن، ره جایه و باره
 با لیره‌یش نه بی نه م فروفینه
 له سه ره چاوه وه ئاوه که لینه
 له (گونیه) دا پتی لاوان نه بهستن
 پتیشان نه لین: (ده‌ی) راکه ن مه وهستن
 ناخ پیاوی خویان بۆ ئیش نه ده نارد
 بۆ ئیش ههر پیاوی خویان هه لده بژارد
 (سوریه و زه عیم) کاریان ته واوه
 چاره‌ی ئیسلحیان به سویتد داناهه

هرچی به شه ره و گیانی له بهره
 له سر سه فوره و پړگه ی له بهره
 سه یریش نه مه یه که هاته جیهان
 پروت و قووت کز بی ناوو بی نان
 که دیت هیچ له گهل خویا نایتی
 که نه شروا نایا لینی جی نه میتی
 تیر له و پوژهی فام نه کاته وه
 نه چه وسپته وه، به نه هاته وه
 همو ویشی دهردی دیزه پره شیه تی
 تا دهری هه ولی خواردن به شیه تی
 چونکوو برسیتی چاری نه کراوه
 که هیچی نه خوارد هیزی نه ماوه
 بهرگو پیتلاوو هه وای نه فسانی
 نهیشی چاریکی هیه نه توانی
 به لام نه خواردن بز که س نه لواوه
 ناویکه پوژی نه زه ل پڑاوه
 نه منده ی هیه قه ناعه تکاری
 واسپته ینکه بز سه به بکاری
 نه ویش یه گانه چاره ی به دینه
 ناینی نیسلام بز نه فصل په رزینه
 نه خلاقیش به دین دتبه پی چاکه
 داخه کم لیله نه و ناوه پاکه

پی‌ی دلو زویان هیتجگار گورپاوه
 ناشنایه‌تیان له لانه‌ماوه
 ئه‌ویان بوو به‌ قیر، ئه‌وی‌تر وه‌ ک شیر
 خزمایه‌تیان نایه‌ت‌ه‌وه‌ بی‌ر
 دل‌عه‌هدو وه‌فای له لانه‌ماوه
 زویان بۆ درۆ‌ته‌رو پاراوه
 ئه‌مه‌سیاسه‌ت وای به‌سه‌ره‌یتان
 دیانه‌تیان ناشت له (گردی سه‌یوان)
 ئه‌گینه‌شهرتی ئاین ئه‌یه‌وی
 دلو زویانمان به‌جووت یه‌ک که‌وی
 هه‌رچی زویانی ئه‌یلن به‌ دل‌بی
 نه‌ک له لای خوداو به‌نده‌خه‌جل بی
 موسولمان له‌گه‌ل یه‌ک هام‌حال ئه‌بوو
 یه‌کینیان به‌سه‌ر (ده‌)دا زال ئه‌بوو
 ئیستا که‌ له‌گه‌ل یه‌ک درۆ‌ته‌که‌ن
 چه‌وتیان بۆ جوویک سه‌ر فرۆ‌ته‌که‌ن
 ئه‌م ته‌جروبه‌یه‌ هی هزار ساله
 نه‌سه‌رت به‌دینه، نه‌وه‌ک به‌ماله
 سیاسه‌ت بازی له‌ ئیمه‌نایه
 سه‌ده‌زار چالی نه‌دیده‌ی تیایه
 دینی ئیسلام بوو ئیمه‌ی له‌ سه‌ر بووین
 به‌وه‌ نائیلی فه‌تح و زه‌فه‌ر بووین

ئەو كەسەي كە خووي خۆي لە لا خۆشە
 با خراپىش بىئ، نايگۆرئ بۆشە
 زۆرتەر خووي خراپ كە باو ئەسيتئ
 والە پياو ئەكا چارى ناميتئ
 ھى ئەوتۆ ھەيە بە چاولئ كەرى
 ھەرچى ھاتە پىش ئەيداتە بەرى
 ئەمەوئ پۆزئ ھەر بۆ تەجرەبە
 لە شوئئئ تووشى چوار پىنج كەس يە
 بلىئ: كورپنە والەو مزگەوتە
 بانگى داو نوئزئ بىنەجەماعەتە
 وەرن با بچىن، بزانين كئ دئ؟
 ديارە كە ھىچيان رووناكەنە وئ
 ئىنجا بلىئ: ئاى كورپنە وەرن
 تياترو ھاتوو، كچ ھەلدەپەرن
 سنگ و قۆلى رووت، گۆراني ئەلئ
 (ويزتە) ىش ھەيە بئ (ئىتتر) ەو بەلئ
 ئەوسا بىروان چەندى لە شوئتە
 واى لئ ھاتوو ئەم پئ ئەم شوئتە
 خۆم لە بىرمە پياوى داوئىن پىس
 ئەكەوتە بەر (حەد) ئەيان كوشت بە لىس
 ئنىش خۆل و دۆى ئەكرا بەسەرا
 شار بەدەر ئەكرا بە چەپلەو ھەرا

نه هلی فهن ئه لئین که گهرمای هاوین
 تاوی هه تاوه ئه یداله زه مین
 رۆژ، سالتیک له ناو دوازه بورجایه
 سیانی سه رمایه و سیانی گهرمایه
 که زه مین له رۆژ نزیك کهوته وه
 گهر بهرده بیته کووره ی نهوته وه
 ئه مه وادیاره زۆر چاک زانراوه
 خه تی ده وره یه بۆ رۆژ کیشراوه
 به لام نه هلی حال باوه پریان وایه
 جه هه نهم له ناو قورگی مارایه
 ئه و ماره ناویان ناوه (غاشیه)
 هه ناسه یتکی (نار حامیه)
 که ئه و هه ناسه ئه دا به جاری
 تینی ئاگری له دم نه باری
 گهرمای هاوینان هه ناسه ی ئه وه
 ترسی سووتانی جه هه نهم له وه
 ئه مه یادیکه خۆفی خوای تیا به
 هه موو ژبانی مه رگی له دوا به
 دوا ی ئه وه ی که وا گیانمان ئه کیشری
 له لا خراپه و چاکه ئه کیشری
 ئه گهر خراپه ت بووبی بۆ به شهر
 فریت ئه دهنه ناو ئاگری (سه قهر)

زک تیرم کاری دهستی ماندوومه
 تۆوی عیززته تی نه فسه چاندوومه
 نه و چاوه بیره که نه بیره دهست
 ته ماع ماریکه پینی نامووسی گهست
 حیکمهت فروش بی بی قهدهر نه بی پینی
 شهرت نه وه ته خۆت وایی که نه یلینی
 بی گوزهرانی دهردی هائیله
 نوقته ی نه گبه ته بو سهر عائله
 که منداله کهت له برسا نه گری
 ئیتر نازانی چ ریسه ک نه گری
 نه بوونی دهستی شیرگیر نه بهستی
 ماکینه یش به نزمین نه بی نه وهستی
 کهم دهستی نه گهر هه ولسی تیدابین
 (عوسر) یکه نه بی (یوسر) ی له دوایی
 دهردی گبرانی ئینسان سه سه ده
 فه ره حی نادا به دل، زۆر به ده
 به غیل بیشین دایم غه مباره
 چونکوو سه سوودی له سهر دل باره
 نه و که سه ی دل و دهروونی پاکه
 خه لک خۆشی نه وی، بو خۆشی چاکه
 نه مانه هه مووی که دادی خوایه
 هه ر قه ناعته خیری له دوایه

پاپوار دنمان هر به قوماره
 قومار سه ریشتی بیبری هر ماره
 هموو حه رامئی زه و قیکئی تیابه
 هر قومار بازه دوایی رسوایه
 ئافره تیکئی جوان حه زئی لئی ئه که ی
 عه شق و زه و قیکئی تیابه، تیئی ده گه ی
 هیچ نه بی له دوای وه سل تیر ئه بی
 ئه م شه ویش نانوی، تا بژی کویر ئه بی
 ئه م خه لکه له گه ل یه ک دوست و یاره
 ئاموشو ره فتیان، له لای یه ک دیاره
 (ئه نگاژه) ی قومار که یاری نه بوو
 جووله جوولیتی له پر بژی ده رچوو
 زوریشمان هه یه هینده (ئه حمه ق) یین
 نازانین، دوست نین، بۆ قومار شه قین
 (خومار) و (قومار) جووته بواره
 ره شی و سپیتی تیندا دیاره
 به لام بۆ ئه هلی مه راق هیند خوشه
 بۆ شه ویک هه رچیت هه یه، بیفرۆشه
 هه رچیم ده ست ئه که وت ئه مدایه کایه
 ئه یانگوت (بۆ کهر) زه عیمی تیابه
 وه ک (حوسنی زه عیم) مارشال جو کهر بووم
 که بۆ کهر نه ما، پوانیم (نۆ کهر) بووم

زور کهس نه بینی له گیان یتزاره
 که سهری نیشا، دم به هاواره
 تا نه چینه خاک هه ولی ژبانمانه
 هیچ ناشلین نه جهل که که مینمانه
 گوره وشار نوقته ی غافل لیک نه دا
 نه یکا به عاقل نه وساله ویدا
 به لام فایده ی چپی ناگه پرته وه
 دنیا به ته نیاله و نه برته وه
 به خواجه یان گوت: قیامت که یه؟
 وتی: که مردم، مه حشر نه وه یه
 نه لین: فهله ستین له دهست جهوت ده ولت
 چون وا به ناسان دهست جووله که کهوت؟
 وتیان له پیشدا قووه تی ئیمان
 نه وهله ستینه ی دا به موسولمان
 نه وانیش چاویان له موسولمان کرد
 به عهزم و ئیمان فهله ستینان گرت
 نه م نالو گوره ی موسولمان و جوو
 به ئیستیغفار یک وهر گه را، تیکچوو
 گه راینه وه سهر جهاد و ئیمان
 هیچ کهس له گه لمان نایته مه یدان
 پی راست نه مه یه گهر راست نه وی
 که دیوار پووخوا، بانیش نه که وی

چه قوی (مالووم) و کیرده که ی شہیتان
 تا خوین برپژن، تیژن، بی (هہسان)
 زورت تر لہ پوژی موباره کدایہ
 ئەم پیاو کوشتنہ و شہرو ہہرایہ
 ماتہ مہی گہورہی نۆزدہی پەمہزان
 بریتدار کرا کہ شیر ی یہزدان
 (عہلی) (لافتی) ی (بہدر) و (حونہین) بوو
 ہمہ بایی عیلم و بایی (حوسہین) بوو
 ئیشی برینی ئەو ہینشتا ماوہ
 برین لہ لہشی ئیمان کراوہ
 ئەمہ تہقدیری ئەزہلی خویہ
 لہ ولوہ دەستی شہیتانی تیایہ
 ئەمہ ئەساسی دەوری جیہانہ
 کہ نەلین کہسی تیا شادمانہ
 لہ لایتکەوہ پیاو پیاو ئە کوژی
 مایشوہ برا خویتی ئەمژی
 دوینی (شیخ غەزبان) لہ جیللہ ہہروا
 برای خۆی کوشتی بہ نای نارہوا
 خۆی و کوریککی و ژنو مندالی
 کوشت و ئاگری بہردایہ مالی
 ئیرسی (قابیلہ) پیمان بر اوہ
 بہ دیموقراتی کارمان تہواوہ

فەندو فيلىكى وای ھەيە شەيتان
 لە كەتنو پەئنى تىناگا ئىنسان
 (چۆلە كە) يىكى شوان خەلە تىنە
 ئەخاتە پىش شوان، ھا بگرەو يىنە
 والە بەردەميا (قونەي) بۆ ئە كا
 ھا لىرەو لەوئى، گالتهى پى دە كا
 دەستى بۆ دەبا ئەو ھەل نافرئ
 بە قونە نەختى، لىنى تىشە پەرى
 بەو رەنگە ھەتا دوور يەخاتەو
 (پانى) لە بىرو ھۆش ئەباتەو
 لەولاولە گورگىش والە كەمىندا
 بۆ ھەل دە گەرئى، لە سەرزەمىندا
 كە زانى وا شوان پانى لى گوم بوو
 پەلامارى دا، لە مىنگەل بەربوو
 مەر ئەبارتتى و گورگ ئەيفرتتى
 شەيتان پىشەي خۆى وا بەجى دىتى
 شوانى كە پانى پى سىپىراو
 شەرتە شوانىشى خۆى پى دراو
 بۆ پاروئ گۆشتى چۆلە كەى ھەزار
 پان بە جى دىلى بۆ گورگى خويىخوار
 كار بەدستىكە كە بۆ قرۆشى
 بە تەفرەي شەيتان مىللەت دەفرۆشى

گوئی له پیران و باپیران بگرن
 له هر خه‌سلوئی په‌ندی وهر گرن
 ده‌ستی نه‌توانی به زور بیسری
 نه‌بی ماچی که‌ی، به چاو بیسری
 نه‌گه‌ر (ته‌ناسوخ) نه‌سلی بیوایه
 بهاتنایه‌وه سه‌ر نه‌م دنایه
 نه‌شیا زه‌ره‌رمان له هرچی دیوو
 بوئی نه‌چوونایه، هه‌روا زووبه‌زوو
 به‌لام بنیاده‌م هینده‌ لاساره
 گوئی ناداته‌ نه‌م ته‌جرویه‌و کاره
 خو نه‌خوازه‌لا، ئیمه‌ی خو‌ش باوه‌ر
 که‌ بو گه‌وره‌کان بووین به باره‌به‌ر
 چۆنمان لی خو‌رن نه‌و ریبه‌ نه‌گرین
 دوایی هه‌ر خو‌مان بو خو‌مان نه‌گرین
 خو نه‌ده‌ین به‌ کوشت گشتمان به‌ره‌ودوا
 نه‌لین: به‌ ده‌ردی خوئی مرد، با بروا
 به‌ خه‌نجه‌ر چوونیه‌ سه‌ر سوپای دوژمن
 پیمان نه‌گوتین: (به‌ کۆمه‌ل بمرن)
 له‌وه‌یش پزگار بووین، دیسان نه‌سه‌ره‌وتین
 له‌ جاران زۆرت‌ر، په‌دوویمان که‌وتین
 وا (برووخنی) یشمان تا‌قی کرده‌وه
 به‌س بی ئیتر نه‌م پیشه‌و کرده‌وه

کاری بۆ ناکرئ دهستی بی په نجه
 مالداري بی دؤست، به خهم و ره نجه
 قالب و قیافهت چ دادیک نه دا
 سهیر که وه له کینک حوستر یخ نه دا
 له سهر ئیشیک بی و دلنیک بشکینی
 لیت نه سیننه وه و دؤش دانه مینئ
 که به رامبهری دوزمنت نووستی
 به هیوا مبه به که ساغ هه لدهستی
 نه و خهوت خۆشه که بی دوزمن بی
 نه ک له ترسانا له کون و قوژین بی
 که تۆ به خه یال زۆر بهرز بفری
 که کهوتی په تۆ نابهی نه مری
 هه رچه ند به چنگ و گورچ و چالاک بی
 نابئ له مه کری فه له ک بی باک بی
 چاری گوزه ران بهرچاو تیری به
 دؤست په یدا کردن، به چاودیری به
 نه وی که نه تبئ و لئی نه دهی به خه لک
 به هه ردوو دونیا بۆت نه بی به که لک
 نه وی خۆی نه یخوا و هه ر به ته نیایه
 له بین نه گیری، چاوی له دوا به
 خۆ هه رچۆنی بی، هه ر نه برته وه
 که واته، و ابکه بیته رته وه

خوا ده‌ستورریکی دادی داناوه
 نه‌وی که کوشتی، نه‌ویش کوژراوه
 گه‌وره‌یی خو‌شه، خوا بیدا به پیاو
 به‌لام نه‌ک له پر هاتیتته ناو
 چونکوو له پرئ که بوو له کوړئ
 زوو بایی نه‌بی، که‌لکی نه‌برئ
 نه‌و بایی بوونه‌یش، هر خواستی خوا به
 (ان الانسان لیطقی) وایسه
 غوروور بوو، (حوسنی زه‌عیمی) فه‌وتاند
 بایی بوو، دلی زور که‌سی ره‌نجانده
 به‌لام نه‌و خوینی که‌سی وای نه‌پرشت
 هیجگار (موحسین) یان به ناره‌وا کوشته
 نه‌م کاره لکی لی نه‌بیتته‌وه
 هر وای به‌ناسان ناب‌پرتته‌وه
 هه‌ویری فیتنه زور ئاو نه‌کیشی
 دوژمنی ناوخو ره‌گ درده‌کیشی
 که (نه‌هلی سه‌لیب) هاتنه فه‌له‌ستین
 ئینگلیزو فه‌ره‌نگ، لیک که‌وتنه قین
 بو (سه‌لاحه‌دین) فرسته‌ت په‌یدا بوو
 نه‌گینه دونیای لی خرۆش‌ابوو
 خواله‌گه‌ردشی عه‌سکه‌رو فه‌قی
 بمانی‌پرتی و بو‌مانه‌ته‌قی

نه وهی له لای تو زه می دوستی کرد
 به بی وفایی تابرووی خوی برد
 به دزیان نوقته نه چپته سر (بی)ی
 ناخری زیانی زویان دپته پیی
 کهس ناکه سیش بی، لیت نایته وه
 تفی به ره و با پش نه گریته وه
 نه وی بی به شه له عارو ناموس
 هر له خوی وه نه بی به (جاسوس)
 نه وی نه زانی که کوری کیه
 له گه لیا مه چو، بو هه موو جیه
 عیلمی قیافت بکه ی به ره بهر
 پیی په شیمانیت هیچ نایته بهر
 گه نمی ناده مین هه رچند هار اوین
 ناردیکین به ناو درکا چینراوین
 پیای بهد نه خلاق هه تا بخویتی
 شه پنه ته که ی شیددهت نه سینتی
 خویندن خولقی چاک به هره دهرده خا
 نه خلاقیش خویندن بنج بهستی نه کا
 هاوین پایز هر ره شه بایه
 بویه هم شاره کویری زور تیا به
 چاوساگی کوپیش، هیند که وتوته ناو
 زور کهس ناچارن به به ستنه وهی چاو

هندی پیشه‌ی من له گهل خه‌لک جوینه
 خۆش گوزهرانییم زانی له کوینه
 من نه گهر راست بی، پیریکی زیر بم
 نابیی له تانه‌ی دوژمن دلگیر بم
 نه‌وی پیم نه‌لیی نه‌گهر بی و وابی
 نه‌سیحه‌تیکه مالی ئاوا بی
 نه‌بیی نه و خولقه خراپه‌م چاک کهم
 خۆم له توانجی به‌دگۆ بی باک کهم
 کاتیی له خۆمانه‌قسم نه‌میتنی
 کرده‌وه‌یچاکم لای خه‌لک نه‌نویتی
 خۆ نه‌گهر تانه‌ی دوژمن درۆ بی
 با نه‌وه‌به‌دناو بی و هر ره‌نجه‌رۆ بی
 نه‌وسا بو منیش نه‌بیی به‌عیرهت
 به‌درۆ له کهس ناکه‌ومه‌غهییهت
 به‌لام که وابیم لیره‌هه‌لناکه‌م
 زه‌حمهت بیی غهییهت ره‌فقی به‌یدا کهم
 چاره‌ی غهییه‌تمان به (قومار) نه‌کرد
 پاره‌مان نه‌ما، وا ده‌رمان نه‌برد
 ئینستا به‌ناچار وه‌ک نه‌حمه‌د حه‌یته
 نه‌که‌وینه‌سه‌ر ریگای نه‌م به‌یته
 قوماران نه‌که‌ن، قورئان ده‌خوینم
 به‌درۆ خۆم وه‌ک عایید ده‌نوینم

خوویتکی بہدہ بؤ فہرو مایہ
 شہر بہ کؤنہ قین دینہوہ کایہ
 بیستومہ ئہلین قین ژہنگی دلہ
 دل کہ ژہنگی گرت بؤ شہر بہ کولہ
 لام وایہ ئہوہی کہ رہق ہلگرہ
 لہ دوژمنہ کہی نارہحت ترہ
 ئہ یچینتہ دل کہی بؤی ہلکھوی
 دوژمن بدانہ بہر خہ نجر شہوی
 ہہر بہو داخہوہ سرہوتی نابئی
 بہ قورگیانچئی نان و کہ بابئی
 موسولمانی راست ئہوہی زور چاکہ
 کہ لئی بوورد ئیتر دہروونی پاکہ
 بہلام لہ پیای سہلہ مہبوورہ
 چونکوو بہدمنہ ک لہ وہفا دوورہ
 ئہ گہر چاکہت کرد لہ گہل ناپاکا
 خرابہ ئہ کہری لہ گہل پیوچاکا
 بہلام ئہم چاک و خراب ناسینہ
 خراوہ تہ ناو لوولہی مہسینہ
 ہی ئہوتؤ ہیہ کاتی ئہیناسی
 کہ لہ کہ مہندی فیلیا بتاسی
 بہلام تؤ چاک بہو لہ مان مہ پرسہ
 بلئی: (بہد بہ خوا) ئیتر مہ ترسہ

په پرهی ته قويمينک که هه ليه پچرئ
 رږږيک له عومري خوت دانه دري
 پارهی مه عاشت که له ده ست بپرئ
 هه ولسی نه وه ته زوو مانگ تپه پرئ
 نازانی که نه و مانگو رږږانه
 عومري چهند هه زار هه زار ئينسانه
 نه و عومرهی نه مړو که لني بينزاري
 بږي ده که وپته شيوه ن و زاري
 به لام فايدهی چي بږت نايه ته وه
 ليت تورا ئير ناشت نايته وه
 تير که ترازاو ده رچوو له که وان
 نايته وه به ثامان و زه مان
 عومر به کورتي و دريږي نيه
 هونه ر به گورجي و زورينږي نيه
 عومريکي که م و به خيرو خوشحال
 خوشتره له عومري دوو سهد سالی تال
 که سه رمای زستان هه لى چوقاندين
 قه دري بي به رگي هاوين نه زانين
 کاتي قه دري دان که لات نه نوينئ
 دانی لاعیده پوو کت ييشينئ
 حه سره تي عومري پابوردو ویش بوخوی
 ده رديکه زياتر خه می پی ده خوی

ده وري زه مانه وه ها گـؤـړـاوه
 ياري پيشوومان مـؤـدهـي نهـماوه
 ياري رـؤـز جـؤـي بوو، کوږ گـلـيـش به شهو
 به زمو ټاهـنـگ بوو تاده که و تنه خه و
 فنجانين، گه نم گه نم، مشعهران
 ريوي چوو له گـل سيخورمه ليدان
 رـؤـزـيـش شهـره تـؤـپ به دووبهـره کي
 که نه يشهاتنه وه شهـره گـهـره کيـي
 که وشه کو، به که وچه يزه ران باو بوو
 به بایي بایي کهر خوا پيداو بوو
 که نه يان پرسی کهر سوار بي يا سوار؟
 بيوتايه کهر! سوار نه هاته خوار
 وه ک ئیستا سواړی نه درايه کهر
 به لام ده وړيکيان نه نه برده سر
 قه له مرداريش وه ک ئیسته دوونان
 به ته رووشکی نه بوون به چوار نان
 نه وسا نه يانگوت نادان په سنده
 دانا به پاره نه گا به به نده
 گـرـو پـفـيـکـه ټاگري دزان
 دوايي که گيران نه که ونه زيندان
 که چي درؤ بوو نه و ته سه لايه
 دزو پاره دار له بره ودايه

شەيتان والە سەر كىنوى نارارات
 بانگ ئە كا ئۆخەى وا پۇژى من هات
 دەرسىكى نەوہى ئادەمم دادا
 عومرى يە كىرى بدەن بە بادا
 قونبولەى زەپىم پى ئىجاد كردن
 باشە بۆ يە كىر پى لە ناو بردن
 كە لە گەل زەپى ئەو جاشە كەرە
 ئە پروانى شارىك ژىرەوہ زىرە
 ئەلەن لای خواوہ غەزەب بىارى
 (قاروون) بە ئەرزدا ئەباتە خواری
 ئەو يە ك قاروونى دۆستى منى كوشت
 من دونياكەى ئەو ئە كەم بەر و پشت
 عالەم بە مليۆن تەفرەى من ئەخوا
 تەرەفدارى من زۆرتەرە لە خوا
 ئەو رزقيان ئەداو بە خىويان ئە كا
 وا بە قسەى من چوون بە گژىە كا
 ئەو شىخو مەلا دىتتە پرووى كار
 من ئەهلى فەنيان لى ئەخەمە كار
 تەف لەوہى كە وا بە تەفرەى شەيتان
 وا بە جارى قىر ئەخاتە ئىنسان
 ناوى سەگ لەوان بە چاكتەر بەرە
 سەگ لەوان گەلى بى زەرەر ترە

دراوسیتش زه پریه ی دهنګی دایه وه
 هر ته نها (ئینګلیز) بی دهنګ مایه وه
 ته مه و بارانه و ناګر بارانه
 بارانه ی کوشتر بؤ هه ژارانه
 (ورچیش) له به شهر خوی کردووه به شیر
 به نیوه ی دنیا، چاوی نابی تیر
 سا (ئهمه ریکا) ی له سر نه بویه
 باله (قاریات) دا وا گیر بمایه
 له (مازوری) دا تیلا به دست بوو
 له ناو زؤنگاودا گیر وده و په دست بوو
 که تؤ یاریده ی زالمیکت دا
 دواپی چه پؤکت به سه را نه دا
 له خویایی بوون، که وتنی له دواپه
 سهیری (هیتلر) که ن، دنیا که واپه
 به شهر تاقه تی شهر ی نه ماوه
 نا چاو کار نه کا، دنیا خویتاوه
 نازانم مردن بؤچ وا ناسانه؟
 به ره و پیری مهرگ شایی و سهیرانه
 هر دینی ئیسلام پری سه لامه ته
 (لا تلقوا...) نه مری خواپه و ناپه ته
 من چیم له مانه؟ هر پؤکر خوشه
 نامپه رژیته سر هم واته ی بؤشه

ده‌وری هات، دۆستت له ده‌ورت زۆره
 به (نه‌هات) هاتنی خزمیشت زۆره
 تۆ تووره مه‌به، دنیا که وایه
 وه‌ک (سه‌عدی) وتی: نان بۆ که‌وایه
 جاران ئهم کورده هیند به‌وه‌فا بوو
 دزیشیان قه‌دری وه‌فای له لا بوو
 دز چوویوه مالیک له کووپه‌ینکا
 خویی دیوو که خویش له شه‌کر نه‌کا
 که لئی چه‌شتبوو زانیووی خویی
 نه‌لی: (نمه‌کم کردن) له‌و جیه
 هه‌رچی دزیووی، دای نه‌نیته‌وه
 له (به‌دنه‌کی) نه‌سه‌له‌میته‌وه
 ئیستا که پارووت کرد به‌دمیه‌وه
 په‌نجه‌یشت نه‌خوا، هه‌ر به‌ده‌میه‌وه
 تۆ تیری نه‌که‌ی له‌ نان و که‌ره
 نه‌و که تیری خوارد، پیت نه‌لی که‌ره
 من شه‌ویکیان خۆم نه‌مه‌م گوئی لی‌بوو
 تاریک بوو به‌کئی که له‌ سه‌ر پئی بوو
 نه‌یگوت ئهم که‌ره بۆچی وا ده‌کا
 ئهم هه‌موو چشته‌ چۆن په‌یدا نه‌کا
 هه‌یشه که نه‌لی سه‌رومالیه
 نه‌و که‌ماله‌یشیان، له‌ که‌مالیه

هه ر دارئ لقی زور لی یته وه
 یتیر ئه وه نده به رز نایته وه
 روو باریش جوگه ی زوری لی بو وه وه
 گوړه ی نامینئ له پر چو وه وه
 ولاتیک حیزبو میزبی تیکه وی
 هه رچی ده ستی بو، به شی خوئ ئه وی
 دوو به ره کانی ئیلیکی فه وتاند
 سه ودای سه رکاری زور دلی په نجانده
 زوری وا هه به خو ی خو ی نانا سی
 خو ی هه لده کیشئ پر به کراسئ
 خو ی له ئاوتنه ی دیوار ئه بینئ
 خه ریکه به (گه ر) کلاو بفرینئ
 نه گه ر به (تویز) قولی نه شکینئ
 نه که ویته ژیر بار، دوش دانه مینئ
 ترسی دیوانی نه بی له ناوا
 بناوانی حه ق ئه روا به ناوا
 نه م ده ردی سه ریبه خواستی خوا یبه
 هه رچی ئه بینئ له خو ی با یبه
 له بی کاریبه نه م کاروباره
 تاریکایی شه و ئیواره دیاره
 که وا، که وتو وینه ته نگ و چه له مه
 گای گنره شیوین بخه یه (که له مه)

عه‌یی خۆت زانی، ئەوسا غەیب‌زانی
 غەیبەتت ناکەن ژنان لە کانی
 مەدحی شاعیرو دۆستی سەرسفرە
 لە خشتەت ئەبەن، گۆیان لێ مەگرە!
 چاو لە مالی خەلک مەبەرە، حەرامە
 بەشی خۆت بەس بێ حەلال بەتامە
 چاوی‌پێکی مەکە، چاوت ئەبێرێ
 پەردە‌دەر مەبە، پەردەت ئەدێرێ
 تۆ بزانه ئەگەر زۆریان لێ کردی
 هاتتە مالە کەت چشتیکیان بردی
 چەند پێت ناخۆشە، لای خەلکیش وایە
 دەستت درێژ کرد، کورتی لەدوایە
 با وجود ئیستا دەوران گۆراوە
 تاریکەشەو (جەردە) لە ناو
 هەرچی ئەیبینی فێران فێرانە
 بۆ خۆیشیان نییە، بۆ گەورەکانە
 لە مەر ئەفێتن، ئەیدەن بە گورگان
 حیزی مایە‌پووج، بە فێرکان فێرکان
 ئەمانە هەمووی بێ ئیمانیه
 لە ئاین لادان پێی شەیتانیه
 ئەم بێ‌دینیەو خوا نەناسی
 کاری کردۆتە روکنی ئەساسی

لام وایه ئیتر دنیا ئاخره
 نیشانه کانه یه ک یه ک زاهیره
 ئیمان بووه ته پشکۆی ئاگرئ
 هیچ کس ناتوانئ لا دلا رایگرئ
 به جارئ براله برا براره
 نه ولاد له باوکی خۆی وه رگه راره
 فیتنه و درۆزن باویان سه ندووه
 تۆوی فه سادو شه ریان چاندووه
 دلی کس له گه ل که سدا پاک نیه
 له گه وره شه رمو له خوا باک نیه
 نه سناف ئینسانی ناوه به لاره
 حوققه ی راست له لای که سیان نه ماوه
 سه نگی کینشانه، هه مووی هه ر سه نگه
 (بازار ئاغاسی) ش لیان بی ده نگه
 به ک به ده ی جاران نه رزاق نه فروشن
 بۆیان هه لکه وئ نیریش نه دوشن
 ها کا ئیسرافیل سووری خۆی لیدا
 دنیا گیان داری نامینئ تیدا
 نه وسا پاره و مولک به جئ نه مینئ
 (مه رنه موو که) یش گورز راده وه شینئ
 مال و ده وله تیان بۆ بار ناگرئ
 په شیمانی و داد که لکیان ناگرئ

چه رخی فه له کی سونعی کردگار
 هر له ورژه وه که که وتوته کار
 ئە سوورپته وه له دوازده بورجا
 ئیمه یش له گه ل ئە و هر واین له په نجا
 ئەم دوازده که لوه یش ناویان نراوه
 یه کی سی رژه مانگی ته واوه
 به سی مانگ سی مانگ فه سلیک ئە گوری
 جوار فه سله سالیک که رئه بووری
 به هاره و هاوین پایزه و زستان
 له سهر هیچ باری نامیتی جیهان
 زور کهس به هاریان که له لا خۆشه
 ده شتیکی سهوزو گولو و ونه وشه
 به لام هاوینان فه قیرو هه ژار
 له بهرگو و ئاگرو ژوور ئە بن پرستگار
 ئە رژه ئیش ئە کهن شهویش به بی نوین
 له لادیواری هه روا هه لئاژین
 هر پایز خۆشه بو پایوی نهوسن
 میوه و سه بزه و گوشت تیندا زور ئە بن
 دوله مند خوانی ئە پارتیه وه
 فه قیر بو ناییک ئە پارتیه وه
 ئەم دوو ئە حواله هیچیان تا سهر نین
 چونکوو ههردووولا بو مردن ئە ژین

پیاو لە لاوه بێت لاویش بێ ئاوه
 وا ئاو رۆیووه، هیشتا زیخ ماوه
 لە گەل ئەو ویشدا که زیخ بێ کەلکە
 غەیرهیش بێ بەرە، وە ک داری پەلکە
 هەمووی بەتە سەر ئیستیعەدای خۆت
 ئە گەر خۆت باش بی، عالەم چاکە بۆت
 چاکیی بنیادەم دڵ و دەروونە
 کە تۆ دلسۆز بی خەلک لیت مەمنونە
 چاوت لە مالی کەس نەبێ مەردی
 کە بەخشنرەیش بی، وا جەوانمەردی
 دڵ ئازارییە زاری لـەدوایە
 خەجالەت باری قاپی خودایە
 زالم زەوالی بو دانراوه
 لەم دنیا یەدا زۆری بینراوه
 بەلام هەوای نەفس پیاو بێ عار ئە کا
 هەر زە چەنەیش خەلک بێزار ئە کا
 پیاوی نەزان دوو دڵ ئە پەنجینێ
 سەگی هەلەو پە دزت بو دینێ
 کەمتیار لە لای گفتگۆی چاکا
 قوله پێی ئەسمی ئەو هیچ دەنگ ناکا
 برینی لەشت چاری دەوایە
 برینی دلت ساپرێژی نایە

پیاو له کاری خوا سهری سرماوه
 له م دنیا په دا مه حشر هه لساوه
 نه لنین پژوی حشر نه فسی نه فسیه
 نه باوک و براه، نه کس که سیه
 نه گهر باوه پرت به و پژوه نییه
 بچوره بازار بزانه چییه؟
 له هه موو لاره پاش قوله و چورتم
 نه شماره زا کان که وتوونه سه رسم
 نه یانگوت کاسب حه بیبی خوایه
 کاسییه حه لال بره وی تیایه
 نیستا کاسییه حه لال نه ماوه
 بزیه به ره کهت وا هه لگیراوه
 خو نه وهی که سه نگ له خه لک نه گزړی
 خویشی نه بزانی نایاته گزړی
 له گه ل نه وه یشا تا بزوی هه لکه وی
 ته رازووبایی زورتی نه وی
 نه مانه هه مووی ته فرهی شه یثانه
 نیشانه ی دهوری ئاخر زه مانه
 به مه لایان گوت قیامت که یه؟
 وتی که مردی مه حشر نه وه یه
 تا خو مان نه مرین نازانین چییه؟
 به مردنی خه لک باوه رمان نییه

حیکایه ته که ی ته لیس م و جادوو
 ئیستا له ئیمه وا که وتوت ته پروو
 به فیل که وتووینه ژیر هم زه مینه
 هیزمان برپاوه و بارمان سه نگینه
 هیوامان ته نهاله لای خوا ماوه
 دوو بهران له ژوور سه رمان وه ستاوه
 به کیکیان سپی، به کیکیان ره شه
 دیاره به رانی رهش، به گهرد شه
 ماوه ته نه وه ی خۆمان به اوین
 سه ر سپی که وتین، وا خه له ساوین
 که وتینه سه ر رهش، رۆژی ره شمانه
 تا ده مرین شهر و نه گهت به شمانه
 ته جروبه ی تالع شهر تیکی تیا به
 په نا به حه ول و قووه تی خوا به
 نه بنی ئیتیدا به بیسمیلا بی
 با ناوی خودا ده فعی به لا بی
 ئیمه یش وه ک کابرا، یا جنۆ که و خینو
 بیسمیلا یان کرد، که وتووینه جنینو
 که واتهی مه ری رهش به ختمانه
 مایه ی رزگاریی ئیمه ئیمانیه
 کاتی به جه زبه ی ئایینی ئیسلام
 هاوار کهینه خوا نه گهینه مه رام

سه عاتیکم بوو، به شهرت سه عات بوو
 نهوسا بو نوټو ژو جه مات میقات بوو
 کارخانه کیشی (ټه بو ته مغا) بوو
 له ناو سه عاتی تردا ناغا بوو
 روژی له ناکاو زریزه ی پچرا
 کهوت به بهردیکا خوستی لی برا
 سه عاتیجه کی مام ناوه نندی بوو
 بهردو ناوی (سالحه فهنندی) بوو
 سه عاتم بو برد، بوی خسته وه گهر
 دوايدوو روژ که نووست لیمان بوو به شهر
 ټینجا برده لای وه ستاینکی تر
 به لام فایده ی چی؟ به ک له به ک به دتر
 هر بو نه وه بوو پاره بستین
 به فیل و فهرج له خه لک دهرینن
 روژی به کیکیان به راست پی لی نا
 وتی که سی راست نه ما له به ینا
 که ټیمه سه عات باش چابکه ینه وه
 پاره مان نابیی چا بخوینه وه
 ده وریکه ټه بی پی او سفره در بی
 بازار هه لگیرا گیر فانی پر بی
 مندالی زورو مه عاشیکی کم
 ده ستزهی نه که م، به چی هه لده کم

پارەى پياۋى رۇد، كە ھەلى ئەگرى
 خۇيشى لىيى ناخوا ھە تاكوو ئەمرى
 شووشەى نوقلىكە بە سەر رەفەوہ
 تامە تاميىھە، ھەر لەدوورەوہ
 كە خۇى مرد شووشەيش كەوتۇتە خواری
 چە كەمبۇر نوقلى خواى بۇ دەبارى
 مىراتگر لە پىر پارەى دەستكەوئ
 ئەيكا بە شلپەو كەيف ھەموو شەوئ
 خۇزگە مردوہ كە كە چاۋى لى ئەبوو
 ئازارى گۇرپى گرانتر ئەبوو
 خۇزگە ماباقى دەولەمەندەكان
 كە ئەم حالەيان ئەدى بە چاوان
 ئەم دەردە بۇيان ئەبوو بە عىبەت
 نەيان ئەخستە دواى خۇ، بە ھەسەت
 نەك بە سەفاهەت، لە رىيى خوادا
 بەشى فەقىرو ھەژارىان ئەدا
 خو ئەگەر ئواى خۇى مىراتگر زۇر بى
 ئەبى بەشى ئەو ھەر گۇرپە گۇرپە بى
 چونكوو مالى ئەو مىقرۇبى شەپە
 لە گەل يە كتردا دەعوایەو گەپە
 ئىستا خۇ پارەى زە كات نەماوہ
 قەرزى ئاينىان ناوہ بەلاوہ

چله‌ی زستانه‌و چله‌ی هه‌ژاره
 شه‌په‌دار له‌ سه‌ر خه‌لووزه‌و داره
 ده‌ره‌جه‌ی هه‌وا، وا (تحت السفره)ه
 ده‌ره‌جه‌ی فه‌قیر، له‌ چه‌پدا سفره
 بی‌ پارهییه‌و نینساف نه‌ماوه
 خوا به‌ردی به‌ستوه‌و سه‌گی به‌رداوه
 خوا نه‌ناسینه‌و امان لی‌ ته‌کا
 خوا کینو ته‌بینی به‌فری تی‌ ده‌کا
 چونکوو کاسییی حه‌لال نه‌ماوه
 به‌ره‌که‌تی رزق وا هه‌ل‌گیراوه
 کرده‌ی ئیمه‌یه‌و برده‌ی شه‌یتانه
 چۆن سه‌ر ته‌گریئ ته‌م ده‌ورو دوو‌کانه
 ته‌مه‌ ده‌ردیکه‌ له‌ زۆر جی‌ عامه
 خه‌تا سووره‌یه‌ و نزیک به‌شامه
 خواله‌ گوناه‌ی ئیمه‌ بی‌ورئ
 ئای خه‌ته‌سوورئ، له‌ ئیمه‌ دوورئ
 ئیمه‌ مه‌لیکمان به‌ نوو‌هاشمه
 له‌ لای خوا پشتمان به‌وان قایمه
 ته‌لبه‌ته‌ سایه‌ی نه‌سلی پیغه‌مه‌ر
 بو ته‌م عیراقه‌ ته‌بی‌ به‌ ره‌ه‌به‌ر
 به‌لام وا چاکه‌ که‌ خۆمان چاک بین
 پشت به‌ خوا به‌ستین، به‌وه‌ بی‌باک بین

خوا (قهومی نووحي) له ناوا خنکاند
 (قهومی عاد) یشی به با هه لفراند
 (شه داد) و قهومی سالحي شه قی
 به نه عره ی مه له ک زراویان ته قی
 نیمه یش وا له ژیر به فرا ره ق هه لدین
 نازانین له ده ست غه زه ب چون هه لدین
 خو (به غدا) یش دیاره له ناو ناترسی
 ده وریکه هیچ کهس له کهس ناپرسی
 ده وله مند گه میی له ناو ناوایه
 له هه ژاری چی؟ دنیا ناوایه
 (ساوی الی جبل يعصمی)
 هر شه وهنده بوو، تا گه یه تینی
 ئیستا له به فرا که وتووینه هاوار
 خوا دتینه یاد شه ویش به ناچار
 که به هار هات و تپه ری زستان
 نه بامان دیوه و نه به فرو باران
 دیاره که مایه ی ئینسان، نیسیانه
 له پری خوا لاده ن ته فره ی شه ی تانه
 نازانین دنیا بو کهس نامیتنی
 (عیزرائیل) له پر گیانمان شه سیتنی
 هیچی شمان له گه ل خو مان بو نابری
 ده ولت به میردی تازه ی ژن شه بری

چاران نه گهړان بو ئیش له شوین پیاو
 په کینکیان نه ویست ره سەنی ناسراو
 وه جاغزاده یی به ئیرس سەندی
 دهرسی مه جلیسی باوکی خویندین
 شهرمی ناموسی باوکی بیگری
 به هه وای جاهو مه سنهت نه خۆرئ
 چونکوو ناوه جاخ نۆره ی که وته بهر
 خۆی لی نه گۆرئ، کار ناباته سەر
 نه مه ئیجایی چه رخی دنیا یه
 حوکمی نه زه لی و ته قدیری خویه
 (ان الانسان لیطفی) ی فهرموو
 که ئیستیغای دی، بایی نه بی زوو
 په ست پایه له گه ل که وته سهرمه ستی
 جله وی هۆشی دهرچوو له ده ستی
 بواری ئاوو شهراب ئهم دوانه
 مه حه کی له شو عه قلی ئینسانه
 ئیستا نه مانه باوی نه ماوه
 خوه له لکیشانو دهم گهرمی باوه
 بۆیه وا دنیا تیکچوو به جاری
 له ئاسمانیش ههر به فر نه بارئ
 له وجود هه مووی خواستی یه زدانه
 چه وتی چه ویلی ئیمه به هانه

ھەندئ بە پیری ئاخرشە پ ئەبن
 فیری گەر ئەبن ئەوسا گەر ئەبن
 ھەندیکی تریش کہ گەرانەوہ
 ئەبینی لە خووی بەد گەرانەوہ
 ھەندئ میزەری سپی عالمی
 دائە گرن ئەبنە پەندی عالمی
 سیدارەداری خوا لیتی بی پازی
 میزەری بەستو، چوو بوو بە قازی
 خوا کہ بی یەوئ پیاوئ بی دین کا
 کردوہوہی بەدی لاشیرین ئە کا
 حیرسی دنیایی و ئارەزووی لیرە
 ھیند بە داخەوہ لەشیان بوئ لیرە
 نازانن دنیا کورتەو کہم ماوہ
 مەرگ زۆر نزیکەو عومریش کہم ماوہ
 بە زللەئ ئەجال کہ ہات بە لادا
 لیتی لادە، کہسی ناچئی بە لادا
 کہ کہواو کفن کران ئالوگۆر
 ئەوسا ئەزانئ کہ ہاتۆتە گۆر
 دەست ئە کوتئ لە دووی پریاسکەئ پارە
 ھەر و ئەزانئ زیندوہ کەئ پارە

شافیعی شیخی دنیوا قیامت
 کهوتنه نه‌حلیلی علمی قیامت
 شاره‌و شار گه‌را له شوین ثم ئیشه
 زاتهن حه‌دیس ییغه‌مبه‌ریشه
 حه‌دیس دوو زاتی جه‌زبه کردووه
 نه‌وانی تری واناو برردووه
 ئیمام ته‌شریفی پرووی کرده دئی‌ئیک
 تووشی یه‌کئیک هات له سه‌ره‌پئی‌ئیک
 کورته بالائیک مووزهردی چاوشین
 پروو، لچو لئوی گرزبوو له‌به‌رقین
 همموو نیشانه‌ی خراپه‌ی پی‌وه
 هات به‌پیره‌وه له‌راسته‌ی پی‌وه
 ئیمام نه‌عوزو بیللای له‌راست خویتد
 نه‌میوانداری کرد به‌تکاو سویتد
 هر بؤ ته‌جروبه له‌گه‌ل کابرا چوو
 نه‌یروانی کابرا زور به‌خزمت بوو
 نه‌وه شه‌وه تا‌پوژ نه‌نووست له‌تاوا
 کابرا ته‌جروبه‌ی دابوو به‌ئاوا
 به‌یانی هه‌لسا فرمودی وانه‌پوم
 (گویی دریشه کهم یینه‌ده‌ری بوم
 وتی پیاده بووی گویی دریشه نه‌بوو
 فرمودی: ته‌جروبه‌م وانا به‌راست ده‌رچوو

نہ مہرؤ وا بـورجی پیریزنانہ
 لہ ہموو لایی سہہؤل بہندانہ
 چلہ مان کیشا، بہ لام نہ ک چلہ
 بی تفاقییہ کہ تہوقی ملہ
 تورک وتووینانہ (کارت گیری باقہر
 قازمہ کورکگ ساپنی یاقہر)
 من ئەمسال کورسیی نووستنم سووتاند
 بہ کورسیی تہشقی سہہؤلنم شکاند
 سہر بہفرہو سہرمایش وای دا بہسہرما
 چؤن دہرچووم؟ سہرم لہو سہرہ سہرما
 لافاو شاریکی کؤنی ویران کرد
 ہہزاران نفووس لہ ناو ناوا مرد
 خؤ دیارہ دیجلہ ییش ئەمسال بہ جؤشہ
 عالم بہ برسی ترس بہ پہرؤشہ
 لہم تہنگانہ دا چیزیی موعاریز
 کہ وتوونہ نہ عرہی (ہل من مبارز)؟
 ئیوہ لہ پیتشدا خواردتان، گہر ئە کہن
 بؤ پاشہرؤکی خہلکیش شہر ئە کہن
 ئەوسایہی ئیوہ کارتان رہوا بوو
 بؤچی رپی قسہی ہیچ کہستان دابوو
 دیارہ نہ گبہتہ والہ یہ ک بہریوون
 دہستی چہور بہسہر خہلکیدا ئەسوون

خوالهم بهده نهی به ئیمه ی داوه
 دوو چشتی زدی تیا دا دان اووه
 به کینکیان روحه نهو بهو پاکیه
 نهوی تر نه فسه بهو بی باکیه
 رۆح رووی له خوا به و نه فیش له شه ی تان
 عه قلیش خوا داویه بی به پاسه وان
 به لام نه م په نده هی پیشینه
 که نه لین عه قل لای پیاو میوانه
 نهو عه قله ی که وا میوانه له لات
 نه بینی له پر له ده ست نه فس ه لات
 عاقل نه لی کاریک که له رتایه
 ئیکی بده ره وه، بزانه چی تیا به؟
 نه گه ر نه نجامی به چاک نه زانی
 هه ولی بز بده هه تا نه توانی
 خو نه گه ر زانیت نه تیجه ی نیه
 خو ماندوو کردن فایده ی چیه
 به لام که شه ی تان نه فس نه جوولیتی
 له رۆحو عه قلیش سه ر نه شتیوتی
 ئیستا نه فس نه لی... باشه
 نه م هه موو ژنه جوانه ت یۆلدا شه
 تۆیش جله و له ده ست عه قل وه رنه گری
 دوا بی که که وتی هه ر نهو بۆت نه گری

پيش پيغه مبهري خاتموني
 قه هرو جه زايخوا زوو نه هاته دي
 له ناو قه ومي نووحي نه خنکاند
 به سهر قه ومي کدا شاخي نه رووخاند
 خور ره شه باکهي که بيره فيره
 خه لکي نه فراند وه ک گاي بهر گيره
 هه ندي زراويان نه توقي به دهنگ
 نه باري به سهر قه وما گل و سهنگ
 پيغه مبهره کهي تيمه پيدا بوو
 نه م رسوايه هه مووي کوتا بوو
 نيستا خه لک ترسي نه وهي کوتا بوو
 هه موو جه زايينک که وتوته دواوه
 هي نه وتو هه يه نه لي نه مرؤيه
 نه وي بي که يفيي کرد، ره نه جه پؤيه
 به راست و چه پا دهست نه وه شيني
 نه کوژي و مالي خه لک نه رووخيني
 له جه جال زورتر خه لکي له دوايه
 له هه موو لايينک نه مري ره وايه
 چونکه لهم رهنگه زورداري باوه
 که سيش باوه ري به خوا نه ماوه
 به ک ري به بز خوا که ماوه ته وه
 يا چاک کاته وه، يا پاک کاته وه

ئەم دنیا یە یوا بۆی بە چلو چۆین
 بە پرووتی هاتووین، بە پرووتی ئەرۆین
 هیندە بە جەورین، وە ک کاسە ی چەورین
 ئاو ناگرینە خۆ بە گل و دەورین
 تەنھا کفیتیکمان ئە گەر پی بیپرئ
 تەویش لە خاکا بەرناگرئ، ئەدرئ
 خوا دەولەتمان لی ئەسینتەو
 تەنھا ناویکە ئەمینتەو
 هەر ئەو ناو یە کە لە پاش خۆمان
 واسیتە ی رەحمەت ناردنە بۆمان
 ئەگینە ئەوا جەمعی خۆمانە
 دانیشتووین تیکرا، گفتوگۆمانە
 چاومان لە یە کەو زویان ئەدوین
 کە هەلساین ئیتر لە یە کتر گوم بووین
 هەر وە کوو خە یال بیری ئە کەوئ
 کەوتە بە یانی ئەبی بە خەوئ
 کەواتە دنیا خەو یا خە یالە
 شوین خەو و خە یال کەوتن بە تالە
 شویتیک بوئ کە هیجگاری بی
 دوور لە بەدکارو دل ئازاری بی
 ئەویش ئەولایەو بە دەست مەولایە
 تۆ تەقەلای چیت بەم لاو بەولایە

كۆ ئەيىنەۋە لە دەۋرى (ھارى)
 بە زۆر باراشمان لە ئاش ئەھارى
 ئىمەي لەپشتىن بەۋە ئەخوپىن
 تۆبە باراشى بى دەست ئەبىرىن
 بە ھۆي ئىمەۋە ھەتا ۋاي لى دى
 لە پىرى ئەبى بە مېر كورى دى
 كە گەيە رېزى ئەلبوھىس پاشا
 لە دۆستو دەستەي خۆي ئەكا حاشا
 ئەلى ئەمانە بالەئاۋىھرم
 نەۋە كامنەت بېخەنە سەرم
 ئەم بەۋ ئەشكىتىۋ خىزى لە پەنارە
 سەير ئەكار چەراي تىرى لە دۋارە
 ئەزانى ئىمە بەندەي زۆردارىن
 بە كەيفى ئەۋان لىك دەست بەندەيىن
 ئىنجا كە ھاتوۋ تەۋاۋ باۋى سەند
 يارىدە دەرى ئەھارتە بەند
 تالانىمان ئەگساۋ ئىشىن دىتى
 ئەمەنە ۋە ھىلى دۆستە كەي دوتى
 لە دەست ئەۋ ھاۋار ئەبەنە بەر خوا
 دەنگى غەيب ئەلى: گۆرتان بى ئاۋا
 ئىۋە يارىدەي زۆردارتان داۋە
 ھىشتاكوۋ جەزاي زۆرتان ماۋە

په چیه جوانی پی دهرده که وی
 شهو نه بی رووی مانگ نابینی شه وی
 پرووه له مال راوی مال ویران نه کا
 په رده داریه جوانی جوان نه کا
 جوان له بهر چاو بی، تیری لی نه خوی
 که شاریه وه شیتگیر نه بی بوی
 بی شهرمی شهری زور لی قه و ماوه
 له بهر نه وه خوا شهرمی داناوه
 نابینی نیسلام و اقال کراوه
 هیچ قورت و قه لبه ی تیاد نه ماوه
 نیمه نه و دینه پاکه جتدی لین
 له سر نادابی نه و رووپا وی لین
 تازه کچانمان وه ک نیره کوپ که
 له نه و رووپادا که و توونه فر که
 دیاره که شهرمیان له لانه ماوه
 باوکانیان له بهر خه په ک داناوه
 هر واتان زانی کاریکیان قه و ماند
 وه ک (دوختی نیران) گه وه هر یان دۆراند
 خوا خوی سروشتی نافرته تی داوه
 بی حکمه ت نیسه شهرمی داناوه
 به لام شه یانمان به سهردا زاله
 له ری نیسلامی لاداین بهم حاله

بؤ کاری ده وران خهم مه یینه بهر
 هه رچونی بیگری نهو ده چته سهر
 دره ختی دنیا پریه له میوه
 هیچ که سئی تا سهر بهری نه چنیوه
 هه ندئی که نسیب بؤی نه گه یینی
 تیر نه خواو لقو پؤی نه شکینی
 هه ندیکیش که وا قسمت نایداتی
 هه ر هه لده په ری و دهستی نایگاتی
 سییره که یشی هه ر تاوه تاوه
 جئی جئی نه گورئی، له گه له هه تاوه
 نه یشانین تا سهر بؤ هیچ که س نیه
 که چی نه خه لکه ی له دوو (شقی) به
 دوو که س گره ویان لئی بردوته وه
 که وا پشیتیان لئی کردوته وه
 به که میان نه وهی که له هیچ ناگا
 بوونو نه بوونی کاری لئی ناگا
 شه یتان بهم خه لکه وا پیده که نی
 نه م به پیکه نین نهو ده ته قینی
 دووه میان نه وهی که به هیدایهت
 که وتوته سهر رپی عه قل و دیرایهت
 هه میشه له گه ل خوی خوی هه لده سئی
 به وه لایداوه له هه موو که سئی

ئافره تی زگپر که ژان ئه یگری
 وای لئی دئی هیوای له گیان نه بری
 هاوار ئه کاته شه خس و پیره کان
 نه لئی ده خیله بمگه نی ئامان
 ئه یشلئ توبه م بی ئیتر هیچ شه وی
 لاقم له لاقی میردم نه که وی
 که پزگاری بوو جاری له راوی
 چه و ته چه مامی به وشکی ناوی!!
 قومساریش وایسه که یسدوریتی
 وای لئی دئی ئیترسرساره ی نامیتی
 هزار سویتد ئه خوا، ته لاقیش باوه
 که ئیتر قومار نه کا تا ماوه
 هه ر ئه وه نده یه تا ئه گاتنه شه و
 نانی پی ناخوری ئه پروا به سه رپه و
 ئه هه ر شویتئ بی پاره ئه سینئ
 که و ته کۆر ئه وه یش زوو ئه دؤریتی
 ده ردیکه قومار که بسی ده وایسه
 که چی لای هه سوو عالم په وایه
 ئینسان له (زینا) و (شهراب) تیر ئه خوا
 قومار هه تا بی شیتگیتر ئه پروا
 جاران به قانون مه منووع بوو قومار
 ئیستا به ره سمی هاتۆنه پرووی کار

تہ وندہ یان گوت باران ناباری
 تا دہر کی (کوندہ) بہ ربوو بہ جاری
 کاتی کہ (خہلہ) لہ (خہرمانا) بوو
 فقیر و ہزار لہ فرمانا بوو
 کوندہ ی سہرہ و ژیر کردیہ رہیلہ
 چرا ہلہ بہرہ و خہرمان جی ییلہ!
 پیان تہ گوتین کہ بی ٹیمان
 دہست لہ کاری خوا مہدہن نایزان
 حیکایہ تہ کہی خدر و موسایہ
 ہموو کاری خوا سریکی تیایہ
 خیر تیمہ تہ لین وانہ بی و ابی
 بو تہ مہی کاری خومان رہوا بی
 دہ ہلہ جرنگین لہم کارانہدا
 بارانہ بلین، لہم بارانہدا
 خو بروو خیشمان ہیشتا لہ بیرہ
 بہ سہر خومان تہ پی تہم بیرہ
 نہمان تہ زانی کہ بہ بہردوخی
 بیری نہوتی کون وا زوو نارہو و وخی
 تیمہ ٹیمان تہ بی بہ خوا بی
 کہ ... بین لای تہومان نابی
 ٹایینی ٹیسلام چی لی چاترہ
 تہ تہوئی پیاو بی دینت راگرہ

باوو باپیرمان به ناموژ گاری
 پینان نه گوتین به راست و دیاری
 رۆله چاوی پیس وه ک تیغ کارته کا
 زور په نجهی به هینز کۆله وار نه کا
 که چاو به مالی که سی هه لدین
 به ردی بنچینه ی له بن دهر دینن
 حاکمی (بابان) چاره یان دیوه
 زور چاوی پیسیان که هه لکۆلیوه
 هر وه ک چاوی پیس به ته جره به به
 نه گبه تی و شوومیش زوری بز هه به
 نه گبه تی له چوار چشتا بینراوه
 ئیستایش نه و چواره شوومیان ماوه
 یه کهم و لاخته، که وا هه ندیکیان
 شوومه و زهره ری زوره بز ئینسان
 دووم خانووه ئه ویش مه علوومه
 هه ندیکیان رزقی تیا نیه شوومه
 سینهم ژن، که پتی به میرد ناکه وئ
 خوشی نایین پیکه وه شه وئ
 چواره م پیاویکه، تا بلنی عاقل
 له ئیداره دا زور زان و کامل
 که چی نه مه نده نه گبه ت گرتوویه
 دهستی هر که سی بز بی خستوویه

به د کرداریمان هینده خهست بووه
 که پتی پیاوه تیی تیدا پهست بووه
 چاک و خراپی بووه به هه وهس
 هیچ که سنی ناوی چاک نادا به کهس
 هم ته کا پویه ی ته هلی دنیا به
 یاله ترسایه، یاله برسایه
 نایشترانن نه وهی که لینی ته ترسن
 گه ییه رۆزی خۆی لینی ناخه له سن
 خۆ ده وله مندیش داویه ته بهری
 بویه کی نه ویی که تو بۆی بهری
 دیوه خانانیش خۆ ناموشۆی ناکه ن
 زۆرتر غه ییه تی برای تیا نه که ن
 بهره که ت ئیستا (پۆکه ر) له ناوه
 ری قسعو باسی غه ییه ت براره
 به لام نه ویشیان کردوه به قومار
 سهرت نه سووتی لینی نایی رزگار
 نه مانه ی که وای لینی به له سه بوون
 هی بی ئیشیه وه مل له چه قز سوون
 نه گهر ئیشینکی بوو نانی تیا بی
 کهس ده خلی به سهر که سه وه نایی
 نه گینا کهست بۆ نایه ته دی
 بۆ خورما، کهر شوین (جه جال) نه که وی

جاران که کوردی راست و په‌وان بووین
 خاوه‌ندی وه‌فاو دل‌و زویان بووین
 له وه‌زیفه‌یشدا سیاست نه‌بوو
 ته‌فره‌مان، ته‌فروتونا کردبوو
 هه‌روه‌ها گیزیی ئه‌چووینه مه‌یدان
 ریمان نه‌دابوو به‌فیلی شه‌یتان
 له پر که‌وتینه سیاست بازی
 وه‌ک (پرنس بسمارک) له ده‌سته (نازی)
 پیی سیاستیش هیشتا فیر نه‌بووین
 روومان بز هه‌رکوی نا، به‌هله‌چووین
 رۆژی ئاغامان گرته‌سه‌رمان
 نه‌مان‌برده‌سه‌ر تا واده‌ی فه‌رمان
 وتمان به‌گزاده، بزاین ئه‌و چییه؟
 ناشوکری نه‌بی به‌گزاده نییه
 ئینجا وا هۆمان که‌وته‌وه سادات
 لای ئه‌وان ده‌ستمان کرد به‌فسادات
 ئه‌وانیش چونکوو زۆریان دل‌سافن
 هۆگری مه‌دح و لافو گه‌زافن
 به‌گویی رادییری له‌خشته ئه‌چن
 له‌ناو خۆیانا ئه‌بن به‌دوژمن
 هیچیان ناویستن له‌سه‌ر هیچ باری
 ده‌ساقه‌ومی وا به‌ردی لی باری

ره‌حمه‌ت له ره‌وحی شاهانی ...
 که ده‌ستورریکیان هیتایه جیهان
 قه‌ت ناوه‌جاخیان نه‌خسته سهر‌کار
 پایه‌یان نه‌دا به پی‌اوی یی‌عار
 کورپان دائه‌نال له ناو مه‌جلیسا
 تیر تیر گویی نه‌گرت ئینجا هه‌لده‌سا
 نه‌و ته‌ریه‌یه‌ی له‌وئ وه‌ریه‌گرت
 مامۆستای مه‌کته‌ب ری‌پی پی‌ نه‌ده‌برد
 خویتی نه‌ساله‌ت به‌هره‌ی ئینسانه
 ره‌سه‌ن شه‌ره‌فی جنسی هه‌یوانه
 نه‌مه بووه‌ته ته‌جروبه‌ی ده‌وران
 زۆرجار نه‌تیجه‌ی هاتۆته مه‌یدان
 که‌چی که‌وتووینه ده‌وریک‌ی واوه
 هه‌رچی پاره‌ی بوو نه‌لین ته‌واوه
 به‌لئ ئه‌بینی ئیسته که‌ پاره
 زۆرت‌ری له‌ لای پی‌اوی بی‌ عاره
 به‌لام فایده‌ی چی؟ که‌لکی که‌س نا‌گرئ
 به‌ می‌ردی تازه‌ی ژنی نه‌برئ
 نه‌وی به‌ نه‌سه‌ب فه‌جری پووناک بی
 نه‌بی به‌ حه‌سه‌ب کرده‌وه‌ی چاک بی
 به‌ ئیستریان گوت: باوکی تو کینه
 وتی: ره‌سه‌نی دایک‌مم پینه

